

VOOR EEN NIEUW UNITAIR BELGIË

VOOR EEN NIEUW UNITAIR BELGIË

Hans Van de Caeter

© B.U.B.

Juli 2024 - Tweede druk

Brussel - België

ISBN nr. 9789464442458

VOOR EEN NIEUW UNITAIR BELGIË

Eendracht maakt macht - L'union fait la force – Einigkeit macht stark

Nationaal devies van het Koninkrijk België

Uitgave van de Belgische Unie – Union belge – Belgische Union (B.U.B.)

www.belgischeunie.be

Rekeningnummer van de B.U.B.: BE91 0682 4176 7776
(BIC: GKCCBE88)

Uit deze uitgave mag vrij en zonder beperking geciteerd worden op voorwaarde dat de bron vermeld wordt, d.w.z. op deze manier: “H. VAN DE CAUTER, Boek voor een nieuw unitair België, B.U.B., Brussel, 2021, p. [...]”. Ieder commercieel gebruik is verboden zonder voorafgaandelijke en schriftelijke toestemming van de auteur.

Foto voorpagina: Martelarenplein te Brussel waar de slachtoffers van de Belgische Revolutie van 1830 begraven liggen (Foto B.U.B.)

INHOUDSTAFEL

Voorwoord van de auteur	p. 3
Inleiding	p. 9
Definities	p. 12
I. Beknopte politieke geschiedenis van België	p. 18
II. Oorzaken van en oplossingen voor de politiek-communautaire problemen	p. 100
II.A. Het basisprobleem : het taalnationalisme	p. 101
II.B. Het gevolg van het basisprobleem: het taalfederalisme	p. 161
II.C. Een ander probleem : de gesplitste particratie en mediocratie	p. 241
II.D. De katalysatoren of versterkers van de politiek-communautaire problemen	p. 252

III.	De participatie	p. 279
	III.A. Een octopus binnen de staat	p. 282
	III.B. De (vergeten) schandalen van 2017	p. 291
	III.C. Hoe organiseerde de participatie haar macht ?	p. 298
	III.D. De mediocratie	p. 321
	III.E. Het Grondwettelijk Hof	p. 327
	III.F. Wat is het resultaat van het werk van de participatie ?	p. 329
	III.G. Hoe kan men van België opnieuw een democratie maken?	p. 334
IV.	Nood aan een referendum over de staatsstructuur van België	p. 343
	Algemeen besluit	p. 359

VOORWOORD VAN DE AUTEUR

België. Mooi land. Triestige politiek. Institutioneel gezien is België de laatste 50 jaar enorm veranderd en niet in goede zin. Dat is het uitgangspunt van dit boek. Maar er zijn ook oplossingen om van België weer een aards paradijs te maken of toch minstens een beter land dan vandaag.

De meeste mensen vinden geschiedenis, staatsrecht, de grondwet en de politiek die daar rond gevoerd wordt, maar een saaie bedoening. Nochtans mag hun impact op het dagelijks leven van de Belgen en hun identiteit niet onderschat worden. Het is hun levenskader.

Als idealist, overtuigd unitarist en voorzitter van de B.U.B. (Belgische Unie – Union belge), die tegelijkertijd een partij en een drukkingsgroep is, wilde ik voor haar twintigjarig bestaan een politiek manifest of boek schrijven om het politiek en juridisch uiteenvallen van de Belgische Staat ten gevolge van het taalnationalisme en het belangrijkste gevolg hiervan, het taalfederalisme, te beschrijven en te bekritisieren. Bij manier van spreken opgegroeid in de schaduw van het Atomium aan de Heizel, wens ik dat België opnieuw bestuurd wordt in het belang van de Belgen, niet in het belang van particraten, splitsers of taalgroepen. Deze problematiek aankaarten is net als *“vloeken in de flamingantische en wallingantische kerk”* omdat men zich

keert tegen decennia van vooroordelen over België en splitsingen van nationale bevoegdheden.

Sinds 2017 werk ik in mijn schaarse vrije tijd aan dit boek. In juli 2022 heb ik een samenvatting, genaamd manifest, eindelijk in het Nederlands en het Frans kunnen afronden, juist op tijd om het op de Belgische Nationale Feestdag van 21 juli te kunnen uitdelen. Niet alleen mijn beroep en mijn gezin hebben voor vertraging gezorgd, maar ook de niet-aflatende politiek-communautaire problemen die mijn land teisteren. Die problemen tonen aan dat er in het deels federale, deels confederale en deels unitaire Koninkrijk België heel wat scheefloopt op politiek vlak en dat het in het unitaire België op staatkundig vlak veel beter was. Ik vond het manifest nochtans onvolledig en er moesten enkele verbeteringen aan gebeuren. Daarom heb ik het in een boek omgevormd, met de eerste uitgave in 2023.

Ik herinner me nog goed hoe een grote kaart van België met de 9 historische provincies aan de muur van mijn klas van het vijfde leerjaar (1983-1984) hing en dat de in een verschillende kleuren aangeduide en bijna even grote provincies een mooi en harmonieus geheel vormden. Ik herinner me ook nog goed hoe mijn geschiedenisleraar in het laatste jaar van de middelbare school (1990-1991) erop wees dat de geschiedenis zelden een rechtlijnige richting vertoont, maar er zich dikwijls slingerbewegingen

voordoen en dat dit ook met het federalisme kon gebeuren.

Ik ben een Belgische unitarist, maar eveneens wat ik - niet volledig correct - een *“flamingant van het eerste uur”* zou noemen, d.w.z. een Nederlandstalige Belg die respect vraagt voor zijn taal zonder dit echter te koppelen aan autonomie voor zijn taalgemeenschap. Dat was inderdaad de visie van de flaminganten van de 19de en begin 20ste eeuw, vóór die door de Duitse bezetter tijdens de Eerste Wereldoorlog verstoord geraakte. Nochtans is de term ‘flamingant’ niet volledig correct aangezien Vlaanderen voor mij niet heel Nederlandstalig België aanduidt, maar alleen de twee westelijke provincies van België alsook Zuid-West-Nederland (Zeeland, vooral Zeeuws-Vlaanderen) en Noord-West-Frankrijk (vooral de departementen Nord en Pas-de-Calais). Flamingantisme is dus een vorm van kolonialisme die ik als Brabantse Belg niet kan aanvaarden.

Gelet op de rampen die België de laatste jaren teisterden (aanslagen, corona, overstromingen), maar ook rekening houdend met de achterstand die België op vele vlakken heeft opgelopen (economie, energie, onderwijs, sport, toerisme,...) en de kapitaalvlucht naar het buitenland is het tijd om het Belgische taalfederalisme op een kritische wijze te analyseren.

Dit boek is gebaseerd op ruim 20 jaar vrijwillig, onbaatzuchtig en verrijkend politiek leven dat quasi exclusief aan de unitaristische kwestie besteed werd. Reeds in 2000 stichtte ik de unitaristische partij en beweging “Nieuw België”, die op 5 juli 2002 tot ‘Belgische Unie – Union belge’ (B.U.B.) omgedoopt werd.

De Belgische Unie nam deel aan alle verkiezingen sinds 2003¹. Ondanks tegenvallende verkiezingsresultaten, die te wijten zijn aan de partocratische organisatie van de verkiezingen alsook de greep van de traditionele partijen op de media en hun subsidiëring, blijft de B.U.B. standvastig geloven in de unitaristische oplossing voor het kleine land België. Het succes van de B.U.B. is dan ook niet electoraal (ondanks mijn eigen verkiezing tot gemeenteraadslid in Ukkel in 2018 via een plaatselijke burgerlijst Ukkel Vooruit), maar ideologisch en sociologisch. Mede onder invloed van de B.U.B. verheffen zich sinds 2016 steeds meer stemmen in de traditionele partijen om gesplitste bevoegdheden opnieuw te ‘federaliseren’, en zelfs om België opnieuw unitair te maken (uitspraken van Kristof Calvo van de Nederlanstalige partij Groen op 15 mei 2018 en Georges-Louis Bouchez van de Franstalige liberalen van de MR eind 2019). Dit zou

¹ Namelijk 2003, 2004, 2006, 2007, 2009, 2010, 2012, 2014, 2018 en 2019; soms onder de naam BELGUNIE.

ondenkbaar geweest zijn zonder de actie van de B.U.B., die ik vooral zou omschrijven als subliminaal, d.w.z. dat die hoofdzakelijk bestaat uit het publiceren van unitaristisch tekstmateriaal op onze website en op de sociale netwerken alsook het “opleiden” van unitaristische politici. Twee ex-leden van de B.U.B. zaten tot voor kort in de Kamer van Volksvertegenwoordigers (Nicolas Parent voor Ecolo van 2014 tot 2023 en Jasper Pillen van de VLD van 2019 tot 2023). Andere ex-leden zijn actief in bestaande gesplitste partijen. Over het algemeen hebben ze hun pro-Belgische overtuiging behouden.

Gelet op het feit dat ik nooit lid van de participatie ben geweest, heb ik dus ook de nodige onafhankelijkheid om de Belgische politiek op een redelijk neutrale wijze te beoordelen, ook al hou ik natuurlijk van mijn land België en van mijn moedertaal, het Nederlands.

Ik wil mijn kinderen niet doen opgroeien met een taal en cultuur die door een deel van mijn landgenoten onterecht gehaat wordt door de schuld van separatisten noch in een land dat slecht bestuurd wordt door die separatisten. Vandaar dat de politiek-communautaire conflicten eindelijk eens een oplossing moeten vinden. Hopelijk is dit eerste unitaristisch boek in de geschiedenis van België daar een positieve aanzet toe.

De standpunten in dit boek zijn van mij persoonlijk en binden mijn partij en beweging niet, ook al zijn er natuurlijk erg veel raakvlakken. Ik heb vooral mijn unitaristische gedachten zo goed mogelijk willen neerschrijven.

Ik wens nog mijn dank te uiten aan doctor in de geschiedenis Bruno Yammine, die ook de (bescheiden) studiedienst van de B.U.B. leidt, voor bepaalde passages, alsook aan Martin Michelet, die de vormgeving van manifest en later het boek heeft verbeterd.

Eventuele opmerkingen zijn altijd welkom op het onderstaande e-mailadres. Een boek kan immers altijd verbeterd worden.

Brussel, 30 juni 2024

hans.vandecauter@skynet.be

INLEIDING

België, het gebied dat door de Maas en de Schelde doorkruist wordt, of *grosso modo* ligt tussen de Rijn en de Seine, is een oude natie die zijn geografische wortels heeft in de Romeinse bezetting van 2.000 jaar geleden en in de verdeling van het Rijk van Karel de Grote in de 9e eeuw. Zijn nationale wortels gaan terug tot de Bourgondische Nederlanden van de 15de eeuw. België is dus niet ontstaan in 1830, zoals sommigen willen doen geloven, net zo min als Frankrijk ontstaan is in 1789 of Duitsland in 1990.

België had een welvarend land kunnen zijn zoals andere meertalige landen als het Groothertogdom Luxemburg, Zwitserland of Canada dat vandaag zijn. Maar België heeft sinds ongeveer 1970 enorm veel van zijn luister verloren. Men kan zelfs spreken van een **drastische neergang**. De oorzaak van die neergang ligt bij de niet-aflatende door twistzieke flamingantische en wallingantische partocraten veroorzaakte politiek-communautaire problemen. Daardoor gaat de Belgische politiek een anti-Belgische richting uit die door de meeste Belgen niet gewenst is.

Al eind 2001 heb ik in het toenmalige advocatenblad "Advocare" twee artikels laten publiceren in antwoord op separatistische teksten van een confrater Matthias Storme, die pleitte voor een splitsing van justitie. Deze professor in

de rechtsgeleerdheid hield de gastrede op de extreemrechtse en separatistische IJzerwake in Steenstrate (West-Vlaanderen) in augustus 2010. In de teksten van toen zei ik onder meer dat België “*in de ban was van taal*” en gebruikte hiervoor zelfs het ironisch neologisme “*TAAL-i-BAN*” verwijzend naar het theocratisch en verdrukkende regime van de Taliban in Afghanistan. De inhoud van mijn teksten van toen zou 20 jaar later quasi identiek kunnen overgenomen worden. Maar in die tijd is er tamelijk veel veranderd, vooral in slechte zin. Het taalfederalisme bestaat bovendien al een 50-tal jaar zodat de tijd rijp is om het systeem grondig en kritisch te analyseren. Ik heb in die 20 jaar mijn ideeën ook nog beter kunnen structureren, ook al zijn de verschillen verbazingwekkend miniem met wat ik toen zei.

Om tot oplossingen te komen voor de politiek-communautaire problemen die het “ver-republikeinste”² Koninkrijk België sinds ongeveer een eeuw teisteren alsook België een nieuwe toekomst te bieden zonder dat de politiek voortdurend door communautaire discussies wordt gepollueerd, moet men eerst op inductieve wijze³ de oorzaken van de politiek-communautaire problemen

² We komen later terug op deze term

³ Dat wil zeggen vertrekkend vanuit problematische gebeurtenissen en situaties, *in casu* de politiek-communautaire problemen

onderscheiden. Pas daarna kunnen de oplossingen voorgesteld worden.

Na een beknopt overzicht van de politiek-economische geschiedenis van België (punt I) som ik de oorzaken van de politiek-communautaire problemen en hun oplossingen op (punt II) om vervolgens kritiek te leveren op het nefaste bestuur van België door de partitocratie (punt III). De uitweg uit het institutioneel moeras is een referendum over de Belgische staatsstructuur met verschillende opties en verschillende rondes (punt IV).

De lezer zal een merkwaardige paradox vaststellen: dit ogenschijnlijk ingewikkelde debat kan een eenvoudige oplossing krijgen, die overeenstemt met de mening van de grote meerderheid van de Belgen. De Belgische politiek hoeft helemaal niet zo complex te zijn als sommigen dat willen. Het taalnationalisme, het taalfederalisme en de gesplitste partitocratie hebben België een complexiteit verleend die het land helemaal niet verdient en perfect vermijdbaar is.

Uiteraard viseer ik met dit eerste boek voor een nieuw unitair België geen exhaustiviteit. Daarvoor is de realiteit te complex.

Als u niet veel tijd hebt, raad ik u aan toch zeker aandachtig het algemeen besluit op het einde van dit boek te lezen.

DEFINITIES

Voor een goed begrip van dit boek is het belangrijk eerst deze 24 definities te overlopen.

- 1. Politiek-communautair probleem:** een vaak gemediatiseerd probleem tussen politici uit twee verschillende taalgroepen, handelend over een aangelegenheid die de ene taalgemeenschap tegen de andere opzet (bijvoorbeeld: de taalgrens, de regionale autonomie, de staatshervormingen, het tweetalig arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde).
- 2. Unitarisme:** staatkundig systeem waarin slechts één centrale wetgevende en uitvoerende macht bestaat. Dit systeem is niet noodzakelijk centralistisch. Decentralisatie op basis van kleinere gebieden kan ermee gepaard gaan.

3. **Unie-federalisme:** staatsvorm waarbij de federale staat sterker is dan de deelgebieden en in bepaalde gevallen en/of bepaalde domeinen het laatste woord heeft.
4. **Federalisme:** staatkundig systeem met een federale overheid en regionale overheden die nevensgeschikt zijn aan elkaar, maar in principe andere bevoegdheden en een ander territorium hebben. De federale grondwet bindt hen.
5. **Confederalisme:** internationale bond van soevereine staten met elk hun eigen grondwet die beslissen bepaalde bevoegdheden gezamenlijk uit te oefenen.
6. **Separatisme:** het streven naar afscheiding van een grondgebied van een bestaande staat.
7. **Decentralisatie:** het toekennen van bepaalde bevoegdheden aan ondergeschikte besturen onder nationale of deelstatelijke voogdij.
8. **Centralisme:** systeem waarbij alle beslissingen (ook de uitvoerende) genomen worden door één enkele

overheid vanuit de hoofdstad van een staat (of deelstaat).

9. Wafelijzerpolitiek: Politiek gevoerd vanaf de jaren 1960 in België ten gevolge van het ontstaan van het bipolaire denken op basis van een “Vlaanderen” en een “Wallonië”. Dit bipolaire denken werd nog versterkt in de jaren 1970 en 1980 door de creatie van taalgemeenschappen en taalgewesten. De bevoegdheidsverdelingen hebben de wafelijzerpolitiek vervangen door rigide verdeelsleutels van federale middelen, niet op basis van noden, maar op basis van een zekere gelijkheid. Concreet hield deze politiek in dat voor elke investering in Noord-België eenzelfde bedrag in Zuid-België geïnvesteerd moest worden en omgekeerd.

10. Meerpolig of multipolair federalisme: een federaal systeem dat bestaat uit verschillende en territoriaal onderscheiden entiteiten (meer dan vijf) die elkaar min of meer in evenwicht houden (bijv. Zwitserland of Oostenrijk) in tegenstelling tot (feitelijk) bipolair federalisme zoals in België (of Bosnië).

- 11. Constitutionele monarchie:** een monarchie waarbij de prerogatieven van de Koning door de Grondwet – en dus door de Natie, d.w.z. het parlement, de regering en het gerecht – toegekend en gecontroleerd worden.
- 12. Republiek:** een staatsysteem waarbij een verkozen en niet-erfelijk staatshoofd (of orgaan) de macht heeft.
- 13. Grootneerlandisme of ‘hollandisme’:** het streven naar de vereniging van het zogenaamde “Vlaams” gewest en Nederland binnen een staatkundige unie (Groot-Nederland); niet te verwarren met Heelneerlandisme (Heel-Nederland), waarbij men de Benelux staatkundig wil verenigen. Deze laatste stelling werd in België alleen door het Verdinaso in de jaren 1930 verdedigd.
- 14. (R)Attachisme:** het streven naar een vereniging van het zogenaamde “Wallonië” (al dan niet met Brussel en zijn Rand) met Frankrijk, ook foutief “rattachisme” genoemd. Die laatste term is ongepast aangezien “Wallonië” (Zuid-België) nooit als aparte entiteit deel uitmaakte van Frankrijk.

15.Subsidiariteitsbeginsel: uitoefening van bevoegdheden op een niveau dat zo dicht mogelijk bij de burger ligt. Soms wordt dit beginsel aangewend door regionalisten om de nationale staten te liquideren en door staten om de macht van de Europese Unie te verminderen.

16.Fascisme: een totalitair staatsysteem dat gesteund is op extreem nationalisme en racisme.

17.Racisme: ideologie die een superioriteitsgevoel aanmeet aan een ras of in moderne zin aan een specifieke bevolkingsgroep die zich onderscheidt van andere op vlak van etnische afstamming, taal of godsdienst evenals het gedrag dat uit die ideologie voortvloeit.

18.Taalnationalisme: specifieke vorm van nationalisme die streeft naar taalgebonden autonomie, taalhomogene organisaties (vakbonden, sportbonden, partijen...), taalhomogene kieskringen, taalhomogene kieskringen of rechtsgebieden en uiteindelijk taalhomogene staten.

- 19. Taalracisme:** een vorm van racisme in de moderne zin waarbij een bepaalde taalgroep door een andere taalgroep wordt gediscrimineerd. Taalnationalisme en (constante) taaldiscriminatie zijn synoniemen.
- 20. Democratie:** een staat waarin de bevolking haar vertegenwoordigers rechtstreeks en met volle kennis van zaken kiest en waarin zij inspraak heeft in de fundamentele beslissingen van die staat, zoals de algemene beslissingen aangaande de staatsordening.
- 21. Rechtstaat:** een staat die de rechten, waaronder in de eerste plaats de mensenrechten, officieel erkent en toepast alsook aan de burgers de mogelijkheid biedt ze af te dwingen indien de staat ze niet toepast.
- 22. Particratie:** de heerschappij van enkele traditionele partijen die de macht onder elkaar verdelen (oligopolie, politiek kartel). Particratie kan gepaard gaan met democratie, maar dat is niet altijd zo.
- 23. Mediacratie:** de controle over de media, vooral de audiovisuele en openbare, door de particratie waardoor nieuwe partijen niet over een redelijke

mediatoegang beschikken en de politieke concurrentie wordt uitgeschakeld.

24.Taal: fonetisch en geschreven systeem van lettertekens dat communicatie tussen mensen toelaat. Taal laat ook toe mensen te onderscheiden op basis van een niet-persoonsgebonden kenmerk.

I. BEKNOPTЕ POLITIEKE GESCHIEDENIS VAN BELGIË

Op beknopte wijze geef ik hier in zestien perioden een overzicht van de boeiende politieke geschiedenis van mijn land België. Dat overzicht is nodig om twee redenen: ten eerste wordt de nationale geschiedenis van België nauwelijks in de scholen op een exhaustieve wijze onderwezen en spreken de media er zeer weinig over. Bovendien is het nuttig de geschiedenis van België goed te kennen om de inhoud van dit boek te kunnen begrijpen en situeren⁴.

⁴ Voor de perioden tot de Belgische onafhankelijkheid werd soms informatie geciteerd uit het excellente overzicht van het magazine Histoire, *La Belgique avant la Belgique*, Télépro & Herodote.net, Brussel, okt.-nov. 2018

I.1 Eerste periode: de Romeinse Tijd

De geschiedenis van België gaat terug tot de Oudheid. Toen de Romeinen omstreeks 57 voor Christus onder het bevel van veldheer Julius Caesar Noord-Gallië binnenvielen, d.w.z. *grosso modo* het grondgebied tussen de Rijn en de Seine, noemden ze het ‘**Belgica**’. Dit territorium werd toen bevolkt door verschillende Keltische volksstammen. Men zou Belgica kunnen beschouwen als het begin van het geografische België aangezien toen de naam en min of meer het territorium van wat later België zou worden, ontstaan zijn. De oorspronkelijke taal van België was het Keltisch en niet het Germaans of het Frans. Dat relateert al op zich het hedendaagse taalnationalisme (zie deel II.A).

I.2 Tweede periode: de vorming en de splitsing van het Frankische rijk in de vroege middeleeuwen

Belgica werd vanaf de 2de eeuw na Christus overrompeld door Germanen, die de Rijn overstaken. Het betrof de stammen van de Franken en de Alemannen, een verbond van Germaanse volkeren, die naar West-Europa immigrerden. In de 4de eeuw verkregen de Salische Franken van de Romeinen het recht zich te vestigen tussen de Schelde en de Maas. Ze kregen ook een plaats in het Romeinse leger.

Na de Val van het West-Romeinse Rijk (476 na Christus) ten gevolge van de invallen van Germaanse volksstammen in de 5de eeuw van onze tijdrekening werden Belgica en West-Europa taalkundig in tweeën gesplitst: een Germaans gedeelte in het noorden en een meer geromaniseerd gedeelte in het zuiden. Dit taalonderscheid is te verklaren door het feit dat de Germaanse immigratie beduidend groter was in het noordelijk gedeelte dan in het zuidelijke, dat heel wat meer geromaniseerde inwoners telde. Deze “taalgrens” tussen de Germaanse en de Romaanse taalgroepen liep grotendeels van het huidige De Panne aan de Belgische kust tot de Alpen langsheen Luxemburg en Straatsburg en bleef gedurende 2.000 jaar zo goed als ongewijzigd tot op de dag van vandaag. Hieruit volgt dat België tweetalig is sedert ongeveer 2.000 jaar. Die tweetaligheid geldt ook voor het echte Vlaanderen dat zich uitstreckte van Boulogne-sur-Mer in Noord-Frankrijk tot Renesse in Zeeland.

De oorzaak van de tweetaligheid van België ligt dus bij de Romeinen en de Germanen, beiden woeste invallers. Degene die vandaag zo graag de eentaligheid en zelfs de etnische zuiverheid van hun gewest verdedigen, moeten er eens aan denken dat ook zij als bevolkingsgroep op onrechtmatige wijze België binnengedrongen zijn en hun taal hier opgelegd hebben.

In het midden van de 5de eeuw profiteerden de Salische Franken van de zwakte en later de ineensstorting van het West-Romeinse Rijk om naar het zuiden op te rukken. Doornik werd hun hoofdstad. Na de Romeinse overheersing raakte de naam ‘Belgica’ gedurende meerdere eeuwen in onbruik.

Clovis (466-511) werd in 481 koning van de Salische Franken en breidde het Frankische rijk uit tot aan de Seine en later ook tot de rest van ex-Romeins Gallië. Hij bekeerde zich ook tot het katholicisme om de gunst van de Gallo-Romeinse elites te verwerven.

Na de dood van Clovis in 511 viel het rijk uiteen in een noordelijk deel, **Austrasië** genaamd (tussen de Maas en de Rijn) en een zuidelijk deel, Neustrië genaamd, tussen de Loire en de Seine. Austrasië omvatte het grootste deel van het vroegere Belgica en het geheel van het huidige België.

De Salische Koning van Austrasië was lid van de stam van de Merovingers. Hij bestuurde zijn Rijk echter met een ‘hofmeier’ of *majordomus*, een soort van eerste minister. Deze post kwam in handen van een machtige Belgische familie die afstamde van Pepijn van Landen. Stilaan bekwam de hofmeier zoveel macht dat hij de koning opzijschoof. Dat gebeurde in 751 toen Pepijn III genaamd

de Korte (714-768) met goedkeuring van de paus tot Frankenkoning gekroond werd.

In de 9de eeuw slaagde zijn zoon Karel de Grote (748-814), die in het jaar 800 door de paus tot (Germaanse) keizer Karel de Grote werd gekroond, erin West-Europa te verenigen zodat een uitgestrekt meertalig keizerrijk, genaamd Francië, met Aken als keizerlijke stad tot stand kwam.

In 843, verschillende decennia na zijn dood, werd zijn Europees Keizerrijk in drie stukken verdeeld door het **Verdrag van Verdun** : het westelijk deel kwam voor een groot deel overeen met het huidige Frankrijk m.i.v. Vlaanderen (West-Francië), het middendeel met de Benelux tot Rome (Midden-Francië) en het oostelijk deel met het latere Duitsland (Oost-Francië).

Twaalf jaar later, bij de dood van Lotharius , de Koning van Midden-Francië, in 855, werd zijn Middenrijk (Midden-Francië) opgesplitst in een noordelijk en een zuidelijk deel. Het noordelijk deel dat zich uitstreekte van Friesland tot West-Zwitserland kreeg de naam **Lotharingen**.

In 880 werd Lotharingen opgenomen in het Koninkrijk van Oost-Francië of Germanië.

In 959 werd Lotharingen gesplitst in twee hertogdommen: het gebied tussen Moezel en Rijn in het zuiden, Hoog-Lotharingen genaamd, en het gebied tussen de Schelde en de Rijn, **Laag-Lotharingen** genaamd. Dit laatste gebied, waar het Graafschap Vlaanderen niet toe behoorde, maar wel het latere Duitse Rijnland en het latere Zuid-Nederland, is het embryo van het moderne België.

Het Hertogdom Laag-Lotharingen verloor geleidelijk aan invloed ten voordele van zijn vazallen van **het Hertogdom Brabant, het Graafschap Henegouwen en het Prinsbisdom Luik**. Binnen West-Francië, het latere Frankrijk, ontstond in de 9de eeuw **het Graafschap Vlaanderen**. Dit werd een buffer tegen de Vikingen. Het verwierf ook een grote mate van autonomie.

I.3. Derde periode: het ontstaan van onafhankelijke vorstendommen in de feodaliteit

Door die opsplitsingen in quasionafhankelijke vorstendommen belandde Europa in een langdurig feodaal tijdperk, waarbij lokale vazallen een eed van trouw aflegden aan een leenheer, die op zijn beurt trouw beloofde aan een Koning of Keizer. Europa viel uiteen in een lappendeken van kleine graafschappen, hertog- en vorstendommen.

Omstreeks het jaar 1100 speelde Godfried van Bouillon, de Hertog van Laag-Lotharingen, dat deel uitmaakte van het Germaanse Keizerrijk, een actieve rol in de Kruistochten naar het Heilig Land.

Binnen hetzelfde Keizerrijk kwam het Graafschap Leuven vanaf het einde van de 10de eeuw tot ontwikkeling. Het Graafschap verwierf Brussel en Antwerpen. In 1183 vormde het Graafschap zich met de goedkeuring van de Duitse keizer om tot **het Hertogdom Brabant**, dat zich snel uitbreidde van Nijvel tot Turnhout en 's Hertogenbosch.

Voor de Brabanders was 5 juni 1288 een belangrijke historische datum. Op die dag won Jan I, Hertog van Brabant, in **Woeringen** nabij Keulen, een cruciale veldslag tegen de Bisschop van Keulen. Hierdoor kon de Hertog zijn

De Slag bij Woeringen in 1288 die door de Hertog van Brabant gewonnen werd (onbekende auteur, bron onbekend)

Hertogdom verder uitbreiden naar het oosten en Limburg insluiten. In 1312 kende Hertog Jan II door het Charter van

Kortenberg belangrijke vrijheden toe aan de steden van het Hertogdom. Dit charter voerde ook een raad in die de macht van de Hertog beperkte. In 1356 hernieuwde de Hertogin Johanna van Brabant, erfgename van Hertog Jan III, dit charter door een nieuwe vrijheidsbrief, **de Blijde Intrede**, toe te kennen, die de rechten van de Brabanders bevestigde.

Het Graafschap Vlaanderen⁵ ontwikkelde zich op zijn beurt binnen het kader van het Franse Koninkrijk. Men sprak er sinds de vroege middeleeuwen een Nederlandse streektaal⁶ en Frans. De hogere edelen, zoals de Graaf zelf, spraken Frans. Maar op 11 juli 1302 versloeg het Vlaamse leger met steun van de Henegouwnaars de Franse koning te Kortrijk tijdens de zogenaamde **Guldensporenslag**. Dankzij deze overwinning behielden de Vlamingen een zekere zelfstandigheid in het kader van het Franse Koninkrijk. Na een successieoorlog tegen de Brabanders in 1356 (veldslag bij Scheut) en het verdrag van Ath (1357) verloor het Hertogdom Brabant tijdelijk de steden Antwerpen en Mechelen aan de Vlamingen.

⁵ De benaming “Vlaanderen” zou van Germaanse oorsprong zijn (‘Flaumaz’) en “onder water gelopen land” betekenen ; “Wallonië” zou ook een Germaans woord zijn dat “gebied van geromaniseerde Kelten” betekent.

⁶ Het Nederlands kende tijdens de middeleeuwen geen eenheid. Lokale verschillen bestonden nog eeuwen daarna en zijn zelfs vandaag niet volledig verdwenen.

Tussen 950 en 1150 kende **het Prinsbisdom Luik** een gouden tijd op intellectueel en cultureel vlak en kreeg het zelfs de bijnaam “Athene van het noorden”. In de Luikse scholen werd recht, wiskunde en geschiedenis gedoceerd aan studenten uit heel Europa.

In 1053 werd de kerk van **Hoei** door Vlaamse troepen in de as geld. De Prinsbisschop bouwde de kerk opnieuw met geleend geld van de plaatselijke burgerij op. Daarvoor moest hij in het jaar 1066 wel een vrijheidscharter toekennen. Dit is **het eerste gekende charter in Noord-Europa dat een echte zelfstandigheid aan een stad toekende**⁷.

Vanaf de 13de eeuw geraakte het Prinsbisdom in conflict met het Hertogdom Brabant dat een expansiepolitiek naar het oosten voerde. Maar de Luikenaars versloegen de Brabantse legers in 1213 tijdens de slag bij Steps. Het was één van de eerste veldslagen waarbij een volksleger een ridderleger versloeg.

⁷ De beroemde Engelse Magna Carta, dat door velen als het eerste vrijheidscharter van de middeleeuwen wordt beschouwd, dateert van 1215.

I.4. Vierde periode: de eenheid van de Nederlanden in de Bourgondische tijd

Tijdens de Honderdjarige Oorlog tussen de Fransen en de Engelsen in de 14de eeuw wou de Koning van Frankrijk, Lodewijk V, een coalitie tussen zijn Graafschap Vlaanderen en Engeland vermijden. Daarom regelde hij in 1369 een huwelijk tussen zijn broer, de Hertog van Bourgondië, **Filips de Stoute**, en de dochter van de Graaf van Vlaanderen, Margareta van Male. Na de dood van Graaf Lodewijk van Male in 1384 werd Filips de Stoute zo ook Graaf van Vlaanderen.

Filips de Stoute stierf in 1404 en zijn zoon, **Jan zonder Vrees**, verwierf het Hertogdom Bourgondië en het rijke Graafschap Vlaanderen, waar de stad Brugge uitgegroeid was tot één van de belangrijkste zeehavens en commerciële centra van Europa⁸. Door het spel van huwelijken en erfenissen kon hij stilaan een deel van het vroegere Lotharingen herstellen, maar zonder grote gebiedsuitbreiding. In 1408 versloeg hij op verpletterende wijze de tegen de Prinsbisschop van Luik in opstand gekomen Luikenaars in de slag bij Othée. In 1419 werd Jan zonder Vrees in het kader van de Franse burgeroorlog vermoord.

⁸ In Brugge werd in 1309 de eerste beurs van de wereld geopend.

Zijn zoon **Filips de Goede** zette de expansiepolitiek van zijn vader en grootvader in de Nederlanden verder. In 1421 kocht hij het Graafschap Namen op lijfrente. Acht jaar later kon hij het in bezit nemen. In 1430 verwierf hij Brabant en Limburg omdat de Hertog jong en zonder opvolger stierf. In 1433 verwierf hij ook Henegouwen, Holland en Zeeland en in 1451 Luxemburg.

In 1430 stichtte de Hertog te Brugge **de Orde van het Gulden Vlies**. Dit was een vredesverdrag dat afgesloten werd met alle vorstendommen van zijn Hertogdom. Dit historisch moment is van kapitaal belang omdat het kan beschouwd worden als het begin van de Belgische natie in de zin van een eengemaakt volk. De toenmalige zuidelijke vorstendommen vormden heel wat later de huidige provincies van het Koninkrijk België, ook al ondergingen hun grenzen doorheen de eeuwen enkele wijzigingen. Ook voerde de Hertog een gemeenschappelijke munt in genaamd de 'Vierlander', een verre voorganger van de euro. **Men kan dan ook stellen dat de Belgische natie concreet in de 15de eeuw ontstaan is**, hoewel toen nog in combinatie met het huidige Nederland.

In 1477 verloor de opvolger van Filips de Goede, Hertog **Karel de Stoute**, de slag bij Nancy tegen de Franse Koning, die de steun van de Zwitsers had. Dat was misschien de grootste historische nederlaag voor de Belgische natie.

Hier werd een grote kans gemist om het Lotharingse Middenrijk tussen Frankrijk en Duitsland te herstellen. Als dit België vandaag zou bestaan, zou het ongeveer 50 miljoen inwoners tellen en in Europa een zeer belangrijke rol spelen ! Een troost was wel dat ondanks de nederlaag onze gebieden hun zelfstandigheid behielden.

Door het huwelijk van de nieuwe Hertogin **Maria van Bourgondië** met Aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk in 1477 kwamen de Nederlanden terecht in een nieuwe Europese fase van hun bestaan. Uit dit huwelijk werd **Filips de Schone** van Habsburg geboren, de vader van de Keizer van het Heilig Roomse Rijk, **Karel V**. Keizer Karel werd geboren te Gent in het jaar 1500. In 1520 werd hij tot Keizer gekroond. Het Habsburgse keizerrijk verenigde de Oostenrijkse bezittingen met de Nederlanden en de Spaanse bezittingen binnen een groot Keizerrijk dat eveneens de nieuw ontdekte kolonies in Amerika omvatte. Gedurende deze eeuw kwam de naam '**Belgica**' opnieuw in gebruik, ook al verwees hij toen nog naar het geheel van de Nederlanden⁹.

Ondertussen werd het Hertogdom Bourgondië door het Franse Koninkrijk geannexeerd en verdween het gebied als

⁹ In de 16de eeuw werd dit hele gebied van de Nederlanden met de term "Leo Belgicus", "Belgia" of Belgica aangeduid.

onafhankelijk vorstendom. Frankrijk was dus de grote overwinnaar van de Frans-Bourgondische strijd.

Leo Belgicus van Petrus Kaerius (Van den Keere, 1622) (Bron: Sanderus, antieke mappen en boeken)¹⁰

¹⁰ <https://sanderusmaps.com>

Vanaf de 16de eeuw kende de zeehaven van Antwerpen een economische bloeiperiode, die echter al ten einde kwam door de scheiding van de Nederlanden in 1585.

I.5. Vijfde periode: de scheiding van de Nederlanden in de Spaanse tijd

In 1530 werd Maria van Hongarije door Karel V als opvolgster van de landvoogdes van de Nederlanden, Margareta van Habsburg benoemd. Maria van Hongarije zetelde in Brussel in plaats van in Mechelen. Zo werd Brussel stilaan de hoofdstad van de Nederlanden.

In 1549 tekende Karel V de Pragmatieke Sanctie waardoor de 17 Nederlandse Provinciën één geheel werden en aan zijn oudste zoon, Filips, toekwamen. De Nederlanden werden een jaar eerder losgemaakt van het Heilige Roomse Keizerrijk. In 1555 trad Karel V in het Coudenbergpaleis te Brussel af en liet de Nederlanden over aan Filips, die Koning van Spanje werd onder de naam **Filips II**. In 1559 benoemde hij zijn halfzus Margareta van Parma tot gouvernante van de Nederlanden. Maar onder druk van de Staten-Generaal die de adel verenigde, moest de Koning ook Prins Willem van Oranje tot gouverneur van Holland en Zeeland benoemen. Deze verdedigde daarna de belangen van de opkomende protestanten tegen het katholieke

Spanje, wat onvermijdelijk tot een gewapend religieus conflict leidde, nl. de Oorlog van de Reformatie en de Contrareformatie.

Deze oorlog begon met een protestantse opstand, de zogenaamde **Beeldenstorm**, die in 1566 in Steenvoorde in het zuidelijk deel van Vlaanderen (nu Frans-Vlaanderen) begon. De strijd leidde tot een uittocht van de protestanten naar de Noordelijke Nederlanden.

In 1567 behaalden de Spanjaarden een overwinning in Oosterweel ten noorden van Antwerpen. Willem van Oranje, bijgenaamd De Zwijger, moest naar Duitsland vluchten. Filips II benoemde daarop de hertog van Alva, één van zijn beste legerchefs, tot gouverneur van de Nederlanden. Deze voerde een schrikbewind waarbij hij een duizendtal mensen liet executeren waaronder de graven van Egmont en Hoorn, die in 1568 op de Grote Markt in Brussel onthoofd werden.

In 1572 landden 200 calvinisten, die zich in Engeland verborgen hadden, met hun schepen in Zeeland en hervatten de protestantse strijd in Holland en Zeeland. Zij stonden onder leiding van de Luikenaar Willem II van Marcke. Na een belegering van de opstandige steden moesten de Spanjaarden zich terugtrekken. Ook op zee behaalden de protestanten een belangrijke overwinning

door de Spaanse vloot bij de slag aan de Zuiderzee te verslaan. De Staten-Generaal van de Nederlanden voerden in 1576 vredesgesprekken te Gent en dit zonder de goedkeuring van Spanje. Tegelijkertijd brak er muiterij uit in het Spaanse leger omdat de soldaten hun soldij niet kregen. Antwerpen werd gedurende drie dagen geplunderd. Enkele dagen daarna werd de Pacificatie van Gent getekend waardoor de Nederlanden hun onderlinge strijd bijlegden en een gemeenschappelijke verdediging van de 17 provinciën organiseerden.

De Spaanse koning duidde in 1577 Don Juan van Oostenrijk als nieuwe landvoogd aan, maar al snel keerden de Staten-Generaal zich tegen hem. Willem van Oranje werd als regent van Brabant benoemd en in Gent werd een calvinistische republiek opgericht. Maar de Spaanse troepen van de landvoogd versloegen het leger van de Staten-Generaal bij de slag bij Gembloers in 1578. Daarop stierf Don Juan en werd hij opgevolgd door Alexander Farnese, zoon van Margereta van Parma. De provincies Artesië en Henegouwen wilden vrede met Spanje en tekenden met hem **de Unie van Atrecht** op 6 januari 1579 waardoor ze Filips II als vorst erkenden. Als reactie hierop ondertekenden de protestantse staten Holland, Zeeland, Utrecht en Groningen al op 23 januari 1579 de **Unie van Utrecht**, een verdedigingsalliantie waar ook snel Friesland

en de grote steden van Vlaanderen en Brabant bij aansloten. De provincies tussen enerzijds Holland en Zeeland en anderzijds Artesië en Henegouwen bleven wel neutraal.

Daarop zochten de Staten-Generaal van de afgescheiden provincies steun bij de Franse hertog van Anjou. Maar deze profiteerde van de situatie om zich tegen de Staten-Generaal te keren en enkele steden van Vlaanderen en Brabant te bezetten. In 1585 kon de burgerij hem echter weggagen. Even later werd ook Willem van Oranje door een extremistische katholiek vermoord.

Hetzelfde jaar nog stelde Farnese orde op zaken door Vlaanderen en Brabant te heroveren. Op 17 augustus 1585 **viel Antwerpen** na een maandenlange belegering. Vele protestantse Antwerpenaren vluchtten naar de noordelijke provincies, die zich in 1581 onafhankelijk hadden verklaard onder de naam “Verenigde Provinciën” onder leiding van Maurits van Nassau, zoon van Willem van Oranje. De grens tussen de Belgische, katholieke natie en de Nederlandse, protestantse natie lag nu vast.

De strijd tussen de Verenigde Provinciën en Spanje duurde voort, vooral in Vlaanderen, tot de wapenstilstand van 1609, die 12 jaar zou duren. Hierdoor kwam er tijdelijk

opnieuw rust wat onder meer de bouw van barokke kerken in de Spaanse Nederlanden mogelijk maakte.

Na de wapenstilstand flakkerde de Spaans-Nederlandse oorlog echter weer op. De Hollanders profiteerden van de financiële problemen van de Spanjaarden om 's Hertogenbosch en Maastricht te veroveren.

Spanje verloor de Dertigjarige Oorlog in Europa en moest bij **de Vrede van Münster in 1648** de onafhankelijkheid van de Verenigde Provinciën erkennen.

In 1659 sloten de Fransen en de Spanjaarden het vredesverdrag van de Pyreneeën, waardoor de Franse koning Lodewijk XIV de handen vrij kreeg om Artesië te bezetten alsook enkele steden in België. Na de dood van de Spaanse koning Filips IV in 1665 ontstond een nieuwe strijd tussen Frankrijk en Spanje. De Spanjaarden bouwden in 1666 een verdedigingsburcht op de Samber om de Zuidelijke Nederlanden te verdedigen. Ze noemden de stad Charleroi ter ere van de toenmalige koning van Spanje.

In het algemeen luidde de 17de eeuw het verval in van de Zuidelijke Nederlanden, terwijl de Noordelijke Nederlanden een Gouden Eeuw kenden, dankzij hun overwicht op zee en hun overzeese gebieden.

I.6. Zesde periode: de Franse expansie onder koning Lodewijk XIV

In 1667 werd het huidige België onder de voet gelopen door de Franse koning Lodewijk XIV, de “Zonnekoning”, die Frankrijk natuurlijke grenzen wou geven zoals de Rijn en Maas in het noorden en de Rijn in het oosten. Onder meer de Vlaamse stad Rijsel (Lille) werd toen definitief door Frankrijk veroverd.

In 1672 verklaarde Lodewijk XIV de oorlog aan de Verenigde Provinciën (Holland). Deze laatsten hadden toen Spanje als bondgenoot zodat de gevechten vooral in België plaatsvonden. Geen partij haalde een klare overwinning en in 1678 werd de Vrede van Nijmegen gesloten.

Maar in 1688 brak een nieuwe oorlog uit tussen Frankrijk en de Liga van Augsburg bestaande uit Spanje, Holland, Engeland en het Heilig Roomse Rijk. Opnieuw waren de Spaanse Zuidelijke Nederlanden het strijdtoneel. In 1690 versloegen de Franse legers de coalitie in Fleurus. In 1692 veroverden ze Namen en in 1695 bombardeerde Lodewijk XIV Brussel waardoor bijna de hele Grote Markt in de as werd gelegd...

In het jaar 1700 stierf de Spaanse Koning kinderloos, maar duidde de kleinzoon van de Franse koning Lodewijk XIV als opvolger aan. Holland, Engeland en Oostenrijk weigerden

deze opvolging en een nieuwe oorlog tussen de coalitie en Frankrijk brak uit. De geallieerden wonnen een belangrijke veldslag tegen de Fransen in het Belgische Ramillies in 1706 waardoor zij bijna de volledige Nederlanden terugwonnen.

I.7. Zevende periode: de Oostenrijkers en de Brabantse Omwenteling van 1789

Door **het Verdrag van Utrecht van 1713** kwamen de Zuidelijke Nederlanden in handen van de Oostenrijkse Habsburgers. Luik bleef echter doorgaan als een onafhankelijk Prinsbisdom.

Voor het eerst werd het woord '**België**' sporadisch gebruikt in geschriften om hiermee alleen te verwijzen naar de Zuidelijke Nederlanden. Het werd toen '*Belgium Austriacum*' genoemd.

Tijdens de Oostenrijkse Successieoorlog veroverden de Fransen onder leiding van Lodewijk XV de Zuidelijke Nederlanden opnieuw na de slag bij Fontenoy in 1745. In 1748 gaven de Fransen de veroverde gebieden echter terug na het sluiten van de Vrede van Aken.

Daarna volgde eindelijk een periode van rust die in de Oostenrijkse Nederlanden zorgde voor een heropleving van de Belgische economie. Onder meer de haven van

Oostende deed tijdens de Amerikaanse Onafhankelijkheidsoorlog, die in 1776 begon en in 1783 eindigde, goede zaken in het overzeese transport naar het strijdtoneel.

In 1780 stierf de Habsburgse Keizerin Maria-Theresa en kwam **Keizer Jozef II** aan de macht. Deze “verlichte despoot”, die inspiratie vond in de ideeën van de Verlichting, wou zijn Rijk herinrichten, wat in de Zuidelijke Nederlanden een revolutie zou veroorzaken. De protestanten werden door hem op gelijke voet met de katholieken geplaatst en verschillende kloosters moesten hun deuren sluiten. Vanaf 1786 werden de hervormingen driester en werden de belastingen verhoogd omdat het Keizerrijk geld voor zijn oorlogen elders nodig had. In 1787 weigerden de belangrijke vorstendommen Brabant en Henegouwen om de hervormingen te ondersteunen. Een gewapend conflict kwam dichterbij.

In 1789, het jaar van de Franse Revolutie en het jaar dat de grondwet van de Verenigde Staten van Amerika in werking trad, kende België een **eerste revolutie, de Brabantse Omwenteling**. Deze leidde tot de kortstondige onafhankelijkheid van de Zuidelijke Nederlanden. De nieuwe natie heette de “Verenigde Belgische Staten”, soms ook de “Verenigde Nederlandse Staten” genoemd. Dit was een republikeinse confederatie van de Belgische

provincies, bestaande uit Brabant, Henegouwen, Vlaanderen, West-Vlaanderen, Doornik, Mechelen, Gelderland, Namen en Limburg. Het Prinsbisdom Luik hoorde hier niet bij.

De Brabantse opstandelingen organiseerden zich aanvankelijk goed, maar hadden af te rekenen met verdeeldheid. Langs de ene kant was er de conservatieve, katholieke advocaat Hendrik van der Noot die het ancien régime in stand wou houden. Hij was gevlucht naar Breda en leidde van daaruit de conservatieven, “statisten” genaamd. Hij werd gesteund door de kanunnik Van Eupen. De andere groep werd geleid door de progressieve advocaat Jean-François Vonck die naar Frans voorbeeld een republiek wou stichten.

In het begin konden deze twee antagonistische groepen nog goed samenwerken tegen de gezamenlijke Oostenrijkse vijand. Ze vormden samen een leger van 3.000 man dat ze onder leiding stelden van Jean-André van der Meersch, een vroegere kolonel uit het Franse leger. Hij kan terecht de eerste onafhankelijke Belgische legercommandant worden genoemd. Met zijn leger trok Van der Meersch via de Verenigde Provinciën de Belgische Kempen binnen waar hij Hoogstraten innam en het manifest van het Brabants Volk liet publiceren dat de eerste onafhankelijkheidsverklaring van België was !

Op 27 oktober 1789 versloegen de opstandelingen de Oostenrijkers in de straten van Turnhout waarna ook Brussel in opstand kwam. Vervolgens veroverden de revolutionairen de rest van de Zuidelijke Nederlanden.

Op 18 december 1789 maakte Van der Noot een plechtige intrede in Brussel. De Staten-Generaal werden sinds lang weer samengeroepen. **Op 11 januari 1790** werd een bondsverdrag getekend tussen de genoemde provincies waardoor, zoals gezegd, een statenbond naar Amerikaans voorbeeld werd geschapen: de Verenigde Belgische of ook wel Nederlandse Staten. De macht van de confederatie lag hoofdzakelijk bij het Congres en was beperkt tot het leger, buitenlandse betrekkingen en financiën. **Dat was de eerste keer dat de Belgische natie onafhankelijk werd.**

Vrij snel kwam het echter tot een botsing tussen de “statisten” en de “vonckisten”. Vonck en Van der Meersch werden gevangengenomen en het land uitgezet. Vonck vestigde zich in Rijsel.

Keizer Jozef II stierf op 20 februari 1790 en werd door zijn broer Leopold opgevolgd. Deze beloofde de afschaffing van de decreten van zijn voorganger en amnestie voor de opstandelingen. Tegelijkertijd slaagde hij erin elke buitenlandse steun aan de revolutie te verhinderen.

‘Vuurgevecht tussen de Brabantse vrijwilligers en de Oostenrijkse troepen op de Graanmarkt te Brussel’, Lebbeke, privé-verzameling J. Dauwe; op de voorpagina van het boek van de tentoonstelling “200ste verjaardag van de Verenigde Nederlandse Staten 1790” in het Algemeen Rijksarchief te Brussel (en Rijksarchief in de Provinciën), 1990

Door een gebrek aan geld en buitenlandse steun konden de Belgische revolutionairen en hun Congres niet tijdig een

sterk genoeg leger op de been brengen om de terugkerende Oostenrijkse troepen tegen te houden. Op 22 september 1790 werd het Belgisch leger te Falmagne nabij Dinant verslagen. In december 1790 namen de Oostenrijkers ook Brussel en Gent in. De revolutie was mislukt. De Oostenrijkse Nederlanden werden hersteld. Van der Noot en Van Eupen vluchtten naar de Verenigde Provinciën. De hervormingen van Keizer Jozef II werden teruggedraaid en aan de opstandelingen werd een algemene amnestie verleend.

Het belang van deze revolutie is echter tweeledig: ze bewijst het bestaan van de Belgische natie, die haar lot zelf in handen nam en België was voor de eerste maal, hoe kortstondig ook, een onafhankelijke natie.

Het Prinsbisdom Luik maakte er zoals gezegd geen deel van uit en Luxemburg bleef in Oostenrijkse handen. Maar ook de Luikenaars kwamen in de zomer van 1789 in opstand tegen hun Prinsbisschop, die ze konden verdrijven, waarna ze de republiek uitriepen. In april 1790 en in januari 1791 maakten respectievelijk het Pruisische en het Oostenrijkse leger een einde aan de opstand. Het Prinsbisdom werd hersteld.

I.8. Achtste periode: de Franse bezetting

Het herstel van de orde betekende geen lange rust. België zou opnieuw een Europees slagveld worden.

Na eerst te Valmy op 20 september 1792 een overwinning te hebben geboekt tegen de Pruisische troepen, die de geallieerden van de Oostenrijkers waren, versloeg de jonge Franse Republiek de Oostenrijkse troepen te Jemappes nabij Bergen. Als bevrijders bezetten de Fransen zowel de Oostenrijkse Nederlanden als Luik, twee streken die tot dan toe een gescheiden ontwikkeling hadden. De Franse generaal Dumouriez stichtte toen de zusterrepubliek “Belgique”. Het ancien régime werd afgeschaft, maar de meeste Belgen bekeken de evolutie met argwaan, ook al gelet op de plunderingen en de opeisingen van de strijders van de Franse Republiek (sans-culotten). Vooral de aanhangers van de statisten (Van der Noot) wilden de Fransen weer weg. De Fransgezinde Vonck en Vander Meersch waren ondertussen al overleden. Op 18 maart 1793 werd Dumouriez door de Oostenrijkers verslagen bij Neerwinden waardoor er een voorlopig einde kwam aan de Franse bezetting die vier en een halve maand had geduurd.

De Oostenrijkse regering van de nieuwe keizer Frans II herstelde onmiddellijk de macht van de Kerk alsook de vroegere instellingen van het ancien régime en verleende

opnieuw volledige amnestie aan de opstandelingen van 1790. Maar de Belgische provincies verzetten zich opnieuw tegen het centralisme en het absolutisme van de keizer en weigerden de verdediging tegen de Fransen te financieren.

Reeds op 26 juni 1794 versloeg het Ardennenleger van de Franse generaal Jourdan het Oostenrijkse leger in **de slag bij Fleurus**. Ook het herstelde Prinsbisdom Luik werd opnieuw door de Fransen bezet. De slag bij Sprimont van 18 september 1794 bezegelde het lot van de Oostenrijkers. Daarna verlieten zij definitief de Zuidelijke Nederlanden.

De tweede Franse bezetting zou meer dan 20 jaar duren. De hele rijkdom van België werd nu ingezet voor de Franse oorlogsvoering. De kerken en abdijen werden afgeschaft en hun goederen werden openbaar verkocht. Frankrijk heeft België nooit voor de aangerichte schade vergoed.

De Fransen voerde de burgerlijke stand in ter vervanging van de parochieregisters.

Op 1 oktober 1795 stemde de Franse Conventie **de aanhechting van België bij Frankrijk**. Door de verdragen van Campo-Formio (1797) en Lunéville (1801) werd deze situatie internationaal erkend. De Belgen werden Franse burgers.

Dit betekende ook het definitieve einde van het “ancien régime”, d.w.z. de privileges van de adel en de geestelijkheid. De Franse bezetter deelde het grondgebied van België in departementen in, die min of meer overeenkwamen met de middeleeuwse vorstendommen. **De splitsing van Brabant en Vlaanderen werd toen doorgevoerd (1795).** Vlaanderen werd verdeeld in twee departementen: de Leie en de Schelde, en Brabant eveneens in twee departementen: de twee Netes en de Dijle. Later werden de departementen de 9 Belgische provincies en veranderden zij van naam: respectievelijk West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Brabant¹¹.

In oktober 1798 brak in Brabant en Limburg een anti-Franse revolte uit, genaamd “de Boerenkrijg”. De opstandelingen werden op 5 december 1798 door de Franse troepen in Hasselt verslagen. Bijna 5.000 mensen kwamen bij de revolte om het leven.

Vanaf 1799 hervormde de Corsicaan **Napoleon** Bonaparte de Franse Republiek tot een Europees keizerrijk. De Franse taal werd opgelegd als de enige officiële taal in België. Zo ontstond een breuk met de Belgische traditie van tweetaligheid. Het Burgerlijk Wetboek, dat anno 2023 nog

¹¹ Brabant moest in 1995 een tweede splitsing ondergaan. Deze splitsing verbrak de band tussen Brussel en zijn Brabantse hinterland.

gedeeltelijk in België en Frankrijk van kracht was¹², werd ingevoerd in 1804. Ook voerde Napoleon een Handelswetboek en een Strafwetboek in, die het Belgisch recht grondig en blijvend hervormden. Hij herstelde de katholieke erediensten en sloot in 1803 een akkoord met het Vaticaan, het Concordaat. Dit leidde tot grote vreugde bij de conservatieven. Van Antwerpen maakte hij de belangrijkste oorlogshaven van zijn Rijk.

Napoleon, die zich in 1804 tot Keizer had gekroond, werd echter in 1813 te Leipzig verslagen door een coalitie van Europese staten. In 1814 riepen de geallieerden de onafhankelijkheid van België uit, maar het volgende jaar werden de beide Nederlanden door de geallieerde overwinnaars herenigd op het Congres van Wenen om als bufferzone te dienen tussen Pruisen en Frankrijk. Op 18 juni 1815 werd het napoleontische Frankrijk definitief verslagen bij de slag bij Waterloo in België.

I.9. Negende periode: de hereniging met Holland

Na de val van het Napoleontische Rijk werd de kaart van Europa op het Congres van Wenen hertekend. Frankrijk kreeg opnieuw de grenzen van vóór de Franse Revolutie terwijl, zoals reeds gezegd, België en de vroegere

¹² In België wordt er sinds 2020 geleidelijk aan een nieuw Burgerlijk Wetboek ingevoerd. Deze hernieuwing is bijna voltooid.

Verenigde Provinciën samengevoegd werden in het kader van **het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden**, dat op 15 maart 1815 officieel tot stand kwam. Willem van Oranje-Nassau werd de protestantse Koning van het geheel alsook Groothertog van Luxemburg. Onder meer de katholieke Kerk in België maakte zich daardoor grote zorgen om de invloed van het protestantisme op het zuidelijk gebied van het Koninkrijk.

De koning gaf de opdracht aan een Belgische vergadering van 1.603 man om de nieuwe grondwet goed te keuren. 796 afgevaardigden stemden tegen en 527 voor. 280 onthielden zich. Om de tekst toch te doen goedkeuren, vervalste de koning de uitslag: 126 tegenstemmen werden om zagezegd religieuze redenen nietig verklaard en de onthoudingen werden bij de goedkeuringen geteld ! Zo werd de grondwet toch goedgekeurd met 807 stemmen tegen 670. Deze beruchte telling stond voortaan bekend als een staaltje van Hollandse rekenkunde. Het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden was derhalve een product van Europees en Hollands autoritarisme.

De Hollandse Koning Willem I regeerde als een verlicht despoot over België en Nederland van 1815 tot 1830. Het parlement bestond voor de helft uit Hollanders hoewel er 3,5 miljoen Belgen tegen 2 miljoen Hollanders waren. In de regering was ook maar één kwart van de ministers Belg.

De Koning verbeterde evenwel de wegen-, water- en haveninfrastructuur in België. Zo liet hij onder meer het kanaal Gent-Terneuzen en het kanaal Brussel-Charleroi aanleggen. De Belgische industrie profiteerde ook van de afzetmarkten in de Hollandse kolonies. In 1822 richtte de Koning de Société Générale op om de ontwikkeling van de Belgische industrie te bevorderen. Hij zorgde ook voor de ontwikkeling van de metaalnijverheid in de provincie Luik, waar hij vrij spel liet aan de Engelse industrieel John Cockerill, die vanaf 1830 ook sporen, kanonnen, locomotieven, wagons, schepen, bruggen en mijnbouwmachines begon te produceren. Zo betrad België als eerste natie van het vasteland het industriële tijdperk.

Meer controversieel was de oprichting door de Koning van een netwerk van staatsscholen die in België de katholieke scholen moesten beconcurreren. Hij richtte ook drie staatsuniversiteiten op in Gent, Leuven en Luik. De katholieke universiteit van Leuven was sinds de Franse bezetting gesloten. De professoren werden hoofdzakelijk in Duitsland gerekruteerd. In 1834 werd de Leuvense universiteit opnieuw katholiek.

De Koning legde pas in 1829 **het Nederlands** op als officiële taal in het noorden van België, zowel in de administratie en het gerecht als in de scholen. De Noord-Belgen spraken in de praktijk hun streektalen en de burgerij hoofdzakelijk

Frans. De flaminganten hebben later het taalbeleid van koning Willem I opgehemeld, maar dat was grotendeels propaganda. Andere factoren waren belangrijker voor de implosie van het Rijk.

Zo werden de Belgen zwaarder belast dan de Hollanders, onder meer door belastingen die vooral de zuidelijke productie viseerden, zoals die van bier.

Omwille van de discriminatie van de Belgen op politiek gebied, het ontbreken van een parlementair regime, de religieuze tegenstellingen, de historische kloof tussen beide naties en doordat de Hollandse Koning meer voordelen toekende aan het Hollandse gedeelte van zijn Koninkrijk dan aan het Belgische, was hij niet erg geliefd in het Zuiden van de Nederlanden en groeide het verzet tegen zijn autoritarisme.

I.10. Tiende periode: de Belgische revolutie

Op 25 augustus 1830 brak na de operavertoning van “*De Stomme van Portici*” in de Muntschouwburg te Brussel een volksofstand uit. De Belgische revolutie is zo een unicum: geen enkele andere revolutie brak uit na een kunststopvoering.

Deze revolutie was een nationale revolte tegen al wat steeds meer aangevoeld werd als een Hollandse bezetting. De revolte vond plaats in de 9 provincies van de latere Belgische staat alsook in het huidige Nederlands Limburg en het huidige Groothertogdom Luxemburg. Alleen omdat in de garnizoenssteden Maastricht en Luxemburg-stad veel Hollandse soldaten waren gelegerd, konden deze provincies niet bij de Belgische staat aansluiten krachtens het definitieve vredesverdrag van de XXIV Artikelen van 1839. In september 1830 werd een Voorlopig Bewind gevormd.

Op 4 oktober 1830 verklaarde België zich onafhankelijk.

De stichters van de Belgische staat in 1830; vlnr: Alexandre Gendebien, André-Edouard Jolly, Charles Rogier, Louis De Potter, Sylvain Van de Weyer, Feuillien de Coppin, Félix de Merode, Joseph Vanderlinden en Emmanuel-Constant-Prismes-Ghislain van der Linden d'Hoogvorst. Zij vormden het Voorlopig Bewind (Bron: Wikipedia)

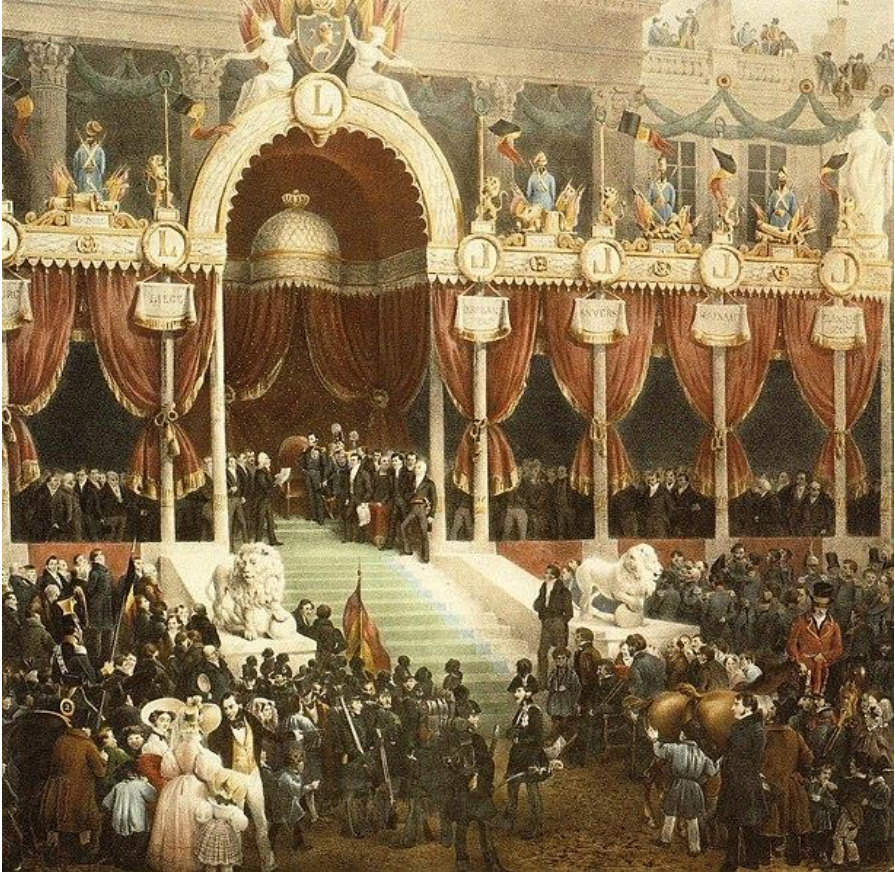
De Belgische Grondwet werd op 7 februari 1831 aangenomen en voorzag in de oprichting van een Belgisch Koninkrijk als constitutionele monarchie. De eerste Koning der Belgen, Leopold I, legde op 21 juli 1831 de eed af. Zo is de Belgische dynastie ontstaan. Een Hollandse poging tot herovering van België werd in augustus 1831 met hulp van het Franse leger afgeslagen (Tiendaagse Veldtocht).

De Europese grootmachten hebben België door het Protocol van Scheiding van het koninkrijk der Nederlanden

van 20 januari 1831, dat op de Conferentie van Londen in 1839 definitief werd aangenomen, een statuut van “eeuwige neutraliteit” opgedrongen en gegarandeerd. België behield dat statuut tot het Frans-Belgische defensie-akkoord van 1920. Het land leidde dan nog vrijwillig een neutraliteitspolitiek van 1936 tot de tweede invasie door de Duitsers in 1940.

De Belgische Grondwet voorzag in het vrij taalgebruik. Nochtans werd het Frans de officiële taal van België, althans op nationaal vlak en in het leger. Deze taal werd immers door de hele burgerij, d.w.z. de heersende klasse van het hele land, gebruikt en was ook de diplomatieke taal van die tijd. Nochtans spraken heel wat inwoners van de noordelijke landshelft, het Germaanse gedeelte, nog Nederlandstalige streektaalen. Die vormden niet genoeg een eenheid om het Nederlands als officiële taal te laten gelden. Daar drong de Noord-Belgische burgerij, die een meerderheid in het parlement had, ook niet op aan. Maar de plaatselijke overheden, met name de 9 provincies en de Nederlandstalige gemeenten, bleven het Nederlands verder gebruiken voor hun communicatie met de bevolking, net zoals dat in het zuiden het geval was met het Frans.

België werd aanvankelijk geregeerd door katholieken en liberalen. In een latere fase was het bestuur afwisselend in handen van katholieken en liberalen.

Eedaflegging van Koning Leopold I, hertog van Saksen, als eerste Koning der Belgen, Gustaaf Wappers, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten (Bron: Wikimedia)

I.11. Elfde periode: het onafhankelijke België van de 19de eeuw tot WO I

Het provinciaal en gemeentelijk bestuur van Noord-België bleef na 1830 hoofdzakelijk Nederlandstalig. Dat de Belgische burgerij in heel het land, dus ook in Noord-België, het Frans als nationale bestuurstaal koos, is, zoals gezegd, logisch aangezien de burgerij zelf Franstalig was. Dat was geen situatie van onderdrukking van Nederlandstaligen door Franstaligen, zoals de flaminganten dat graag afschilderen, maar een beslissing van de plaatselijke burgerij, die vrijwillig het Frans als hoofdtaal had gekozen¹³. De Franse taal was in de 19de eeuw ook de diplomatieke taal bij uitstek in Europa.

Maar enkele decennia na de Belgische Revolutie, onder het bewind van Koningen Leopold I en Leopold II, eisten een kleine groep Nederlandstalige Belgen, die uit Belgische patriotten bestond, taalrechten voor de Nederlandstaligen in Noord-België. Dat was niet vanzelfsprekend aangezien de meeste Noord-Belgen plaatselijke dialecten spraken.

¹³ Zo bepaalde het decreet van het Voorlopig Bewind van 16 november 1830 : "*Le gouvernement provisoire de la Belgique, Comité central : [...] considérant d'autre part que les langues flamande et allemande, en usage parmi les habitants de certaines localités, varient de province à province, et quelquefois de district à district, de sorte qu'il serait impossible de publier un texte officiel des lois et arrêtés en langue flamande et allemande. Arrête : Article 1er.- Le bulletin officiel des lois et des actes du gouvernement sera publié en français.*"

Het eengemaakte Nederlands werd door zeer weinig Belgen gesproken, nl. alleen door een elite. De flaminganten verenigden zich op informele wijze in een zogenaamde “Vlaamse beweging”. De benaming was nochtans misleidend, want het adjectief “Vlaams” verwees naar het hele Nederlandstalige landsgedeelte, zelfs naar niet-Vlaamse provincies, zoals Brabant, Antwerpen en Limburg. Dit verkeerde gebruik van de termen “Vlaanderen” en “Vlamingen” duurt tot op heden voort. Dat heeft te maken met de luister van het middeleeuwse graafschap Vlaanderen, dat – samen met Brabant – de kern vormde waar de Belgische natie rond gebouwd werd.

Ondanks het feit dat de burgerij in Noord- en Zuid-België hoofdzakelijk Franstalig was, werd de eerste taalwet, die het Nederlands in België beschermt, al in 1873 in het Belgisch parlement gestemd.

Op de Conferentie van Berlijn in 1884 verwierf Koning Leopold II persoonlijk een groot domein in Afrika, nl. Congo, dat bij zijn dood in 1909 een kolonie van de Belgische staat werd. Deze Afrikaanse kolonie bracht de Belgische economie aanzienlijke welvaart. Op het einde van de 19de eeuw werd België de tweede economische wereldmacht, na het Verenigd Koninkrijk.

Standbeeld van Koning Leopold II in Elsene, Brabant (Foto HVDC februari 2021)

Tegelijkertijd nam de sociale beweging aan belang toe, hetgeen op politiek vlak tot uiting kwam door het invoeren van een aantal sociale hervormingen. Het arbeidsrecht was geboren. Dit leidde

eveneens tot de creatie van de eerste vakbonden en de socialistische partij (BWP – POB). Heel wat Nederlandstaligen weken in die tijd uit naar het Zuiden van het land om er werk te zoeken in de bedrijven of in de mijnen, die tijdens de industriële revolutie gebouwd werden. Hiervan zijn sporen overgebleven op sociologisch vlak: heel wat Zuid-Belgen hebben een Nederlandstalige familienaam. Zo werden de bloedbanden onder de Belgen versterkt.

I.12. Twaalfde periode: de Eerste Wereldoorlog

In 1914 viel het Duitse Rijk België binnen. Onder meer de steden Leuven en Dinant werden bijna volledig verwoest, wat tot vele burgerslachtoffers en internationale verontwaardiging leidde. Het Belgische leger onder leiding van Koning Albert I moest zich terugtrekken in een niet bezette kleine zone achter de IJzer in West-Vlaanderen. Gedurende vier lange jaren hielden de Belgische soldaten aan de frontlijn stand. Daarbij werden ze gesteund door de geallieerde legertroepen (voor het merendeel bestaande uit Britten, Fransen en later Amerikanen). Een zeer klein deel flaminganten werd door de Duitsers gelokt en aangesteld om als marionetten van de bezetter te fungeren. Die wilde verdeeldheid in België tussen Nederlandstaligen en Franstaligen zaaien. De collaborateurs met de bezetter waren de zogenaamde ‘activisten’ i.t.t. de ‘passivisten’, die trouw bleven aan België. De term ‘passivisten’ is wel een door de harde flaminganten uitgevonden denigrerende term.

Standbeeld van Koning Albert I in Ukkel, Brabant (Foto HVDC, 2019)

De Duitsers voerden immers in hun eigen voordeel een zogenaamde “Flamenpolitik”. Die politiek hield in dat België moest vernietigd worden om, samen met het neutrale Nederland in de Germaanse invloedssfeer te worden geloofst. De Flamenpolitik leidde op 21 maart 1917 tot de administratieve scheiding van België. Op initiatief van de bezetter heeft een klein groepje ‘activisten’ verenigd in de zogenaamde ‘Raad van Vlaanderen’ op 22 december 1917 achter gesloten deuren zelfs de zelfstandigheid van “Vlaanderen” uitgeroepen. De Duitse diplomatie te Berlijn heeft echter na enkele weken onderhandelingen met de Duitse diensten te Brussel de ‘zelfstandigheidsverklaring’ tot een niet-bindende tekst afgezwakt. De “passivisten” namen niet deel aan deze collaboratie en sommige bestreden ze zelfs. Dit was de eerste keer en onder Duitse invloed, dat er een separatistische stroming binnen de “Vlaamse” beweging ontstond en betekende het begin van

de anti-Belgische flamingantische beweging die vandaag bestaat.

Ook voerde de Duitse bezetter vanaf 1917 parallel een “Wallonenpolitik”¹⁴ om het zuidelijk landsdeel van België van het noordelijk deel los te weken. Die politiek had echter veel minder impact.

Op 11 november 1918 werd de wapenstilstand afgekondigd. België en Noord-Frankrijk waren verwoest. In heel Europa hadden miljoenen soldaten en burgers het oorlogsgeweld niet overleefd.

Door het Verdrag van Versailles van 1919 verkreeg België de Oostkantons, Ruanda-Urundi als mandaatgebied en een schadevergoeding van Duitsland.

I.13. Dertiende periode: het interbellum

Na de Eerste Wereldoorlog moest België heropgebouwd worden. Onder Koning Albert I werden nieuwe rechten aan de arbeiders en aan de Nederlandstaligen toegekend. Zo werd België in 1932 in taalgieden opgedeeld, die weliswaar nog niet grondwettelijk verankerd werden.

¹⁴ P. DELFORGE, *La Wallonie et la Première Guerre mondiale, pour une histoire de la séparation administrative*, Namen, Institut Jules Destrée, 2008.

Plaatselijke volksraadplegingen konden gemeenten ook van taalstatuut doen veranderen. In 1930 werd de Franstalige universiteit van Gent volledig vernederlandst.

Rusland was inmiddels van een Keizerrijk tot een socialistisch laboratorium onder de naam Sovjet-Unie omgevormd.

De Verenigde Staten profileerden zich steeds meer als een wereldmacht in de plaats van Frankrijk, Duitsland en later ook het Britse Imperium, dat aan het uiteenvallen was.

Vanaf 1929 werd de westerse wereld geteisterd door een economische crisis na de crash van de Beurs van New York. Deze crisis versterkte de autoritaire regimes, waardoor die in een groot deel van Europa hun macht konden behouden (bijv. Italië) of de macht konden grijpen (bijv. Spanje en Duitsland). Het Duitse naziregime, dat vanaf 1933 geleid werd door de kanselier en de latere ‘Führer’ Adolf Hitler, was er het meest weerzinwekkende voorbeeld van. In België wonnen zowel linkse als rechtse extremistische bewegingen (de communisten, het Vlaams-Nationaal Verbond of “VNV” en Rex) steeds meer terrein op politiek vlak.

I.14. Veertiende periode: de Tweede Wereldoorlog en de Koningskwestie

Met de Duitse inval in Polen in 1939 begon de Tweede Wereldoorlog. Een jaar later veroverden de Duitsers onder meer België, Nederland, Luxemburg en Frankrijk. In 1941 vielen ze de Sovjet-Unie aan. En, in tegenstelling tot wat zich tijdens de Eerste Wereldoorlog had voorgedaan, schaarden de flaminganten, waaronder het VNV, zich unaniem aan de zijde van de Duitsers. In mei 1940 gaf de Koning der Belgen, Leopold III, zich zonder de toestemming van zijn ministers over aan de Duitsers en had hij op 19 november 1940 een ontmoeting met de Führer. De Koning nam deze gelegenheid te baat om de vrijlating van alle Belgische gevangenen te vragen alsook de eerbiediging van een zekere Belgische autonomie. Dit onderhoud was zeker goed bedoeld, maar het is onduidelijk of het tot een concreet resultaat heeft geleid. Het gesprek heeft de Koning na de oorlog wel onterecht veel kritiek bezorgd, wat zou leiden tot de zogenaamde Koningskwestie (zie hierna).

De flaminganten waren dusdanig geobsedeerd door hun drang naar autonomie, dat ze zich niet lieten afschrikken door de nazigruwelen. De Duitse militaire bezetter gebruikte de “Vlaams”-nationalistische beweging, die hij zelf tijdens de eerste wereldoorlog geschapen had, als personeel om het land te besturen, te terroriseren en om

soldaten te ronselen die voor nazi-Duitsland moesten vechten.

Vele flaminganten en hun bedrijven hebben zich tijdens de oorlog kunnen verrijken. Verschillende “Vlaams”-nationale persorganen en een belangrijke Nederlandstalige bank collaboreerden ook met de bezetter. Dat zou na de oorlog leiden tot veel anti-Belgische agitatie.

Begin september 1944 werd België door de geallieerde Britse, Amerikaanse en Belgische legertroepen bevrijd. De geallieerden kregen hierbij kostbare steun van het verzet. Daarna werden de helden van het verzet grotendeels doodgezwegen¹⁵.

De regering in ballingschap in Londen keerde vervolgens terug naar België en nam er de macht opnieuw over.

De muntsaneringsoperatie Gutt ¹⁶ zorgde voor de gezondmaking van de financiële geldstroom en de herinvoering van de Belgische frank. Ze was een succes. Mede dankzij de hulp van zijn kolonie en de Amerikanen alsook wegens een tijdelijke politiek-communautaire

¹⁵ *Le Vif*, 19.04.2018

¹⁶ Genoemd naar de Belgische minister van Financiën van die tijd, Camille Gutt, de eerste voorzitter van het IMF. Deze man is misschien de enige grote econoom die België ooit gekend heeft. Geen enkele Belg heeft ooit een Nobelprijs economie gewonnen.

windstilte was België er na de oorlog in geslaagd zijn economie te herstellen. Duitsland heeft België echter nooit schadevergoeding voor de tijdens de Tweede Wereldoorlog aangerichte schade betaald.

In 1944 werd in België een sociaal zekerheidssysteem ingevoerd.

De zuivering van de collaborateurs (door de flaminganten pejoratief “repressie” genoemd) verliep op het niveau van de Belgische overheid gematigd. Officieel werden er slechts 116 executies uitgevoerd hoewel alle flaminganten met de Duitsers hadden gecollaboreerd, veel meer dan tijdens de Eerste Wereldoorlog. Talrijke ter dood veroordeelden werden niet geëxecuteerd en heel wat collaborateurs genoten strafverminderingen of gratiemaatregelen, waardoor de flamingantische beweging na de oorlog de kans kreeg om haar anti-Belgische strijd verder te zetten.

Die gematigde zuivering van collaborateurs zorgde ervoor dat het politiek-communautaire klimaat getemperd werd.

Toch zorgde een in 1945 gehouden “Waals Congres” voor ophef. De meerderheid van de 1.500 aanwezigen stemden tijdens een eerste stemming voor het “attachisme” of “rattachisme” van het zogenaamde “Wallonië” bij de

Fransen Republiek. Tijdens een tweede stemming werd dit afgezwakt tot regionale autonomie.

De terugkeer van de Koning, die in ballingschap verbleef in Zwitserland, stelde echter een probleem. In 1950 werd er een volksraadpleging gehouden, waardoor hij kon terugkeren naar België. In Luik en Henegouwen braken echter onlusten uit. De Koning werd verplicht troonsafstand te doen in het voordeel van zijn zoon Boudewijn, die in 1951 de vijfde Koning der Belgen werd. Het is hierbij belangrijk twee zaken te onderstrepen. Ten eerste is er de specificiteit van deze crisis, die nauw verbonden is met de Tweede Wereldoorlog. Ten tweede werd deze crisis ten onrechte als een communautaire crisis voorgesteld (d.w.z. een crisis die het noorden van België tegen het zuiden van België opzet en *vice versa*) omdat het eigenlijk ging om een tweespalt tussen stad en platteland: vooral dichtbevolkte steden (Antwerpen, Luik en Charleroi) stemden tegen de terugkeer van de koning in tegenstelling tot de rest van het land. Er was ook een onderscheid tussen de provincies: zo stemde in de provincie Luxemburg een meerderheid voor de terugkeer van Koning Leopold III.

I.15. Vijftiende periode: de unitaire jaren 1950 en 1960

De regeerperiode van de jonge Koning Boudewijn begon onder een gunstig gesternte. De Belgische naoorlogse economie was in volle expansie en de infrastructuur, waaronder vooral het wegennet, werd gemoderniseerd. In 1958 organiseerde België op de Heizel te Brussel de tweede wereldtentoonstelling sinds de Tweede Wereldoorlog, **de Expo 58**. Het was een immens evenement dat tussen 17 april en 19 oktober van dat jaar meer dan 40 miljoen bezoekers van over de hele wereld aantrok. Het is tot op vandaag nog altijd het grootste evenement dat ooit in België werd georganiseerd. Op dat ogenblik verkeerde het unitaire België op het hoogtepunt van de vooruitgang en stond het open voor de wereld. De nationale politiek verliep relatief rustig. Dat bleek echter stilte voor de storm te zijn.

Het symbool van de Expo 58: het Atomium te Brussel, Brabant (2008; foto HVDC)

Ondanks de beëindiging door een vergelijk van de louter ideologische “*schoolstrijd*” (katholieken enerzijds tegen liberalen en socialisten anderzijds) in 1958 begon zich achter de schermen de achteruitgang af te tekenen, zowel op economisch als op politiek-communautair vlak. In 1954 werd te Antwerpen de Volksunie of VU opgericht, waarvan de meeste bestuursleden oud-collaborateurs waren. In het zuiden van België waren de bedrijven fel verouderd en het gebruik van steenkool verminderde gevoelig ten voordele

van aardolie, wat ongunstig was voor de mijnindustrie in het zuiden van België en in Limburg. Het noorden van België kon zich sneller moderniseren, dankzij de dynamiek van de Antwerpse haven en massale buitenlandse investeringen. Anderzijds werden de flamingantische en wallingantische bewegingen steeds actiever, hoewel ze nog steeds in de minderheid waren. Ze konden zich echter alsmear efficiënter organiseren op basis van een taalracistisch discours. De Belgische staat gedoogde deze extremisten en liet hen zelfs in de jaren 1960 tot het parlement toetreden.

In de winter van 1960-61 vond een wekenlange staking tegen de besparingen van de zogenaamde “eenheidswet” plaats. Die staking werd vooral geleid door het socialistische syndicaat, dat sterk stond in de industriële bekkens van Charleroi, de Borinage, Luik en Gent. Opnieuw kreeg men valselijk de indruk dat het om een “Vlaams”-“Waals” conflict ging, des te meer daar de leider van de socialistische vakbond van de crisis gebruik maakte om autonomie voor Zuid-België te eisen. Van een louter sociaal conflict dat overal in de wereld kan voorkomen, werd zo een communautair conflict gemaakt.

In 1961-62 vonden ook twee flamingantische marsen op Brussel plaats, waaraan telkens enkele tienduizenden

personen deelnamen¹⁷. Maar nog ging het om uiterst kleine percentages van de Belgische bevolking van maximum 1%. Bovendien eisten de betogers vooral de vastlegging van de taalgrens en veel minder een federaal België... De « *Vlaamse Volksbeweging* » was initieel overigens unitaristisch tot de komst van een zekere Wilfried Martens, de toekomstige eerste minister die de tweede en derde staatshervorming heeft doorgevoerd...

Als reactie op deze ontwikkelingen werd in 1962 de taalgrens aangepast met onder meer een transfert van het kanton Voeren van de provincie Luik naar de provincie Limburg en van het kanton Komen van de provincie West-Vlaanderen naar de provincie Henegouwen. Tegelijkertijd werden ook de talentellingen afgeschaft. Het jaar daarop werden aan bepaalde gemeenten rond Brussel en aan de taalgrens taalfaciliteiten toegekend voor de anderstalige minderheid. In 1963 werden nog 3 taalwetten gestemd inzake onderwijs, bestuur en justitie.

¹⁷ De eerste mars van 22 oktober 1961 bracht volgens de rijkswacht 63.400 betogers op de been en 100.000 volgens de organisatoren. De tweede mars van 14 oktober 1962 verzamelde volgens de rijkswacht maar 41.000 betogers hoewel de organisatoren op opportunistische wijze van een “verdubbeling” van het aantal spraken. Tijdens een meer radicale betoging in Antwerpen op 10 november 1963 waren er niet meer dan 25.000 betogers, maar deze keer eisten ze een federaal België.

Tevens ontstonden er steeds meer spanningen in de 3 nationale partijen, wat tot een splitsing van de katholieke partij in 1968 leidde alsook een splitsing van de universiteit Leuven in datzelfde jaar. De Franstalige afdeling van de universiteit moest naar het Zuid-Brabantse Louvain-la-Neuve verhuizen. Deze laatste crisis, “Leuven Vlaams” genaamd, was eigenlijk een door de flamingantische taalnationalisten gerecupereerde studentenrevolte tegen de gevestigde clerus, die toen de Katholieke Universiteit van Leuven (KUL) leidde en hoofdzakelijk Franstalig was.

De jaren 1950 tot 1970 werden eveneens gekenmerkt door een forse immigratie van arbeiders afkomstig uit landen rond de Middellandse Zee (Italië, Spanje, Griekenland, Portugal en later Marokko). Vooral de immigratie van moslims zou later politieke problemen stellen.

I.16. Zestiende periode: het taalfederalisme (1970-2021)

Separatistische en regionalistische krachten, namelijk de Volksunie (VU) en het *Rassemblement wallon* (RW), dreven de druk op om een staatshervorming door te voeren, ook al keerden de grote partijen zich aanvankelijk van het federalisme af. In de verklaringen van de grondwetsherziening van 1965 en 1968 was er sprake van een provincialisering, maar zeker niet van een regionalisering of een communautarisering van het land.

Onder druk van de extremistische partijen schoven de onderhandelaars van de partijen onder de regering van Gaston Eyskens (CVP-PSC) verenigd in de Groep van 28 die van september tot november 1969 vergaderde echter de provincialisering¹⁸ opzij, ten gunste van de oprichting van gemeenschappen en gewesten.

Aldus stemde het parlement **in 1970 de eerste staats hervorming**. De voornaamste doelstelling ervan was de oprichting van drie cultuurgemeenschappen, een zogenaamde “Nederlandse” cultuurgemeenschap, een zogenaamde “Franse” cultuurgemeenschap en een zogenaamde “Duitse” cultuurgemeenschap alsook van drie gewesten: een zogenaamd “Waals” gewest in het zuiden, een zogenaamd “Vlaams” gewest in het noorden en een Brussels gewest. De cultuurgemeenschappen en gewesten waren gescheiden door de taalgrens. De drie gemeenschappen waren tevens actief in de Brusselse agglomeratie, maar Brussel bleef onder nationale voogdij.

De gewesten waren toen nog niet actief, maar de cultuurgemeenschappen konden wel al autonoom beslissingen nemen in materies als cultuur en toerisme.

¹⁸ Die evenwel vooropgesteld werd door voornoemde verklaringen tot herziening van de grondwet.

De staats hervorming van 1970 was het begin van een ingewikkeld institutioneel kluwen, dat gedurende de volgende decennia steeds complexer werd. Geen enkele volksraadpleging ging deze staats hervorming vooraf. Eerste minister Gaston Eyskens schreef zelfs in 1967 dat, indien een volksraadpleging gehouden zou zijn, de grote meerderheid van de Belgen deze hervorming zeker niet zou aanvaard hebben.

In 1973 kreeg de wereld – en dus ook België – af te rekenen met de eerste oliecrisis. De aardolieprijzen stegen bliksemsnel en troffen de Belgische industrie bijzonder zwaar. Dat was ook de periode dat België zijn (voorlopig) laatste unitaristische eerste minister had: Edmond Leburton (PS) (van januari 1973 tot april 1974), hoewel hij, paradoxaal genoeg, het federaal systeem van zijn voorganger moest opstarten.

Ondertussen zette de participatie de ontmanteling van België voort. Bepaalde politieke materies, zoals de economische ontwikkeling en de ruimtelijke ordening, werden in de schoot van de nationale regering administratief gesplitst in “ministeriële comités”, in navolging van de zopas opgerichte gewesten. De “gewestelijke senatoren” konden over die materies een niet-bindend advies uitbrengen.

Onder de regering Martens I (CVP) werd de gewest- en gemeenschapsvorming bevestigd door **de staatshervorming van 1980**.

Nieuwe bevoegdheden werden toegekend aan de gemeenschappen zoals preventieve zorg en sport. De gewesten werden geactiveerd en kregen bevoegdheden als leefmilieu, huisvesting, economie en energie. De gewesten voerden hun bevoegdheden (net zoals de gemeenschappen sinds 1970) voortaan uit via raden en “executieven”.

Ook deze keer zag deze grondige hervorming het daglicht zonder ook maar de minste inspraak van het Belgische volk. Bovendien werd deze staatsvorming in het geheim onderhandeld door de partijvoorzitters, net zoals die van 1970 en de daaropvolgende. Er was niet eens een openbaar debat, alsof de participatie schrik had om te polsen naar de mening van de burgers.

Door deze staatshervorming werd ook een “Arbitragehof” (later “Grondwettelijk Hof”) opgericht dat conflicten tussen de deelstaten via arresten moest oplossen. Op 5 april 1985 sprak het nieuwe Hof zijn eerste arrest uit.

Na de oprichting van de Duitstalige gemeenschap in 1983 hebben de participaten de institutionele hervorming nog verder doorgedruwd door **de staatshervorming van 1988**,

nog steeds onder de regering Martens (VIII) en tijdens een economische crisis. Hierdoor werd onder meer het onderwijsbeleid naar de gemeenschappen en openbare werken en openbaar vervoer naar de gewesten overgeheveld. De gewesten kregen door de financieringswet ook voor het eerst fiscale autonomie. Deze hervorming creëerde eveneens een derde gewest, met name het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met een raad en een executieve.

De opvolger van Martens, Jean-luc Dehaene (CVP), heeft de (de)federalisering (lees : de ontmanteling) van België nog verder uitgediept door middel van een **vierde staatshervorming in 1993-1994**. Deze hervorming kwam er onder meer omdat de druk van het flamingantisme groter werd. Op 24 november 1991¹⁹ had de separatistische partij “Vlaams” Blok immers een relatief groot en onverwacht verkiezingssucces behaald, dat de Belgische particratie op haar grondvesten deed daveren. Als reactie daarop drong de particratie aan België en zijn Koning een nieuwe grondwet op ter vervanging van die van 1831, de op één na oudste van Europa en Noord-Amerika (!)²⁰, en weer zonder de minste volksraadpleging... Tegelijkertijd werd de Senaat hervormd ten voordele van een versterking van de macht

¹⁹ In de Belgische pers werd deze dag “Zwarte Zondag” genoemd; het VB haalde 6,6% van de nationale stemmen en de Volksunie 5,9%

²⁰ Na de Amerikaanse grondwet van 1787-1789

van de Kamer van Volksvertegenwoordigers alsook van de raden van de gemeenschappen en de gewesten, die vanaf 1995 rechtstreeks verkozen werden en zichzelf daarna “parlementen” noemden. Er werd ook een nuttige taakverdeling tussen de Kamer en de Senaat in de Grondwet opgenomen, die echter bij de zesde staatshervorming weer werd afgeschaft... Nieuwe bevoegdheden, zoals buitenlandse handel, werden eveneens gesplitst.

Koning Boudewijn overleed op 31 juli 1993, amper 8 dagen nadat hij zijn handtekening onder de nieuwe bijzondere wet had gezet, die vele nieuwe bevoegdheden splitste en van België officieel een “federale staat” maakte en in werkelijkheid een soort van “bipolaire en republikeinse contrafederatie”. Ongetwijfeld mede omdat hij inzag welke dramatische gevolgen zijn handtekening had alsook door het feit dat hij uitgeput was door de anti-Belgische strijd van de particratie overleed Koning Boudewijn enkele dagen later aan een hartinfarct. Hij werd opgevolgd door zijn broer Koning Albert II. De vrees van Koning Boudewijn werd al snel bewaarheid.

In 1995 splitste de particratie de provincie Brabant in “Vlaams”-Brabant, “Waaals”-Brabant en Brussel. Deze splitsing kwam er niet door onenigheid tussen Brabanders, maar door het feit dat de gewesten, die alle drie de

provincie doorkruisten, het bestuur van deze provincie quasi onmogelijk maakten. **De provincie Brabant werd dus het slachtoffer van het taalfederalisme.**

In 1999 heeft het “Vlaamse” parlement vijf controversiële resoluties aangenomen, waarbij een nieuwe staatshervorming gepaarde gaande met talrijke verdere splitsingen van bevoegdheden geëist werden. Verschillende van deze splitsingsvoorstellen werden daarna door twee verdere staatshervormingen uitgevoerd, andere staan nog op de agenda van de separatisten.

De nieuwe regering Verhofstadt I (VLD) bracht die flamingantische eisen gedeeltelijk tot uitvoering door **de vijfde staatshervorming van 2001**, waardoor o.a. landbouw en de voogdij over gemeenten en provincies gesplitst werden.

Economisch gezien was het einde van de 20ste en het begin van de 21ste eeuw een periode van verval van de Belgische bedrijven. Dit begon met de Franse overname van de immense Generale-holding in 1988, die tevoren één derde van de Belgische economie beheerde. De teloorgang kende een vervolg met het faillissement van de nationale luchtvaartmaatschappij Sabena²¹ op 7 november 2001.

²¹ De op één na oudste luchtvaartmaatschappij van de wereld en een echte “ambassadeur” van België in de hele wereld.

Tijdens de bankencrisis van 2008 kwam de grote Belgische bank Fortis in Franse handen terecht en kon de grote Belgische bank Dexia slechts dankzij massale staatssteun van het faillissement worden gered waardoor die als een kleine staatsbank, genaamd Belfius, verder kon opereren. De sterke opkomst van de grote Amerikaanse, technologische bedrijven Microsoft, Apple, Amazon en Google heeft de Belgische economie op vele vlakken ook grote schade toegebracht. Daardoor verloor België veel macht en prestige in het buitenland en verzwakte de concurrentiepositie van België sterk.

Op een heel ander niveau luidde de moorddadige terroristische aanslag van 11 september 2001 te New York gepleegd door de islamitische groep Al Qaida, een nieuw tijdperk van de internationale politiek in, waarbij ook België betrokken was, vooral doordat Belgische legertroepen naar Afghanistan werden gestuurd om er de internationale coalitie tegen de jihadistische beweging te versterken, die 20 jaar later - in 2021 - een fiasco bleek door de herovering van het land door de Taliban.

De burgeroorlogen in Irak en Syrië brachten vooral vanaf 2015 een belangrijke vluchtelingenstroom naar Europa, en dus ook België, op gang. Rechts-extremistische partijen, die in België “Vlaams”-nationaal zijn (N-VA en VB), konden hier veel garen uit spinnen.

Op 21 juli 2013 legde de nieuwe Koning der Belgen Filip I de eed af voor het parlement. Hij verving zijn vader Koning Albert II, die sinds 1993 regeerde, maar afgetreden was.

De jaren 2015 tot 2018 werden gekenmerkt door de oorlog in Syrië, de vluchtelingencrisis die eruit volgde en vooral door de moorddadige aanslagen van de fundamentalisten van de Islamitische Staat (IS), die gepleegd werden te Parijs op 13 november 2015 en te Brussel op 22 maart 2016 en waarbij tientallen dodelijke slachtoffers te betreuren vielen. Zowel in de nationale als in de internationale pers wierpen deze aanslagen heel wat vragen op in verband met de efficiëntie van de federale staatsstructuur in België. Het merendeel van de terroristen woonde in België, waar de federale regering en dus de politie over onvoldoende middelen beschikten, onder meer door de verspilling van financiële middelen ten gevolge van het federalisme. Daarbij kwam nog dat veiligheid geen prioriteit was voor de participatie als gevolg van het jarenlang onophoudelijk politiek-communautair gebekvecht. Bovendien liet het ingewikkelde systeem van de federale staatsstructuur zelfs aan de minister van Binnenlandse Zaken niet toe een onmiddellijk bevel tot sluiting uit te vaardigen aan de beheerder van de Brusselse metro, nadat een uur tevoren in de luchthaven van Zaventem een eerste aanslag gepleegd werd, waardoor in Brussel ongehinderd een

tweede bom in een overvol metrostel tot ontploffing kon gebracht worden.

Voorbereiding van het militair défilé te Brussel (21 juli 2011; Foto B.U.B.)

Vanaf 2002 was de wettelijke Belgische munt niet langer de Belgische frank, maar de euro. Die muntwijziging bracht een zeker prestigeverlies en vooral een verlies van onafhankelijkheid met zich mee. De euro heeft echter ook monetaire stabiliteit gebracht, wat België tijdens de

bankencrisis, monetaire crisis en politieke crisis van 2008-2011 goed van pas kwam.

Op het brede politieke vlak werd - na een eerdere poging op 1 juli 2000 onder de naam 'Nieuw België' - de eerste unitaristische partij Belgische Unie – Union belge (B.U.B.) opgericht te Brussel op 5 juli 2002. Dit gebeurde heel discreet in de aanwezigheid van een kleine groep mensen. Ik zag het als oprichter als een project op lange en zelfs heel lange termijn. Op het gemediatiseerde politieke niveau was er immers geen plaats voor democratisering van de debatten, noch voor enige verzoening tussen de taalgroepen. Wel integendeel: de “de-federalisering” van België ging verder zijn gang, zonder enige inspraak van het volk.

Stichting van de unitaristische groepering Nieuw België, later B.U.B. genoemd, door Hans Van de Caeter op 1 juli 2000 te Brussel (Foto: B.U.B.)

In 2003 sprak het Grondwettelijk Hof (het voormalige Arbitragehof) een arrest uit met betrekking tot het tweetalige kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde (BHV). De flaminganten interpreteerden meteen een passage uit dit arrest als een verplichting voor de wetgever om het kiesarrondissement en zelfs het gerechtelijk arrondissement BHV te splitsen. Met een waanzinnige en totaal disproportionele verbetering hebben de flamingantische nationalistes, die niet onmiddellijk hadden gekregen wat ze wilden, gedurende 10 jaar de Belgische politiek geterroriseerd om die splitsing te bekomen samen met een nieuwe staatsvorming. Daarbij kregen ze de volle steun van de audiovisuele media VRT en VTM²².

Na twee federale verkiezingen (2007 en 2010), twee relatieve verkiezingsoverwinningen van de separatistische partij N-VA (*Nieuw-« Vlaamse » Alliantie*) (ze behaalde enkel in het noorden van het land ongeveer 30 % van de stemmen)²³, de langste regeringscrisis die België ooit heeft gekend en vijf opeenvolgende eerste ministers

²² Vooral het politieke VRT-programma ‘De Zevende Dag’ op zondag vormde zich in de periode om in een soort van “Radio Mille Collines” - de beruchte Rwandese radio die in 1994 de instigator van de volkerenmoord was - door de haatspraak die er tegen de Franstalige Belgen gebruikt en getolereerd werd.

²³ Dit percentage houdt geen rekening met de vele Belgen die niet hebben gestemd, die ongeldig hebben gestemd of die op een kleine partij hebben gestemd (ongeveer 2 miljoen mensen in 2019). Het echte percentage ligt dus eerder bij 25% of minder.

(Verhofstadt, Letermé, Van Rompuy, opnieuw Letermé en Di Rupo) alsook ten koste van een ernstige stijging van het solvabiliteitsrisico van België op de internationale markten in november 2011 wegens de politieke instabiliteit, behaalden de flaminganten uiteindelijk wat ze wilden onder de nieuwe regering Di Rupo (2011-2014). Het administratief arrondissement BHV alsook de parketten en rechtbanken in het gerechtelijk arrondissement BHV werden gesplitst. Bovendien werd een zesde (!) staatshervorming goedgekeurd, waardoor de Senaat bijna opgeheven werd en nieuwe bevoegdheden gesplitst werden, zoals een deel van de sociale zekerheid (de hele kinderbijslagen, een deel van de gezondheidszorgen), een groot deel van het arbeidsmarktbeleid, een groot deel van het mobiliteitsbeleid, het rampenfonds, de huurwetgeving, een deel van de economie enz. De fiscale autonomie, die sedert 1988 voor de deelgebieden bestond, werd ook gevoelig uitgebreid. De afschaffing van de provincies, die door verschillende partijen geëist werd, werd overigens door de zesde staatshervorming, die de bevoegdheid over de provincies bijna volledig naar de gewesten overhevelde, eenvoudiger gemaakt.

Men kan voorlopig stellen dat op dat moment de flaminganten op hun hoogtepunt waren en dat de beweging daarna achteruit is gegaan. Zoals het er nu naar

uitziet door de verbrokkeling van het politieke landschap, zal de flamingantische beweging waarschijnlijk nooit meer dat populariteitsniveau kennen. Ook de wallingantische en francofoon-nationalistische bewegingen waren toen – vermoedelijk voor de laatste maal - sterk omdat er een sfeer van “het einde van België” heerste in het kielzog van de beruchte uitzending “Bye Bye Belgium” van de RTBF van 13 december 2006.

De federale verkiezingen van 2014, die zich afspeelden in een klimaat van onzekerheid omtrent de geldigheid van de automatische stemmen (in Brussel en in de Oostkantons werden duizenden stemmen geannuleerd), liepen uit op een nieuwe relatieve overwinning van de separatisten van de N-VA. Er werd vervolgens een nieuwe regering gevormd met die partij en nog andere (CD&V, MR en Open VLD) onder leiding van de liberaal Charles Michel (MR). Een nieuwe staatshervorming werd voorlopig opgeschort.

Om al deze redenen (denken we bijvoorbeeld ook aan de quasi-onmogelijkheid om tot een nationaal akkoord te komen over het klimaat) begonnen verschillende traditionele politici van MR, Open VLD, Ecolo en Groen vanaf 2016 – weliswaar voorzichtig – te pleiten voor een herfederalisering van bepaalde bevoegdheden, zoals mobiliteit, milieu en klimaat.

Men mag zelfs zeggen dat geen enkele traditionele partij – uitgezonderd natuurlijk N-VA en Vlaams Belang, maar ook CD&V – zich nog openlijk verzet tegen het herfederaliseren of “herunitariseren” van materies die door de vorige staatshervormingen gesplitst werden. Op 15 mei 2018 kon men zelfs in de pers lezen dat de fractieleider van Groen-Ecolo in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, Kristof Calvo, ten persoonlijke titel in een nieuw boek “*Leve politiek*” voorstelde om 5 van de 6 parlementen af te schaffen...

Op 17 december 2019 tekenden alle traditionele partijen bovendien het Pact voor België van de federalistische drukingsgroep BPlus waarbij ze zich voorstanders van herfederalisering noemden. Het standpunt van de CD&V is echter dubieus op dat vlak. De top van de partij wil meer splitsingen, maar de basis heeft zich op een ledencongres van 2016 voor herfederalisering uitgesproken.

Het feit dat de B.U.B. sinds 2002 pleit voor een terugkeer naar de unitaire staatsstructuur is niet vreemd aan deze evolutie. Het is echter afwachten of die tendens van duurzame aard zal zijn en of er concrete resultaten uit de bus zullen komen.

Het jaar 2017 werd ook gekenmerkt door tal van politiek-financiële schandalen, die het profitariaat en zelfs de

corruptie van de politieke klasse aan het licht brachten, vooral bij de talrijke intercommunales in de drie gewesten (Publifin, Publipart, Telenet, Samusocial, het buitensporig cumuleren van mandaten, Kazakhgate, Land Invest, Inova-Intradel,...).

Sinds 2014 eisen verschillende partijen ook de afschaffing van de provincies en de Senaat, wat door de zesde staatshervorming, die de macht van de Senaat heeft beknot en die het aantal Senatoren heeft verminderd (van 71 naar 60), eenvoudiger gemaakt werd. Bovendien wordt geen enkele Senator nog rechtstreeks verkozen...

Zelfs de voorzitter van de Senaat Stéphanie D'Hose (Open VLD) vroeg de afschaffing van haar assemblee in januari 2022 (!). Nochtans zou dit nauwelijks een besparing opleveren omdat de grootste kost naar het personeel en het onderhoud van de gebouwen gaat terwijl het personeel naar de Kamer zou overgebracht worden en dus behouden zou worden en de gebouwen natuurlijk niet zouden afgebroken worden...

De verkiezingen van mei 2019 leidden tot een consolidering van de macht van de separatisten in het noorden van België (N-VA en VB), die 28% van het totaal aantal Belgische stemmen vergaarden.

In de zomer van 2020 werd tussen de PS en de N-VA een principe-akkoord bereikt over een nieuwe staatshervorming met een gewone meerderheid (zogenaamde “functionele splitsingen”) die het federaal niveau vergaand moest ontmantelen. Die partijen wisten drie andere partijen te overtuigen, maar botsten op principieel verzet van liberalen en groenen. Een keerpunt?

In maart 2020 kwam onder druk van de coronaviruscrisis, die pijnlijk de verdeeldheid van de Belgische gezondheidspolitiek met haar acht bevoegde ministers en één bevoegde staatssecretaris blootlegde, een voorlopige regering onder leiding van de eerste vrouwelijke eerste minister van België, Sophie Wilmès, tot stand.

Mensenmassa in de Regentschapstraat te Brussel, Brabant, op de Nationale Feestdag van 21 juli 2019 (Foto B.U.B.)

Met veel moeite en nog steeds tijdens de coronaviruscrisis kon op 1 oktober 2020 eindelijk een nieuwe volwaardige federale regering gevormd worden onder leiding van de VLD'er Alexander De Croo. Het ging om een regering van nationale eenheid met groenen (Ecolo – Groen), socialisten (PS, SP.a, later Vooruit genaamd), christendemocraten (CD&V) en liberalen (MR en VLD) onder de naam “Vivaldi”.

Onder meer onder invloed van de coronacrisis, de nationale partijen (PVDA en B.U.B.) alsook de unitaristische voorzitter van de MR, Georges-Louis Bouchez, werd er steeds meer over unitarisme en herfederalisering van bevoegdheden gesproken. Nochtans ontbrak hiervoor een 2/3de meerderheid in het federaal parlement.

De regering De Croo heeft wel het interessante idee gehad een volksbevraging aangaande de zevende staatshervorming door te voeren. Die internetenquête (genaamd “*een land voor de toekomst*”), die er weliswaar ingewikkeld uitzag, begon in april 2022. Het was nog geen referendum of volksraadpleging en dus slechts een pleister op een etterende wonde, maar het was een kleine stap in de goede, democratische richting.

In het begin van de coronacrisis (2020 – eerste helft 2021) leek de aanpak vrijwel volledig nationaal te zijn, maar in september 2021 had de participatie beslist die via een samenwerkingsakkoord te regionaliseren alsof gezondheidszorg een gewestbevoegdheid is - *quod certe non*. Dat leidde tot absurd ingewikkelde regelingen per gewest, bijvoorbeeld inzake de coronapas (CST). De nationale pandemiewet van 14 augustus 2021 verleende nochtans bijna alle bevoegdheden inzake het beheer van de pandemie aan de nationale staat, de provincies en de gemeenten. Toen de besmettingen in oktober 2021 weer

begonnen te stijgen, heeft de “federale” regering dan beslist die pandemiewet te activeren en daardoor de meeste regelingen weer op het nationale niveau te brengen met echter de mogelijkheid voor de gewesten om nog strengere bepalingen in te voeren, zoals op vlak van de coronapas of de mondkmaskers.

In plaats van dat het chaotisch beheer van de zeer gemediatiseerde coronacrisis en de oproep van de politici tot solidariteit zouden leiden tot het besef bij de partitatie dat één minister van gezondheid toch veel handiger is dan acht of negen, heeft de partitatie sinds 2020 zelfs plannen om de gezondheidszorgen in België volledig te splitsen... De oproep tot solidariteit tijdens de pandemie was dan ook erg relatief en hypocriet. Blijkbaar stopt solidariteit waar (taal)nationalisme begint...

Vanaf februari 2022 was de partitatie veel bezig met de Oekraïne-crisis na de inval van Rusland in dat land. Zoals vele andere westerse landen, leverde België wapens aan Oekraïne (hoewel het Belgische leger er zelf nauwelijks heeft). België steunde ook de Europese sanctiemaatregelen, waardoor vooral de inflatie zorgwekkende proporties aannam...

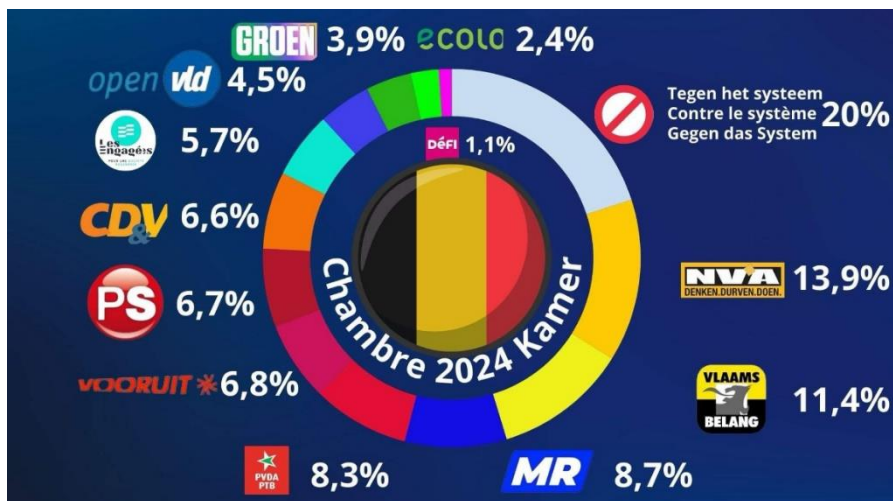
De coronacrisis en de Oekraïne-crisis hebben ook de schijnbare futiliteit van de Belgische politiek-

communautaire problemen aangetoond. Ook doet de mondialisering de Belgische politiek in haar geheel steeds meer in het niets verdwijnen.

Begin 2023 zond de VRT het programma "Het Verhaal van Vlaanderen" uit, dat veel in de pers aangeprezen werd en veel kijkers trok. Het was een nauwelijks verhulde poging van de 'Vlaamse' regering om het flamingantisch nationalisme onder de bevolking aan te wakkeren. Gelukkig belichtte het programma ook de collaboratie van de flaminganten met de bezetter en verdoezelde het de staatshervormingen. In de lente van 2023 vaardigde de "Vlaamse" regering ook de flamingantische "Canon" uit, die nog meer de bedoeling had het flamingantisme aan te prijzen.

Eind januari en begin februari 2024 werd het land geteisterd door massale boerenprotesten die de regeringen en de participatie zwaar onder druk zetten.

Bij de "federale", Europese en regionale verkiezingen van 9 juni 2024, waaraan ook de B.U.B. deelnam, werd het politieke landschap nog meer versplinterd. Het viel vooral op dat de grootste groep kiezers (20%) niet ging stemmen, blanco stemde of voor alternatieve partijen stemde. De B.U.B. haalde bijna 16.000 stemmen in 9 van de 11 federale kieskringen.

Liefst 20% van de stemgerechtigde Belgen stemde blanco, ongeldig, op een partij die de kiesdrempel niet haalde of bleef gewoon thuis. 20% van de Belgen keerde dus het participatistisch systeem de rug toe. De rest van de stemmen werd verdeeld over 12 kleine partijtjes van wie niemand 15% van het electoraat weet te overtuigen.

Historisch besluit

België is veel ouder dan 1830 en sociologisch zeer sterk verweven. De naam België en zijn approximatief grondgebied tussen de Rijn en de Seine zijn uitvindingen van de Romeinen in de eerste eeuw vóór Christus. In de vroege middeleeuwen vindt men dat gebied terug onder de namen Austrasië en Laag-Lotharingen.

In de Belgische geschiedschrijving (1838) worden de Slag bij Woeringen (1288) alsook de Guldensporenslag (1302)

beschouwd als de grondslagen voor de Belgische onafhankelijkheid tegenover Duitsland en Frankrijk²⁴.

Als natie is België in de 15de eeuw ontstaan door de hereniging van de Zuid-Belgische vorstendommen onder de Bourgondiërs. Voor het bepalen van wat een natie is, moet men kijken naar de politieke, economische en sociologische samenhang. Die was er toen zeker. Daarbij moet men abstractie maken van latere grondwetten, exacte territoria en tijdelijke bezettingen, zoals onder de Fransen van Lodewijk XIV of de Franse revolutionairen.

De zuidelijke Nederlanden bestonden uit het Hertogdom Brabant, het Graafschap Vlaanderen, het Graafschap Henegouwen, het Graafschap Namen, het Hertogdom Luxemburg, het Graafschap Limburg en Doornik²⁵. Het Prinsbisdom Luik bleef tot 1795 een quasonafhankelijke koers varen toen het door Frankrijk bij België werd gevoegd.

De staat België is een creatie van de 18de en vooral 19de eeuw. In 1789 werd een eerste poging tot onafhankelijkheid ondernomen, maar die mislukte een jaar later door de herovering van onze gebieden door de

²⁴ Wikipedia 'Slag bij Woeringen' (Nederlands)

²⁵ X. MABILLE, Histoire politique de la Belgique, CRISP, Brussel, 1997, p. 15

Oostenrijkers. In 1815 werd het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden opgericht waarvan België een internationaal erkend onderdeel was. Dat onderdeel werd in 1830 na een korte revolutie definitief onafhankelijk.

De Belgische revolutie van 1830 werd door de Belgen zelf in alle provincies gevoerd en op het einde met hulp van de Fransen. Die hulp was geen schande, zoals de flaminganten dat beweren, maar een noodzaak. De opstand was immers tegen de zin van de grootmachten en sommigen, zoals de Russische tsaar, wilden maar al te graag een einde aan de revolutie stellen, maar moesten uiteindelijk de onafhankelijkheid van België en de wil van het Belgische volk erkennen.

De flamingantische beweging beschouwt het als een schande dat op nationaal niveau het Frans in 1830 werd uitgeroepen tot de enige officiële taal (volgens hen was het zelfs “de enige officiële taal in België”, hoewel er taalvrijheid heerste) en dat aan het “Nederlands” slechts een ondergeschikt juridisch belang werd gehecht. De flaminganten beschouwen dit als een bewijs van de minachting van de Franstaligen voor het Nederlands.

De historische realiteit is echter genuanceerder. In 1830 was het Frans de meest geschikte bestuurstaal voor België op nationaal vlak. Het was onbegonnen werk de vele Zuid-

Nederlandse en “Waalse” dialecten te verheffen tot officiële talen en er werd aan de gouverneurs van de provincies opgedragen te zorgen voor een gepaste vertaling in het Nederlands voor de bevolking van hun provincie²⁶. Bovendien was het Frans de taal van de internationale diplomatie en van de burgerij in Noord- en Zuid-België.

Het zou nog minstens een eeuw duren vóór er enige conformiteit werd geschapen in de wanorde van de dialecten door de creatie van het Algemeen Beschaafd Nederlands of het ABN.

Het is dan ook niet verwonderlijk en zelfs volkomen begrijpelijk om juridisch-organisatorische redenen dat het Frans op nationaal niveau als enige officiële taal heeft bestaan gedurende meer dan een eeuw. Bovendien werd deze toestand verschillende decennialang getolereerd door het gros van de Nederlandstalige bevolking.

Dat gezegd zijnde werd op lokaal vlak in het noorden van België altijd het Nederlands of een plaatselijk dialect samen

²⁶ Zo luidde het besluit van het Voorlopig Bewind van 16 november 1830: *“Le gouvernement provisoire de la Belgique, Comité central: [...] considérant d’autre part que les langues flamande et allemande, en usage parmi les habitants de certaines localités, varient de province à province, et quelquefois de district à district, de sorte qu’il serait impossible de publier un texte officiel des lois et arrêtés en langue flamande et allemande. Arrête : Article 1er.- Le bulletin officiel des lois et des actes du gouvernement sera publié en français. »*

met het Frans gebruikt. Bovendien hebben de verschillende taalwetten, die zich sinds 1873 hebben opgevolgd, ervoor gezorgd dat zowel het Nederlands als later ook het Duits vandaag volledig gelijkwaardig zijn aan het Frans waardoor in principe het echte taalprobleem werd opgelost. Sinds de taalwetten van 1932 en 1962-1963 bestaat België uit vier taalggebieden, drie ééntalige en één tweetalige²⁷.

In de herfst van 1969 vond op aansturen van de minderheid van flaminganten en wallinganten een **stille anti-Belgische revolutie** plaats door de onverwachte en vooral onvoorziene en daardoor ongrondwettelijke creatie van de gewesten en gemeenschappen tijdens de beruchte onderhandelingen over de eerste staatshervorming.

Eveneens is het interessant op te merken dat het provinciaal gevoel van de Belgen en de provinciale samenstelling van het land zeer duidelijk aanwezig waren. Er bestond hoegenaamd geen tegenstelling tussen een ‘Vlaanderen’ en een ‘Wallonië’ bij de Belgische onafhankelijkheid. Limburg, Brabant en Antwerpen waren geenszins ‘Vlaams’. De Luikenaars voelden zich niet ‘Waal’ gezien de onafhankelijke koers die ze gedurende eeuwen hebben gevolgd. Dat geldt ook voor de Luxemburgers. Het

²⁷ X. MABILLE, *Histoire politique de la Belgique*, CRISP, Brussel, 1997, p. 331

is dus historisch volledig onjuist te stellen dat België een huwelijk was tussen ‘Vlaanderen’ en ‘Wallonië’.

“Vlaanderen” en “Wallonië” zijn bijgevolg recente politieke uitvindingen. Het “Vlaams”-nationale separatisme alsook het taalfederalisme zijn Duitse importproducten, dus van een mogendheid die tweemaal België heeft veroverd, duizenden Belgen heeft vermoord en onze economie heeft vernietigd. Er is op dat vlak een continuüm tussen het vooroorlogse VNV en de naoorlogse VU en later het VB en de N-VA.

Door al die politiek-communautaire agitatie trad er een bipolarisatie van de Belgische maatschappij op waardoor heel wat conflicten quasi-automatisch door een communautaire bril werden bekeken. Zo ontstond in de jaren 1950-60 bij de flaminganten de term “wafelijzerpolitiek” omdat investeringen in Noord- of Zuid-België altijd moesten gecompenseerd worden met gelijkaardige investeringen in het andere landsdeel. Die bipolaire denkwijze bestond tevoren niet. Als men de zaken door een provinciale bril had bekeken, zou men de Belgische maatschappij op een heel andere wijze hebben gepercipieerd...

Er waren zeker grote crises in het unitaire België die schijnbaar communautair waren, zoals de Koningskwestie,

de eenheidswet en de splitsing van de universiteit Leuven. Maar deze crises werden vooral gerecupereerd door regionalisten. In feite waren het geen communautaire crises, maar sociologische (stad tegen platteland, zoals de koningskwestie en de eenheidswet), sociale (arbeiders tegen kapitalisten) en ideologische (katholieken tegen socialisten en liberalen zoals de schoolstrijd). Zelfs de splitsing van de universiteit Leuven was, zoals reeds gezegd, initieel een opstand van jongeren tegen de gevestigde macht, die toen hoofdzakelijk uit Franstaligen bestond.

Er is weinig kans dat zo'n grote communautaire crises zich vandaag nog voordoen aangezien België in de laatste decennia enorm veranderd is. Er is ten eerste de immigratie. Grote delen van de Belgische bevolking hebben buitenlandse wortels. En die vreemdelingen, waarvan velen ondertussen Belg zijn geworden en stemrecht hebben verkregen, hebben totaal geen boodschap aan de Belgische taalstrijd. Er is ook de internationalisering en in de eerste plaats de invloed van de Europese Unie, die België in een veel breder Europees kader heeft geplaatst. En tenslotte is er ook de mondialisering, die ervoor gezorgd heeft dat de Belgen zich bewust zijn geworden van het feit dat ze in een klein land leven, onder meer door het feit dat hun bazen in de beroepssector geen Belgen meer zijn, het

internet wereldwijde communicatie enorm heeft vergemakkelijkt en de Belgen erg veel reizen. België is de laatste decennia psychologisch gezien inderdaad veel kleiner geworden. Het is dan ook nog absurder geworden om zo'n klein land verder op te splitsen.

Bovendien hebben het taalfederalisme en de splitsingen België niet van de politiek-communautaire problemen verlost. Integendeel, er zijn er nog nooit zoveel geweest²⁸ ! Het is belangrijk te onderlijnen dat het hier gaat om twisten tussen de politici, de partijen en de bestuursniveaus, maar niet tussen de Belgen onderling.

Vandaag worden de deelstaatentiteiten van België in leven gehouden door veel geld en media-aandacht. Het blijven echter partocratische creaties die bij de bevolking ondanks alle indoctrinatie relatief weinig ingang vinden. In plaats van de heilzame weg van de harmonische provincialisering te volgen, heeft de partocratie vanaf 1969 gekozen voor het taalfederalisme met nefaste gevolgen voor de stabiliteit van de Belgische politiek (zie hierna).

Vandaag is er na zes staatsvormingen die België grotendeels hebben gesplitst en uiterst complex hebben gemaakt, (bijna?) geen twee derde meerderheid meer voor

²⁸ Dit komt onder meer, zoals we hierna zullen zien, doordat het federalisme zelf politiek-communautaire problemen genereert.

een zevende staatshervorming en dus nieuwe splitsingen. Het politiek-communautaire conflict lijkt zo bevroren. Maar voor hoe lang? Alleen de toekomst zal het zeggen. In de geest van de Bourgondische Nederlanden alsook de Belgische revoluties van 1789 en 1830 is het duidelijk dat een terugkeer naar een unitair België met provinciale decentralisatie historisch gezien absoluut geen vergissing zou zijn.

De hoop ligt bij de nieuwe pro-Belgische golf, die vooral sinds de coronacrisis van 2020-2021, de intra-Belgische solidariteit na de overstromingen in de Belgische Ardennen van juli 2021, de goede sportieve prestaties van de nationale voetbalploeg, de Rode Duivels, sinds 2012 alsook die van de Belgische atleten sinds de Olympische Spelen van Tokyo in juli-augustus 2021 de kop opsteekt²⁹.

²⁹ Gerolf Annemans, boegbeeld van het VB, noemde dit in 2020 denigrerend het “neo-belgicisme”.

II. OORZAKEN VAN EN OPLOSSINGEN **VOOR DE POLITIEK-** **COMMUNAUTAIRE PROBLEMEN**

In dit tweede deel van het boek overlopen we de oorzaken van de politiek-communautaire problemen die België sinds het einde van de 19de eeuw kent. We benoemen die problemen aldus omdat ze tegelijkertijd politiek en communautair getint zijn. De politici hebben ze bedacht en onderhouden ze. Ze zijn ook communautair omdat ze essentieel één taalgemeenschap opzetten tegen een andere of althans zorgen voor het zaaien van onderlinge verdeeldheid onder de politieke leiders van die gemeenschappen³⁰.

Vervolgens stellen we voor elk probleem oplossingen voor.

Dit boek beoogt geen volledigheid, maar het schetsen van een algemeen kader van de politiek-communautaire problematiek, het blootleggen van de oorzaken en het voorstellen van globale oplossingen.

³⁰ Ook al is het begrip “gemeenschap” op zich niet volledig gelijklopend met de “Gemeenschappen”, die door de staatshervorming van 1970 werden opgericht en die hun bevoegdheden door de opeenvolgende staatshervormingen gevoelig zagen toenemen.

II.A. Het basisprobleem: het taalnationalisme

II.A.1. Problematiek

Het taalnationalisme is één van de oorzaken van de politiek-communautaire problemen waarmee België geconfronteerd wordt. Het is een soort van ‘endemische ziekte’ die de hele Belgische politiek sinds ongeveer een eeuw kenmerkt en soms zelfs paralyseert. **Het taalnationalisme vindt hoofdzakelijk zijn oorsprong in ingebeelde problemen, overdrijvingen en leugens.**

Deze oorzaak van het taalfederalisme kan echter niet bestaan zonder een **uitgangspunt**, d.w.z. de taalverschillen in België en meer bepaald de grens tussen de Germaanse en de Romaanse taalgroep die België van west naar oost doorkruist en die doorgaans de *taalgrens* wordt genoemd. Hiermee wordt niet gezegd dat deze grens op zich één van de politiek-communautaire problemen vormt. België is, zoals eerder gezegd, sinds ongeveer 2.000 jaar tweetalig en er waren nooit echt problemen tussen de inwoners omwille van taalverschillen. Maar sedert het einde van de 19de eeuw begon de taal een belangrijke politieke rol te spelen, soms tot in het absurde, zoals de BHV-crisis dit in het begin van de 21ste eeuw heeft aangetoond. Die politieke crisis heeft in november 2011 zelfs bijna geleid tot de financiële ineenstorting van België. Een kleine anekdote

van een absurd gevolg van dat taalnationalisme : zelfs het strooizout is in zekere zin gesplitst in België. De criteria voor zijn samenstelling verschillen immers per gewest...

De eerste oorzaak van de politiek-communautaire problemen is het zogenaamde “Vlaams”-nationalisme, dat men eigenlijk beter flamingantisch nationalisme zou noemen. Dit nationalisme wortelt als het ware in de taalverscheidenheid van België. Eerst betrof het een louter culturele, Nederlandstalige beweging die pas tijdens de Eerste Wereldoorlog, en nog voor een klein deel, flamingantisch en anti-Belgisch is geworden.³¹ We moeten spreken over flamingantisch en niet Vlaams omdat het echte Vlaanderen het gebied van het vroegere Graafschap Vlaanderen omvat, dat tegenwoordig overeenkomt met een internationale regio die zich uitstrekt van Noord-West-Frankrijk (de regio Hauts-de-France met vooral de departementen Nord en Pas-de-Calais, ook Frans-Vlaanderen genaamd) tot het zuidwesten van Nederland (de provincie Zeeland met vooral de streek Zeeuws-Vlaanderen). Hoe raar het ook lijkt gelet op het intra-Belgische expansionisme van de flaminganten, maken ze geen aanspraak op deze regio’s en laten ze hen zelfs volledig aan hun lot over. Nochtans is er juist in Frans-

³¹ Hierna ook aangeduid als “Vlaams”-nationalisme (met aanhalingstekens)

Vlaanderen veel werk te doen voor de bescherming van het Nederlands...

Hoe dan ook voelt het flamingantisme voor een aantal Brabanders, Antwerpenaren en Limburgers als een **vorm van kolonialisme** aan zowel op territoriaal als ideologisch vlak. Sommige flaminganten zeggen daarop dat in de geschiedenis termen, *in casu* “Vlaanderen” en zijn afgeleiden, een andere invulling kunnen krijgen. Dat is op zich juist, maar het is ook eigen aan de geschiedenis dat veranderingen ongedaan kunnen gemaakt worden, bijvoorbeeld omdat ze niet aanvaard worden en als verkeerd aanvoeld worden, zeker wanneer ze een ideologische inslag hebben.

De tendens om het noorden van België verkeerdelijk “Vlaanderen”³² te noemen en het zuiden “Wallonië” dateert van het einde van de 19de eeuw en het is pas op het einde van de 20ste eeuw, na de eerste staats hervormingen en de invloed van de media (vooral VRT en VTM in het noorden en RTBF en RTL in het zuiden), dat deze tendens

³² Volgens historicus en N-VA'er Paul De Ridder is de term “Vlaanderen” voor heel Noord-België afkomstig van een Frans misverstand omdat voor een Fransman alle inwoners van België die Nederlands spreken “des Flamands” zouden zijn (post op Facebook van 14 juli 2021). Het feit dat (het Graafschap Vlaanderen eeuwenlang deel van het Franse koninkrijk uitmaakte en niet de rest van België, die deel uitmaakte van het Heilige Roomse Rijk der Duitse natie, zal daar wel niet vreemd aan zijn.

sterker werd. Nochtans is die terminologische opdeling nog lang niet door alle Belgen aanvaard, vooral niet in provincies met een sterke identiteit zoals West-Vlaanderen, Limburg, Luik en Luxemburg.

De Nederlandstalige en toen nog pro-Belgische beweging zag het levenslicht in 1840, tien jaar na de onafhankelijkheid van België, in de tijd van het verschijnen van het boek *“De Leeuw van Vlaanderen”* van Hendrik Conscience. Dit boek werd tijdens het koningschap en op initiatief van de eerste Koning der Belgen, Leopold I, gepubliceerd. Aanvankelijk was de Nederlandstalige beweging niet tegen België gericht. Integendeel : het was de bedoeling het jonge koninkrijk België te verheerlijken door zijn Germaanse oorsprong aan te tonen en het verschil te tonen met zijn zuiderbuur Frankrijk.

Eind 19de en begin 20ste eeuw bekwam deze Nederlandstalige of flamingantische beweging wetgevende hervormingen, die tot doel hadden de Nederlandse taal te erkennen in de administratie, het leger, justitie en onderwijs.

De wallingantische en Franstalige beweging ontstond in de jaren 1880 in het Oost-Vlaamse Gent als een reactie op de flamingantische eisen en radicaliseerde ook het flamingantisme omdat het zich tegen de taalwetten

verzette ³³ . Maar deze beweging bestond paradoxaal genoeg vooral uit Noord-Belgische burgerij en veel minder uit Zuid-Belgen. Men mag ook niet vergeten dat de Noord-Belgen, die talrijker waren dan de Zuid-Belgen, door het proportionele kiessysteem (of het nu cijnskiesrecht was of niet) sinds 1831 steeds een meerderheid in het nationaal parlement vormden. **Van onderdrukking van Noord-Belgen door Zuid-Belgen is dus nooit sprake geweest.** Er was hoogstens sprake van een onderdrukking van de arbeiders en de lage burgerij door de heersende klasse.

De radicalisering van de Nederlandstalige beweging kwam tot stand tijdens de Duitse bezetting van België in 1914. In het kader van zijn *“Flamenpolitik”* besloot de Duitse bezetter België administratief op te splitsen in een *“Vlaanderen”*, d.w.z. het noordelijk deel van België, en een *“Wallonië”*, d.w.z. het zuidelijk deel van het land. In december 1917 heeft een kleine groep flamingantische extremisten op aangeven van de Duitse bezetter zelfs de zelfstandigheid van het zogeheten *“Vlaanderen”* uitgeroepen.

³³ Het is echter niet zo dat de flaminganten ooit gevraagd hebben om heel België tweetalig te maken. Dat is een mythe die de wallinganten later verspreid hebben

Het is dus sinds de Eerste Wereldoorlog, en niet eerder, dat een deel van de Nederlandstalige beweging nationalistisch en separatistisch geworden is. Deze tendens heeft zich ook tijdens de dertiger jaren van de twintigste eeuw bevestigd toen de separatistische partij VNV (Vlaams-Nationaal Verbond) met een sterk anti-Belgisch discours opkwam en tijdens de Tweede Wereldoorlog resoluut de kant van de Duitse bezetter en dus van het naziregime koos.

Deze dubbele collaboratie van de ‘Vlaams’-nationalisten tijdens de Eerste en de Tweede Wereldoorlog heeft het flamingantisch nationalisme grondig beïnvloed. De ‘Flamenpolitik’ die de Duitse bezetter sinds 1914 voerde, veranderde een deel van de flamingantische beweging in een separatistische beweging. Dit anti-Belgische ‘Vlaams’-nationalisme streefde de afscheiding na van het Nederlandstalig landsgedeelte van België en doet dit nog steeds. Het mag niet met het flamingantisme van de 19de en het begin van de 20ste eeuw verward worden, dat een gematigde taal- en cultuurbeweging was, die een gelijke behandeling van de Nederlandstalige en Franstalige cultuur in België nastreefde³⁴.

³⁴ Voor een uitstekende synthese, zie L. WILS, *Onverfranst, Onverduits? Flamenpolitik, activisme, frontbeweging*, Kalmthout, 2014, *passim*. Over de oorsprong van de Vlaamse Beweging als ultra-patriottische stroming bestaat een grote consensus. M. Reynebeau meent dat de Vlaamse Beweging nooit eerder kan ontstaan zijn dan na 1830 en geen betekenis kan hebben, tenzij ze gesitueerd

De ‘Vlaams’-nationalisten hebben dus massaal gecollaboreerd met het moorddadige, en zelfs genocidaire regime van de nazi’s. Hun haat tegen België was zo groot dat sommigen zelfs bereid waren hun taal in te ruilen voor de Duitse taal. Volgens historicus **Bruno De Wever** kwam dat omdat de collaboratie er *“diepere wortels in de maatschappij [heeft] daar het Vlaams-nationalisme*

wordt in het kader van de Belgische staat. *“Ze ijverde”, aldus de auteur, “openlijk voor de versterking van de Belgische nationaliteit en daarmee voor het overleven van de Vlaamse component daarvan. Dat “overleven” moet letterlijk worden genomen. De Vlaamse Beweging voelde zich vooral door Frankrijk en met name door een mogelijk Frans annexionisme bedreigd...”,* M. REYNEBEAU, M., *Het klauwen van de Leeuw, De Vlaamse identiteit van de 12de tot de 21ste eeuw*, Leuven, 1995, p. 121; L. VOS schrijft hierover: *“Een logisch bijverschijnsel van de Belgische revolutie van 1830 was dat de nieuwe natie zich ook wilde manifesteren in de culturele sfeer. Sommige Belgische cultuurnationalisten aanzagen de Vlaamse volkstaal als een specifiek aspect van die Belgische cultuur en wensten daarom het gebruik van die taal te bevorderen. Zij liggen aan de basis van de Vlaamse Beweging die dus aanvankelijk ingebed lag in het Belgisch patriotisme. Geleidelijk aan won de Vlaamse Beweging aan belang en werd ze een zelfstandige stroming. Rond 1890 verbreedde ze [de Vlaamse Beweging] en nam ze de vorm aan van een Belgisch-Vlaams sub-nationalisme”,* zie de bijdrage “Van België naar Vlaanderen” van gec. auteur in K. DEPREZ, L. VOS, *Nationalisme in België, identiteiten in beweging (1780-2000)*, Leuven, 1999, p. 91 e.v.; zie ook WILS, L. Van Clovis tot Di Rupo, Antwerpen, 2005, p. 139-148; p. 153-179; p. 185-188. J. Stengers heeft het over *“un patriotisme (...) affirmé par tous [les flamingants] et avec vivacité ... égal chez les catholiques et chez les anticlericaux. Ils se targuent tous d’être les meilleurs parmi les Belges: ceux qui, par l’originalité de leur culture se démarquent le mieux de la France et constituent le rempart le plus solide contre la contagion française”,* J. STENGERS, E. GUBIN, *Histoire du sentiment national en Belgique des origines à 1918, Tome II, Le Grand siècle de la nationalité belge*, Brussel, 2002, p. 71

ingebled is in de Vlaamse beweging.³⁵” Staf De Clercq, leider van het Vlaams-Nationaal Verbond (VNV), verklaarde bij het uitbreken van de oorlog in mei 1940 dat niet Duitsland, maar België de vijand was. *“In onze strijd tegen België moesten wij van grenzen spreken. Wij moesten die grenzen bepalen en ervoor vechten. **België was trouwens onze vijand. Duitsland is onze vijand niet.** Wij hebben vertrouwen in de Führer.³⁶”* Ook zei Bruno De Wever: *“**De erfenis van de collaboratie blijkt sterker dan die van het verzet. Het belgicistische en communistische verzet, in sterke mate Franstalig, vindt geen aanknopingspunt in het naoorlogse Vlaanderen en de recuperatie van de collaboratie door een rechtse Vlaamsgezinde ‘grondstroom’ doet de rest³⁷.**”*

Thierry Fiorilli, vice-hoofdredacteur van Le Vif/L’Express stelde het terecht zo (vertaling):

*« In België heeft men nog niet opgehouden over de Tweede Wereldoorlog te spreken, **die de communautaire en taalsplitsing versneld, gevoed en verergerd heeft.** ».*

³⁵ Bruno DE WEVER, Historia, België 40-45 (Cegesoma), Knack, 7 mei 2015, p. 77

³⁶ K. VAN ISACKER, Mijn land in de kering, De Nederlandsche Boekhandel, Kapellen, 1983, p. 119

³⁷ Bruno DE WEVER, Historia, België 40-45 (Cegesoma), Knack, 7 mei 2015, p. 9

De Tweede Wereldoorlog was dus een katalysator van de politiek-communautaire splitsings-ideologie die na de oorlog door de Volksunie en later het Vlaams Blok/Belang, de VMO (Vlaamse Militanten Orde), het TAK (Taal Aktie Komitee), de VVB (Vlaamse Volksbeweging), het OVV (Overlegcentrum Vlaamse Verenigingen en de N-VA ³⁸, werd omgezet in een al dan niet democratische politieke actie.

Na de Tweede Wereldoorlog lagen o.a. oud-collaborateurs en hun nazaten aan de basis van de in 1954 opgerichte Volksunie, afgekort VU. Wijlen **Hugo Schiltz**, gewezen parlamentslid en voorzitter van de Volksunie, was tijdens de Tweede Wereldoorlog (een weliswaar jonge) collaborateur. Zijn familie was sinds de 19de eeuw actief in de flamingantische politiek, die sinds de Duitse bezetting van WO I deels separatistisch was geworden. Zo staat er op Wikipedia onder zijn naam:

*„Schiltz stamt af van een familie met een lange politieke traditie ; zo waren zijn overgrootouders lid van de **Meetingpartij** ³⁹ , zijn grootoom lijsttrekker van de*

³⁸ De opsomming is niet limitatief

³⁹ Voornamelijk Antwerpse, katholieke, flamingantische en antimilitaristische partij, die in 1862 werd opgericht.

Daensisten⁴⁰ en zijn grootvader actief in het ***Vlaamsche Front***⁴¹. Zelf groeide hij op in een Vlaams-katholiek burgerlijk gezin, ***dat tijdens de bezetting collaboreerde met de Duitse bezetter***. Een broer en een neef van hem namen dienst in het bezettingsleger en ***vochten aan het Oostfront***. Tijdens de Tweede Wereldoorlog zat Schiltz in de jongensafdeling ***Dietsche Blauwvoetvendels***⁴² van de ***Nationaal-Socialistische Jeugd Vlaanderen***⁴³, en hij kwam om die reden na de oorlog op 17-jarige leeftijd ***een paar maanden in de cel terecht***. Biograaf Huybrechts schetst in het eerste deel van Schiltz' biografie Schiltz' volwassenwording die mede door de familiale invloed verliep van een ***flamingantisch en Groot-Nederlands***⁴⁴ ***idealisme naar een zuivere Nieuwe-Ordegezindheid***."

Recent historisch onderzoek wijst overigens uit dat de repressie van Nederlandstalige collaborateurs milder was dan die van Franstalige.

⁴⁰ Christelijk-sociale flamingantische beweging die aan het einde van de 19de eeuw ontstond.

⁴¹ in 1919 opgerichte "Vlaams"-nationalistische partij

⁴² jongensafdeling van de Nationaal-Socialistische Jeugd Vlaanderen

⁴³ in 1941 ontstane "eenheidsbeweging" die alle "Nieuwe Orde"-jeugdbewegingen groepeerde

⁴⁴ het streven naar een vereniging van Nederlandstalig België en Nederland

Zo staat er op de website Apache⁴⁵ :

*“De repressie blijft, bijna zeventig jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog, een uiterst omstreden episode uit de vaderlandse geschiedenis. In 1991 doorprikte **Luc Huyse** de mythe dat de repressie een anti-Vlaamse wraakoefening van België was. In 2011 toonde historicus **Koen Aerts** aan dat de repressie wel degelijk maat en einde had. **Nu poneert hij de stelling dat Vlaamse collaborateurs merkkelijk milder gestraft werden dan de Franstaligen. Tijd voor een sociale geschiedenis van de repressie.**”*

Die mildere bestraffing verklaart waarschijnlijk de gestage groei van het ‘Vlaams’-nationalisme na de Tweede Wereldoorlog alsook zijn politieke efficiëntie.

Eind jaren 1970 richtten andere ‘Vlaams’-nationalisten ook het extreemrechtse ‘Vlaams Blok’ op dat na een veroordeling voor racisme in 2004 tot ‘Vlaams Belang’ werd omgedoopt. De Volksunie splitste in 2001. Een deel van de leden richtte de N-VA op, waarvan artikel 1 van de statuten luidde en nog steeds luidt dat het doel van de

⁴⁵ <https://www.apache.be/2014/03/24/waarom-werden-vlaamse-collaborateurs-milder-gestraft/>

partij de splitsing van België is⁴⁶. Deze partij kende vanaf de federale verkiezingen van 2007 een relatief groot electoraal succes, maar zonder ooit de meerderheid van de stemmen te bereiken, zelfs niet in combinatie met het VB.

Daarna liepen veel leden van het radicaal-rechtse ‘Vlaams Belang’, vooral om opportunistische redenen, naar de N-VA over, zoals de bekende ‘Vlaams’-nationalisten Karim Van Overmeire en Jan Jambon. De N-VA had de verkiezingsresultaten van het ‘Vlaams Belang’ immers overvleugeld. Bij de parlementsverkiezingen van 2019 werd het VB dan weer sterker dan de N-VA. Maar de twee partijen bleven duidelijk communicerende vaten en haalden bijna 50% van de stemmen in het noorden van België. **Nergens anders in Europa staat extreemrechts zo sterk...**

Ook al hebben de N-VA en het “Vlaams” Belang geen enkele (anti-Belgische) staatshervorming goedgekeurd en

⁴⁶ Onder doelstelling en grondslag (A. 1.1.) van de partijstatuten staat te lezen: “*De Nieuw-Vlaamse Alliantie (N-VA) is een politieke partij die in Vlaanderen vorm wil geven aan een humanitair nationalisme voor de 21ste eeuw. Als enige ongebonden partij, los van drukkingsgroepen, zuilen of financiële machten, verdedigt de Nieuw-Vlaamse Alliantie het algemeen Vlaams belang. In haar streven naar een beter bestuur en meer **democratie kiest de Nieuw-Vlaamse Alliantie logischerwijs voor de onafhankelijke republiek Vlaanderen**, lidstaat van een democratische Europese Unie*”, zie *Nieuw-Vlaamse Alliantie, Statuten, gecoördineerde versie 9/11/2013*, p. 2

ook al heeft het “Vlaams” Belang nooit in een regering gezeten, toch mag men de invloed van die partijen op de voortschrijdende splitsing van België niet onderschatten. Hun excellente verkiezingsresultaten hebben immers voor een constante nationalistische druk gezorgd op de traditionele taalgesplitste partijen om meer en meer nationale bevoegdheden te splitsen. **In zekere zin is de meest radicale flamingantische partij, het VB, de meest succesvolle partij van België: zij laat immers haar separatistische programma door de traditionele partijen uitvoeren !**

Maar in het tweede decennium van de 21ste eeuw is vooral de iets gematigdere N-VA gelet op haar uitzonderlijke verkiezingsresultaten sinds de federale verkiezingen van 2007, 2010, 2014 en 2019 de vaandeldrager van het flamingantische nationalisme in België geworden.

De N-VA is als “Vlaams”-nationalistische partij een erfgenaam van de collaboratie tijdens de twee wereldoorlogen en telt in haar rangen extreemrechtse leden. Deze laatste waren vroeger dikwijls lid van het Vlaams Blok/Belang – een partij die nota bene in 2004 door het Hof van beroep te Gent voor racisme werd

veroordeeld⁴⁷. Bovendien komen talrijke leden van de N-VA uit families die met de bezetter gecollaboreerd hebben en hebben zij van deze daden nooit openlijk afstand gedaan, voor zover ze die overigens vermelden.

Wie is er trouwens beter geplaatst dan historicus en huidig voorzitter van de N-VA, **Bart De Wever**, om de N-VA te linken aan de collaborateurs van de Tweede Wereldoorlog ? De Wever verklaarde immers in 1997 (*in tempore non suspecto*):

"Naast het federalisme stond de amnestie-eis vooraan in het Volksunie-programma. Onderzoek m.b.t. de provincie Limburg en het arrondissement Antwerpen wees uit dat de Volksunie-kaderleden daar zeker tot de verkiezingen van 1965 voor méér dan de helft afkomstig waren uit gezinnen die op één of andere manier in aanraking waren gekomen met de repressie. Zonder twijfel was de Volksunie dus een partij gedragen door "zwarten" en bezat de amnestie-eis

⁴⁷ Deze beslissing werd hetzelfde jaar nog door het Hof van cassatie bevestigd (9 november 2004).

de grootste mobiliserende kracht onder haar aanhangers'.⁴⁸

Toen de N-VA in 2001 werd opgericht was de allereerste slogan: "*voortbouwend op 45 jaar succesvol Volksunie-werk*"⁴⁹.

Dus, in 2001 werd een partij opgericht (de N-VA) die voortbouwde op een andere partij (de VU) die *scripsit* Bart De Wever, gedragen werd door oud nazi-collaborateurs. De N-VA heeft ook nooit afstand genomen van haar verleden.

In mei 2015 heeft Bart De Wever verklaard dat het nazisme misdadig fout is. De uitspraak van de voorzitter van de N-VA is nog steeds minimaliserend. Nergens noemt hij de collaboratie misdadig en hij veroordeelt de individuele collaborateurs niet. Wanneer hij bovendien specifiek ingaat op wat er zo "fout" was aan de collaboratie, zegt hij alleen dat ze de flamingantische strijd jaren achteruit heeft

⁴⁸ Bart DE WEVER, *Het Vlaams-nationalisme na de Tweede Wereldoorlog. Verrijzenis of herrijzenis?* In : Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis (BEG), nr. 3, 1997, p. 285.

⁴⁹ <https://web-beta.archive.org/web/20020529005708/www.n-va.be>

gezet. De collaboratie was dus een **strategische fout**, volgens De Wever. Dat zal wel, aangezien de nazi's de oorlog verloren hebben... Bovendien kan De Wever niet anders dan het nazisme een misdaad te noemen. Zo niet zou hij kunnen beschuldigd worden van negationisme.

De invloedrijke 'Vlaams'-nationalistische publicist Mark Grammens, die op 24 juli 2017 overleed, verwoordde het op een huldezitting in Antwerpen op 27 november 2013 zo: *“Collaboratie van Vlaams-nationalisten met de buitenlandse vijanden van de Belgische staat is [...] niet fout, maar de natuurlijke en meest vanzelfsprekende zaak ter wereld. Collaboreerden Vlaams-nationalisten niet met de vijanden van België, dan zouden zij aan hun plicht tekortkomen”*. Op die huldezitting waren o.a. Jan Peumans (N-VA), toen voorzitter van het “Vlaams” parlement, en Geert Bourgeois, toen “Vlaams” minister-president, aanwezig (persmededeling OVV). Een kritische opmerking viel er niet.

Ook de eminente historicus **Lode Wils**, die gespecialiseerd is in de flamingantische beweging, beschouwt de N-VA als een erfgenaam van de collaboratie omdat het een 'Vlaams'-nationale partij is die de Volksunie is opgevolgd

die op haar beurt het VNV is opgevolgd. Zo zei Wils op 8 december 2012 in De Standaard dat „**het Vlaams-nationalisme een product van de collaboratie blijft**“.

Marnix Beyen, docent politieke wetenschappen aan de Universiteit van Antwerpen, deelde deze mening. In een artikel dat in april 2011 in het Historisch Nieuwsblad verscheen naar aanleiding van zijn wetenschappelijk onderzoek m.b.t. de wortels van de N-VA kan men hieromtrent de volgende uitspraken lezen :

„De N-VA komt voort uit de Vlaams-nationalistische Volksunie. [...] Er zijn overeenkomsten met het Vlaams Belang, dat eveneens is opgericht door voormalige leden van de Volksunie. [...] De partijen komen voort uit dezelfde nationalistische subcultuur.[...] Een groot deel van het partij kader van de N- VA heeft een stamboom die teruggaat naar de Vlaamse collaboratie. [...] De Wever zal het verleden nooit radicaal afzweren, om bepaalde groepen niet van zich te vervreemden.“

Het collaboratieverleden van de flaminganten is een historisch feit.

Zelfs Hugo Schiltz verklaarde korte tijd voor zijn dood – hij stierf in 2006 – in een televisie-interview⁵⁰ dat hij schrik had van de N-VA omdat hij wist in welk milieu deze partij is ontstaan.

Ook de grootvader van de voorzitter van de N-VA, Bart De Wever, was volgens Wikipedia een collaborateur. Onder de naam van Bart De Wever is hierover het volgende te lezen:

*„Bart De Wever stamt uit een Vlaams-nationalistische familie. Zijn grootvader was lid van de Vlaams-nationalistische partij VNV. Als middelbaar scholier liep hij school in het Onze-Lieve-Vrouw-van-Lourdescollege in Edegem en was lid van het Vlaams Nationaal Jeugdverbond (VNJ) waar zijn vader een kaderfunctie vervulde. De Wever studeerde eerst rechten aan de universiteit van Antwerpen, maar haakte af om vervolgens geschiedenis te studeren aan de universiteit van Leuven. Als student was Bart De Wever lid van **het Liberaal Vlaams Studentenverbond (LVSU), KVHV Antwerpen en KVHV Leuven en hij is oud-hoofdredacteur van Tegenstroom en Ons Leven. Hij was een tijd verbonden aan de K.U.Leuven als wetenschappelijk medewerker en werkte daar mee aan***

⁵⁰ [Video](#) | [Facebook](#)

de Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging. Hij schreef toen ook als doctorandus een bijdrage over de controversiële politieke figuur **Joris Van Severen** voor het in 2001 uitgegeven jaarboek van **de Stichting Joris Van Severen**. Aan de K.U.Leuven was hij begonnen aan een proefschrift over **de naoorlogse Vlaams-nationale partijvorming**, toen hij besloot zich volledig aan de politiek te wijden.“

Op 19 mei 2007 verklaarde Bart De Wever, dan voorzitter van de N-VA, op een partijcongres: *“De geldstroom van Vlaanderen naar Wallonië is als een **permanente bloedtransfusie**. En wel naar een patiënt die zo vriendelijk is om onze slagaders toe te nippen. We hebben er genoeg van”*⁵¹. In 2010 verklaarde de voorzitter van de N-VA in een ophefmakend artikel in het weekblad *P-Magazine* dat België *“de meest mislukte staat ter wereld is”*⁵². Nog in dat jaar vergeleek hij in het Duitse blad *Der Spiegel* de ‘Walen’ met aan **“Vlaams geld” verslaafde junkies**⁵³. In 2012 verklaarde dezelfde persoon **dat hij desnoods de Belgische**

⁵¹ De Standaard, 22 december 2007

⁵² P-Magazine, januari 2010

⁵³ Letterlijk: *“Wir bieten Solidarität, auch finanzielle. Aber wenn wir Geld an Wallonien überweisen, dann nur zu normalen Konditionen. **Das Geld soll doch keine Infusion sein, wie die Droge für den Junkie.**”, “Belgien – Europas kranker Mann”, *Der Spiegel*, 13.12.10, pp. 108-110. De voorzitter gebruikte hier het beeld van België als “zieke man” en noemde België (opnieuw) een “mislukte staat”.*

grondwet zou opzijschuiven om het confederalisme tot stand te brengen⁵⁴. Op 10 juli 2021 herhaalde hij die uitspraak in de Krant van West-Vlaanderen, hoewel hij net tevoren had verklaard **dat hij in 2024 samen met de PS België “ordentelijk wil opdelen”**. Dit is dezelfde terminologie die Gerolf Annemans van het VB in zijn boek gebruikte⁵⁵. Het opzijzetten van de Belgische grondwet is uiteraard een ongrondwettelijke praktijk⁵⁶.

In mei 2007 werd op aansturen van de voormalige burgemeester van Antwerpen, Patrick Janssens, door de gemeenteraad geopperd om excuses aan te bieden voor het overmatig aandeel van het stadsbestuur in de Jodenvervolgung. De Wever vond dat niet nodig. Hij noemde de excuses ‘gratuit’⁵⁷.

In het weekblad *Humo* van 15 december 2009 noemde Jan Peumans, toen voorzitter van het ‘Vlaams’ parlement, het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog ‘*crapuul van de*

⁵⁴ VRT, Radio 1, 12 maart 2012 (<http://www.deredactie.be/cm/1.1243261?view=popupPlayer>), vgl. “Bart De Wever wil grondwet negeren voor confederalisme”, *Knack*, 3.03.12

⁵⁵ G. ANNEMANS en S. UTSI, *De ordelijke opdeling van België*, 2010

⁵⁶ Art. 187 Belg. GW luidt immers: “*De Grondwet kan noch geheel, noch ten dele worden geschorst*”

⁵⁷ De Standaard, 29 oktober 2007

straat' (sic). In 2010 noemde hij hen in *Het Laatste Nieuws* 'moordenaars' en 'lafaards'.

In oktober 2014 vond N-VA-minister van Binnenlandse Zaken Jambon dat de collaborateurs "*hun redenen*" hadden. Het zorgde o.a. voor bezorgdheid bij Joodse verenigingen⁵⁸.

Nog diezelfde maand hield N-VA-staatssecretaris Theo Francken een toespraak op het verjaardagsfeest van de veroordeelde VNV-collaborateur Bob Maes. Aanwezig waren ook minister Ben Weyts en 'Vlaams' parlementslid Karl Vanlouwe⁵⁹.

In een in De Standaard verschenen artikel in 2008 werd de toenmalige voorzitter van de VVB ('Vlaamse' volksbeweging), **Eric Defoort** (thans lid van de N-VA) gewezen op deze collaboratie door de eminente historicus Lode Wils, tevens een autoriteit op het gebied van de 'Vlaamse' beweging. Defoort zei toen protesterend: *'Waarom komt ge af met iets dat is gebeurd in de eerste*

⁵⁸ *Joods Actueel*, 14 oktober 2014. Op 13 oktober 2014 had Jambon in *La Libre Belgique* gesteld dat de collaboratie "*een vergissing*" was maar eraan toegevoegd dat "*de Vlaamse Beweging tientallen jaren geïsoleerd geweest was. De mensen die collaboreerden met de Duitsers hadden hun redenen. Ik leefde niet in die periode.*"

⁵⁹ "*Bob is een zeer verdienstelijk Vlaams-nationalist, op en top idealist en democraat*", aldus Weyts (*Knack*, 14 oktober 2014)

helft van de vorige eeuw ?' Waarop zijn tegenstrever antwoordde: 'Omdat de helft van de leden in de Vlaamse Volksbeweging erfgenaam is van de collaboratie of behoort tot een familie die zogenaamd getroffen was door de repressie'. Defoort repliceerde: 'Veel meer dan de helft !'. Defoort heeft dit later niet tegengesproken⁶⁰.

In januari 2020 gaf het "Vlaams" parlement, dat toen geleid werd door Liesbeth Homans (N-VA), die eerder op 2 juli 2019 de Belgische vlag tijdens een fotosessie op het Martelarenplein in Brussel een 'vod' had genoemd, een brochure uit waarin de flamingantische nazicollaborateurs August Borms en Staf De Clercq werden verheerlijkt als belangrijke figuren van de zogenaamde "Vlaamse natie". De Clercq stierf nog tijdens de oorlog, maar Borms werd na

⁶⁰ De Standaard, 10 december 2012. Wils zei toen eveneens dat de collaborateurs na de oorlog de hele Vlaamse Beweging in handen hebben proberen te nemen. *"Het was juist wat Elias [de leider van het VNV tijdens de Tweede Wereldoorlog na het overlijden van zijn voorganger Staf de Clercq en tevens historicus] schreef: ze werden uitgespuwd door de overgrote meerderheid van de bevolking. En daardoor was er voor die mensen, als ze zich wilden rechtvaardigen tegenover zichzelf en tegenover hun kinderen, geen andere oplossing dan België te laten verdwijnen. Als dat lukt, zijn ze de bevrijders van het vaderland Vlaanderen. In plaats van de verraders van het vaderland België. Daarom wordt de tegenstelling tussen Vlaanderen en België tot vandaag onderhouden.'* De Standaard, 8 december 2012. Voor de replek van Defoort, zie De Standaard van 10 december 2012. Voor de geciteerde visie van Elias, H.J. ELIAS, *Vijfentwintig Jaar Vlaamse Beweging*, II, Antwerpen, 1970, p. 178.

de oorlog door een Belgische rechtbank ter dood veroordeeld en geëxecuteerd. Deze bedenkelijke figuren moesten deel moeten uitmaken van de zogenaamde “Vlaamse canon”, een pseudo-historisch nationalistisch prestigeproject dat de belangrijke figuren en gebeurtenissen van het noordelijk deel van België moest opsommen en waarvan de inhoud via de scholen en de media moest verspreid worden. Uiteindelijk werden die zeer omstreden figuren er wel niet in opgenomen.

De relatie van de N-VA en het VB met het collaboratieverleden van de “Vlaams”-nationalisten is dan ook, op zijn zachtst gezegd, problematisch.

Het ruwe woordgebruik van bepaalde verkozen leden van de N-VA zet deze stelling alleen maar kracht bij. Zo voert de vroegere staatssecretaris van immigratie, Theo Francken, een hard anti-immigratiediscours, dat nauw bij dat van het extreemrechtse “Vlaams” Belang aanleunt.

Kortom, men kan de N-VA onmogelijk als een normale partij beschouwen. **De N-VA is een extremistische en separatistische partij, die een loopje neemt met bepaalde principes van de Belgische grondwet zoals de gelijkheid der Belgen (artikel 10), de vrijheid van taalgebruik (artikel**

30)⁶¹ en het bestaan van België zelf⁶². De partij is zelfs kolonialistisch in die zin dat zij alle Nederlandstalige Belgen als Vlamingen beschouwt, wat historisch en zelfs sociologisch gezien onjuist is.

Wat **de familieleden** van N-VA'ers betreft is er het voorbeeld van Emiel Bourgeois, de vader van de vroegere "minister-president" van het 'Vlaams' gewest en de 'Vlaamse' gemeenschap, Geert Bourgeois. Deze werd op 10 oktober 1918 geboren te Harelbeke, West-Vlaanderen. Hij was onderwijzer. Volgens Wikipedia werd hij na de Tweede Wereldoorlog van collaboratie beschuldigd en een tijdlang gevangengezet. Nadien zou hij gerehabiliteerd zijn en tot directeur benoemd zijn in de basisschool waarin hij voordien les gaf⁶³.

Een ander voorbeeld is Karlijn Deene van de N-VA die in december 2016 een bijeenkomst van ex-Oostfrontstrijders

⁶¹ Zo tekent de N-VA regelmatig verzet aan tegen anderstalige opschriften, ook al waarborgt de Grondwet de taalvrijheid voor particulieren

⁶² Dit is geen opinie, maar een loutere vaststelling. De splitsing van België is de statutaire bestaansreden van de N-VA. Zoals de vroegere voorzitter van het 'Vlaams' Parlement, Jan Peumans (N-VA), het helder verwoordde, daarbij verwijzend naar de statuten van zijn partij: *"Natuurlijk zijn wij separatisten. Artikel 1 van onze statuten is toch klaar en duidelijk? Wij willen een onafhankelijk Vlaanderen. Punt."* (apache.be)

⁶³ Wikipedia, Geert Bourgeois

bijwoonde. Dat was uiteraard geen toeval⁶⁴. Op 11 december 2016 postte Karlijn Deene (N-VA), die ook gemeenteraadslid te Gent en raadgeefster van de Vlaamse regering is, het volgende bericht op de sociale netwerksite Facebook: *“Allerlaatste bijeenkomst van vriendenkring Sneysens. Samen met mijn opa. Beklijvend moment toen Oswald Van Ooteghem hulde bracht aan de gesneuvelde en overleden kameraden, en voor hen de joelkaars aanstak.”*

Van Ooteghem was lid van de paramilitaire brigade van het VNV (Vlaams Nationaal Verbond), een partij die tijdens de Tweede Wereldoorlog collaboreerde met de Duitse bezetter. Later vocht hij in de rangen van het “Vlaams Legioen” aan het Oostfront. Daarna hernam hij zijn politieke activiteit bij de Volksunie, de voorganger van de N-VA.

Het is weinig verbazend dat zijn kleindochter lid werd van de N-VA. De ‘kameraden’ die deze lieden ‘huldigden’ zijn diegenen die aan het Oostfront tegen de Sovjet-Unie en voor nazi-Duitsland streden. *Pro memoria*: de fascistische agressie tegen de USSR kostte aan minstens 30 miljoen

⁶⁴[Medewerkster N-VA aanwezig op feestje Oostfronters: "Dit is een privékwestie" | Binnenland | hln.be](#)

Sovjets het leven. De vriendenkring Sneyssens is een club nostalgici van het Derde Rijk, een vriendenkring van voormalige ‘Vlaamse’ Oostfrontstrijders. Dit groepje is vergelijkbaar met het Sint-Maartensfonds. In 2001 moest ‘Vlaams’ minister van ‘binnenlandse’ zaken **Johan Sauwens** (Volksunie) nog ontslag nemen volgend op een polemiek die te maken had met zijn aanwezigheid op een bijeenkomst van die organisatie.

Op 11 november 2020 legde een “Vlaams”-Belangster, Carrera Neefs, in klassieke Duitse kledij bloemen neer aan het graf van een oostfrontstrijder. Zij moest daarvoor zelfs haar partij verlaten, wat erop duidt dat connecties met het duistere collaboratieverleden door de publieke opinie steeds minder aanvaard worden.

In 2004 maakte ikzelf een controversiële foto van een spandoek van een supporter van de oostfronters aan de IJzerbedevaart in Diksmuide in de provincie West-Vlaanderen. Enkele leden van de B.U.B., waaronder ikzelf, hebben toen de IJzerbedevaart verstoord door tijdens de plechtigheid met Belgische vlaggen op het podium te stormen en “*Leve België !*” en “*België unitair !*” te roepen. We werden vervolgens door de politie in veiligheid gebracht.

Spandoek aan de ingang van de IJzerbedevaart te Diksmuide in 2004 (Foto B.U.B.)

De IJzerbedevaart was een “Vlaams”-nationale hoogmis die elk jaar op de laatste zondag van augustus plaatsvond en dit in de periode van 1920 tot 2012. Door het steeds slinkend aantal bezoekers werd het evenement vanaf 2013 verplaatst naar 11 november om nadien een stille dood te sterven.

Zijn nog radicalere tegenhanger de IJzerwake in Steenstrate, ook in de provincie West-Vlaanderen, wordt vanaf 2003 ook eind augustus georganiseerd. In 2009 kwamen er 6.000 bezoekers naar dit separatistisch en fascistisch evenement tegen minder dan 2.000 naar de IJzerbedevaart. In 2021 kwamen er daarentegen nog maar 2.000 mensen naar de IJzerwake en in 2022 nog maar 1.500. Het gaat nochtans om het belangrijkste evenement van het huidige flamingantisme ! Een teken van de tijd. **Het “Vlaams”-nationalisme sterft uit.**

De ‘Vlaams’-nationale ideologie heeft zoals hierboven aangetoond onder meer haar wortels in de ‘Vlaams’-nationale collaboratie van de Eerste en Tweede Wereldoorlog. Het is dan ook allerminst een toeval dat verschillende prominente partijleden van de N-VA en het VB een familielid hebben dat tijdens de oorlog gecollaboreerd heeft. Het is evenmin verwonderlijk dat daardoor vele Belgen, waaronder uiteraard veel Franstalige Belgen, een afkeer hebben van flaminganten en zelfs bij uitbreiding van Nederlandstalige Belgen en de Nederlandse taal. De huidige taalracistische en anti-Belgische propaganda van de flamingantische partijen N-VA en VB versterkt dit negatieve imago nog. Dit legt ook deels uit waarom men in september 2021 in de pers kon lezen dat steeds minder Zuid-Belgische (‘Waalse’) kinderen

het Nederlands als keuzetaal kiezen op school. **De flaminganten maken op paradoxale wijze de Nederlandstaligen en het Nederlands ongeliefd bij de anderstalige Belgen.**

Zoals reeds aangehaald, zette de flamingantische beweging na de Tweede Wereldoorlog haar activiteiten verder met de Volksunie en vond ze vanaf de jaren 1945 een partner in de wallingantische beweging, die ook een minderheidsbeweging was en die eveneens naar een vorm van taalfederalisme of afscheiding streefde. Deze twee bewegingen infiltreerden ook in de traditionele partijen, in de eerste plaats in de CVP en de PS. Door deze infiltratie werden alle unitaire partijen (christen-democratisch, liberaal en socialistisch) tussen 1968 en 1978 gesplitst⁶⁵. Die nationalistische krachten eisten staatshervormingen en de partiële verdeling van België op taalbasis.

Door hun slimme infiltratie in de politiek en het bedrijfsleven klommen deze regionalisten en separatisten stilaan op tot de beslissingscentra en vervingen zo gedeeltelijk de oude Belgisch-unitaristische klasse.

⁶⁵ De PSC-CVP in 1968, de PLP-PVV in 1972 en de PSB-BSP in 1978

Flamingantische betoging te Brussel, Brabant, in 2009 (Foto B.U.B.)

Het is belangrijk op te merken dat de flaminganten en wallinganten ondanks hun grote macht slechts een beperkte minderheid uitmaken van de Belgische bevolking. Hun aantal groeit volgens de peilingen van de laatste jaren ook niet aan i.t.t. de Belgen die meer België willen. Wat de flaminganten betreft, schommelt hun aantal rond de 10% van de Nederlandstalige bevolking. Het gaat dikwijls om mensen waarvan de ouders of grootouders actief waren in de collaboratie en/of in aanraking kwamen met de zuiveringen na de oorlogen. Aangezien deze gebeurtenissen steeds verder in de tijd liggen, gaat het

aantal radicale flaminganten ook gestaag achteruit. Ondanks hun kleine aantal hebben de flaminganten en wallinganten desalniettemin een aanzienlijke macht verworven dankzij een buitensporige media-aandacht, massieve financiering alsook de actieve of passieve medewerking van eerder gematigde, maar opportunistische politici, die in het federale systeem de kans zagen om zich te verrijken of die op onschuldigere, maar naïeve wijze echt geloofden dat het federalisme “België zou redden”. We zullen later op dit federalisme terugkomen.

De flamingantische en wallingantische nationalismen infiltreerden dus in de traditionele politiek. Het flamingantisme deed dat via de Frontpartij, die in 1919 werd gesticht, en daarna met het VNV (jaren 1930) en de Volksunie (jaren 1950). Het wallingantisme, waarvan Jules Destrée door zijn brief uit 1912 met de inhoud “*Sire, il n’y a pas de Belges*” aan Koning Albert I de peetvader zou zijn, is vooral gegroeid door het “Waals” congres van 1945 en de “Mouvement populaire wallon” van André Renard in de jaren 1950 gevolgd door de “Rassemblement wallon” (RW), die in 1968 door Robert Moreau gesticht werd. In de jaren 1930 en tijdens de Tweede Wereldoorlog was de leider van het wallingantisme de fascist Léon Degrelle, waardoor ook deze beweging in racistisch vaarwater is terechtgekomen.

De extreem wallingantische partijen, die eerst voor federalisme ijverden en dan voor separatisme, bestaan vandaag echter niet meer. Alleen het FDF, nu Défi, verdedigt de Franstaligen, maar vooral dan die van Brussel. Geen enkele Franstalige partij kan nog de erfgenaam van het fascisme tijdens de Tweede Wereldoorlog worden genoemd, in tegenstelling tot de N-VA en het VB in Noord-België.

Door de splitsing van de politieke partijen op taalbasis in de jaren 1960 en 1970 en de 6 staatshervormingen, die door die partijen werden goedgekeurd (de gebeurlijke en anekdotische afwezigheid van één of andere partij niet te na gesproken) hebben de traditionele partijen het pad geëffend voor ultra-flamingantische partijen, die het einde van België wensen. Hun doel is dus louter het kapot maken van België en zij krijgen hiervoor zelfs subsidies van de Belgische staat !

Het wallingantisme en francofoon nationalisme is discreter dan het flamingantisme, maar daarom niet minder aanwezig. Het uit zich vooral in een gevoerde politiek via de traditionele Franstalige partijen die enerzijds uit is op het behoud en soms de uitbreiding van de macht van het 'Waaals' en Brussels gewest alsook die van de 'Franse' gemeenschap, ook wel op ongrondwettelijke wijze

‘Federatie Wallonië-Brussel’ genoemd⁶⁶. Anderzijds voeren de wallinganten een ééntaligheidspolitiek die het Nederlands quasi volledig uit het onderwijs en de media bant. Als er in de scholen een andere taal wordt onderwezen, wat in het zuiden van het land slechts verplicht is vanaf de twee laatste jaren van het lager onderwijs, wordt dan nog meestal de voorkeur aan het Engels gegeven. De Franstalige entiteiten worden ook gekenmerkt door permanente onderfinanciering waardoor de overdracht van nieuwe bevoegdheden vaak samengaat met broodnodige en welgekomen nieuwe geldmiddelen.

De traditionele Franstalige partijen voeren i.t.t. N-VA, VB en soms CD&V in het noorden van het land wel geen openlijk taalracistische politiek, een zeldzame uitzondering niet te na gesproken⁶⁷. Een kleine minderheid wallinganten is voor de aansluiting van Zuid-België bij Frankrijk, het

⁶⁶ Gelet op het feit dat heel het federalisme ongrondwettelijk is (zie hierna), heeft deze naamswijziging weinig belang.

⁶⁷ Zo minimaliseerde de “Waalse” minister van Werk André Antoine (CDH) de sluiting van de grote Ford-fabriek in het Limburgse Genk in 2013 door te stellen dat hierbij maar 40 “Waalse” arbeiders betrokken waren (La Libre Belgique, 29 januari 2013). De minister hield zich alleen met het zuiden van het land bezig. Wat er in Noord-België gebeurde, interesseerde hem niet veel omdat de collaterale schade voor het zuiden van het land op het eerste gezicht heel beperkt was. Misschien was dit gelet op zijn functie goed bedoeld, maar het geeft minstens aan hoe splitsingen tot ogenschijnlijk taalracistische uitspraken kunnen leiden.

zogenaamde “rattachisme” of beter gezegd “attachisme” (zie hiervoor).

In een interview in De Standaard van 14 augustus 2021 pleitte Philippe Suinen, oud-PS-kabinetschef en voorzitter van de wallingantische denktank *‘Institut Jules Destrée*⁶⁸, voor een verdere uitdieping van de bevoegdheden van de gewesten. De wallingant hoopte ook dat *“Wallonië ooit in de buurt komt van De Wevers arrogantie.”* Dat is ook een typisch gedrag voor nationalist: ze pleiten voor arrogantie en ze worden voor deze onverdraagzaamheid niet gestraft, zelfs niet in de media.

Opmerkelijk is wel dat er in Zuid-België, in tegenstelling tot in Noord-België en Frankrijk, nooit een extreemrechtse partij van de grond is gekomen, behoudens op kortstondige wijze de partij Rex in de jaren 1930.

Beide taalnationalistische sektes⁶⁹ in Noord- en Zuid-België zijn ook heel kwistig met het gebruik van woorden als “Vlaams”, “Waals”, “Vlaanderen”, “Wallonië”, “Vlamingen” en “Walen”. Over België en afgeleiden

⁶⁸ Gelet op zijn functie kan deze persoon niets anders dan een wallingant zijn. maar hij heeft wel een Nederlandstalige familienaam en blijft naar eigen zeggen gehecht aan België...

⁶⁹ In de zin van een gesloten groep die dogmatisch zijn eigen regels en ideologie volgt

spreken ze bijna niet. Als ze er al over spreken, noemen ze de nationale overheid “het federale niveau”.

Bij het “Vlaams” Belang heerst een nog radicaler flamingantisch discours, hoewel het dikwijls door een zeer racistisch betoog versluierd wordt. Zo verklaarde de voorzitter van het VB, Tom Van Grieken, in april 2021 dat zijn “Vlaanderen” hoofdzakelijk “Vlaams” (lees: wit) moest blijven. Tijdens de verdwijning van een zwaar bewapende militair in een Limburgs Nationaal Park en de daaropvolgende zoektocht door de politie en het leger in mei 2021 stond de separatistische partij pal achter de man. Deze werd later dood in het park teruggevonden, wat tot heel wat steunbetuigingen van flaminganten leidde.

In juni 2023 probeerde het Vlaams Belang zijn separatistische imago te verzachten door een "stappenplan" voor te stellen om onafhankelijkheid te bereiken. De voorzitter van de "Vlaamse" regering, Jan Jambon, antwoordde op 16 juni 2023 dat dit plan onrealistisch was omdat slechts 20% van de Nederlandstaligen in België het separatisme zou steunen, en voegde eraan toe dat dit cijfer zelfs optimistisch was, maar dat hij het idee van onafhankelijkheid op lange termijn toch steunde. Afgezien van het feit dat het ongelooflijk is dat een Belgische leider separatistische uitspraken kan doen, gaf Jambon ook toe dat heel weinig

Belgen het belangrijkste programmapunt van de N-VA en het VB steunen. Ook Gerolf Annemans (VB) zei iets gelijkaardigs in het flamingantische blad *Doorbraak* van 26 april 2023: "**Als die Vlamingen de naakte vraag voorgelegd krijgen of Vlaanderen morgen uit dat Belgische staatsmodel moeten stappen, dan is dat een heel theoretische vraag, waarop een meerderheid inderdaad negatief zal antwoorden**".

Het is overigens tegenstrijdig dat separatisten referenda verwerpen wegens "tegen de Grondwet" en tegelijkertijd diezelfde Grondwet willen schenden om het land te splitsen. In werkelijkheid zijn ze natuurlijk tegen een referendum omdat er geen meerderheid en zelfs geen betekenisvolle minderheid voor hun project bestaat, iets wat ze zelf ook openlijk toegeven. En dat na méér dan honderd jaar intensieve, onophoudelijke en zwaar gesubsidieerde propaganda...

In zijn meest extreme vorm kan taalnationalisme leiden tot oorlog, moorden en concentratiekampen voor dissidenten, zoals men tijdens de twee wereldoorlogen, in ex-Joegoslavië en in Oekraïne gezien heeft. De flaminganten collaboreerden, zoals gezegd, in WO I en II ook actief met de anti-Belgische bezetter. **Taalnationalisme verdedigen en bij uitbreiding zijn product taalfederalisme** (zie hierna)

is dus niet onschuldig. Het is gevaarlijk en zelfs anti-humanistisch.

*Militair trainingskamp van VB-Jongeren in Krakau, Polen in 2018
(Bron: vbj.org; de foto werd ondertussen verwijderd)*

Dit taalnationalisme is zowat een politieke religie geworden die in zekere zin de plaats van de wegwijnende katholieke godsdienst heeft ingenomen. Het blijft echter de ideologie van een kleine minderheid die haar wil doordrukt, dankzij een mateloze invloed op de media en een kolossale subsidiëring, ook van de twee openlijk separatistische partijen N-VA en VB. **België en de Belgen worden dus gegijzeld door een kleine nationalistische en particratische sekte van politici**, die zich niet ten dienste

stellen van de bevolking, maar van hun eigen belangen en dit tot elke prijs, zeker wat de twee genoemde partijen aangaat.

Bovendien is het flamingantische nationalisme kolonialistisch aangezien de provincies Antwerpen, Brabant en Limburg geen deel uitmaken van het historische Vlaanderen, dat zich tot West-, Oost-, Zeeuws- en Frans-Vlaanderen beperkt. Vlaanderen behoorde lange tijd tot het voormalige koninkrijk Frankrijk, terwijl het centraal en oostelijk deel van België tot het Heilig Roomse Rijk der Duitse Natie behoorde. De flaminganten beschouwen Brussel als hun hoofdstad hoewel het niet in het zogenaamde ‘Vlaams’ gewest ligt en dus in zekere zin extraterritoriaal is⁷⁰. Bovendien beschimpen ze dikwijls de Belgische hoofdstad omdat ze hen “te Franstalig” en “teveel bevolkt door vreemdelingen” lijkt.

Volgens schatting zouden er zo'n 500.000 Franstaligen in Noord-België wonen. Ook heel wat Nederlandstaligen wonen in Zuid-België. Wanneer deze mensen niet in faciliteitengemeenten wonen, hebben ze geen culturele rechten in hun taal. Het Europese Minderhedenverdrag verbiedt die discriminatie, maar de flaminganten willen niet dat België dit verdrag ratificeert. Dat leidt tot de

⁷⁰ Brussel maakt wel deel uit van de zogenaamde “Vlaamse” gemeenschap.

absurde situatie dat amper 70.000 zielen in de Duitstalige gemeenschap van Oost-België immens meer rechten hebben - en niet alleen culturele, maar ook vele andere - dan die veel grotere groep van Belgen die al decennialang niet in hun taalgemeenschap wonen. Bovendien hebben de Duitstalige landgenoten nooit een eigen gemeenschap gevraagd. Die werd hen in de periode van 1973 tot 1983 door de taalfederalistische participatie geschonken.

De flaminganten vergeten ook dat in het hypothetische geval van een onafhankelijk "Vlaanderen" dat lid wil zijn of worden van de Europese Unie het Minderhedenverdrag onder internationale druk wel zal moeten goedgekeurd worden zodat de Franstaligen in die "Vlaamse" regiostaat veel meer rechten zouden krijgen dan vandaag het geval is.

Op opmerkelijke wijze kreeg het flamingantisme een heel nieuwe dimensie eind juli 2021 door een opmerkelijke uitspraak van de voorzitter van de N-VA, Bart De Wever. Hij stelde voor **het noordelijk deel van België aan te sluiten bij Nederland**. Dat standpunt is zo verrassend, verwonderlijk en onrealistisch om verschillende redenen, die hier worden opgesomd.

1. Het "Vlaams"-nationalisme streeft nu al meer dan 100 jaar naar de oprichting van een onafhankelijke republiek 'Vlaanderen'. Dat einddoel werd blijkbaar door de

voorzitter van de N-VA opgegeven om het gewest of de gemeenschap (?) door Nederland te laten annexeren. Anders gezegd, 100 jaar flamingantische strijd en bijna 200 jaar pro-Nederlandstalige beweging in België zouden zo eindigen met een opslorping van Nederlandstalig België door Nederland. Wat met het “argument” van de “schaalverkleining” en het “subsidiariteitsbeginsel” van de separatisten, die altijd voorhielden dat “Vlaanderen niet te klein was om onafhankelijk te zijn”? Hebben de taalnationalisten honderd jaar over deze oplossing moeten nadenken? Bovendien schijnt de N-VA zo afstand te hebben gedaan van haar eigen opportunistisch voorstel inzake een confederaal België, dat ze een tiental jaar geleden gelanceerd heeft. Nu zou het immers om een confederatie met Nederland gaan. **De haat tegen de Belgische staat blijkt zo groot dat zelfs de 'Vlaamse' staat eraan zou moeten geloven.** Zo tonen de flaminganten ook het aftands karakter van hun ideologie aan aangezien ze beseffen dat onafhankelijkheid van hun regio hen niet ver zal brengen. De N-VA geeft dus toe dat haar flamingantische ideologie niet meer van deze tijd is.

2. **De term ‘hereniging’ is ook niet vrij van kritiek.** Het Graafschap Vlaanderen was in de middeleeuwen dikwijls in oorlog met het Hertogdom Brabant en de term ‘Vlaanderen’ wordt pas sinds het eind van de 19de eeuw

gebruikt en dan nog alleen in bepaalde middens om het noorden van België aan te duiden. “Vlaanderen” is dus een *‘pars pro toto’* voor het Nederlandstalig deel van België. Er was tussen België en Nederland weliswaar een zekere eenheid onder de Bourgondische hertogen van 1430 tot de splitsing van de Nederlanden in 1585 onder de Spanjaarden. Maar het gaat dan wel wat het huidige België betreft over het geheel van de zuidelijke Nederlanden, nl. Vlaanderen, Brabant, Henegouwen, Namen en Luxemburg (Luik was een onafhankelijk prinsbisdom tot de Franse annexatie in 1795). M.a.w. tijdens die periode van ongeveer 150 jaar was België als quasi geheel met de noordelijke Nederlanden verbonden en niet het noordelijk deel van België alleen. Een (zeer hypothetische) hereniging zou dus logischerwijze ook met de rest van België moeten gebeuren.

3. Opvallend is dat in tegenstelling tot de unitaristen, **de flamingantische partocraten niet weten wat ze willen**. Eerst was er het federalisme zoals de Volksunie dat voorstelde, dan het separatisme, eerst uitgedragen door het Vlaams Blok en vervolgens door de N-VA en het Vlaams Belang, dan het confederalisme (een doorgedreven vorm van separatisme) dat de N-VA al meer dan tien jaar promoot en nu dan het Groot-Neerlandisme van De Wever. Dit standpunt gaat bovendien in tegen het eerste artikel

van de statuten van zijn partij dat bepaalt dat de N-VA een onafhankelijk 'Vlaams' republiekje als lidstaat van de EU wil. Men kan dit vanwege de flaminganten een 'bekentenis van een eigen mislukking' noemen.

4. Dit voorstel bewijst dat het **economisch centennationalisme** hoogtij viert, toch bij de pragmatische separatisten. Allicht beseffen die ook door de Catalonië-crisis dat loutere onafhankelijkheid van een gewest betekent dat dat gewest ook meteen de Europese Unie verlaat⁷¹. In die zin is een aansluiting bij een ander land de enige mogelijkheid voor de flaminganten om een dramatische "Vlexit" te vermijden.

5. Helaas voor de flamingantische separatisten **zit niemand in België en zelfs Nederland op deze onzin te wachten**. Alleen de steun in Nederland kan veranderen om nationalistische redenen, zoals de vergroting van het territorium. In België is er evenwel helemaal geen draagvlak voor separatisme, laat staan partiële annexatie door een ander land. Dat tonen op constante wijze alle peilingen van de laatste 30 jaar aan. Het percentage separatisten blijft rond 10% van de Nederlandstalige Belgen hangen. Dat zal ook niet veranderen.

⁷¹ Zie hierna, deel II.D

Dit bewijst weer eens dat de flaminganten een klein, wereldvreemd clubje met veel macht en hoogheidswaanzin zijn, dat er maar niet in slaagt het aantal separatisten te doen toenemen ondanks een constante en enorme media-aandacht alsook miljoenensubsidies sinds decennia. De unitaristen daarentegen hebben noch geld, noch media-aandacht, maar zijn al met minstens drie keer zoveel !

Bovendien zijn ook vele 'Vlaams'-nationalisten zelf tegen dat 'hollandisme' of 'Grootneerlandisme' gekant. Geen wonder dat De Wever niets van referenda wil weten. Uiteraard zal ook de EU zich nooit voor zo'n krankzinnig scenario uitspreken, zeker niet gelet op het feit dat er in vele Europese lidstaten minderheden bestaan die zich misschien bij andere landen willen aansluiten, bijvoorbeeld de Oostenrijkers in Italië, de Hongaren in Roemenië en de Denen in Duitsland.

6. Overigens is Nederland een **unitair Koninkrijk dat bovendien gedecentraliseerd is op basis van provincies** en met een minderheidstaal in het noorden, nl. het Fries. Zo'n staat is de antithese van het centralistische flamingantisme en tevens de droom van de unitaristen voor België. Bovendien zou het kunnen dat de Noord-Belgen die zogezegd door een minderheid Zuid-Belgen "onderdrukt"

worden dan door 17 miljoen Nederlanders onderdrukt zullen worden.

7. De Wever voerde aan dat het taalfederalisme in België pas na een lange flamingantische strijd zijn ingang heeft gevonden. Dat is zeker zo, het illegale aspect van dat federalisme en het feit dat het zonder referendum tot stand kwam niet te na gesproken. Maar hier begaat de politicus-historicus ook een schromelijke vergissing. **De drijfveren van het federalisme** waren zeker deels cultuurflamingantisme en sociaaleconomisch wallingantisme, maar de meeste ondersteuners waren opportunisten, die de slogan *divide et impera* huldigden alsook naïeve Belgisch-gezinden, die dachten het door de minderheden van separatisten onder druk gezette België te kunnen stabiliseren door toe te geven aan de separatisten. Die “federalistische” partocraten profiteren nu van een institutioneel waterhoofd, dat hen veel geld en macht opbrengt. Een aansluiting bij Nederland van Noord-België zou hen deze privileges niet meer gunnen en zou *de facto* het einde van de Belgisch eenheid betekenen. Het is dan ook zeer onwaarschijnlijk dat de 2/3de meerderheid die voor de staatshervormingen gevonden werd, nu ook door de ‘Hollandisten’ kan gevonden worden.

8. In het deel over de Belgische geschiedenis werd al op de door koning Willem I **gemanipuleerde stemming** in de Belgische vergadering in augustus 1815 gewezen waarbij de onthoudingen bij de goedkeuringen werden gevoegd en meer dan 100 tegenstemmen zomaar werden geannuleerd. Daardoor werd een afkeuring van de unie tussen België en Nederland door de meerderheid van de afgevaardigden in een goedkeuring omgevormd, mede onder druk van de internationale mogendheden ! Deze gedwongen samenvoeging was dan ook een dictaat en geenszins een democratische beslissing van het Belgisch volk.

9. Tot slot stelt de separatist ook dat het noodzakelijk zou zijn alle Nederlandstaligen in dezelfde staat samen te brengen. Zou dat principe dan ook gelden voor alle Engels-, Frans-, Spaans- en Duitstaligen? **Er is niets mis met een internationale verspreiding van de Nederlandse taal.** Dat maakt de taal juist sterker. Het argument dat taal- en staatsgrenzen moeten samenvallen werd trouwens ook gebruikt door de nazi's bij hun inlijving van Oostenrijk, het Sudetenland en de Oostkantons.

10. Laten we de (zeer onvolledige) schets van deze problematiek afsluiten met een veel gehoorde kritiek van de flaminganten: de Nederlandstaligen zouden sinds 1830 door de Franstalige Belgen onderdrukt worden.

Uiteraard is dat absurd voor de periode sinds de eerste staatshervormingen gelet op de grote autonomie die daarmee gepaard ging. Maar ook voor de periode ervoor klopt de kritiek niet.

Door de proportionele vertegenwoordiging in het parlement hebben de Noord-Belgen sinds 1830 en vandaag nog steeds de grote meerderheid van de zetels, nl. ongeveer 2/3de. Op dit moment zijn er slechts 48 “Waalse” volksvertegenwoordigers op 150⁷² ! De Noord-Belgen kunnen zich dus niet door de Zuid-Belgen onderdrukt voelen. Dat is een mythe. Hier ziet men dat het “Vlaams”-nationalisme een op leugens gebouwde ideologie is (zie ook verder).

Propaganda om het “Vlaams”- en “Waals”-nationalisme populairder te maken heeft geen effect ondanks de grote middelen die er soms worden in geïnvesteerd. Zo hebben de relanceplannen “*Get Up Wallonia*” en “*Vlaamse Veerkracht*” van 2020 weinig of geen succes gehad. De bedrijven en de bevolking zijn er gewoon niet in geïnteresseerd, waarschijnlijk omdat die plannen taalnationalistisch getint zijn en vooral dienen om de verworven autonomie in de verf te zetten.

⁷² Zie de tekst van de B.U.B.: “Elke Belgische stem is evenveel waard”: <http://www.unionbelge.be/?p=13528>

Bij de N-VA zet men daarom in op een anti-immigratiediscours zoals het VB alsook sinds maart 2023 op een “anti-woke”-politiek waarbij kleine minderheden met extreem gedachtegoed worden gevisieerd. Eigenlijk viseert de N-VA hier ook zichzelf mee aangezien de flaminganten zelf een woke-beweging zijn...

Het flamingantisch taalnationalisme is dus een door de Duitsers ingevoerde ideologie, die meer dan een eeuw later nog steeds aan de basis ligt van alle politiek-communautaire problemen in België. Het “Waals”-nationalisme is vooral tot stand gekomen als reactie op het “Vlaams”-nationalisme in het begin van de 20e eeuw. Pas na de Tweede Wereldoorlog heeft het zich verder ontwikkeld als een wallingantisch regionalisme. De laatste decennia stelt dit “Waals” regionalisme bij de bevolking en zelfs bij de particraten echter niet zo veel meer voor, hoewel er zeker regionalisten in de Franstalige traditionele partijen zijn. Er is in Zuid-België ook geen tegenhanger van de N-VA of het Vlaams Belang.

Die taalnationalistische ideologieën zijn echter totaal voorbijgestreefd als er al ooit een reden voor was. Nochtans wordt er in de Belgische politiek van vandaag nog enorm veel tijd gestoken in voorbijgestreefde politiek-communautaire problemen van de 20ste eeuw, voor zover die problemen er ooit echt waren...

Terwijl men aan het “Vlaams”-, “Waals-“ en Duitstalig nationalisme een zeker, maar beperkt succes kan toeschrijven, is dat zeker niet het geval voor het Brussels nationalisme, dat nooit van de grond is geraakt. Het succes van het “Vlaams”, “Waals” en Duitstalig nationalisme is ook heel relatief want het is niet alleen beperkt tot een kleine minderheid, maar is ook op heel artificiële wijze tot stand gekomen door een decennialange indoctrinatiecampagne via de media en de politiek.

Bovendien zijn die taalnationalismen racistisch van aard. Ze schenden immers de Belgische en Europese rechtsregels die discriminatie op basis van taal verbieden. Overigens bepaalt artikel 10 van de Belgische grondwet dat de Belgen gelijk zijn voor de wet. **Wanneer men met veel ijver strijdt tegen discriminatie op basis van geslacht, seksuele geaardheid, godsdienst of etnische afkomst, moet men met evenveel gedrevenheid strijden tegen discriminatie op basis van taal tussen de Belgen.** Nochtans doet het overgroot deel van de politici dat niet. Dat is schuldig verzuim !

Het gevolg van dit eentalige beleid is ook **dat tweetaligen of drietaligen in België worden gediscrimineerd** omdat het systeem niet voor hen is gemaakt. Meertaligheid wordt niet bevorderd als een nationale waarde, wat leidt tot een

verarming van de geest van de burgers en het taalracisme versterkt.

Al die “Vlaams”-nationale agitatie en onbeleefdheid heeft ook een ander pervers effect: **ze maakt de Nederlandstalige cultuur weinig populair**, soms zelfs gehaat en motiveert de Zuid-Belgen niet om Nederlands te leren. Dat geeft ook aan bepaalde Nederlandstaligen een zekere beschaamdheid die verstarrend werkt. In plaats van de Nederlandstalige cultuur op een positieve manier uit te dragen, is dat in België door de schuld van enkele beschamende politici niet mogelijk en krijgt de Nederlandse taal en cultuur ten onrechte een slechte naam.

Het taalnationalisme is ook zo radicaal dat het slechte politici beschermt. Ze kunnen de blunders opstapelen en worden niet voor hun fouten gestraft, alleen omdat ze taalnationalisten zijn. In de privésector zouden velen van hen al lang ontslagen zijn. Het feit dat de taalnationalisten in België de media controleren, maakt hen nog onkwetsbaarder.

De taalnationalisten in België hebben ook al veel schade aangericht. Hun anti-Belgische ideologie heeft zich over heel de politiek verspreid en tot 6 staatshervormingen geleid, die de nationale staat al voor de helft hebben

uitgekleed. Ook al hebben de meest radicale flamingantische partijen (VU, N-VA en VB) nooit een staatshervorming goedgekeurd - behalve de vierde staatshervorming van 1993 die door de VU gesteund werd -, toch hebben ze door hun ideologie en het overlopen van mandatarissen naar traditionele partijen deze laatste met hun separatistische ideologie beïnvloed waardoor er veel bevoegdheden konden gesplitst worden. Zo waren bijvoorbeeld de nota's van de koninklijk bemiddelaar Vande Lanotte (SP.a) van 5 januari 2011 en van formateur Di Rupo (PS) van 4 juli 2011, die tot de zesde staatshervorming hebben geleid, fel op de extreem-nationalistische en zogezegde "compromisnota" van koninklijk 'verduidelijker' De Wever (N-VA) van 16 oktober 2010 gebaseerd.

Daarbij aansluitend kan ook gezegd worden dat door het feit dat de separatistische partijen goede verkiezingsresultaten hebben gehaald en door het feit dat ook in de traditionele partijen heel wat taalnationalisten aanwezig zijn, **de taalnationalisten in de "federale" instellingen geïnfilteerd zijn** waardoor ze daar ook hun sabotagewerk kunnen verrichten. Dat is uiteraard geen gezonde situatie voor België en de Belgen.

De separatisten willen niet dat België werkt. Ze willen het land zo snel mogelijk kapotmaken en daarvoor zijn alle

middelen goed. De Belgische burgers reageren echter weinig of niet op dit gevaar dat hen nochtans allen zou moeten aanbelangen omdat het over hun toekomst en hun geld gaat. Zo merkte wijlen senator Ludo Dierickx terecht het volgende op⁷³:

“In België zegt men: de communautaire problemen zijn de problemen van de politici; ze raken de mensen niet; de gewone mensen liggen er niet wakker van. De mensen liggen echter van zeer weinig problemen wakker, als ze niet wakker geschud worden door politieke en syndicale leiders. Mensen liggen vaak niet eens wakker van het onrecht dat ze zelf ondergaan. [...] Deze taal wordt door politici niet gesproken.”

Zoals gezegd kan in het uiterste geval **het taalnationalisme tot geweld leiden**, zoals men gezien heeft in ex-Joegoslavië, waar in de jaren 1990 een bloedige oorlog tussen Serviërs, Kroaten en moslims heeft gewoed. In een land als België met veel tweetalige gebieden zou zo'n oorlog ook dramatisch kunnen zijn. Dat geweld is er nog niet, maar dat wil niet zeggen dat het er niet kan komen. Laten we opnieuw L. DIERICKX citeren⁷⁴:

⁷³ L. DIERICKX, *Nationalisme onder het mes*, Fantom, Antwerpen, 2002, p. 32

⁷⁴ L. DIERICKX, *Nationalisme onder het mes*, Fantom, Antwerpen, 2002, p. 33

“Er is geen sprake van geweld, maar de fronten worden gevormd en frontvorming is een fase die aan het conflict voorafgaat. Eerst worden de fronten gevormd, vervolgens gaan de mensen elkaar te lijf. Het omgekeerde is nooit het geval. Het conflict begint met een afbakening van de kampen, niet met een verward gebeuren waarin in het wilde weg klappen worden uitgedeeld. Eerst worden de mensen gecompartmenteerd, ingedeeld, en krijgen ze een identiteit, die niet veel inhoudt maar hen onderscheidt van de anderen. Daarmee zijn we in ons land volop bezig. Sommigen zien de gevaren, maar komen in de media niet aan bod.”

De kracht van het nationalisme was in 2022 ook te merken in Oekraïne, waar de Russische invasie leidde tot een gigantische aanvoer van wapens uit het Westen. De belangen van de bevolking werden ondergeschikt gemaakt aan de nationalistische verlangens van Rusland en Oekraïne.

Tenslotte is het doel van de oorspronkelijke flaminganten al lang bereikt, aangezien de Nederlandse taal door de Grondwet officieel beschermd is. De verengelsing is vandaag een veel grotere bedreiging voor de Nederlandse taal dan het Frans. Dat ziet men bijvoorbeeld aan de Leuvense universiteit KUL, waar de lessen nu niet meer in

het Nederlands en het Frans, maar in het Nederlands en het Engels worden gegeven...

II.A.2. De oplossingen

Hoe kan men dit taalnationalisme bestrijden? Welke Belg is gebaat bij dat communautair gekrakeel tenzij de politici die er politieke munt uitslaan?

In de eerste plaats moet er een einde komen aan de schadelijke ééntaligheidspolitiek van België, die door het taalfederalisme werd versterkt. België heeft nood aan een positieve taalpolitiek, niet aan een negatieve. Een taal als moedertaal spreken (Frans, Nederlands of Duits in het geval van de Belgen) is geen fout, maar een objectief gegeven. Wel is het nuttig en nodig de andere landstalen te leren. Hier zien we ook de belangrijke meerwaarde van meertalige staten zoals België: ze kunnen een aanmoediging zijn om andere talen te leren en te kennen.

Dit kan door **de landstalen beter te onderwijzen**. Wanneer alle Belgen Nederlands en Frans kennen, zullen er automatisch minder politiek-communautaire problemen rijzen. Uiteraard zal een Belgenland, waar de inwoners

tweetalig, ja zelfs drietalig zijn (met Duits erbij), iets afschuwelijks zijn voor taalnationalisten.

Die **persoonlijke of individuele meertaligheid** kan gerealiseerd worden door taallessen te geven vanaf het eerste leerjaar en zelfs vanaf de kleuterklas. Een uitwisseling van onderwijzers, leerkrachten, leerlingen en studenten over de taalgrens heen kan hierbij helpen. Men kan ook veel meer twee- of drietalige scholen (in het Nederlands, Frans en Duits) oprichten, zoals die nu al sporadisch in het Franstalig onderwijs bestaan. In die zin is het idee van de Franstalige minister van onderwijs in 2022 om vanaf 2027 in alle Franstalige scholen het Nederlands vanaf het vijfde leerjaar te onderwijzen, een kleine stap in de goede richting.

Ook de openbare, audiovisuele media kunnen twee- of drietalig worden gemaakt. Op TV kan ondertiteling worden gebruikt. Op de radio kan de vooruitgang in de artificiële intelligentie ervoor zorgen dat drie identieke radio's kunnen gecreëerd worden die elk in een andere nationale taal kunnen uitzenden. De nadruk moet liggen op objectieve nieuwsberichten uit het hele land. Uiteindelijk is dat alles wat openbare media moeten doen.

Ondanks de flamingantische agressie zijn Franstalige Belgen tegenwoordig gemakkelijker te overtuigen om

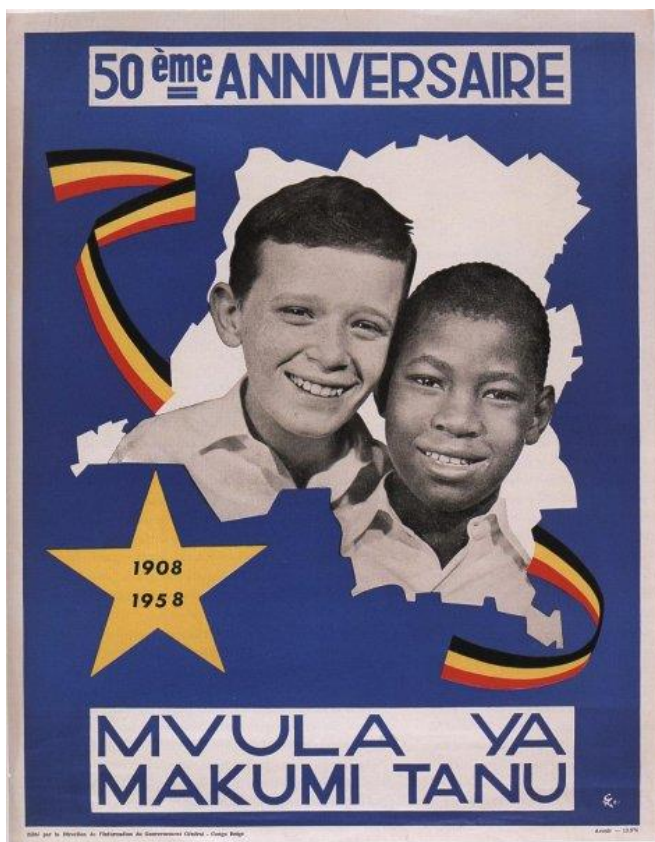
Nederlands te leren, onder meer omdat de Franse taal sedert enkele decennia haar statuut van diplomatieke en economische taal verloren heeft. Hoewel een tweetaligheidspolitiek in Zuid-België momenteel quasi volledig ontbreekt, is de kennis van het Nederlands gevoelig verbeterd bij sommige jonge Franstaligen en zelfs bij de particraten. Dikwijls gaat het hier om kinderen uit taalgemengde families of die les in een immersieschool hebben gevolgd.

Maar naast het aanleren van de landstalen, is het belangrijk **verdraagzaamheid** te onderwijzen en de burgers te informeren over het weinig glorieus verleden van de flamingantische en wallingantische bewegingen.

Het is evenzeer nodig de leerlingen, de studenten en de bevolking in het algemeen in te lichten over de catastrofe van het taalfederalisme (zie verder). Grond behoort niet aan taalgroepen. Indien wel zou men in België Keltisch moeten spreken, de taal van de oorspronkelijke inwoners, die door de Romeinen en de Germanen verjaagd, gedood of onderdrukt werden.

Ook dienen het belang van de economische bloei en de dynamiek van de jonge Belgische staat in de tweede helft van de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw benadrukt te worden evenals de dapperheid van het Belgische leger

tijdens de Eerste Wereldoorlog, de voorbeeldige heropbouw na die oorlog, het positieve werk in de Belgische kolonie, Congo, tussen 1908 en 1960 (naast het veroordelen van de racistische daden), de bijzonder actieve weerstand tegen de bezetter tijdens de Tweede Wereldoorlog en de snelle economische heropleving alsook de communautaire luwte in de naoorlogse periode tot de jaren 1960. Het is slechts daarna dat het taalnationalisme de Belgische politiek begon in te palmen en te verlammen.

Affiche voor 50 jaar Belgisch Congo, die wijst op de vriendschap en de eenheid tussen België en Congo (bron: La mémoire du Congo – le temps colonial, Editions Snoeck / Koninklijk museum voor Centraal Afrika, nu “Africa-museum”, Gent, 2005, p. 167

Bovendien is het van belang dat de **Staatsveiligheid**⁷⁵ de radicale nationalistische personen goed in het oog houdt en het pad effent voor een eventuele bestraffing. De Belgische staat laat extreemrechts en separatisme momenteel veel te ver gaan. Het is dan ook goed nieuws dat in juni 2021 de “federale” regering besliste de middelen van de Staatsveiligheid drastisch te verhogen. Maar ook de staatssubsidies aan extreemrechtse en/of separatistische partijen als “Vlaams” Belang en N-VA moeten onmiddellijk worden afgeschaft. Het is overigens onmogelijk het taalracisme uit te roeien als men tegelijkertijd miljoenen euro’s subsidies aan partijen geeft die dat racisme verspreiden.

Op een abstractere, maar daarom niet minder belangrijke wijze **dient de taal te worden “ontheiligd”**. Taal mag niet aan nationale gevoelens worden gekoppeld. Natuurlijk moeten de nationale talen beschermd worden, maar zonder ze een overheersend statuut te verlenen en er een natie rond te creëren, wat de meerderheid van de Belgen trouwens ook helemaal niet wil. Als de Ieren hun natiegevoel aan hun taal zouden koppelen, zouden ze vandaag geen Engels maar Iers spreken. Nochtans voelen de Engelssprekende Ieren zich niet minder Iers omdat ze

⁷⁵ In Duitsland heet dat het “*Bundesamt für Verfassungsschutz*” (de beschermer van de grondwet).

Engels spreken. Een natie heeft dus geen eigen taal nodig om te bestaan.

Tenslotte moet ook de **politieke terminologie** aangepast worden en wordt er best niet langer over de partocratische creaties ‘Vlaanderen’ en ‘Wallonië’ en hun terminologische afgeleiden gesproken. Die begrippen zijn erg kunstmatig en polariserend. Bovendien maken de taalnationalisten er schromelijk misbruik van om hun taalnationalisme te promoten en op te dringen.

Besluit nationalisme

Nationalisme kan ernstige gevolgen hebben (zie ex- Joegoslavië in de jaren 1990 en Oekraïne in 2022). **Separatisme leidt dikwijls tot strijd en zelfs tot oorlog.**

Daarom is het een ontstellende vaststelling dat nergens in de wereld separatistische partijen zoveel stemmen halen als in Noord-België, nl. bijna 50% in 2019. Het taalnationalisme, met zijn wortels in de twee wereldoorlogen, is dus diep ingebed in de Belgische politiek. Vooral de partijen N-VA en VB leven van het zaaien van haat tegen België en de Franstalige landgenoten en worden hiervoor zelfs door de Belgische staat gefinancierd. Ook bepaalde Franstalige nationalisten in de Franstalige

traditionele partijen zetten de Belgische samenleving af en toe onder druk.

Met relatief eenvoudige oplossingen kan het taalnationalisme, één van de oorzaken van de politiek-communautaire problemen, echter weggenomen worden en kan de schadelijke, steeds terugkerende en bijna ziekelijke dichotomie van zogenaamde 'Vlamingen' en 'Walen' doorbroken worden.

Gehechtheid aan België hoeft dus niet nationalistisch te zijn. Het kan ook dat men gewoon inziet dat men op het klein, maar dichtbevolkt territorium, genaamd België, het belang van talen beter relativeert en er verschillende aanleert.

We zullen het nu over de tweede oorzaak van de politiek-communautaire problemen hebben, nl. het taalfederalisme, dat het gevolg van het taalnationalisme is.

II.B. Het gevolg van het basisprobleem: het taalfederalisme

Het taalfederalisme, dat de participatie in België gevestigd heeft, is één van de oorzaken van de politiek-communautaire problemen, maar het is slechts een afgeleide, indirecte oorzaak, omdat het zelf zijn oorsprong vindt in het hierboven beschreven taalnationalisme. Het taalfederalisme is dus ook een gevolg van het taalnationalisme en zonder dit laatste zou België nooit een federale staat geworden zijn op basis van de zogenaamde “gemeenschappen” en “gewesten”. Nochtans mag het belang van deze afgeleide oorzaak niet onderschat worden en heeft het de oorspronkelijke oorzaak in belang zelfs overvleugeld. Er gaat in de Belgische politiek immers enorm veel aandacht naar de staats Hervormingen en hun product, het taalfederalisme met zijn zogenaamde “gemeenschappen en gewesten”. Taalfederalisme is alomtegenwoordig in de Belgische politiek. We kunnen hier dan ook spreken van een **belangrijke interactie** tussen taalnationalisme en taalfederalisme (zie hierna).

II.B.1. Problematiek

In 1830 werd de nieuwe Belgische staat opgevat als een unitaire staat. Die keuze was niet vanzelfsprekend, aangezien de vorstendommen, zoals het Graafschap Vlaanderen, het Hertogdom Brabant en het Prinsbisdom Luik, die in de middeleeuwen ontstaan zijn, over een ruime autonomie beschikten. Na de Brabantse Omwenteling van 1789, was België een kortstondige republikeinse confederatie, samengesteld uit provincies (zonder het Prinsbisdom Luik en Luxemburg). Tijdens de Franse overheersing van 1794 tot 1814, hebben de Fransen die provincies behouden en omgevormd tot departementen. Ze hebben hun naam veranderd en in de unitaire Franse staat geïntegreerd. Voor het eerst werd België op unitaire wijze bestuurd. De keuze van het unitarisme in 1830-1831 was dus vooral pragmatisch, ook al ging dit unitarisme samen met een sterke decentralisatie op basis van negen provincies en 2.739 gemeenten⁷⁶, zowel feitelijk als juridisch.

In het midden van de 19de eeuw wenste de opkomende “Vlaamse” beweging, die men beter kan omschrijven als een Nederlandstalige culturele beweging, de erkenning van de Nederlandse taal naast het Frans. Deze beweging was

⁷⁶ In 2023 blijven er in België nog 581 gemeenten over

unitaristisch en is dat ook volledig gebleven tot aan de Eerste Wereldoorlog, die in 1914 uitbrak.

Tijdens die Eerste Wereldoorlog heeft de Duitse ‘Flamenpolitik’ het voordien onbestaande idee van het separatisme ingevoerd⁷⁷. Na de oorlog eisten de door de Duitsers geradicaliseerde flaminganten voor het eerst de invoering van het taalfederalisme met als enige bedoeling geleidelijk aan zelfstandigheid te verwerven voor hun regio. Een illustratie in het tijdschrift “Noorderklok” van 6 december 1931 illustreert dit uitstekend : ***“Federalism(e) is de snelste weg naar de zelfstandigheid.”***

⁷⁷ Zie onder meer de excellente studie van B. YAMMINE, *Drang nach Westen*, Davidsfonds, Leuven, 2011

WEEKBLAD

DE NOORDERKLOK

Vlaamsch-Nationaal Strijdblad

6^e Jaargang - N° 47
ZONDAG
6
DECEMBER
1931

75 Centiem

ABONNEMENTSPRIJS:
1 jaar fr. 25 - 9 maand. fr. 19 - 6 maand. fr. 13
3 maanden fr. 7 - Buitenland 9 Belgja
Abonnements te nemen op alle postkantoren

OPTELE EN BEWIJER:
*DE NOORDERKLOK, Kapellen (Aalwerp.)
Postcheekrekening 103.690 Leo De Ravve,
Kapellen.

Bedienden sluit Vlaamsche Verzekeringen af.
Geen Vlaamsch, geen centen ! Is Uw wachtwoord.

Dit is Vlaanderen's algemeen Kiesprogramma,
Dit is het Evangelie van den Vlaming.
IN HOC SIGNO VINCES !
Vlaming, in dit teeken zult gij overwinnen.
Dit is de rechtvaardigheid ! Dit is ons recht ! Dit eischt onze waardigheid als volk !

Onmiddellijk te verwezenlijken, op vreedzame, op wettige wijze, zonder opstand, zonder omwenteling, zonder hevige schokken: alleen door de stembus!

Bevrijding van het Geheim Militair Verbond met Frankrijk.
Geen miljarden voor Franse forten!
Geen lasten voor Frankrijk!
Geen oorlog voor Frankrijk!
Geen soldaten voor Frankrijk!

Een land zonder Taalwetgeving !
Vlaanderen en Walonië, twee vrije volken naast elkaar !
Federalism is de kortste weg naar de ZELFSTANDIGHEID !

Bij de algemeene verkiezingen hebt gij alleen Vlaamsch-Nationaal te kiezen, met de eerlijke, rechtvaardige en waardige leus:

Flamingantische publicatie De Noorderklok in 1931 die aantoonde dat federalisme diende om separatisme te bewerkstelligen

De Katholieke partij werd tijdens de jaren 1930 in twee - weliswaar embryonale - vleugels opgedeeld. De Nederlandstalige vleugel (met als prominent lid een jonge Gaston Eyskens) sloot in 1936 zelfs een electoraal akkoord met het separatistische VNV, dat echter snel weer opgezegd werd.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben de flaminganten gecollaboreerd met de nazibezetter met het oog op de oprichting van een zogenaamde "Vlaamse" natie. Die

collaboratie heeft de komst van het federalisme zowel versneld als vertraagd. Vertraagd omdat de christelijke partij (CVP) in 1945 weer volledig unitair werd en het unitarisme nog tot 1969 zou verdedigen alsook **omdat het hele “Vlaams”-nationalisme in 1945 volledig gediscrediteerd was.** Maar anderzijds ook versneld omdat de Duitsers tijdens de oorlog opnieuw een ‘*Flamenpolitik*’ voerden⁷⁸ en ditmaal i.t.t. 1914-1918 zowat de hele flamingantische beweging collaboreerde. Bovendien waren er geen gematigde, unitaristische flaminganten meer die zoals in WO I wezen op de gevaren van de Duitse, anti-Belgische politiek.

Na de Tweede Wereldoorlog verwierven de flaminganten hun federalisme door zes staatshervormingen, respectievelijk in 1970, 1980, 1988, 1993, 2001 en 2012-2014. Ook de wallinganten, talrijke opportunistische politici en zelfs goed menende pro-Belgische politici waren voorstander van die staatshervormingen. Deze laatste dachten ermee België te redden... Een land redden door het kapot te maken dus. Waanzinniger kan niet. Vele anderen zagen er een mooie kans in om nieuwe politieke mandaten te creëren en hun machtspositie te verstevigen.

⁷⁸ J. MÜLLER, *Die importierte Nation*, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage, Göttingen, 2020

Daaruit volgt dan ook dat het een misverstand is het federalisme als een “politieke noodzaak” of “wil van de bevolking” te beschouwen. Dat is een leugen van de separatisten en de particratie. Het feit dat de politici geen referendum durfden te organiseren bewijst dat zij schrik hadden dat de Belgen het met dit nieuwe systeem niet eens waren.

De indeling in “gemeenschappen” was *grosso modo* een eis van de flaminganten en die in gewesten van de wallinganten. Voor de flaminganten was het culturele aspect namelijk veel belangrijker dan voor de wallinganten, voor wie het economische aspect primordiaal was.

Dit taalfederalisme, dat de particratie zonder referendum in het leven riep, is een echte knoeiboel en een complete mislukking. Het systeem hangt met haken en ogen aan elkaar.

In het unitaire tijdperk was België nochtans een sterk land. De achteruitgang begon in de jaren 1970 toen het federalisme werd ingevoerd. Toegegeven, het verband is niet volledig, maar de nieuwe institutionele situatie heeft de zaken er niet beter op gemaakt.

Hoedanook is volgens de “Vlaamsee” “regering” het zogenaamde “Vlaanderen” nu een natie... Voor een kleine minderheid Nederlandstalige Belgen misschien.

De Koning der Belgen of de federale regering heeft aan de deelentiteiten niets te zeggen. Deze laatste gedragen zich als republiekjes binnen het koninkrijk. Alleen moeten de “minister-presidenten” van de deelentiteiten bij de Koning de eed afleggen, maar dat is louter formeel.

Het federalisme bood en biedt de Belgen geen enkel voordeel, behalve misschien, en dan nog veeleer in beperkte mate, de bescherming van de talen en culturen, hoewel dit duidelijk ten koste gaat van de Belgische cultuur in haar geheel. Het federale systeem werd door en voor de politici in het leven geroepen zonder rekening te houden met het belang van de burgers. Het is een peperduur, uiterst ingewikkeld en discriminerend systeem. Het discrimineert de Belgen op drie vlakken: op vlak van de taal die ze spreken, het gebied waar ze wonen, maar ook onrechtstreeks op vlak van ideologie. Zoals hierna immers uiteengezet zal worden, komt de unitaristische en uniefederalistische mening, die door ongeveer 70% van de Belgen in heel het land wordt onderschreven, niet in de media aan bod. Dit is een onhoudbare situatie, zeker in een zogenaamde democratie.

Misschien had een beperkt federalisme enige bestaansreden op het ogenblik dat de taal-communautaire spanningen relatief hoog opliepen bij een klein deel van de bevolking, d.w.z. in de jaren 1960 en 1970 van de 20ste

eeuw, maar aangezien dit nu niet meer het geval is, **heeft dit tijdsgebonden systeem elk belang verloren**. Het is inderdaad niet evident dat een systeem dat meer dan 50 jaar geleden wegens toenmalige omstandigheden in het leven geroepen werd, vandaag nog nut heeft⁷⁹.

De politici van die tijd werden vooral gedreven door een "verdeel en heers"-strategie en ze konden gemakkelijk een tweederde meerderheid behalen om de grondwet te wijzigen of speciale wetten aan te nemen om de staat te hervormen, ten eerste omdat er taalkundige spanningen waren tussen kleine minderheden in de bevolking en ten tweede omdat de traditionele partijen een zeer aanzienlijk electoraal gewicht hadden. Geen van beide omstandigheden bestaan nog vandaag.

Uiteraard is het federalisme een logisch systeem als men de verkeerde premisse aanvaardt dat verschillende taalgroepen anders moeten behandeld worden. Maar wanneer men die logica tot het uiterste doorvoert, bestaat de staat die het systeem in gang zette zelf niet meer. Alles is dan immers gesplitst.

⁷⁹ Zelfs de "Vlaamse" minister van milieu Zuhail Demir (N-VA) merkte dit op in een interview in de krant Le Soir van 7 juli 2023: « Dit is een systeem dat jaren geleden werd gecreëerd en dat gebaseerd is op voorbijgestreefde politieke overwegingen, en dat moet veranderen. »

Het taalfederalisme heeft de Belgische politiek ook helemaal niet gepacificeerd, wat nochtans de initiële belofte van de particratie was. Getuige daarvan zijn de talrijke politieke conflicten tussen flaminganten en wallinganten enerzijds en de deelstaten en de nationale overheid anderzijds. Er zijn nog nooit zoveel politiek-communautaire conflicten geweest terwijl het de bedoeling was bij sommige particraten deze door het taalfederalisme te doen verdwijnen. Bovendien (en dat is toch wel het toppunt) genereert het quasi bipolair federaal systeem zelf een deel van die conflicten !

De bekende wetenschapsfilosoof Thomas Kuhn parafraserend, kan men stellen dat ondanks al zijn nadelen het taalfederalisme zich in de Belgische politiek heeft geïnstalleerd als een soort van onwrikbaar **paradigma**, waaraan alleen een [politieke] revolutie een einde kan maken ⁸⁰. De hardnekkigheid waarmee [politieke] ⁸¹ gemeenschappen hun [ideologisch] paradigma ondanks de gebreken van het systeem verdedigen is bepalend voor het problematisch worden van anomalieën. Die hardnekkigheid om het bestaande institutioneel systeem

⁸⁰ Th. Kuhn, *The Structure of Scientific Revolutions*, 1962; W. GOOSSENS, *Over wetenschap, een inleiding tot de wetenschapsfilosofie*, Garant, Leuven, 1991, p. 44; dit is een redenering naar analogie met de wetenschapsfilosofie; in de tekst staat “wetenschappelijke revolutie”

⁸¹ In de geciteerde werken staat “wetenschappelijke”

te behouden en op confederalistische wijze uit te werken stelt men duidelijk bij de participatie, de flaminganten en de wallinganten vast.

Het confederalisme, dat vooral door de separatisten van de N-VA wordt verdedigd, wordt ook door de media goed belicht, soms tot in het absurde. Zo had de N-VA tijdens een congres in 2010 het confederalisme al aanvaard, waarop de media, vooral in het noorden, herhaaldelijk hebben gewezen. De N-VA herhaalde dit op een congres in 2014, dat opnieuw breed werd uitgesmeerd in de media. In 2016 was het weer hetzelfde. Met hun "Objectief V" zou de partij concrete voorstellen lanceren. In de aanloop naar de verkiezingen van 2019 hebben ze dit institutionele concept opnieuw naar voren gebracht en in 2022 kondigden de media al aan dat ze het tijdens een congres in 2023 opnieuw zouden doen, alsof het een nieuw idee was...

Doch heeft het nieuwe paradigma maar overwinningskansen als het **de bron van probleemoplossende methoden is, die verder reiken dan die van het vorige**⁸². Dat laatste is evident: het nieuwe systeem moet meer problemen kunnen oplossen dan het

⁸² W. GOOSSENS, *Over wetenschap, een inleiding tot de wetenschapsfilosofie*, Garant, Leuven, 1991, p. 48; aangezien dit een redenering naar analogie is, maak ik abstractie van met geweld of door bedrog opgelegde ideologische paradigma's (zoals het taalfederalisme, dat door bedrog aan de Belgen werd opgedrongen)

vorige. Maar dat zal gelet op de vele nadelen van het taal(con)federalisme niet zo moeilijk zijn. Zo kan zoals gezegd de Belgische staat in het algemeen - d.w.z. m.i.v. de deelstaten - zijn basistaken, zoals de bescherming van de bevolking, het onderwijs en de energiebevoorrading, niet meer voldoende uitvoeren. Natuurlijk kunnen ook '(r)attachisten' dit argument inroepen. Aansluiting van een deel van België bij een buurland zou evenwel andere zware en afradende problemen uitlokken, zoals de vastlegging van de nieuwe staatsgrens en de verdeling van de (hoge) staatsschuld. Bovendien is de '(r)attachistische oplossing' bij de Belgen helemaal niet populair.

Het federaal systeem heeft initieel evenwel niet tot grote tegenstromingen geleid omdat het schijnbaar in de lijn van de Belgische politieke traditie ligt: het decentraliseren naar lokale entiteiten. Dit is echter bedrog: het gaat hier niet om lokale, maar om nationalistische entiteiten en het gaat niet om decentralisatie, maar om een echte vermindering van de macht van de nationale overheid.

Vandaag hebben de staatshervormingen zoveel bevoegdheden aan de gewesten en gemeenschappen overgedragen (ongeveer 50%) **dat de slinger te veel naar het separatisme neigt**, wat in tegenspraak is met het geringe aantal separatisten en regionalisten in België. En dit onevenwicht creëert spanningen.

Laten we de talrijke nadelen van het Belgische taalfederalisme even van naderbij bekijken.

Het federale systeem is :

- **duur.** Door de staats Hervormingen heeft de participatie een Mexicaans leger van ministers en parlementsleden tot stand gebracht. Volgens een studie van mijn partij en beweging Belgische unie - Union Belge kost het federalisme jaarlijks ongeveer 10 miljard euro aan rechtstreekse en onrechtstreekse kosten⁸³. Dit is dus 10 miljard euro duurder dan een unitair België met één enkele regering, één enkel parlement en negen provincies, d.w.z. de historische provincies en een ééngemaakt Brabant. Die buitensporige kost is te verklaren door de vermenigvuldiging van de machtsniveaus: 6 regeringen en 6 parlementen, een 60-tal ministers en ongeveer 600 parlementsleden, soms driedubbele administratieve gebouwen en personeel...
- **ingewikkeld.** Door de cumul van de federale, regionale en communautaire machtsniveaus komt men volgens de wijze waarop men telt tot 6 of zelfs 9 regeringen en parlementen, die dikwijls identieke

⁸³ www.unionbelge.be/?p=12721 ; zie hierna

materies in hun respectievelijk rechtsgebied beheren.

Het resultaat van al deze opsplitsingen is thans een kafkaïaanse versnippering van het Belgische recht en een onleesbare politiek zodat de burgers of soms zelfs de politici niet meer weten welke minister of welk parlement bevoegd is voor een bepaalde materie. Zo bestaan er momenteel drie wetgevingen om een boom om te hakken, één per gewest!⁸⁴ Door de splitsing van de kinderbijlagen bij de zesde staatshervorming zijn er natuurlijk verschillende regelingen en bedragen tussen de “vier” (!) gemeenschappen (“Vlaamse”, “Waalse”, Duitstalige en Brusselse gemeenschap) ontstaan, maar vreemd genoeg verschillen de bedragen weinig van elkaar, wat bewijst dat die splitsing volstrekt nutteloos was en de zaken alleen maar ingewikkelder maakt⁸⁵. Een huurder in het “Vlaams” gewest is verplicht zich tegen brand te verzekeren terwijl dat niet het geval is in de twee andere gewesten. Er is per gewest een

⁸⁴ Of zelfs vier omdat het “Waals” gewest in 2019 onder meer de bevoegdheid ruimtelijke ordening naar de Duitstalige gemeenschap heeft overgeheveld voor wat de oostkantons betreft. Er bestaat nu immers een apart wetboek voor de ruimtelijke ordening in de Duitstalige gemeenschap.

⁸⁵ [Bedragen van de kinderbijslag per gewest vanaf 01/09/2022 | Primabook \(mi-is.be\)](https://www.primabook.be/bedragen-van-de-kinderbijslag-per-gewest-vanaf-01-09-2022)

totaal andere taxi-regeling en taxi's mogen in een ander gewest geen klanten oppikken. De indirecte belastingen, behalve de BTW, o.a. erfenisrechten, schenkingsrechten, onroerende voorheffing, zijn ook zeer verschillend van gewest tot gewest. Ook werden in 2019 na de zesde staatshervorming de regels voor de toegang tot bepaalde beroepen in de bouw in het "Vlaams" gewest afgeschaft terwijl die in het Brussels en het "Waals" gewest blijven bestaan. Dit leidt ertoe dat iedereen in Noord-België een bouwbedrijf kan opstarten, terwijl de Zuid-Belgische en Brusselse bedrijven aan strikte regels gebonden blijven, wat een concurrentievervalsing veroorzaakt. Bovendien creëert deze aparte regeling een grote verwarring tussen de Belgische consumenten, die hier de dupe van kunnen worden.

Een ander gevolg is dat de Belgen door de hoeveelheid van regels het recht minder goed kennen dan vroeger en de wet- en regelgeving daardoor ook minder respecteren. Dit is schadelijk aangezien recht toch bestaat om nageleefd te worden.

In een tekst die op 1 november 2021 in het weekblad Knack verscheen zei ex-minister Mark Eyskens

(CD&V) dat nergens anders ter wereld de deelstaten zoveel bevoegdheden hebben als in België. **Volgens de B.U.B. zijn ongeveer de helft van alle bevoegdheden in België deels of geheel gesplitst**⁸⁶. Nergens anders is er zoveel bipolariteit en autonomie op het vlak van de deelstaten tenzij misschien in Bosnië. Dat leidt tot een absurde complexiteit van de wet- en regelgeving in zowat de helft van de beleidsdomeinen.

Bovendien kunnen de gewesten en de gemeenschappen voor wat hun eigen bevoegdheden betreft zelf internationale verdragen afsluiten. Voor ‘gemengde’ internationale verdragen, waarbij de deelstaten en de federale staat betrokken zijn, moet elke entiteit het eens zijn. Indien een deelgebied de goedkeuring blokkeert, wordt het verdrag voor heel België verworpen.

Zelfs in grondwettelijk recht gespecialiseerde universiteitsprofessoren geven toe dat ze het Belgisch federaal systeem niet meer uitgelegd krijgen. Dit systeem heeft zijn meest absurde kant

⁸⁶ Zelfs het Rode Kruis van België, de oudste nationale vereniging van het Rode Kruis van de wereld, die door de gemeenschappen gefinancierd wordt, is volgens taal gesplitst.

tijdens de coronacrisis getoond (2020-21) toen er een permanente bevoegdheidschaos heerste en hierdoor in het begin zelfs slachtoffers vielen in de zogezegd “Vlaamse” rusthuizen waarvoor “federale” maskers door de minister van de “Vlaamse” gemeenschap werden geweigerd...

- **inefficiënt** wegens een gebrek aan coördinatie tussen de verschillende machtsniveaus, die soms door verschillende politieke meerderheden geleid worden. Vooral tijdens catastrofes zoals een epidemie of overstromingen leidt dit tot problemen, maar ook in domeinen als milieu, energie en mobiliteit werkt dit zeer storend en zelfs verlamdend.

Voor de klimaattop in Glasgow van november 2021 bestonden er maar liefst 5 klimaatplannen: een “federaal”, een “Vlaams”, een “Brussels”, een “Waals” alsook een “Duitstalig” en dit voor een landje van amper 30.000 km²... Het “federaal” niveau zette in op waterstof en sloot hiervoor een internationaal akkoord met Namibië. Het “Vlaams” niveau zette echter in op elektriciteit en wou dat tegen 2029 alle auto’s op elektriciteit rijden. Het “federaal” niveau wou de kerncentrales sluiten en

gascentrales bouwen terwijl het “Vlaams” niveau de kerncentrales wou openhouden en de bouw van gascentrales tegenhield door geen bouwvergunningen af te leveren. Dit leidde zelfs tot een stevige woordenwissel tussen het ‘Vlaamse’ en het federale niveau, waarbij het “vechtfederalisme” in de praktijk werd gebracht. Uiteindelijk gingen de 4 Belgische ministers van klimaat zonder gemeenschappelijk akkoord naar de milieuconferentie.

Zo geraakt onder meer de Belgische klimaatpolitiek in het slop. Het slachtoffer is opnieuw de belastingbetaler. De particraten bekommeren zich niet om het welzijn van de burgers, maar om hun eigen politieke spelletjes en hun machtsbehoud.

Als het de bedoeling van de flaminganten was om door het taalfederalisme de verfransing van Noord-België te stoppen of af te remmen, is dat opzet ook mislukt. Volgens een bericht van de RTBF van 14 oktober 2021 zijn er steeds meer Franstaligen in Noord-België en dit ondanks alle splitsingen.

De gewesten doen het ook niet beter dan de nationale staat. Hoewel ze de Belgische staatsschuld

niet moeten dragen, is hun politiek matig tot slecht. Zo is de werkloosheid in het zuiden van België hoog en treedt het “Vlaams” gewest niet of nauwelijks op tegen grote vervuilers, zoals het schandaal van de 3M-fabriek in Antwerpen in 2021 duidelijk maakte⁸⁷. De kwaliteit van het onderwijs in België is sinds de splitsing in 1988 ook sterk gedaald⁸⁸.

Terwijl een staat als het federale Duitsland (zomer 2022) een ticket van 9 euro voor het openbare vervoer over het hele grondgebied kan invoeren, kan België dit niet aangezien de federale staat geen gezag over de deelstaten heeft. In het noorden van het land heeft de vervoersmaatschappij De Lijn door besparingen en wanbestuur een slechte naam. Dit staat niet alleen haaks op de efficiëntie, maar is ook in tegenspraak met de bewering van de flaminganten dat wat ze zelf doen, ze beter doen. De reputatie van de “Waalse” TEC is slechts een beetje beter.

⁸⁷ De Standaard titelde op 20 september 2021: *“Vervuiler 3M betaalt niet en passeert zelfs langs de kassa”*. Dat laatste wees op de ontvangst door de firma van “strategische ecologiesteun” van de “Vlaamse” overheid.

⁸⁸ Dat blijkt onder meer uit het internationale PIRLS-onderzoek van mei 2023, waarin Belgische leerlingen (uit alle regio's) tot de slechtste ter wereld worden gerekend.

- **antidemocratisch** omwille van dubbele meerderheden, overlegcomités, samenwerkingsakkoorden, vergaderingen achter gesloten deuren, door het ontbreken van een nationale kiesomschrijving en een voorafgaandelijke volksraadpleging voor het invoeren van het federalisme of het doorvoeren van de staats hervormingen. Ook worden door al de splitsingen van bevoegdheden zodanig veel nieuwe regels ingevoerd dat ze *a fortiori* minder bekend zijn of slechts bij een kleiner deel van de bevolking gekend zijn. Het gevolg daarvan is dat controversiële beslissingen minder kritiek krijgen en dus een deel van de democratische controle wegvalt. De regionalisering heeft België niet gedemocratiseerd. Ze heeft alleen maar regionale potentaten gecreëerd.
- **discriminerend** aangezien de rechten van de Belgische burgers anders zijn naargelang van hun woonplaats en/of van hun taalstelsel. Hierdoor wordt tussen de Belgen taaldiscriminatie geschapen. Op die manier scheidt de particratie de Belgen volgens hun taalgebruik en voert zij aldus een politiek van taalnationalisme en taalracisme⁸⁹ of

⁸⁹ Dat zijn synoniemen

zelfs taalapartheid, net zoals men tijdens het apartheidsregime in Zuid-Afrika de inwoners discrimineerde op basis van hun etnische oorsprong. Zo zijn de erfrechten erg verschillend volgens het gewest, wat een impliciete schending van de gelijkheid van de Belgen, zoals die door artikel 10 van de grondwet gewaarborgd wordt, uitmaakt.

- **destabiliserend** doordat dit systeem België zowel intern als extern verzwakt en vele crises uitlokt. Zo is er bijvoorbeeld voor de goedkeuring van internationale verdragen toestemming van alle deelstaatarlamenten nodig, waardoor één deelstaat de buitenlandse politiek van België kan blokkeren. Elke deelstaatregering of -parlement wil zich ook profileren en legitimeren, dikwijls ten koste van de federale staat. De vorming van de “federale” regering is voor de participatie ook minder belangrijk dan in het unitaire België omdat de participaten voorrang geven aan de vorming van de deelstaatregeringen. Het samenvallen van de federale en regionale verkiezingen sinds 2014 heeft dus ook het nationale niveau verzwakt, wat ongetwijfeld de bedoeling was. Daar komt nog bij dat men om samen te werken geen staat nodig heeft. Er wordt veel op internationaal niveau samengewerkt,

bijvoorbeeld binnen de Verenigde Naties. **De noodzaak van samenwerking is geen argument voor het behoud van België**, zoals men nochtans dikwijls uit de mond van Belgische politici hoort⁹⁰.

Bovendien is dit systeem :

- **een voedingsbodem voor corruptie** omdat een te groot aantal machtsniveaus de controlemogelijkheden vermindert en het aantal risico's op machtsmisbruik verhoogt.
- **polariserend** en feitelijk tweepolig ("een Vlaanderen" tegenover "een Wallonië"), waardoor de ene regio/gemeenschap een mislukking van het systeem kan doorschuiven naar de andere regio/gemeenschap. Ook drijft het de taalgemeenschappen uit elkaar omdat elke taalgemeenschap zoveel mogelijk bevoegdheden wenst. Al sinds de jaren 1990 is er zo een opbod tussen de Noord- en de Zuid-Belgische partitatie aan de gang om meer bevoegdheden te verkrijgen ten koste van de Belgische overheid en de Belgen⁹¹.

⁹⁰ Zoals eerste minister Alexander De Croo dat nog beweerde in een interview van de krant De Zondag op 26 december 2021. Hij vond de vaccinatiecampagne tegen Covid een succes "omdat er samengewerkt werd".

⁹¹ Voorbeelden zijn naast de zes staatshervormingen het "Waal" Congres van 1945, het confederalistische en wallingantische manifest van 1996, de

Ook de pers plaatst te pas en te onpas het noorden en het zuiden van het land tegenover elkaar. Zo wordt een voorstel van een minister van een bepaalde taalgroep al snel een voorstel van zijn landsdeel en vormt de kritiek van anderstalige politici daarop zich snel om in de kritiek van het andere landsdeel⁹².

- **in strijd met onze nationale geschiedenis** omdat België altijd reeds een meerpolig systeem heeft gekend (provincies, gemeenten), gebaseerd op nationale eenheid en lokale zelfstandigheid. Dit systeem gaat terug tot de vorstendommen van de 14de eeuw en de eenmaking van de Nederlanden onder de heerschappij van de Bourgondische hertogen. Bovendien zijn de met een twee derde meerderheid gestemde staatshervormingen het gevolg van tijdelijke politieke krachtverhoudingen en zijn die hervormingen dus niet meer relevant

flamingantische resoluties van het “Vlaams” parlement van 1999 en het confederalistische en separatistische lentemanifest van 2006: het zijn reacties op elkaar en ze versterken elkaar.

⁹² Zo titelde de krant De Standaard op 22 september 2021: *“PS wil vrijwillig ontslag met uitkering mogelijk maken, Vlaanderen verzet zich”*. De krant schreef erbij dat het verzet tegen het voorstel van de PS-minister Pierre-Yves Dermagne vooral kwam van de N-VA in de “Vlaamse” regering. Deze partij zat niet in de federale regering. In feite ging het dus gewoon om kritiek van een deel van de oppositie op een voorstel van de meerderheid. Daar maken het gesplitst systeem en de pers dan onmiddellijk een “communautair” conflict van.

wanneer die krachtverhoudingen wijzigen. België heeft ook een rijke nationale geschiedenis en heeft heel wat wetenschappers en kunstenaars voortgebracht, waaronder ook Nobelprijswinnaars, vooral tijdens het unitaire België tussen 1830 en 1970. Door de taalnationalistische agitatie en het taalfederalisme wordt die nationale geschiedenis nauwelijks nog in het onderwijs en de media belicht, waardoor er heel wat positieve en unificerende kennis over België verloren gaat.

- **asociaal** omdat de splitsingen van bevoegdheden leiden tot sociale discriminatie tussen de Belgische werknemers.
- **ongrondwettelijk, d.w.z. in strijd met de letter van de Grondwet** die de gelijkheid van de Belgen en de vrijheid van taalgebruik waarborgt. Bovendien werden bij de invoering van het federalisme in 1970 de regels die een grondwetswijziging bepalen geschonden, waardoor het taalfederalisme ongrondwettelijk is⁹³.
- **anti-Europees** omdat de Europese Unie tot stand kwam door eenheid in verscheidenheid, door de afschaffing van de grenzen, het bevorderen van vrij

⁹³ Zie deel IV van dit boek

goederen- en personenverkeer. Het Belgisch federalisme deed daarentegen net het tegenovergestelde door verdeeldheid tot stand te brengen wegens het optrekken van zowel taalgrenzen als regionale grenzen met als gevolg dat de eenheid en het vrije verkeer binnen België gehinderd worden. Men kan niet een hechte unie van 27 lidstaten met bijna evenveel talen en immens grote verschillen verdedigen, als men een klein meertalig land kapot wil maken.

- **niet representatief voor het Belgische volk** omdat de (con-)federalisering van de Belgische staat niet toelaat dat er op internationaal niveau met één stem wordt gesproken, wat verhindert dat België een volwaardige rol in de wereld speelt.
- **een bedreiging voor de welvaart** omdat een overdreven aantal wetgevingen, reglementeringen en onderhandelingspartners alsook de politieke instabiliteit, die het systeem veroorzaakt, het ondernemerschap en buitenlandse investeerders afschrikken en de verplaatsing en/of de sluiting van ondernemingen aanmoedigen. Eveneens komen hierdoor de kredietwaardigheid, de internationale reputatie van de Belgische staat en een efficiënt crisisbeheer in het gedrang.

- **absurd** omdat het taalfederalisme de problemen niet oplost, maar voortdurend nieuwe problemen schept. Het is een vicieuze cirkel : hoe meer men splitst, hoe meer verschillen men creëert en hoe meer verschillen men creëert, hoe meer men splitst. Soms splitsen de partocraten zelfs materies of organisaties waarvan niemand de splitsing gevraagd heeft, zoals de handelshuur in 2013 of het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid (BIVV) ⁹⁴ in datzelfde jaar. Bovendien is het absurd een wetgeving op te splitsen die grotendeels van Europese oorsprong is, zoals milieu of landbouw, of die van technische aard is en dus niets te zien heeft met taal of regio, zoals ruimtelijke ordening of huurrecht. In sommige gesplitste domeinen zoals de filmkeuring en de kinderbijlagen heeft de splitsing zelfs geleid tot een quasi identiek beleid. Wat is dan nog de zin van een splitsing? Ook is het nu onmogelijk geworden voor de federale overheid om nuttige overheids campagnes te voeren zoals tegen het roken of tegen zwaarlijvigheid of om steun te verlenen aan de deelgebieden na natuurrampen (bijv. na de overstromingen in de Ardennen in 2021) terwijl de federale staat wel steun aan het buitenland kan verlenen ! Het is eveneens absurd dat

⁹⁴ Het federaal residu heet "Vias"

de EU de lidstaten kan terechtwijzen wat bijvoorbeeld hun wetgeving en hun begroting betreft, maar dat de federale staat dit niet kan t.o.v. de gewesten en gemeenschappen. België is ook te klein om zoveel gesplitste bevoegdheden op zijn territorium te hebben. Bovendien hebben de deelstaten vandaag zoveel macht dat ze zelfs individueel de werking van België en de Europese Unie kunnen blokkeren bijvoorbeeld door internationale verdragen niet goed te keuren. Dat onder meer de Duitstalige gemeenschap met haar 70.000 inwoners de hele EU kan blokkeren, is waanzinnig. Andere splitsingen, zoals die van de schoolkalenders in 2022 – het Franstalige onderwijs besliste een andere schoolkalender in te voeren die redelijk sterk afwijkt van die in het noorden van het land – wekken veel ergernis bij de bevolking op, vooral in tweetalige gebieden.

- **bedrieglijk** omdat België niet opgebouwd is uit “Vlamingen” en “Walen” en er helemaal geen meerderheid voor de gedeeltelijke opsplitsing van België was en is. Het Belgisch taalfederalisme is een systeem dat voor en door particraten gecreëerd werd en in stand gehouden wordt. Deze particraten zijn ofwel separatistisch ofwel opportunistisch ofwel

misleid. De realiteit bewijst overigens dat het taalfederalisme geen enkel probleem oplost, maar alleen nieuwe problemen in het leven roept. Het taalfederalisme is dus bedrog.

- **voorbijgestreefd op sociologisch vlak** omdat de belangrijke minderheid die in de jaren 1960 ijverde voor de vorming van gemeenschappen en gewesten, waarop het federalisme gebaseerd werd, niet meer bestaat. Men heeft dus het federalisme ontworpen op basis van een voorbijgaand fenomeen. Bovendien heeft een studie van de UCL en de Antwerpse universiteit in 2017 aangetoond dat de verplaatsingen van de Belgen nog steeds hoofdzakelijk binnen de provincies en niet binnen de gewesten plaatsvinden⁹⁵. Dit geldt ook voor de vroegere provincie Brabant waar elke werkdag een enorme verplaatsing van pendelaars plaatsvindt tussen de Brusselse periferie en de hoofdstad.
- **onlogisch** omdat er ook verschillen bestaan tussen de provincies, tussen het platteland en de stad, tussen mannen en vrouwen, rijken en armen, katholieken en moslims, jongeren en ouderen, enz.

⁹⁵ <https://plus.lesoir.be/126387/article/2017-11-27/pas-si-ringardes-quon-le-dit-les-provinces>

... Zo is in Frankrijk de ruimtelijke ordening nationaal ondanks de grote verschillen tussen bijvoorbeeld Normandië, Parijs en de Alpen. Binnen de Belgische gewesten zijn er ook grote verschillen. Zo is de toestand in de bosprovincie Luxemburg niet te vergelijken met de verstedelijkte landbouwprovincie Henegouwen. Ook het groene Limburg is zeer verschillend van het zwaar verstedelijkte “Vlaams-Brabant”. Moeten de gewesten dan ook niet gesplitst worden op basis van die verschillen als men de logica van de taalnationalisten volgt? Abstracte en voldoende gediversifieerde wet- en regelgeving kan echter een oplossing bieden voor alle mogelijke verschillen. Die wet- en regelgeving bestaat ook op het niveau van de Europese Unie en op Belgisch niveau wat de nog nationaal gebleven bevoegdheden betreft. Bovendien wordt het Brussels gewest wel unitair en tweetalig bestuurd. Daar kan het dus wel voor de participatie.

- **onwetenschappelijk** omdat in statistieken appels met peren worden vergeleken: men kan de regio Brussel niet vergelijken met twee helften van het land. Op vlak van bevolkingsaantal en -dichtheid alsook territorium zijn dat volledig andere entiteiten.

Men zou beter gemeenten of provincies met elkaar vergelijken.

- **immoreel** omdat het systeem discriminatie onder de burgers teweegbrengt en aanmoedigt. Bovendien werd de idee van de taalscheiding ingevoerd door een bezetter (tijdens de Eerste Wereldoorlog) en verder ondersteund door een andere bezetter, die ook nog een genocide pleegde (tijdens de Tweede Wereldoorlog). Daardoor is het systeem ook onrechtvaardig vanuit louter Belgisch oogpunt. Het is immers onrechtvaardig dat de Belgische staat zoveel macht aan zijn interne vijanden verleent, die in België samen met de bezetter zoveel schade hebben aangericht.
- **schadelijk voor het imago van België** omdat op internationaal niveau niemand weet wie België eigenlijk regeert. De regionale en communautaire “minister-presidenten” (sic) lijken evenveel macht te hebben als de federale eerste minister, wat juridisch gezien zelfs niet onjuist is gelet op het ontbreken van hiërarchie in het federaal systeem. Het taalfederalisme wekt tevens de schijn dat België een racistisch land is. Bovendien geniet de Belgische diplomatie niet meer het prestige van vroeger gezien de splitsing van de economische diplomatie en de

achteruitgang van België onder meer ten gevolge van het federalisme.

- **onverdedigbaar** omdat dit systeem tot stand kwam op basis van een koehandel ('do ut des') en enkel nadelen biedt.
- **onverstandig** omdat Noord- en Zuid-België complementair zijn. Het noorden heeft mooie en grote kunststeden en een betere economie, onder meer door de twee zeehavens van Antwerpen en Zeebrugge, terwijl het zuiden mooiere landschappen, meer groen, meer ruimte, meer platteland en meer water heeft. Door de splitsing van de universiteiten hebben deze minder kapitaal en worden ze bijgevolg internationaal lager gerangschikt, waardoor het taalfederalisme ook talent en dus vooruitgang doodt.

Al deze nadelen moeten samen worden bekeken en niet alleen elk nadeel afzonderlijk. De schaarse voordelen zijn er alleen voor de politici die zich dankzij dit systeem verrijken en hun macht vergroten.

We hebben het al gezegd: in plaats van problemen op te lossen, creëert het federalisme er nieuwe. Het taalfederalisme in België is zoals **een zich verspreidend gif**,

dat de burgers en politici steeds weer verplicht te denken in termen van “Vlamingen” en “Walen”. In dit opzicht is het belangrijk de reeds vermelde vicieuze cirkel van het federalisme voor ogen te houden : **hoe meer men splitst, hoe meer verschillen men creëert en hoe meer verschillen men creëert, hoe meer men splitst.**

Hoewel een twee derde meerderheid in het parlement hiervoor volgens de peilingen ontbreekt (mei 2024), denkt de partitatie nog steeds aan een zevende staatsvorming waarbij onder andere de gezondheidszorgen en de terugbetaling van medische kosten, dus een belangrijk deel van de sociale zekerheid, zouden worden gesplitst. Dit is exact wat de separatisten van de N-VA en het “Vlaams” Belang wensen. Zo werkt de partitatie mee aan de realisatie van het doel van de separatisten...

Gelet op alle voordelen van het systeem voor de partitatie – en alleen voor haar – heeft zij (helaas) ook geen belang bij de afschaffing van dat systeem.

Het federalisme heeft zijn doelstelling van pacificatie van de politiek en zelfs van bescherming van het Nederlands niet bereikt, integendeel. Er zijn immers nog veel meer politiek-communautaire conflicten dan in het unitaire

België en de verfransing van de Rand rond Brussel gaat gewoon door, alle splitsingen, zoals die van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde, ten spijt.

Zo zijn bijvoorbeeld de discussies over de invoering van een wegenvignet en de kernuitstap tussen 2010 en 2022 uitgegroeid tot conflicten respectievelijk tussen de gewesten onderling en tussen het ‘Vlaams’ gewest en de federale staat. Het taalfederalisme groeit dus dikwijls uit tot een **vechtfederalisme**, wat volledig in de lijn ligt van het doel van de separatistische partijen N-VA en VB, die in het licht van hun collaboratieverleden niets liever willen dan het einde van de Belgische staat.

Het taalfederalisme zorgt er ook voor dat men de Belgische maatschappij steeds meer **op een bipolaire wijze bekijkt**, namelijk als een conflict tussen zogenaamde “Vlamingen” en “Walen”, wat al het geval was op basis van het taalnationalisme (zie hierboven). **Het taalfederalisme versterkt dus het taalnationalisme**, dat op zijn beurt ook weer het taalfederalisme verder uitdiept.

Het feit dat men de situatie in België dikwijls door een communautaire bril bekijkt, kan absurde vormen aannemen. Zo argumenteerden de flaminganten in juli 2021 tijdens de coronacrisis dat het aantal gevaccineerden

tegen het virus in het noorden van het land veel hoger was dan in Brussel, waardoor de Noord-Belgen recht zouden gehad hebben op eigen minder restrictieve coronaregels. Nochtans vergeleek men daar appels met peren aangezien men een stad, namelijk de hoofdstad Brussel, vergeleek met de helft van België. Men kon op basis van de officiële statistieken bovendien vaststellen dat de vaccinatiegraad in de stad Antwerpen, die in het zogenaamde “Vlaams” gewest gelegen is, en door het flamingantische boegbeeld Bart De Wever, de voorzitter van de N-VA, geleid wordt, niet hoger was dan de vaccinatiegraad in het door de flaminganten vervloekte Brussel, meer bepaald het Brussels gewest... In november 2021 zag men ook dat de provincie West-Vlaanderen, met meer dan 90% gevaccineerden, het meeste besmettingen telde. Was die kritiek dan niet louter nationalistisch georiënteerd?

Die schadelijke perceptie wordt mee gecreëerd en in stand gehouden door het bestaan van de gewesten terwijl de menselijke verplaatsingen zich vooral binnen de provincies voordoen (m.i.v. Brabant als geheel)⁹⁶. Het is bijgevolg efficiënter en natuurlijker een nationale of provinciale politiek te voeren dan een regionale.

⁹⁶ Reeds geciteerde studie: <https://plus.lesoir.be/126387/article/2017-11-27/pas-si-ringardes-quon-le-dit-les-provinces>

Waar de media nooit over spreken, is de kost van het taalfederalisme. Nochtans kan op deze post heel wat geld bespaard worden om het begrotingstekort weg te werken of minstens te verminderen en om de goede werking van de staat te garanderen. Onder meer de betaalbaarheid van de sociale zekerheid en vooral de pensioenen is op termijn zeer problematisch. Een drastische vermagering van de staat is derhalve noodzakelijk. De afschaffing van het taalfederalisme kan daarbij erg veel helpen. De B.U.B. heeft reeds in februari 2007 de kost van het federalisme op 10 miljard euro per jaar berekend. In 2009 werd de studie verfijnd en hieronder vindt u een samenvatting.

De kost is ondertussen nog verhoogd want in 2011-2014 heeft de participatie nog een zesde staatshervorming met nieuwe splitsingen van bevoegdheden doorgevoerd...

*In 2019
geplaatst
flamingantisch
verkeersbord in
Beersel, Brabant
(Foto HVDC)*

- **De directe kosten**

De vijf gewest- en gemeenschapsregeringen en –parlementen zorgen natuurlijk voor een directe kost: ongeveer 307 parlementsleden en 38 ministers, die samen

een twintigtal gebouwen nodig hebben. Daarbij komen nog de parlementaire werkingskosten en bedienden alsook de kabinetskosten en -medewerkers, zodat men op minstens **300 miljoen euro per jaar** komt.

Bovendien zijn er in België ongeveer een miljoen **ambtenaren**, waarvan de meeste nuttig zijn en goed werk leveren, bijv. politieagenten, leraars, provinciaal en gemeentelijk personeel en federale ambtenaren. De meeste gewest- en gemeenschapsambtenaren zullen uiteraard ook in een nieuw unitair België noodzakelijk blijven. Een aantal posten zal echter overbodig worden als men de ambtenaren tweetalig maakt en hen samen zet. Die synergie zal toelaten de diensten af te slanken zodat 10% van de ambtenaren kunnen uitgespaard worden. Aangezien een ambtenaar gemiddeld 50.000 euro per jaar kost, kan zo ongeveer **5 miljard euro op jaarbasis** bespaard worden.

Bijgevolg levert de afschaffing van het federalisme in totaal ongeveer **5,3 miljard euro** per jaar op wat betreft de directe kosten.

- **De indirecte kosten**

De indirecte kosten van het Belgisch federalisme zijn abstracter en dus moeilijker te berekenen.

Allereerst is er een **gebrek aan synergie** door de vele splitsingen van overheidsdiensten sinds 1980. Op vlak van openbare werken heeft elk gewest nu zijn eigen ingenieurs terwijl die, als ze samenwerkten, noodzakelijkerwijze meer expertise zouden verenigen en minder dubbel of driedubbel werk zouden verrichten. In het domein van energie heeft België het moeilijk om haar eigen industrie te creëren, waardoor de Belgische burgers verplicht zijn hun geld aan buitenlandse bedrijven te geven, zoals Engie of Total.

Het verlies aan synergie kan bescheiden op **500 miljoen euro** per jaar worden geschat.

Bovendien verliest België heel wat **buitenlandse investeringen** door de opsplitsing van nationale bevoegdheden zoals economie, ruimtelijke ordening, milieu en buitenlandse handel. Welk bedrijf wil graag investeren in een staat waar drie wetgevingen bestaan voor ruimtelijke ordening, milieu, werkgelegenheid enz.? Deze redenering geldt des te meer in periodes van

institutionele en economische crisis, zoals België die kende tussen 2008 en 2012.

Het verlies aan investeringen door de ingewikkeldheid van het taalfederalisme, de rechtsonzekerheid en de bijkomende kost voor de bedrijven die deze hindernissen met zich meebrengen kan op **3 miljard euro per jaar** geschat worden.

Ook **op toeristisch vlak** verliest België heel wat inkomsten door een gebrek aan een nationaal gecoördineerd toeristisch beleid. In 2010 bezochten ongeveer 7 miljoen buitenlandse toeristen België. In het zuidelijk buurland Frankrijk, het meest bezochte land van de wereld met Parijs als meest bezochte stad van de wereld – op nauwelijks 300 km van Brussel -, bedroeg dit aantal in 2009 76 miljoen, dus meer dan 10 keer zoveel. Frankrijk telt nochtans maar 58 miljoen inwoners, maar heeft één toeristisch beleid. België trekt daarentegen aanzienlijk minder buitenlandse toeristen aan dan het inwoners heeft hoewel Brussel de hoofdstad van Europa is. Als België jaarlijks 10 miljoen toeristen méér kon aantrekken, zou dit (a rato van 200 euro per overnachting) **2 miljard euro** meer opleveren.

In totaal bedragen de indirecte kosten van het taalfederalisme dus ongeveer **5,5 miljard euro** per jaar.

In totaal kost het taalfederalisme dus meer dan 10 miljard euro per jaar.

Men kan ook niet zeggen dat de Nederlandstalige cultuur van België door het taalfederalisme een grote vlucht heeft genomen. Het tegendeel is waar: door de bekrompenheid van de flaminganten gaat de interesse voor het Nederlands achteruit, niet alleen bij anderstaligen, maar ook bij de Nederlandstaligen zelf. Voor vele “Vlaams”-nationalisten is het federalisme een **‘centernationalisme’** geworden, waarbij vooral wordt gerekend op de geldnood van het zuiden van België en Brussel om meer bevoegdheden te bekomen.

Politieke domeinen zoals veiligheid, milieu, waterbeleid, openbare werken, mobiliteit, tewerkstelling, gezondheid, huisvesting, onderwijs, energie, toerisme, topsport en internationale handel worden slecht gecoördineerd en slecht beheerd door de versnippering van bevoegdheden en een gebrek aan middelen. Zo zijn de gewesten al ongeveer 40 jaar bevoegd voor tewerkstelling en opleiding, maar blijft het aantal werklozen nog steeds hoog (ongeveer 6% in het “Vlaams” gewest in 2021 en ongeveer 13% in het

“Waals” geweest in 2021) en zijn er nog steeds knelpuntberoepen waarvoor geen geschikte werknemers kunnen gevonden worden. Ook de aanslagen van 2015 en 2016, de coronacrisis van 2020-2021 en de overstromingen van juli 2021 maakten de inefficiëntie van het federalisme meer dan duidelijk. Toen kostten de splitsingen zelfs onrechtstreeks mensenlevens. De Belgische artsorganisaties laakten in de coronacommissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers het gebrek aan eenheid van bestuur tijdens de crisis⁹⁷. Vooral na de rampzalige overstromingen in de Ardennen van juli 2021 zag men een slecht werkende en soms zelfs afwezige staat in al zijn geledingen. **Een afwezige staat, waarbij zelfs mensenlevens in gevaar worden gebracht, is het summum van het falen van een staat.** Alleen in Noord-België wordt het wanbeheer dat het gevolg is van het taalfederalisme nog gemaskeerd door de relatief lage schuldgraad van het “Vlaams” geweest, die het gevolg is van de aanwezigheid van een sterkere economie in het noorden van België, vooral wegens de zeehavens van Antwerpen en Zeebrugge. **Maar zelfs die betere financiële toestand belet geen desastreus beleid, bijvoorbeeld op vlak van onderwijs, gezondheidszorg of openbaar vervoer.**

⁹⁷ Bericht van persagentschap Belga dd. 22 januari 2021

Ondanks de onmiskenbare afbrokkeling van de Belgische staat, **blijft de solidariteit tussen de meeste Belgen zeer sterk.** Dat bleek bijvoorbeeld toen de slachtoffers van de overstromingen van juli 2021 massaal veel private hulp uit het hele land kregen. De media schilderden deze hulp echter verkeerdelijk af als hulp van zogenaamde “Vlamingen” aan “Walen” terwijl het gewoon ging om intra-Belgische hulp.

Het taalfederalisme heeft België alleen maar **gedestabiliseerd, de ééntaligheid versterkt en onbestuurbaar gemaakt.** In verschillende domeinen regeren ondemocratische en confederalistische “overlegcomités” het land. Al sinds de jaren 1990 waart het confederale spook door het land toen Luc Van den Brande (CVP), de “Vlaamse” Milosevic, zoals een krant hem toen noemde, in januari 1993 bij Koning Boudewijn op het matje werd geroepen wegens zijn anti-Belgische uitspraken. In augustus 2021 stelde de voorzitter van de CD&V, Joachim Coens, voor dat de federale regering moest gevormd worden uit de grootste partijen en dat als dat niet lukt ze een afspiegeling moet zijn van de “twee gemeenschapsregeringen”⁹⁸. Zo schakelt de confederale

⁹⁸ Hij bedoelde waarschijnlijk de regeringen van het “Vlaams” en “Waals” gewest

gedachte de democratie op het hoogste niveau, nl. het nationale, uit⁹⁹.

Het taalfederalisme biedt bijgevolg geen oplossing voor de politiek-communautaire problemen. Het is een systeem dat dient om het land geleidelijk aan te splitsen, de macht te verdelen volgens de spreuk *'divide et impera'* en de participatie te helpen bij het bestuur van België omdat ze zonder dit systeem niet capabel is om het meertalig land te besturen. Het is dus een **door de participatie gecreëerd systeem** met nefaste gevolgen voor de Belgische bevolking. Men kan de invoering van het taalfederalisme dan ook als een dolksteek in de rug van de Belgen beschouwen, als een voorbereiding op het confederalisme en separatisme. **Het taalfederalisme versterkt zoals gezegd het taalnationalisme terwijl het er omgekeerd ook een creatie van is**¹⁰⁰.

De tegenstanders van België beseffen dat maar al te goed. Ze zien het federalisme als een middel om België beetje bij beetje te vernietigen. **De overheden van het 'federale'**

⁹⁹ Krant van West-Vlaanderen, 22 augustus 2021

¹⁰⁰ In zijn editoriaal van 26 juli 2021 over de overstromingen in de Belgische Ardennen sprak de krant De Morgen over de Zuid-Belgen als "onze burenen". Dit is een resultaat van de splitsingspolitiek.

**België werken niet met elkaar, maar dikwijls tegen elkaar.
Het taalfederalisme is zo deels een vechtfederalisme.**

Belgische federalisten, die men vooral in de partitatie vindt omdat die er alle belang bij heeft het ingewikkelde en lucratieve federalisme in stand te houden, zeggen dat België moet evolueren naar een **‘samenwerkingsfederalisme’** ¹⁰¹. Maar om samen te werken, moeten alle partijen dat willen. De laatste 50 jaar hebben echter aangetoond dat taalnationalisten het federalisme gebruiken om België kapot te maken. Daarom zal het taalfederalisme ook nooit werken en moet die piste definitief verlaten worden. Bovendien vergeten die federalisten dat zelfs wanneer er een federale raamwetgeving zou bestaan, de deelstaten nog in vele domeinen zelf en zonder dat één bepaalde overheid het laatste woord heeft, kunnen beslissen. Dat is uiteraard niet bevorderlijk voor de efficiëntie van het staatsbeheer. Een succesvol bedrijf heeft ook maar één directie. Het is overigens onwerkbaar dat de gewesten en gemeenschappen schulden kunnen opbouwen (zo hebben het “Vlaams” gewest en de “Vlaamse” gemeenschap al een

¹⁰¹ Pleidooi in die zin van VLD-boegbeeld Patrick Dewael in het Belang van Limburg dd. 13 november 2021. Hij hecht belang aan de gemengde commissie van Kamer en Senaat die zich met de voorbereiding van de zevende staatshervorming zal bezighouden en waardoor hij een ‘samenwerkingsfederalisme’ wil zien ontstaan.

schuld van ongeveer 55 miljard euro opgebouwd in 2022, nl. 97% van hun “BBP”) terwijl België de begrotingen van de deelstaten, waaraan het niets kan veranderen, op Europees vlak moet verdedigen. Schulden maken zonder daar verantwoording voor te moeten dragen is onhoudbaar.

Het federaal systeem is dus een **diffuus machtssysteem** waarin men dikwijls niet weet welke minister de eindverantwoordelijkheid draagt. Ministers maken daarvan gebruik door hun verantwoordelijkheid naar een ander beleidsniveau door te schuiven. Dit zorgt voor politieke onaantastbaarheid en straffeloosheid. In een interview m.b.t. de coronacrisis zei Marc Noppen, directeur van het UZ Brussel, hierover : *“Of het nu vijf, acht of negen zijn, ik ben het aantal ministers dat in België bevoegd is voor volksgezondheid stilaan beu.[...] Een ziekenhuis heeft toch ook geen acht directies. [...] Ik ben op het vlak van sociale zekerheid en volksgezondheid een voorstander van een zo groot mogelijke schaal, dus een bundeling op federaal niveau. Een virus stopt niet aan de grens van de 19 Brusselse gemeenten.”*¹⁰²

Confederalisten verwijzen graag naar het **Zwitserse confederalisme**. Dat is absurd. Zwitserland was van de 15^{de}

¹⁰² De Tijd, 28 april 2020

eeuw tot de Franse bezetting in 1798 een confederatie, maar waarin er steeds een grote strijd was tussen de steden onderling alsook tussen de steden en het platteland. Na 1798 volgde nog 50 jaar strijd tussen de kantons, maar in 1848 slaagde de nieuwe bondstaat erin gewapenderhand de rebellerende kantons te veroveren en een efficiënte, meerpolige federale staat te creëren waarin taalgrenzen geen kantongrenzen waren. Dat is heel iets anders dan in België. Een vergelijking met de *'confederatio helvetica'* is dan ook nonsens. De situatie is eerder te vergelijken met de strijd binnen de Amerikaanse confederatie tussen 1776 en 1788 waaraan de federale grondwet een einde maakte. **Confederalisme is dus een permanente strijd !**

Het is anderzijds logisch dat als men macht aan individuen geeft, deze een andere politiek gaan voeren. Daardoor creëert men verschillen en als die individuen nationalistes zijn, zoals in België op het vlak van gewesten en gemeenschappen, eisen die ook meer bevoegdheden. Dat is de eerdergenoemde **vicieuze cirkel van het taalfederalisme.**

Overleg tussen de verschillende bestuursniveaus is ook constant noodzakelijk, hoewel het dikwijls niet plaatsvindt. Soms is het wettelijk verplicht via de **overlegcomités.** Maar

deze zijn louter partocratische organen zonder enige parlementaire controle. Het gaat in werkelijkheid om een **confederaal element in het Belgisch taalfederalisme**.

De macht is ook heel **ongelijk verdeeld**. De enkele Duitstalige gemeenten in de provincie Luik met amper 70.000 inwoners (!) hebben via de Duitstalige gemeenschap disproportioneel veel macht vergeleken met gemeenten als het Oost-Vlaamse Ronse en het Brabantse Linkebeek in het ‘Vlaams’ gewest of het Luikse Malmédy in het ‘Waaals’ gewest. Zelfs de provincie Limburg, die een zeer sterke identiteit heeft en zelfs een eigen regionale taal, het Limburgs, heeft veel minder bevoegdheden dan de Oostkantons. De Duitstalige Belgen – of toch het grootste deel ervan – beschikken over een eigen parlement en een eigen regering alsook over een eigen recht dat niet alleen gemeenschapsmateries zoals onderwijs en zorg omvat, maar ook bepaalde door het “Waaals” gewest overgehevelde bevoegdheden als huisvesting, tewerkstelling en ruimtelijke ordening.

In Ronse vormen de Franstaligen en tweetaligen een belangrijke minderheid. In Linkebeek zelfs een overweldigende meerderheid. In Malmédy is er een belangrijke minderheid Duitstaligen. Deze grote taalgroepen beschikken over taalfaciliteiten, maar i.t.t.

Brussel en de Duitstalige gemeenschap over geen enkele autonomie ! Dat is in dit federaal systeem onlogisch en onrechtvaardig, des te meer daar artikel 10 van de “federale” grondwet van 1994 de gelijkheid van de Belgen voorschrijft.

Bovendien kent het Belgische federale systeem geen hiërarchische machtsstructuur. De federale regering is enkel bevoegd voor de domeinen die niet behoren tot de gewesten of de gemeenschappen en kan niet ingrijpen wanneer er belangenconflicten ontstaan. Aldus veranderen de gewesten en de gemeenschappen op verschillende niveaus in kleine, min of meer autonome republieken. De federale en de koninklijke macht zijn in de gewest- en gemeenschapsaangelegenheden totaal onbestaande. Hoe wil men dat dit systeem naar behoren functioneert ? Wanneer de centrale macht niets te zeggen heeft aan de componenten, kan het resultaat alleen maar tot chaos leiden.

Een goed voorbeeld zijn de vliegroutes boven Brussel voor vliegtuigen die opstijgen en landen op de nationale luchthaven van Zaventem. De Brusselse geluidsnormen proberen het overvliegen van de hoofdstad zoveel mogelijk te beperken tot woede van het “Vlaams” gewest. De nationale regering staat hiertegenover machteloos. Dit

conflict vergiftigt de Belgische politiek al sinds de DHL-affaire van 2004¹⁰³. Het enige waartoe de federale regering en haar “eerste minister” in staat zijn, is de rol spelen van bemiddelaar. Ze hebben geen enkele beslissingsbevoegdheid in dit dossier, ook al gaat het hier over de nationale luchthaven en de hoofdstad van België ! Gelijkaardige problemen duiken op op het vlak van mobiliteit, zoals de jarenlange en onbeslechte discussie over de wegentol van de gewesten en de energie-, klimaat- en milieupolitiek, die quasi volledig door de gewesten wordt bepaald.

Een bijkomend probleem is dat **de budgetten van de federale staat en de deelstaten gesplitst zijn**. Als een overheid te weinig geld heeft, kan er geen transfert plaatsvinden, wat in het unitaire België tussen ministeries wel mogelijk was. Zo hebben sectoren die zich in geldnood bevinden, geen mogelijkheid om zich te herfinancieren via een ander bestuursniveau. De onderfinanciering is bijvoorbeeld bij het Belgisch leger een schrijnend probleem. Al sinds de jaren 1990 wordt er in dit departement zwaar bespaard. Volgens Michel Hofman, de stafchef van het Belgisch leger, bedreigt dit stilaan het functioneren van het Belgisch leger¹⁰⁴. Ook heeft België

¹⁰³ ook al gaat de oorsprong ervan terug tot 1958, toen Brussel ophield een « *no fly zone* » te zijn.

¹⁰⁴ Knack, 27 juli 2021

sinds het Europees voetbalkampioenschap van 2000 door geldgebrek en gebrek aan nationale ambitie geen grote, internationale evenementen meer georganiseerd zoals de Expo van 1958. Het enige voordeel aan de splitsing van de budgetten is dat de federale overheid anno 2021 geen geld meer op overschot heeft zodat een zevende staatshervorming met nieuwe splitsingen van bevoegdheden voor de flaminganten in ruil voor geld voor het noodlijdende “Waals” gewest quasi onmogelijk wordt, tenzij natuurlijk het “Vlaams” gewest zelf geld aan het “Waals” gewest geeft, maar dat lijkt politiek onhaalbaar.

Tevens kan de doelstelling van de participatie om tot zogenaamde “homogene bevoegdheidspakketten” te komen, niet bereikt worden omdat de bevoegdheden onderling verbonden zijn. Bevoegdheden die onderling niet aan elkaar gelinkt zijn, zijn erg zeldzaam. Zo kan mobiliteit niet losgekoppeld worden van milieupolitiek en kan deze laatste niet los gezien worden van eigendomsrecht of van strafrecht. Gezien dit van nature onderlinge verband kan geen enkele splitsing van bevoegdheden “volmaakt” zijn, d.w.z. een op zichzelf staande bevoegdheidsafbakening creëren. Alle staatshervormingen hebben de neiging het pad te effenen voor andere staatshervormingen die nog meer bevoegdheden splitsen. Het resultaat na zes staatshervormingen is dat bijna alle domeinen geheel of

gedeeltelijk gesplitst zijn, wat geleid heeft tot een juridisch en politiek kluwen.

Bepaalde thema's komen ook disproportioneel meer aan bod in de media omdat ze gesplitst zijn. Dit komt door de profileringsdrang van de taalnationalistische ministers die hun nut willen bewijzen en bekend willen worden. De bedoeling van die media is de ministers van de deeltiteiten meer gehoor te geven en dus het gesplitst beleid te ondersteunen. Zo spraken de media na de splitsing van het dierenbeschermingsrecht in 2014 zeer frequent over de beslissingen die de bevoegde minister terzake in de 'Vlaamse' regering nam, veel meer dan dit tevoren het geval was.

Ondanks alle autonomie heeft het "Vlaams" gewest zijn economische positie ten aanzien van andere Europese regio's niet kunnen verstevigen, zoals blijkt uit een verslag van KBC-econoom Johan Van Gompel uit 2021. Ondanks de slogan van de eerste leider van de zogenaamde "Vlaamse executieve" Gaston Geens in de jaren 1980 doen de flaminganten niet beter wat ze zelf doen. Institutionele hervormingen en splitsingen zijn bijgevolg geen garantie voor goede economische prestaties. Ook dat is demagogie, zoals Jonathan Holslag, professor internationale politiek

aan de VUB, in een artikel van juli 2021 in Knack opmerkte¹⁰⁵.

In de zomer van 2020 probeerden de regeringsonderhandelaars van PS en N-VA hier nog een schep bovenop te doen door toekomstige splitsingen in het kader van een zevende staatshervorming voor te bereiden d.m.v. “bestuurlijke splitsingen” binnen de federale regering, zoals die in de jaren 1970 bestonden toen er ministeriële comités voor o.a. economie en ruimtelijke ordening werden opgericht om een asymmetrisch beleid te voeren en de staatshervorming van 1980 voor te bereiden. Het voordeel voor de separatisten is dat voor zulke oneigenlijke, functionele, bestuurlijke splitsingen slechts een gewone meerderheid nodig is en dat éénmaal de bestuurlijke splitsing een feit is, men later eventueel een twee derde meerderheid kan bereiken op basis van een ‘voldongen feit’.

Gelukkig slaagden de partijen die dit voor België nefast akkoord hadden bereikt er niet in een meerderheid te vinden onder meer door de tegenstand van de liberalen uit het noorden en het zuiden van het land.

¹⁰⁵ Gepubliceerd op de website van Knack op 27 juli 2021 (www.knack.be).

Nochtans staat er in het regeerakkoord van de regering Decroo I wel een passage die voor elke ‘gedeelde’ bevoegdheid – d.w.z. een bevoegdheid die gezamenlijk door het “federaal” en een deelstaatniveau wordt uitgeoefend, zoals werkgelegenheid - een gediversifieerd regionaal of communautair beleid moet mogelijk maken d.m.v. zogenaamde ‘asymmetrische samenwerkingsakkoorden’, die in een federale sokkel voorzien en waarbij de rest van de bevoegdheden naar de gewesten gaat. Dat is natuurlijk een gevaar voor de nationale eenheid en kondigt een toekomstige regionalisering of communautarisering van die domeinen aan.

In 2021 creëerde het voortvarende “Vlaams” gewest zelfs een ‘agentschap justitie’ hoewel justitie in principe geen bevoegdheid is van de gewesten, ook al bezitten ze enkele administratiefrechtelijke bevoegdheden. Deze politiek van het ‘voldongen’ feit is dus een risico voor de ‘federale’ overheid en bij uitbreiding voor België.

Op 3 oktober 2021 verklaarde de flamingantische “minister-president” Jan Jambon (N-VA en ex-VB) in de krant De Zondag dat hij de onafhankelijkheid van zijn “Vlaanderen” wil verwezenlijken en de “communautaire gaspedaal wil induwen”. Deze man misbruikt zo een

officiële Belgische functie om België te vernietigen. Een staat kan en mag zo'n insubordinatie niet aanvaarden. Het is alsof een bedrijfsleider zegt dat hij zijn bedrijf kapot wil maken !

De ongrondwettelijkheid van het federalisme

Op 11 februari 2012 kwam de studiedienst van de B.U.B. tot een opmerkelijke vaststelling: de eerste “communautaire” grondwetsherziening van december 1970 berust op een illegale en niet-constitutionele daad. Het hele federale systeem in België is op ongrondwettelijke wijze tot stand gekomen en de grondwetspecialisten kunnen dit onmogelijk ontkennen als ze hun eigen geschriften niet willen tegenspreken. Integendeel, sommige, zoals Francis Delpérée (CDH, nu les Engagés), weten het zeer goed, maar durven het niet te zeggen of bedekken het probleem met de mantel van de “liefde” (lees: het was een politieke noodzaak...).

1) De praktijk

Het officiële liedje is ondertussen genoegzaam bekend: België is een federale staat, bestaande uit gemeenschappen en gewesten, met zes (of negen, al naar

gelang de berekeningswijze) parlementen en regeringen, ongeveer 60 ministers en ongeveer 600 parlementsleden. Niemand zal betwisten dat dit op het terrein zo is. Soms lijkt het op een soort parallel universum, een deviatie van de “normale” toestand, waarin er maar één land, één regering en één parlement is. Vele mensen voelen onze staatsstructuur ook als abnormaal of zelfs surrealistisch aan. Vraag is of deze federale toestand ook grondwettelijk is.

2) De theorie

De onderstaande punten zijn geformuleerd op basis van de constitutionele doctrine zoals die – unaniem en zonder uitzondering – door alle Belgische grondwetsspecialisten onderschreven wordt.

De Belgische grondwetsherzieningen worden geregeld op basis van artikel 195 (tot 1994: artikel 131) van de Belgische Grondwet.

De herziening bevat drie fasen:

a) De vorming van een “preconstituante” door de drie takken van de wetgevende macht, nl. de Koning – in de praktijk de federale regering – de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat. De “preconstituante” dient met een gewone meerderheid aan te geven dat er redenen zijn om de Grondwet te herzien. Ze omschrijft die redenen. De Kamers stemmen dit voorstel tot wijziging met een gewone meerderheid.

b) Nadat de verklaring tot herziening van de Grondwet in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt is, zijn de Kamers van rechtswege ontbonden. Binnen een termijn van veertig dagen verkiezen de Belgen een nieuw parlement. Zo krijgen ze (een theoretische) inspraak over de voorgelegde grondwetsherziening.

c) Tenslotte kan de “constituante” – de Kamers en de Koning – de Grondwet wijzigen. In principe is de “constituante” niet gebonden door de redenen die de “preconstituante” heeft opgegeven, maar wel door de lijst van de ter herziening verklaarde artikelen. Ze kan dus geen artikelen toevoegen die niet in de verklaring tot herziening van de grondwet waren ingeschreven. De wijziging van de

Grondwet treedt in werking op de dag van de publicatie ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

De herziening van de Belgische grondwet is dus aan zeer strikte voorwaarden onderworpen. Hier zijn de belangrijkste:

- a) De Grondwet kan niet worden gewijzigd wanneer een regering ontslagnemend is. Op die regel wordt een uitzondering toegestaan wanneer er terzelfdertijd aan twee voorwaarden is voldaan: 1° de wetgevende Kamers zijn ten gevolge van een vroegere herzieningsverklaring al grondwetgevend en 2° de verklaring tot herziening van de Grondwet beperkt zich tot een overname van de vorige herzieningsverklaring.
- b) De “constituante” kan enkel de lijst van de grondwetsartikels die de “preconstituante” tot herziening vatbaar heeft verklaard wijzigen.
- c) Een grondwetswijziging kan niet plaatsvinden zonder raadpleging van de kiezers.
- d) Het is verboden om de Grondwet meer dan eenmaal te herzien binnen één legislatuur, tenzij de tweede

wijziging een ander voorwerp heeft dan de eerste wijziging of, anders gezegd, wanneer de wijzigingen betrekking zouden hebben op verschillende in één artikel vervatte bepalingen.

e) De grondwetswijziging kan ook op bepaalde momenten niet worden doorgevoerd: in oorlogstijd of wanneer de Kamers verhinderd zijn om vrij bijeen te komen op het Belgische grondgebied (art. 196 Belg. GW) en tijdens een regentschap voor wat bepaalde artikelen betreft (art. 197 Belg. GW).

3) De historiek

Om een lang verhaal kort te maken: in 1970 werden door de “constituante” twee artikelen ingevoegd, namelijk artikel 59bis dat “gemeenschappen” moest creëren en artikel 107quater dat “gewesten” zou creëren. Nochtans had de “preconstituante” in 1968 niet in zo’n grondwetswijziging voorzien. M.a.w., bij de grondwetswijziging van 1970 werden **bepaalde** artikelen in de grondwet ingevoerd, namelijk die over de gewesten en de gemeenschappen, die niet in de verklaring tot herziening van de grondwet van 1968, die terugging op die

van 1965, vermeld stonden. **Dat is verboden en maakt het hele federale systeem ongrondwettelijk.**

Sterker nog, de verklaring kon er ook niet in voorzien hebben omdat de algemene consensus medio jaren 1960 was dat de unitaire staat moest behouden blijven, evenwel met een grotere decentralisatie en deconcentratie **naar de provincies** toe. Onder druk van het wallingantische *Rassemblement wallon* en de flamingantische Volksunie werd die nationale consensus in 1969 doorbroken. De rest van het verhaal is bekend: de creatie van taalgemeenschappen en gewesten in 1970, gevolgd door de nog veel grotere staatshervorming van augustus 1980. In uitvoering van die twee genoemde artikelen werd toen de Bijzondere Wet tot Hervorming van de Instellingen (BWHI) uitgevaardigd, waarin de werking van de zogenaamde “deelstaten” en hun vermeende bevoegdheden beschreven werden. In 1988 werden deze bevoegdheden aanzienlijk uitgebreid en in 1989 werd het Brussels gewest op even ongrondwettelijke wijze in het leven geroepen op basis van artikel 107quater van de Grondwet, dat de grondwettelijke doctrine schendt. In 1994 heeft men niet echt een nieuwe Grondwet ingevoerd,

maar wel de Grondwet van 1831 hernummerd, ook al werd het anders voorgesteld.

De staatshervorming van 2001 hield geen grondwetsherziening in. Een paar jaar later heeft men de naam van de “executieven” wel vervangen door “regeringen” en de naam van “raden” door “parlementen” om het federalisme wat meer valse luister te geven.

4) De gevolgen

Dit volgt hieruit:

1) de gewestelijke instellingen en bevoegdheden zijn ongrondwettelijk: artikel 107quater (“oude” nummering, nu artikel 39) werd illegaal ingevoerd;

2) Artikel 59bis (“oude” nummering, nu artikelen 127-129) is eveneens ongrondwettelijk, ongeacht de kleine veranderingen die men in de loop van de jaren aan dit artikel heeft aangebracht. Voor de gemeenschapsinstellingen en –bevoegdheden geldt dus hetzelfde als voor hun gewestelijke tegenhangers: zij zijn eveneens ongrondwettelijk;

3) De splitsing van de provincie Brabant is ongrondwettelijk vermits het Brussels gewest bevoegdheden noch instellingen kan hebben en artikel 1 van de gecoördineerde grondwet van 1994 op een niet-constitutionele wijze tot stand kwam.

Verliep er wel iets grondwettelijk?

Onder voorbehoud kunnen we stellen dat:

- 1) de beschermingsmechanismen voor de taalgroepen in de Kamer en de Senaat (ondermeer “de alarmbel”) geldig werden ingevoerd;
- 2) de senaats hervorming van 1993 op grondwettelijke wijze tot stand kwam, behoudens de vervanging van de provinciale senatoren door gemeenschapssenatoren;
- 3) alle niet-communautaire wijzigingen van 1970 tot 2007 geldig zijn;
- 4) de gebiedsomschrijving van de gemeenschappen en de gewesten (art. 1, 2 en 3 van de Grondwet) conform de grondwettelijke bepalingen werd ingevoerd, maar niet de instellingen, noch de bevoegdheden ervan.

5) Besluit

Wat is dan de slotsom? Welnu, eigenlijk is België “*de iure correcto*” nog steeds een unitaire staat, bestaande uit negen provincies, met als enige wettelijke Grondwet die van 1831, zoals die tot 1970 (tot voor de eerste staatshervorming) geamendeerd is, behoudens waar het de vier hierboven aangehaalde uitzonderingen betreft.

Daaruit volgt dat het federale België een juridische fictie is die zich wel in de feiten manifesteert, maar geenszins op een legale basis steunt.

Bijgevolg zijn de Belgen sedert 1970 het collectieve slachtoffer van een doorlopend nationalistisch collectief bedrog en een voortdurende manipulatie. De gevolgen van deze lezing van de feiten zijn gigantisch: de “deelstatelijke” “regeringen” en “parlementen” alsook al hun instellingen zijn ongrondwettelijk en kunnen dan ook geen belastingen heffen noch innen (behoudens het principe van de continuïteit van de openbare dienst wat de handelingen van het verleden betreft).

Iedere burger van ons land draagt jaarlijks bij aan de exorbitante kost van het federalisme (10 miljard euro per

jaar) en dit om “spookinstellingen” te financieren, die de pretentie hebben om te besturen maar waarvan de macht in werkelijkheid ongeldig is.

Gelet op die ongrondwettelijkheid kan het federalisme dan ook door een gewoon koninklijk of ministerieel Besluit worden afgeschaft.

De Belgen moeten niet naïef zijn: het taalfederalisme dient helemaal niet om België te redden of beter te doen werken, maar om België te doen verdwijnen.

De regering De Croo nam zich krachtens het regeerakkoord van 2020 voor om de voorgaande staats-hervormingen te evalueren.

In juli 2021 kwam met dat doel in het halfroond van de Senaat voor het eerst een Commissie samen. Op zich was dat natuurlijk een goede zaak, maar het stond reeds bij voorbaat vast dat het federalisme zelf niet in vraag gesteld zou worden. Daarvoor heeft de participatie te veel macht en geld verworven.

Bovendien waren de thema’s die deze Commissie tijdens haar zittingen zou evalueren zeer beperkt. Met name de gezondheidszorgen; energie, milieu en klimaat; mobiliteit;

de samenwerking tussen de diverse overheden in België en de werking van het tweekamerstelsel kwamen aan bod. Dat resulteerde in verschillende lijvige rapporten die medio 2022 allemaal afgewerkt waren, maar nog steeds stof liggen te vergaren in de Senaat.

Het taalfederalisme heeft dan ook alleen als doel de politici te verrijken en hen meer macht te verlenen. Bovendien gebruiken de separatisten dit wankel systeem om België kapot te maken door te beweren dat het land niet werkt...

In een baanbrekend editoriaal in de krant De Morgen van 13 november 2021 kwam journalist Bart Eeckhout tot de volgende vaststellingen¹⁰⁶:

“België werkt niet’, stelt de N-VA keer op keer vast, maar stilaan dringt een andere analyse zich op. Het is het (con)federalisme dat niet werkt. Of het nu gaat over de coronapandemie, extreme rampspoed of klimaatbeleid: in de confrontatie met grote, grensoverschrijdende beleidsuitdagingen schiet het gefederaliseerde staatsmodel tekort. Te veel tijd kruipt in territoriumtwisten.

¹⁰⁶ We hebben bepaalde passages vetgedrukt

Te veel energie lekt weg in de dicht op elkaar gestapelde bestuurslagen.

Het resultaat is een politieke cultuur met een eindeloos feuilleton aan gevechten tussen en in regeringen en weinig vooruitgang. De burger blijft beduusd achter. In Vlaanderen helpt de economische voorspoed om de grootste gebreken te maskeren, maar het dure beleid verhindert niet dat op kerndomeinen als onderwijs of welzijn de resultaten ondermaats zijn. Brussel, Wallonië en de Franse Gemeenschap stevenen regelrecht op het bankroet af. Tout ça pour ça?”

Het taalfederalisme is dan ook een groot obstakel voor de goede werking van het Koninkrijk België. Dat wil niet zeggen dat alles wat de federale overheid van de Belgische staat vandaag doet een fiasco is. Zo haalde het Belgisch leger in augustus 2021 meer dan 1.400 mensen uit het door de Taliban veroverde Afghanistan via een luchtbrug van de hoofdstad Kaboel naar België. Die operatie genaamd ‘Red Kite’ was een groot succes en dit ondanks het verdelende en soms verlamdende taalfederalisme alsook het gebrek aan financiering van de Belgische Defensie. De Staatsbon die door de Regering Decroo in september-oktober 2023 werd uitgebracht was ook een groot succes, wat aantoont dat de burgers nog vertrouwen in de Staat hebben.

Het is anderzijds schandalig om een op zo vele vlakken deficiënt federaal systeem in stand te houden. Uiteindelijk stelt zich ook de vraag naar de burgerrechtelijke en zelfs strafrechtelijke aansprakelijkheid van de politici die hiervoor verantwoordelijk zijn.

Het feit dat de Belgische burgers niet massaal op straat komen om het deficiënte taalfederalisme aan te klagen kan verwondering opwekken. Waarschijnlijk kennen ze het systeem niet goed of verkiezen ze het niet te kennen. Het is ook erg abstract en complex. De media leggen dat systeem bijna nooit uit, laat staan dat ze er de nadelen van schetsen. Het wordt als een evidentie afgedaan. Bovendien is de ontwikkeling van het federalisme heel geleidelijk gegaan. Mensen passen zich gemakkelijk aan aan situaties die ze niet goedkeuren, vooral als die hun dagelijks leven niet concreet verstoren. Maar dat wil niet zeggen dat ze dit systeem goedkeuren. In 1993, 2007 en 2010¹⁰⁷ zijn tienduizenden Belgen massaal op straat gekomen (telkens in Brussel), maar hun boodschap werd niet opgevolgd aangezien steeds meer nationale bevoegdheden op taalbasis werden gesplitst.

¹⁰⁷ Aan die betogingen heeft de auteur ook zelf telkens deelgenomen. Die van 1993 was zelfs zijn eerste politieke daad. Hij werd toen door een journaliste van de RTBF geïnterviewd en dit interview werd ook op de radio uitgezonden (La Première, 20 april 1993).

Het resultaat van de pro-Belgische betogingen is dus heel teleurstellend en soms zelfs contraproductief terwijl de flaminganten blijven resultaten boeken ondanks het feit dat ze sinds 1961 en 1963 niet meer massaal op straat zijn gekomen... Dat geeft ook een andere paradox weer : de staatshervormingen berokkenen de meerderheid van de Belgen enorm veel schade en zij wensen de terugkeer naar de unitaire staat, maar sinds 2012 komen de Belgen niet meer op straat om de eenheid van hun land te verdedigen. Dat wil dus zeggen dat ze niet meer geloven in de overtuigingskracht van betogingen. Men kan hen begrijpen.

Hoe kan die verlamme taalnationalistische staatsstructuur, die gecreëerd werd en geleid wordt door anti-Belgische politici, een halt toegeroepen worden ?

II.B.2. Oplossingen

Men merkt op dat het federaal systeem onhoudbaar is. Het creëert veel meer problemen dan het oplost. Het is een obstakel voor de goede werking van de staat. Als het nu goed zou werken, zou men nog kunnen zeggen dat het de moeite loont om er wat meer voor te betalen, maar exact het omgekeerde is, waar: het werkt heel slecht.

Het splitsingsdiscours van de partitatie, met op kop de N-VA en het “Vlaams” Belang, is totaal achterhaald. Deze partijen leven nog in de 20ste eeuw en beseffen niet dat de bevolking van België op sociologisch vlak grondig veranderd is. De jeugd en de immigranten zien geen nut in een “Vlaams-Waalse” strijd in een gemondialiseerde wereld. Zowat alle problemen overstijgen ver de taalgrenzen, die door bevolkingsvermenging bovendien steeds meer vervagen.

Hoe kan men aan de catastrofale erfenis van partitaten als Gaston Eyskens, André Cools, Wilfried Martens, Jean-Luc Dehaene, Guy Verhofstadt en Elio Di Rupo een definitief einde maken? Men kan België niet verdedigen door het tegelijkertijd door splitsingen kapot te maken. Pleiten voor een efficiënt federaal België is dus een contradictie en absurd. Het taalfederalisme is het probleem en niet de oplossing.

Op sociale media ziet men dat vele Belgen tot de vaststelling komen dat het taalfederalisme in België een grote mislukking is. De angst voor de almachtige partitatie en de taalnationalisten is voorgoed verdwenen.

Dat stelde ook Bart Eeckhout vast in zijn reeds geciteerd editoriaal in De Morgen van 13 november 2021:

“Herfederalisering blijft een politiek taboe. Wie het idee oppert, wordt terstond weggezet als belgicist.

Toch lijkt er wat te keren in het gemoed van de crisismoeë medeburger. Vraag de Belg of hij vier klimaatministers en negen ministers van Volksgezondheid verkiest, dan wel één regering met alle sleutelbevoegdheden in één hand, en het antwoord zou wel eens verrassend eenduidig kunnen zijn.”¹⁰⁸

De uitputtende coronacrisis heeft de afkeer van het blokkerende federalisme bij de Belgen alleen maar vergroot. Dat een virus schade berokkent, kunnen mensen begrijpen, maar niet dat een overheid en een door haar gecreëerd systeem dat doen. **De historische politieke fout die het federalisme is, moet rechtgezet worden.**

Het alternatief voor de institutionele wanorde is **een nieuw unitair België** met :

1. één enkele regering en één enkel parlement, zonder gemeenschappen of gewesten. Het is ongetwijfeld veel gemakkelijker te besturen met één regering dan met zes, want zo is de hele politiek gecentraliseerd en in handen van politici die elkaar kennen zodat de enige regering op elk

¹⁰⁸ Vetgedrukt door mezelf

vlak eenvoudiger beslissingen kan nemen. Dit systeem moet uiteraard steunen op het principe van “één burger, één stem”, zoals dat sinds 1831 reeds het geval is in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. De gewesten en gemeenschappen worden hierbij afgeschaft, met eventueel het behoud van een kleine, louter culturele raad met een adviserende bevoegdheid die voor het hele Belgische grondgebied bevoegd is. Binnen het nieuwe Belgische ministerie van Cultuur zal elke taalregio zijn eigen staatssecretaris hebben. Iedere minister zal moeten beschikken over een degelijke kennis van de beide grote landstalen, het Frans en het Nederlands, en minstens één minister zal ook goed Duits moeten kennen. Ook de parlementsleden zullen de verbintenis moeten aangaan om de andere grote landstaal aan te leren of hun kennis ervan te verbeteren, op straf van een halvering van hun wedde.

2. een staatsbestuur gebaseerd op de 9 historische provincies. *Grosso modo* stemt in dit systeem het nationale parlement de wetten en voeren de provincies die uit, wat de hereniging van de provincie Brabant met Brussel als hoofdplaats impliceert¹⁰⁹. Het herstel van de provincie

¹⁰⁹ De zesde staatshervorming van 2012-2014 voorzag in de creatie van een “Brusselse Hoofdstedelijke gemeenschap”, die zich over het territorium van de hele vroegere provincie Brabant zou uitstrekken, maar net als alle andere pro-

Brabant is nodig om Brussel en het Brabants achterland opnieuw met elkaar te verbinden. De provincies zullen op het uitvoerend vlak bevoegd zijn voor alle materies die van provinciaal belang zijn, zoals onderwijs, sociale huisvesting, waterbeleid en ruimtelijke ordening evenals voor die domeinen waarvan de uitvoering door de wetgever aan de provincies wordt overgelaten. Een nationale kaderwet levert in al die domeinen het algemeen stramien aan dat vervolgens door de provincies wordt uitgewerkt. In politiek-communautair gevoelige periodes, kan de wetgever zo tijdelijk maximaal veel bevoegdheden naar de provincies doorsturen en die later eventueel terugnemen wanneer de storm is gaan liggen. **Daardoor worden staatshervormingen overbodig.**

Een staatsysteem van 4 gewesten, zoals de confederalisten dat voorstellen, is daarentegen veel te onevenwichtig, omdat het uit twee grote gewesten en twee kleine bestaat, en is niet meer dan een feitelijke bevestiging van de schadelijke bipolariteit “Vlaanderen” versus “Wallonië”. Het zou bij manier van spreken meer een België van 2,75 gewesten zijn. Dat systeem bestaat bovendien al in ruime mate en is net het systeem dat

Belgische voorstellen, zoals herfederalisering van bevoegdheden en een nationale kieskring, bleef ook dit voorstel dode letter. De gewesten moeten hierover immers eerst een samenwerkingsakkoord sluiten, wat ze nog niet gedaan hebben. Naar verluidt houdt de separatistische N-VA zo’n akkoord tegen.

voortdurend voor politiek-communautaire conflicten zorgt. Geen enkel nadeel van het taalfederalisme wordt door het systeem van de vier gewesten weggenomen, integendeel. België zou alleen maar nog ingewikkelder, inefficiënter, duurder, ondemocratischer, discriminerender, asocialer, onethischer, onstabiel enz. worden. Het hele idee van vier gewesten borduurt voort op een tweeledig systeem dat niet kan werken en bedoeld is om taalgroepen tegen elkaar op te zetten met als uiteindelijk doel de splitsing van België.

3. De 19 Brusselse gemeenten en randgemeenten kunnen naar de wens van de bevolking gehergroepeerd worden binnen één agglomeratie of samensmelten in een enkele stad ter compensatie van de opheffing van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Een nieuw unitair België wordt dus geen gecentraliseerde staat. De provincies zullen inderdaad over talrijke nieuwe bevoegdheden kunnen beschikken, vooral op uitvoerend vlak, en de gemeenten zullen hun lokale bevoegdheden behouden. Dat systeem werkt in andere landen zoals Nederland perfect. Bovendien bestaan de provincies al en moeten ze dus niet gecreëerd worden. Naar het buitenland toe moet België echter optreden als één land.

De gemeenten zullen bovendien bindende of niet-bindende volksraadplegingen kunnen organiseren m.b.t.

het taalstatuut van de gemeente wanneer een bevolkingsgroep een andere landstaal (Nederlands, Frans of Duits) spreekt. In het geval van een niet-bindende volksraadpleging is het de gemeenteraad die bij absolute meerderheid beslist of de gemeente van een ééntalig naar een tweetalig statuut of van een tweetalig naar een drietalig statuut overstapt. Het omgekeerde is uitgesloten. Dit systeem is vergelijkbaar met dat van talentellingen zoals dat tussen 1932 en 1962 bestond.

Militair défilé in Brussel op 21 juli 2011 (Foto HVDC)

4. het behoud van de vrije taalkeuze en de bescherming van de landstalen, wat impliceert dat elke burger, ongeacht zijn of haar verblijfplaats, in zijn of haar landstaal gelijke toegang heeft tot de openbare instellingen en

cultuur. Het houdt ook in dat de scholen en de media een actief twee- en drietaligheidsbeleid voeren. De identiteitskaarten worden opgesteld in de drie landstalen, te beginnen met de gewenste taal van de burger alsook in het Engels.

5. een nationale kieskring voor minstens de helft van de 150 Volksvertegenwoordigers in de Kamer.

6. een Senaat, samengesteld uit 100 senatoren, waaronder 75 vertegenwoordigers uit alle provincies (minstens 6 per provincie), aangevuld met 15 nationale senatoren die rechtstreeks verkozen zijn, 9 gecoöpteerde senatoren, nl. onafhankelijke professoren, topmagistraten e.d., en tenslotte een senator van rechtswege, nl. de kroonprins(es). Een tweekamersysteem en de herwaardering van de Senaat zijn noodzakelijk om de kwaliteit van de wetten te behouden en te verbeteren. In totaal zullen er dus 250 parlamentsleden zijn tegenover ongeveer 600 vandaag.

7. het behoud van de grondwettelijke monarchie en de huidige bevoegdheden van de Koning¹¹⁰.

¹¹⁰ Ook al weet men dat de Koning(in) als persoon in België weinig of geen macht heeft.

8. de verruiming van de bevoegdheden van de provinciegouverneur. De politie, het parket en de brandweer zullen op provinciaal niveau georganiseerd worden onder leiding van de gouverneur, de minister van Binnenlandse Zaken en de Koning. In geval van nood kan de burgemeester tevens een beroep doen op de politie (zoals vandaag reeds het geval is).

België heeft dus nood aan een nieuwe en laatste staats hervorming, d.w.z. één die alle voorgaande afschaft. Daarna zullen er geen staats hervormingen meer nodig zijn dankzij de flexibele macht van de provincies, waarvoor de Grondwet van 1831 reeds bepaalde dat de nationale wetgever beslist over wat “van provinciaal en van gemeentelijk belang” is (het huidige artikel 162 van de zogenaamde “federale” grondwet). Een wet kan een bevoegdheid immers op elk moment naar het nationale niveau toetrekken zodat het lokale niveau er niet meer voor bevoegd is. Een nieuwe provinciewet moet er ook voor zorgen dat de nationale regering op elk moment elke bevoegdheid van binnenlands bestuur tijdelijk aan de provincies kan toevertrouwen, met inbegrip van het heffen van belastingen.

Separatisten werpen op dat ook de zogenaamde grendels in de Grondwet dan moeten afgeschaft worden, zoals bijvoorbeeld de ‘alarmbellen’. Maar deze instrumenten,

voor zover ze grondwettelijk zijn, worden nauwelijks gebruikt, laat staan dat ze effectief zijn. Zo kon de door de Franstaligen gebruikte alarmbel de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde in 2012 niet verhinderen. De afschaffing van deze regels, die slechts tot doel hebben een taalminderheid te beschermen, is dan ook niet *per se* nodig.

De terugkeer naar het unitarisme is geen terugkeer naar het verleden, maar een terugkeer naar de toekomst. De flaminganten en wallinganten verwijten dikwijls smalend aan de unitaristen dat ze terug willen keren naar wat ze denigrerend het "*Belgique à papa*" noemen. Maar is dat nu niet het België van de taaltwisten en het ontstaan van het taalfederalisme in de jaren 1970 en 1980 ? Dat is inderdaad het België dat de meeste Belgen zeker niet willen.

Het is waar dat dit nieuwe België sterk op het oude zal lijken, maar het grote verschil is dat het deze keer een echte meertalige staat zal zijn, waar meertaligheid als een troef wordt beschouwd en ééntaligheid als een verarming. Ook zullen de taalwetten van kracht blijven, een kleine versoepeling van enkele regels niet te na gesproken. Dat toont ook aan dat de hervormingen in België hadden kunnen stoppen bij de taalwetten en dat de staatshervormingen overbodig waren. Decentralisatie zal uiteraard behouden blijven, maar zal zich volledig naar de

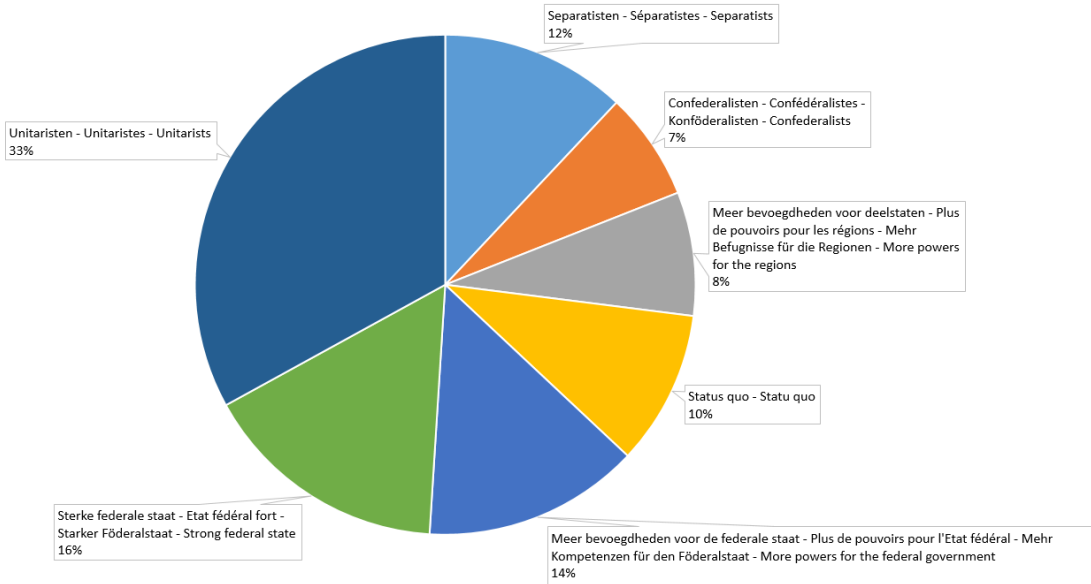
provincies en de gemeenten verplaatsen. Deze entiteiten zijn immers “communautair-neutraal” zodat die decentralisatie niet zal leiden tot plaatselijke afscheidingsbewegingen zoals het “Vlaams”- of het “Waals”-nationalisme. Provincialisatie is dus een perfect middel om aan lokale noden tegemoet te komen zonder aan de nationale eenheid te raken.

Soms moet men institutionele fouten herstellen en een vroegere staatsstructuur herinvoeren wanneer die beter was voor het land. Zo zal niemand betwisten dat de creatie van de republiek West-Duitsland na het slechte nazi-avontuur een goede zaak was, net zoals quasi iedereen de val van de Berlijnse muur en die van het communisme in Oost-Europa goedkeurt. Dit geldt evenzeer voor de terugkeer naar het unitaire België.

De terugkeer naar een unitair België schijnt volgens alle serieuze peilingen ook **de belangrijkste politiek-institutionele strekking bij de Belgen te zijn**, minstens drie keer zo belangrijk als de separatistische. Als men de uniefederalisten en zij die een status-quo wensen erbij rekent, vertegenwoordigt het pro-Belgische kamp een ruime meerderheid van 60 tot 70% in het noorden van het land en zelfs 80% in het zuiden van het land. Minstens wil deze

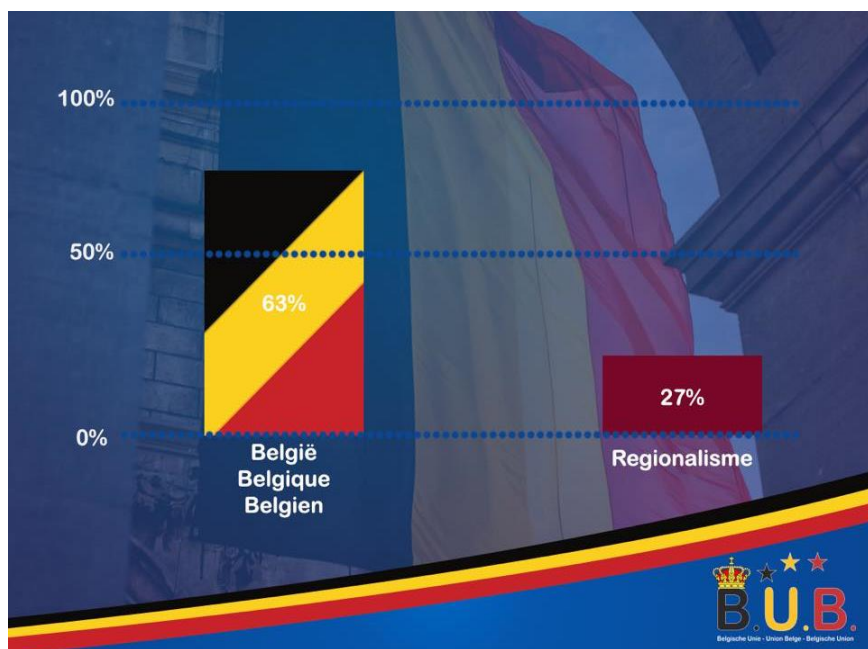
meerderheid geen zevende staatsvorming die nieuwe bevoegdheden splitst.

Peiling België - Sondage Belgique - Umfrage Belgien - Opinion Poll Belgium
2021

Bovenstaande grafiek is de weergave van een in 2021 in Noord-België uitgevoerde peiling door de VUB (Brussel) en de universiteit van Antwerpen (UA)). 33% van de ondervraagden waren voorstander van unitarisme (linksboven), 16% van de ondervraagden wilden een sterke federale staat (linksonder) en nog eens 14% kozen voor meer bevoegdheden voor de federale staat (rechtsonder). Dat geeft een ruime pro-Belgische meerderheid van 63%.

In Zuid-België zouden de pro-Belgische meningen nog een stuk hoger liggen. Het aantal separatisten zou in het noorden van België slechts 12% bedragen naast 7% confederalisten (rechtsboven). 8% van de ondervraagden wil meer bevoegdheden voor de deelstaten en 10% een status quo¹¹¹.

Publicatie van de B.U.B. van mei 2021 n.a.v. deze universitaire peiling

¹¹¹ Zie tekst van de B.U.B.: <http://www.unionbelge.be/?p=13665>

Hierbij stoot men opnieuw op een **merkwaardige paradox**. De Belgische particratie doet erg veel voor de bescherming van kleine minderheden zoals transseksuelen, vluchtelingen en mensen die zwaar ziek dreigden te worden tijdens de coronacrisis, maar niets voor de grote minderheid of zelfs meerderheid unitaristen...

Besluit federalisme

We hebben gezien dat **het taalfederalisme een product is van het taalnationalisme en dat het taalfederalisme op zijn beurt het taalnationalisme versterkt**. Hoe meer men splitst, hoe meer verschillen men tussen de taalgroepen creëert en hoe meer verschillen men creëert, hoe meer men splitst. **Het taalfederalisme zwingelt dus het taalnationalisme aan. Dat is wat men in de sociologie “interactie” noemt**. Deze term geldt niet alleen tussen mensengroepen, maar ook tussen nationalistische ideologieën en rechtssystemen onderling. Het is dan ook bijna een mirakel dat België na meer dan 100 jaar separatistische agitatie en 6 staats Hervormingen (in de zin van ‘staatsafbraken’) nog steeds bestaat...

Tijdens een politiek debat over de Belgische staatsstructuur in Leuven op 18 oktober 2021 vatte de fractieleider van de N-VA het taalfederalisme op een

krachtige en terechte manier als volgt samen: *“Dit is een staatsstructuur die men zelfs zijn ergste vijand niet toewenst.”* De voormalige eerste ministers Martens, Dehaene, Verhofstadt en Di Rupo, die samen vijf van de zes staatshervormingen hebben doorgevoerd, waren dus zeker geen nationale helden, maar eerder landverraders...

Het unitarisme is de enige oplossing voor het probleem dat door het taalfederalisme (en dus het taalnationalisme en de particratie) werd gecreëerd. Het zogenaamde “samenwerkingsfederalisme” kan immers alleen als er samenwerking is. **Nochtans bewijst het federalistische experiment, dat sinds 1970 loopt, dat er geen sprake is van samenwerking, maar wel van tegenwerking tussen voornamelijk de twee grote gewesten en gemeenschappen.** Dat komt omdat die entiteiten er door anti-Belgische en nationalistische krachten zijn gekomen en erdoor worden bestuurd. Bovendien is het nuttig om zelfs in een niet-nationalistisch en federalistisch systeem het laatste woord aan de hoogste overheid te verlenen, zoals dat nu reeds het geval is voor de Europese bevoegdheden. Dat kan alleen door een unitair systeem waarin de nationale overheid het laatste woord heeft.

Om het unitarisme aan te hangen, hoeft men geen overtuigde Belg te zijn. Het volstaat voorstander te zijn van efficiëntie en goed bestuur.

II.C. Een ander probleem: de gesplitste participatie en mediocratie

België is alleen op papier een democratie. In de praktijk is het een participatie, d.w.z. een **oligopolie van enkele gevestigde politieke partijen**. We komen er uitgebreider op terug in het derde deel van dit boek.

Hier bekijken we de participatie en de mediocratie door een politiek-communautaire bril. Hierna spreken we over de participatie en de mediocratie in algemene zin. Overlappingsen en herhalingen zijn dus mogelijk.

Het taalnationalisme zorgde voor de splitsing van de politieke partijen en de media. Die splitsingen liggen mee aan de oorsprong van de politiek-communautaire problemen. Ook hier zien we een interactie.

Bovendien hebben de gesplitste politieke partijen een immense ravage aangericht door het constant hersenspoelen van de Belgen in die zin dat ze het federalisme, het confederalisme, het separatisme en de verdeeldheid tussen taalgroepen constant en in hun eigen voordeel via hun audiovisuele media hebben gepromoot terwijl dit niet de wens was of is van het grootste deel van de Belgische bevolking.

Zo is België een **schijndemocratie** geworden **op een nationalistische basis**.

II.C.1. Problematiek

Vooreerst moeten we iets verduidelijken. **In 1830 was het Koninkrijk België geen particratie aangezien de politieke partijen pas in de jaren daarna ontstonden.** Bovendien waren de partijen toen minder strak georganiseerd en minder machtig dan nu. De macht van de Koning werd van meet af aan opgevat als parlementair, wat wil zeggen dat de Koning door het parlement en de regering gecontroleerd werd. Een koning heeft niet meer macht dan een minister. Elke koninklijke akte moet inderdaad door een minister mee ondertekend worden (artikel 106 van de Grondwet). Dit heeft voor gevolg dat de echte politieke macht niet bij de Koning berust, maar bij de verkozen politici. Deze politici organiseren zich binnen het kader van politieke partijen met elk een voorzitter. De echte politieke macht berust tegenwoordig bij die partijvoorzitters. Nochtans kent de Belgische grondwet het begrip ‘politieke partij’ niet¹¹².

¹¹² behoudens het in 2014 ingevoerde artikel 77,5° dat bepaalt dat de Kamer en de Senaat gelijk bevoegd zijn om de wet op de financiering van politieke partijen te wijzigen.

Toen het Koninkrijk België onafhankelijk werd, bestonden er dus geen partijen. België werd door “unionistische” regeringen – die katholieke en liberale bewindslieden verenigden – bestuurd. In 1846 werd de liberale partij – de oudste van continentaal Europa – opgericht. Vanaf de jaren 1860 organiseerden ook de katholieken zich. In 1884 werd een katholieke partij opgericht, in 1885 de socialistische Belgische Werkliedenpartij (BWP). In 1919 ontstond de Vlaams-nationalistische Frontpartij en In 1921 kwam er nog een communistische partij bij. In de jaren 1930 volgden twee fascistische partijen, het VNV en Rex. Na de Tweede Wereldoorlog werd op de puinhoop van het verdwenen VNV de federalistische Volksunie opgericht.

Op het einde van de jaren 1960 en tijdens de jaren 1970 werden de drie traditionele partijen opgesplitst en kwam er een separatistische partij bij in het noorden, nl. het “Vlaams” Blok (vanaf 2004: “Vlaams” Belang), evenals een regionalistische partij in het zuiden, nl. het Rassemblement Wallon (RW), alsook een regionalistische partij in Brussel, het FDF (Front des Francophones, vandaag Défi). In 1979 werd de milieupartij Agalev (vandaag: Groen) in het

noorden van België opgericht en in 1980 de Franstalige tegenhanger Ecolo.

In de jaren 1980 en begin de jaren 1990 geraakten twee kleine partijen kortstondig in de Kamer, nl. de rechtse UDRT (*'Union Démocratique pour la Rénovation et le Travail'*), met twee verkozenen, en de partij R.O.S.S.E.M., een protestpartij rond de emblematische figuur Jean-Pierre Van Rossem, die drie verkozenen had in de Kamer. Vooral de UDRT heeft kunnen genieten van de laatste vrijheid op het vlak van het afficheren : toen kon men nog vrij en ongestraft affiches en zelfklevers plakken op de openbare infrastructuur.

De wet van 4 juli 1989 op de financiering van de politieke partijen heeft de particratie echter gevoelig versterkt en kleine partijen de toegang tot de macht versperd. Deze wet zorgt ervoor dat de gevestigde politieke partijen tientallen miljoenen euro's subsidies per jaar krijgen terwijl nieuwe partijen niets krijgen en tijdens de verkiezingsperiode zelfs geen substantiële giften mogen ontvangen, wanneer ze die het meest nodig hebben. Ondanks enkele initiatieven kon geen enkele politieke formatie nog blijvend doorbreken, met uitzondering van de

nationale en extreem linkse PTB/PVDA¹¹³, na een 50 jaar durende strijd en een economische crisis die duurde van 2007 tot 2012. Zo telt België door de taalsplitsing van de partijen wel veel partijen, maar heeft de kiezer toch weinig keuze. De gevestigde partijen zijn immers allen particratische partijen die elkaar niet te veel willen beschadigen omdat ze weten dat ze op één of ander niveau wel samen zullen moeten regeren.

De corruptieaffaire ‘Agusta’ en de kindermisbruikaffaire ‘Dutroux’ deden in de jaren 1990 de participatie op haar grondvesten daveren. Niettemin slaagde de politieke wereld er destijds in om de problemen te boven te komen, met name door drastische maatregelen te treffen, zoals de fusie tussen de gemeentepolitie en de rijkswacht. Bedreigender waren de corruptieschandalen van Charleroi in 2005-2006, die vooral de socialistische partij in het zuidelijk deel van het land verzwakten. De “affaires van de intercommunales”, die in 2017 aan het licht kwamen, hebben de reputatie van de participatie nog meer aangetast en vooral bestaande extremistische partijen bevoordeeld zoals de PVDA/PTB, de N-VA en het VB (zie verder). De coronacrisis van 2020-2021, de massale financiële en militaire steun aan Oekraïne in 2022-2024 en de

¹¹³ Die partij bestond echter reeds sinds het einde van de jaren 1960, eerst onder de naam “*Amada*”, wat een afkorting was voor “*Alle macht aan de arbeiders*”.

boerenprotesten van begin 2024 hebben de geloofwaardigheid van de participatie tot een historisch dieptepunt gebracht.

Dit brengt ons tot een aantal vaststellingen.

Eerste vaststelling. De participatie op zich is niet een oorzaak van de politiek-communautaire problemen, maar wel **de taalgesplitste participatie**. Het gaat hier nochtans over een belangrijke oorzaak. Als de partijen nationaal gebleven waren, had het taalnationalisme niet de omvang aangenomen zoals dat vandaag het geval is.

Dat brengt ons tot een andere vaststelling. België is **een dubbele participatie** : een Nederlandstalige in de noordelijke helft en een Franstalige in de zuidelijke helft van het land. Nog correcter is te spreken van een drievoudige participatie, want ook de Duitstalige gemeenschap in het oosten van België, sinds 2017 ook officieus en een beetje verwarrend ‘*Ostbelgien*’ genaamd, beschikt over haar eigen partijen¹¹⁴. Deze vaststelling wordt enigszins getemperd door het feit dat de groenen van het noorden en het zuiden één fractie in het « federaal » parlement vormen en dat de partij PVDA, die

¹¹⁴ Sommige kwaadwillige participaten en media noemen de Duitstalige Belgen de ‘laatste Belgen’ omdat deze zogezegd het meest Belgischgezind zijn, maar geen enkele peiling bevestigt die stelling.

in 2023 verschillende verkozenen heeft, nationaal is georganiseerd.

Maar ook dat is een partiële kijk op de Belgische politiek. Er zijn immers 581 gemeenten met elk hun eigen gemeentepolitiek en soms zelfs lokale partijen die op nationaal of regionaal niveau niet bestaan. Er zijn ook tien provincies met elk hun eigen bestuur. Bovendien is er ook een Brusselse particratie in het gewest Brussel-Hoofdstad alsook een apart bestuur voor de “Franse” gemeenschap (“*Fédération Wallonie-Bruxelles*”). De realiteit van de particratie is dus veel complexer dan de loutere taalsplitsing van de traditionele partijen kan doen vermoeden.

Die gesplitste particratie heeft onder meer als gevolg dat de Belgen een ander politiek aanbod krijgen naar gelang de plaats waar ze wonen. Hieruit volgen logischerwijze een verschillende kiesuitslag en een verschillend beleid. Dit apart beleid en de verschillen die daaruit voortvloeien, hebben als pervers effect dat men de indruk krijgt dat de deelentiteiten inderdaad verschillend zijn¹¹⁵. Een apart beleid zorgt ook voor aparte reacties bij de bevolking. De

¹¹⁵ Zoals in de zomer van 2021 bleek door de vaccinatiegraad van de bevolking tegen corona die in het “Vlaams” gewest beduidend hoger was dan in Brussel. De flaminganten pleitten toen voor per gewest verschillende versoepelingsmaatregelen.

taalnationalisten maken daar dan gebruik van om nieuwe splitsingen van bevoegdheden te eisen.

Belgische vlag in Eupen, provincie Luik, 19 februari 2020 (Foto HVDC)

Derde vaststelling. **De opgesplitste particratie is een gevolg van het taalnationalisme.** Het is de politieke tegenstelling tussen flaminganten en wallinganten alsook het opportunisme van heel wat particraten die de splitsing van de traditionele politieke partijen en de vele splitsingen van bevoegdheden veroorzaakten.

Bovendien is de opgesplitste particratie een katalysator of “versterker” van het taalnationalisme waardoor het anti-Belgische taalfederalisme verder wordt uitgediept. De taalsplitsing van de partijen versterkt immers de tegenstelling tussen flaminganten en wallinganten omdat de politiek eerst tussen de ééntalige partijen binnen éénzelfde taalgemeenschap en dan pas op nationaal niveau wordt gevoerd. De vroegere Belgische vicepremier Steven Vanackere (CD&V) noemde de splitsing van de nationale partijen de grootste politieke vergissing in de

geschiedenis van het land¹¹⁶. In andere meertalige landen zoals Canada en Zwitserland zijn er wel nationale machtspartijen.

Bovendien wordt de gesplitste particratie ook **rijkelijk gesubsidieerd** (78 miljoen euro per jaar in 2024). Voor wat betreft partijen die niet tegen België zijn, is dat nog min of meer aanvaardbaar. Maar ook de separatistische partijen N-VA en VB krijgen miljoenen euro's subsidies. **De Belgen betalen dus voor partijen die hun land willen kapot maken !** Dat gaat het gezond verstand te boven... Er gaan binnen de particratie soms stemmen op om de subsidies van het "Vlaams" Belang (alleen) af te schaffen¹¹⁷, maar de motivering is gebrekkig: men klaagt dan alleen het racistisch karakter van de partij aan en niet haar separatistische ideeën. Aangezien er juist veel Noord-Belgen op het VB stemmen wegens zijn racistische standpunten zou de motivering van de maatregel wel eens een averechts effect kunnen hebben.

Code pénal

We hebben hierboven al gezegd dat ongeveer de helft van de oorspronkelijk nationale bevoegdheden in België

¹¹⁶ Vers l'Avenir, 28 maart 2021

¹¹⁷ Zo verschenen er onder meer artikels in de pers op 19 november 2021 over een voorstel van een verkozene van de PS in die zin.

gesplitst zijn. De gesplitste media geven echter de indruk dat het om drie kwart van de bevoegdheden gaat omdat ze meer aandacht schenken aan het regionale niveau dan aan het nationale. Dat is een ander pervers effect van taalgesplitste en taalnationalistische media. Zij creëren een separatistische perceptie.

Vierde vaststelling. Door de splitsing van de partijen en de media worden er ook **aparte politieke landschappen** in Noord- en Zuid-België gecreëerd met totaal verschillende verkiezingsresultaten als logisch gevolg. Dit creëert opnieuw de foute en door taalnationalisten uitgebuite perceptie dat België uit “twee democratieën zou bestaan”. Bovendien zorgen die verschillende verkiezingsuitslagen, die er in het unitaire België niet of veel minder waren, voor een grote complexiteit bij de “federale” regeringsvorming en -werking.

België is zeker niet de enige particratie. Over de hele wereld zijn er nog tal van andere. Maar de Belgische particratie is bijzonder schadelijk in de zin dat ze taalkundig gesplitst is en ze geenszins de belangen van België behartigt, maar enkel haar eigenbelang dient of het belang van haar taalgewesten.

Vijfde vaststelling. **De gesplitste media VRT, VTM, RTBF, RTL en BRF zijn de instrumenten van de particratie om**

haar macht te bestendigen. De raden van bestuur van de drie zogezegd ‘openbare’ audiovisuele media VRT, RTBF en BRF bestaan volledig uit partocraten. De financiering ervan gebeurt ook door de deelstaten. Zo worden het taalnationalisme en het taalfederalisme gepromoot. Er wordt sinds de jaren 1980 zoveel over de gewesten en gemeenschappen in de media gesproken, m.i.v. de geschreven pers die eveneens door de gemeenschappen gesubsidieerd wordt, dat de Belgen denken dat die organen al lang bestaan en noodzakelijk zijn. Zij en ook de buitenlanders definiëren België zelfs op die basis als zijnde een “huwelijk” tussen “Vlamingen” en “Walen”, met wat Brusselaars en Duitstaligen erbij. Zo liep er vanaf begin 2023 een fel door de “Vlaamse” regering gepromote reeks op de VRT genaamd het “Verhaal van Vlaanderen”, waarin duidelijk de historisch incorrecte indruk werd geschapen dat Limburg, Brabant en Antwerpen altijd tot Vlaanderen hebben gehoord. Het was dus eigenlijk een met belastinggeld betaalde propagandareeks.

II.C.2. Oplossingen

De oplossingen voor het probleem van de partocratie worden verder behandeld in het deel m.b.t. de partocratie in eigenlijke zin.

II.D. De katalysatoren of versterkers van de politiek-communautaire problemen

Er zijn ook factoren die de politiek-communautaire problemen louter versterken zonder dat ze die evenwel zelf hebben veroorzaakt of door deze laatste werden veroorzaakt. Ter herinnering: het taalnationalisme, het taalfederalisme en de taalgesplitste participatie liggen aan de oorzaak van de politiek-communautaire problemen en versterken elkaar door interactie.

Om het eenvoudig te houden, beperk ik me tot de drie belangrijkste versterkers, namelijk de Europese Unie, de economische verschillen en de immigratie, maar er zijn er ongetwijfeld nog meer.

II.D.1. De Europese Unie

De invloed van de Europese Unie op de Belgische politiek is **zeer ambigu**.

De Europese Unie (EU) werd zonder referendum opgericht in 1957 onder de benaming ‘Europese Economische Gemeenschap’ (EEG). Het was eerst de bedoeling een douane-unie te creëren en de economische integratie

tussen de lidstaten te bevorderen. Maar in nauwelijks vier decennia is ze veranderd in een superstaat, die het politieke beheer op zich nam inzake economie, milieu, transport, munt, verkeer, bepaalde fiscale en sociale beleidsdomeinen en zelfs een deel van het universitair onderwijs (Akkoord van Bologna). Sinds kort bemoeit ze zich ook met de defensiepolitiek van de lidstaten ten gevolge van de oorlog in Oekraïne. Paradoxaal genoeg zijn sommige van die domeinen in België geregionaliseerd of gecommunautariseerd terwijl ze op het Europese niveau geharmoniseerd werden (milieu, universitair onderwijs,...). Bovendien aanvaarden alle staten, inclusief de taalnationalisten in België, dat het EU-recht boven de nationale wetten in ruime zin staat¹¹⁸ terwijl in het federale België het nationale recht niet boven de gewest- en gemeenschapsdecreten staat. **Wat onmogelijk is op het drietalige Belgische niveau, kan volgens de particratie wel op het Europese niveau met 27 staten¹¹⁹ en 24 officiële talen.** Hoe kan dat nu? Is nauwe samenwerking met

¹¹⁸ ‘In ruime zin’ omvat dus ook de gemeenschaps- en gewestdecreten en ordonnanties in België; of het EU-recht ook boven de grondwet van de lidstaten staat, is waarschijnlijk, maar wordt niet door alle staten aanvaard (bijv. de discussie in oktober 2021 over een uitspraak van het Pools Grondwettelijk Hof dat besliste dat EU-recht geen voorrang heeft op de Poolse grondwet).

¹¹⁹ Na de Brexit

buurlanden dan gemakkelijker dan met delen van het eigen land? Het bestaan van de EU leidt tot die paradoxale vraag.

Buiten het feit dat deze drastische evolutie misschien niet door de meerderheid van de Belgen gewild was, of in elk geval niet in de huidige mate, dient men vast te stellen dat de Europese Unie zich veel bevoegdheden van de lidstaten heeft toegeëigend. Tijdens ongeveer dezelfde periode werd België zowel naar boven (Europese Unie) als naar onder (gemeenschappen en gewesten) van vele van zijn bevoegdheden ontdaan.

Ondanks het nobele doel van de Europese Unie **heeft haar bestaan zelf de regionalistische en separatistische bewegingen in Europa versterkt**, niet alleen in het noorden en zuiden van België, maar ook in andere Europese regio's zoals Schotland, Baskenland en Catalonië¹²⁰.

Terwijl de Europese Unie de Europese lidstaten dichter bijeen wilde brengen, heeft ze dus ook de lidstaten verzwakt en sommige ervan, zoals België, kwetsbaarder gemaakt voor separatisme. Het Europese Comité van de Regio's, waarin voor België de gewesten zetelen, heeft de regionale autonomiedrang nog versterkt. Ook is de EU niet opgetreden toen in 2013 de Belgische grondwet werd

¹²⁰ Schotland heeft na de Brexit wel definitief de EU verlaten in 2020.

geschonden in het kader van de 6de staatshervorming – door de tijdelijke opheffing van artikel 195, die het mogelijk maakte de anti-Belgische senaats-hervorming door te voeren – terwijl de EU dat recent wel deed na controversiële staatkundige hervormingen in Polen en Hongarije.

De Europese Unie is dan ook een versterker van de politiek-communautaire problemen. Dit is geen anti-Europese stelling, maar een feitelijke vaststelling.

Het einde van de Koude Oorlog na de val van de Berlijnse muur in 1989 en de implosie van de Sovjet-Unie in 1991 hebben nog meer ruimte gelaten voor regionalistische krachten. De toekomst zal uitwijzen of de huidige spanningen tussen de EU en Rusland wegens de oorlog in Oekraïne het regionaal separatisme zullen temperen of niet.

De Europese Unie is niettemin ook een waarborg tegen het intra-Europese separatisme. In de eerste plaats wegens de reeds genoemde fundamentele vraag die ze opwerpt: waarom is samenwerking tussen zoveel landen en talen mogelijk en waarom zou die dan niet kunnen binnen het kleine België?

Bovendien huldigt de EU sinds kort ook een belangrijke doctrine. **Een regio die zich afscheidt van een lidstaat,**

verlaat *de facto* en *de iure* de Europese Unie. De Europese Commissie heeft dit standpunt tijdens de crisis in Catalonië na het onafhankelijkheidsreferendum van 1 oktober 2017 duidelijk bevestigd. Daarenboven vereist de integratie als nieuwe lidstaat binnen de Europese Unie de unanieme goedkeuring van alle lidstaten. Men kan zich best voorstellen dat het voormalige vaderland van een regio of lidstaten waar separatistische bewegingen aanwezig zijn, tegen de toetreding van die voormalige regio tot de E.U. zou(den) stemmen.

Deze vaststelling tempert het centrifugaal effect van de Europese Unie in belangrijke mate.

In dit opzicht zorgt de pijnlijke nasleep van **het onwettige referendum van 2017 over de onafhankelijkheid van Catalonië** voor verrassende en nieuwe inzichten. De Spaanse grondwettelijke crisis had inderdaad belangrijke gevolgen, ook voor België. Kan een regio tegenwoordig nog onafhankelijk worden binnen de Europese Unie ? En zo ja, zal die pas onafhankelijk geworden regio verder binnen de Europese Unie kunnen blijven of erin terugkeren ? Dit zijn belangrijke vragen van internationaal publiek recht.

Maar eerst is het belangrijk op te merken dat de Belgische natie veel sterker dan de Spaanse natie in Catalonië is. De reden hiervoor ligt voor de hand : Catalonië is een

historische en eeuwenoude regio, terwijl de Belgische gewesten en gemeenschappen recente politieke creaties zijn. Het zogenaamde “Vlaanderen” en “Wallonië” zijn nooit zelfstandig geweest, uitgezonderd natuurlijk het Graafschap Vlaanderen. Dit gebied heeft echter niets te zien met de huidige “Vlaamse” regio of gemeenschap. Catalonië maakte gedurende drie eeuwen (van de 12de tot de 15de eeuw) volledig deel uit van een dynastieke eenheid met Aragon. Daarna werd het geïntegreerd in het Spaanse koninkrijk, terwijl het een ruime autonomie behield, die vergelijkbaar is met die van de toenmalige Belgische vorstendommen (Brabant, Vlaanderen, Henegouwen,...). Na de Spaanse Successieoorlog werd Catalonië in 1714 een provincie van het Spaanse koninkrijk. Van 1936 tot 1939 was Catalonië gedurende een korte tijd semi-onafhankelijk, totdat generaal Franco een einde stelde aan het onafhankelijkheidsavontuur. Het Catalaanse territorium is daarbij ongeveer ongewijzigd gebleven, wat niet het geval is als men het middeleeuwse Vlaanderen met het huidige zogenaamde “Vlaams” gewest vergelijkt.

Er dient bovendien onderstreept te worden dat de Catalanen vóór hun onafhankelijkheidsverklaring een – weliswaar door Spanje als nietig beschouwd – referendum hebben gehouden. Die onafhankelijkheidsverklaring werd door geen enkel land in de wereld erkend.

In 2023 scheen de onafhankelijkheidsgedachte bij een grote meerderheid van de Catalanen zelfs verdwenen te zijn.

In die context bespreken we hieronder de verschillende afscheidingswijzen alsook de toepassing ervan in de wereld, de EU en in België.

A. De afscheidingswijzen

Het zelfbeschikkingsrecht is niet absoluut. Het internationaal publiek recht kent het toe in gevallen van kolonisatie, aan volkeren onder vreemde overheersing en aan volkeren die onderworpen zijn aan een regime met raciale wetten.

Onafhankelijkheid is evenwel een feitelijke en juridische kwestie. Ze vergt een territorium, een bevolking, een effectieve regering en sinds de jaren 1990 ook een democratische totstandkoming¹²¹. Men kan de volgende afscheidingswijzen onderscheiden : de revolutie, de onderhandelde afscheiding en de onafhankelijkheid na referendum.

¹²¹ M. COGEN, *The Comprehensive Guide to International Law*, Die Keure, Brugge, 2008

A.1. *Afscheiding door revolutie*

België werd onafhankelijk na een revolutie. In 1830 verkeerde het internationaal publiek recht echter nog in een embryonale fase en was het in hoge mate afhankelijk van de militaire sterkte van de grootmachten. Als voorstander van het onafhankelijkheidsstreven moest men dus “geluk hebben”. De Belgen hadden dat geluk. Andere revoluties, zoals toen op hetzelfde ogenblik die van de Polen, zijn mislukt. De onafhankelijkheidsdrang van de Koerden vandaag zal wellicht ook om militaire en geopolitieke redenen niet met succes bekroond worden.

Een revolutie is dus riskant. In onze hedendaagse wereld, waarin de gemeenschap van de Staten evenals de supranationale organisaties, zoals de Europese Unie en de NAVO, primeren, is ze bovendien erg hypothetisch. Daarenboven moet men rekening houden met het internationaal publiek recht.

Volgens dat recht kan een kolonie of een bezet grondgebied inderdaad zijn toevlucht nemen tot het unilateraal afscheidingsrecht. Maar volgens **de VN-resolutie 1514 (XV) van 14 december 1960** is de poging om de nationale eenheid of de territoriale integriteit van een land te vernietigen, onverenigbaar met de principes van de

organisatie. Deze beschikking werd goedgekeurd op vraag van (ironisch genoeg) Joegoslavië, Tsjechoslowakije en België. Die eerste twee landen zijn inmiddels wel verdwenen, maar de regel blijft van kracht en bindt de lidstaten waaronder België.

De Joegoslavische grondwet van 1974 bevestigde evenwel in zijn preambule het zelfbeschikkingsrecht van ieder volk evenals het recht op afscheiding, terwijl benadrukt werd dat Joegoslavië een federale staat was, “een staatsgemeenschap van vrijwillig verenigde naties en hun republieken”. Het gewelddadig uiteenvallen van Joegoslavië werd dus door de internationale gemeenschap als een interne aangelegenheid beschouwd en bijgevolg in overeenstemming met het internationaal recht.

Maar die laatste opmerking gold dus alleen in het geval van Joegoslavië. Internationaalrechtelijk gezien is het streven naar éézijdige afscheiding onwettelijk.

Hierbij dient ook vermeld te worden dat er in **Kosovo**, een provincie van ex-Joegoslavië, al in 1991 een onafhankelijkheidsreferendum is geweest. Ondanks het feit dat de stemming ongrondwettelijk was, hebben toen maar liefst 99% (!) van de Kosovaren voor onafhankelijkheid gestemd. Het opkomstpercentage

bedroeg 87%. Ter vergelijking: in Catalonië was dat maar 42%. In 2008 stemde ook 100% van het Kosovoars parlement voor die onafhankelijkheid. En zelfs die hoge percentages zorgen niet voor een zeker statuut van het nieuwe land want de nieuwe staat wordt slechts door 50% van de lidstaten van de Verenigde Naties erkend. Een bevolkingsgroep die eenzijdig naar onafhankelijkheid streeft, moet dus zeer sterk in zijn schoenen staan.

A.2. De onderhandelde afscheiding

Een regio die zich wil afscheiden van de centrale staat kan ook proberen zijn afscheiding te onderhandelen met die centrale staat, zoals de Catalaanse separatisten dat vandaag met Spanje wensen. Maar om te onderhandelen moet men met twee zijn.

Het uiteenvallen van **Tsjechoslovakije** is daar een voorbeeld van. De centrale staat verdween immers op 1 januari 1993 na onderhandelingen in 1992 en na een stemming met een 2/3de meerderheid in het Tsjechoslovaakse parlement. Deze onderhandelde ontbinding verliep helemaal binnen het wettelijk kader van dat land, ook al was er geen referendum. Hier ook voorzag de federale grondwet van 1968 in het “onvervreemdbaar recht op zelfbeschikking”. Nochtans is het niet zo, zoals bepaalde flaminganten laten uitschijnen, dat

Tsjechoslovakije na loutere onderhandelingen gesplitst werd. Er was dus ook een stemming in het nationaal parlement.

Tsjechoslovakije is nochtans België niet gelet op de totaal andere geschiedenis en demografie van de twee landen. De Tsjechoslovaakse scheiding vond er ook plaats buiten de wil om van de meerderheid van de bevolking. Er was geen referendum. Internationaalrechtelijk gezien stelde deze implosie wegens het onderhandeld karakter van de scheiding echter geen enkel probleem.

Overigens had ook de **Sovjet-Unie** het recht op zelfbeschikking opgenomen in haar grondwet. De grondwet van de USSR van 1978 bepaalde inderdaad dat de sovjet-republieken de Unie vrijwillig konden verlaten (art. 72-73). Deze bepalingen werden uiteraard door de separatisten aangewend toen de Sovjet-Unie in 1991 uiteenviel.

De Belgische grondwet daarentegen kent het afscheidingsrecht niet. Onderhandeling is natuurlijk altijd mogelijk, maar vergt een goedkeuring door alle betrokken partijen.

A.3. *Afscheiding na referendum*

Het schijnt bovendien dat – buiten het geval van een geslaagde revolutie en misschien ook nog een onderhandelde afscheiding – het separatisme niet meer mogelijk is zonder een referendum dat door de separatisten werd gewonnen. Er zijn de voorbeelden van **Montenegro** in 2006 en Zuid-Soedan in 2011, maar ook de “vruchteloze” referenda in Québec, Schotland en Catalonië. Men kan stellen dat **het referendum de laatste jaren internationaalrechtelijk uitgegroeid is tot gewoonrecht inzake afscheiding en creatie van nieuwe staten.**

Sinds de laatste eeuwwisseling werd inderdaad geen enkele staat gevormd zonder referendum. Die referenda werden door de centrale regering en door de internationale gemeenschap erkend. Een uitzondering op de regel is het geval van Kosovo, dat zich van Servië heeft afgescheiden zonder gelijktijdig referendum en zonder onderhandelingen. Het ging dus om een revolutie. Een deel van de internationale gemeenschap was van mening dat Servië een agressieve staat en een bezetter was.

Onafhankelijkheidsreferenda werden ook op wettelijke basis gehouden in Schotland en in Québec, met de

goedkeuring van de centrale regering, maar zonder dat de separatisten een meerderheid behaalden. In Catalonië was er in 2017 een niet door de Spaanse staat erkend referendum, dat ook gelet op het grote aantal niet-stemmers geen duidelijke uitslag gaf.

Behoudens het geval van onderdrukking en een daaropvolgende succesvolle revolutie of een probleemloze interne onderhandeling is het feitelijk en juridisch gezien quasi onmogelijk geworden om een land te splitsen zonder referendum. Die evolutie is logisch aangezien, zoals hiervoor al werd gesteld, een staat juridisch pas als zodanig wordt beschouwd als hij ook op een democratische wijze tot stand kwam. Onafhankelijkheid uitroepen in een gewestparlement, zoals de flaminganten dat in hun “Vlaams” parlement zouden willen doen, is dus niet voldoende, zoals ook de Catalaanse onafhankelijkheidsverklaring, die wel volgde op een zeer betwist referendum, in oktober 2017 heeft duidelijk gemaakt. Geen enkel land heeft die verklaring erkend. Bovendien is alleen de grondwetgever bevoegd om de grondwet te wijzigen.

Daarenboven moet een referendum dat door de separatisten gewonnen werd, noodzakelijkerwijze gevolgd worden door onderhandelingen met de centrale regering

omdat de grondwet nog grondig dient gewijzigd of afgeschaft te worden, de openbare schuld herverdeeld moet worden en – in het zeer hypothetische geval van België – de grenzen hertekend moeten worden. Dit alles gaat gepaard met buitengewoon ingewikkelde en ongetwijfeld langdurige onderhandelingen met de andere componenten van de staat en zelfs met de internationale gemeenschap alsook in voorkomend geval – wanneer de particratie van het zogenaamde “Wallonië” bijvoorbeeld wenst aan te sluiten bij Frankrijk – met één of verschillende buurlanden. In het (nog steeds zeer hypothetische) geval van België komt daarbij ook nog het netelige dossier van Brussel en de hoofdzakelijk Franssprekende rand ervan, waarvoor de separatisten geen enkele realistische of uitvoerbare oplossing hebben. Het is bovendien erg onwaarschijnlijk dat men binnen elke taalgroep een tweederde meerderheid of zelfs een enkelvoudige meerderheid vindt om België te ontbinden.

B. Onafhankelijk worden betekent niet binnen de Europese Unie blijven

Men moet eveneens rekening houden met de Europese regel volgens dewelke een regio die zich afscheidt, **automatisch de Europese Unie verlaat**. Deze regel, die voortvloeit uit artikel 4.2 van het Verdrag van de Europese

Unie, bepaalt dat de EU de territoriale integriteit van de lidstaten eerbiedigt. Voor de separatistische regio('s) kan dit dramatische gevolgen hebben op politiek en op economisch niveau. Daarbij komt nog dat, om als nieuwe lidstaat te kunnen toetreden tot de Europese Unie, elk land dat pas onafhankelijkheid verworven heeft, **het akkoord moet krijgen van alle lidstaten van de Europese Unie**. Dat stelt vooral een probleem wanneer een “restland” alle rechten en plichten van de voormalige staat heeft overgenomen. Zo zou een “residueel België”, dat overeenkomstig het internationaal publiek recht de Belgische staat opvolgt (net zoals Rusland de USSR opgevolgd heeft), zijn veto kunnen stellen tegen de toetreding van zijn ex-regio. Ook een andere lidstaat die zich tegen separatisme verzet, zoals Spanje, zou dat kunnen doen. Zo begrijpt men ook beter de wens van sommige Franstalige nationalistes, zoals Olivier Maingain (FDF – nu Défi), om de Franstalige gemeenschap, de zogenaamde “Federatie ‘Wallonië’-Brussel”, te behouden. In het geval van een splitsing van het land huldigt hij immers de filosofie: *“België is dood, leve België !”*.

C. De splitsing van België is fictie

Wanneer we rekening houden met verschillende factoren, zoals het geringe aantal separatisten (slechts 12% in Noord-België tegen 33% unitaristen volgens een peiling van april 2021)¹²² alsook de sociologische, economische en culturele smeltkroes van de hoofdstad en haar randgemeenten, **is de splitsing van België politieke ‘science-fiction’ geworden.** De Catalaanse separatisten leveren overigens het bewijs dat separatisme binnen de EU onmogelijk geworden is, terwijl hun regio proportioneel gezien 5 tot 10 keer meer separatisten telt dan het noorden van België en over duidelijk afgebakende grenzen beschikt.

De separatistische N-VA heeft daar iets op gevonden door nu te pleiten voor “**confederalisme**”, wat juridisch gezien een bond van onafhankelijke staten is. Daarbij wordt valselijk naar Zwitserland verwezen dat sinds 1848 een meertalige, multipolaire federale staat is op basis van 26 kantons, waarvan sommige zelfs tweetalig zijn. Bovendien heeft dit land meertalige partijen, meertalige media en een eengemaakt buitenlands beleid, wat in België vandaag niet het geval is.

¹²² Het percentage pro-België wordt zelfs 63% volgens die peiling wanneer men er de unie-federalisten, nl. zij die meer België wensen, bijvoegt (zie grafiek hierboven)

De N-VA vult het begrip confederalisme echter in als een Belgische staat die nog slechts enkele bevoegdheden overhoudt zoals het leger, de politie en buitenlandse zaken en waarbij de rest aan de “deelstaten” toebehoort. Daardoor hopen ze dat een “onafhankelijk” “Vlaanderen” (sic) via het zwakke België toch nog een lidstaat van de EU kan blijven of worden. Nochtans is dat confederalisme vandaag al grotendeels een feit omdat de federale staat niets meer te zeggen heeft in de talrijke deelstaatsdomeinen. En net dat systeem werkt heel slecht.

Misschien zullen de extreme flaminganten (N-VA en VB) na de volgende parlementsverkiezingen (vermoedelijk in 2024) de onafhankelijkheid in het “Vlaams” parlement uitroepen. Die onafhankelijkheidsverklaring zal wederrechtelijk zijn omdat het “Vlaams” parlement natuurlijk niet de Belgische grondwet kan opzijschuiven. Die beslissing zal dan ook nietig zijn en het “Vlaams” parlement zou dan *manu militari* wegens ernstige machtsoverschrijding kunnen ontbonden worden. Maar er worden door de flaminganten al voorbereidingen getroffen. Ze voeren een propagandacampagne via de scholen en de media om het “Vlaams » gevoel te promoten (flamingantische canon en televisieserie « *het verhaal van Vlaanderen* » op de VRT. Bovendien worden in de taalgrensstad Ronse in de provincie Oost-Vlaanderen de

taalfaciliteiten voor de Franstaligen steeds meer door de flamingantische gemeentelijke overheid in vraag gesteld. **Dat is paradoxaal aangezien juist de flaminganten zo sterk op het invoeren van taalwetten hebben aangedrongen.** In Ronse wordt het Frans zelfs zoveel mogelijk uit het straatbeeld gebannen. Daardoor willen de flaminganten ééntalige gebieden scheppen die na een onafhankelijkheidsverklaring niet onder internationale druk een speciaal tweetalig statuut zouden moeten krijgen. Zij vergeten echter dat de taalfaciliteiten geen uitdovend karakter hebben, zoals ook in een vonnis van 2019 door de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel en door de Raad van State in arresten van 2021 werd bevestigd. Alleen de wetgever kan de taalwet wijzigen. Hierbij werd de omzendbrief Peeters (minister in de “Vlaamse regering) van 1997, die in dit uitdovend karakter voorziet, minstens impliciet als onwettig verklaard.

Besluit

Bij wijze van besluit voor dit deel over de Europese Unie kan men enerzijds stellen dat de Europese Unie regionalistische bewegingen geholpen heeft en anderzijds dat de separatisten zich niet bewust zijn of de bevolking niet op de hoogte willen brengen van de nieuwe regels op internationaal publiekrechtelijk vlak, nl. **de noodzaak om een referendum te organiseren indien een regio zich van een land wil afscheuren alsook de Europese regel die stelt dat een regio die zich afscheidt meteen ook de EU verlaat.** Ze verzwijgen dus de nefaste gevolgen van hun splitsingsideologie.

Minstens vereist een splitsing, zoals in het voorbijgestreefde geval van Tsjechoslovakije, een stemming met een 2/3de meerderheid in het nationale of federale parlement. Een meerderheidsstemming in een regionale assemblée is dus ruim onvoldoende.

Deze vaststelling tempert in aanzienlijke mate het middelpuntvliedend effect van de Europese Unie.

II.D.2. De economische verschillen

De sociaaleconomische verschillen tussen het noordelijke, rijkere landsgedeelte en de zuidelijke, armere landshelft van België vormen een **terugkerend thema bij de flamingantische separatisten**. Daarbij worden steeds weer twee dezelfde entiteiten, het zogenaamde “Vlaanderen” en het zogenaamde “Wallonië” (of “Franstalig België”) met elkaar vergeleken en niet bijvoorbeeld de provincies.

Sinds de jaren 1950 heeft het tijdens de Belle Epoque en het interbellum zeer welvarende zuiden van België (steenkoolmijnen, zware industrie) zware economische klappen gekregen en is de economie in het noorden van het land door de aanwezigheid van de zeehavens Antwerpen en Zeebrugge zeer sterk gegroeid. Bovendien kwamen vanaf de jaren 1970 heel wat Belgische bedrijven in buitenlandse handen (‘Empire Empain’, De Generale, Sabena...).

Dit heeft tot een groot economisch onderscheid tussen Noord- en Zuid-België geleid. Volgens een studie van de Nationale Bank van België zouden er in 2019 zogenaamde transferts van 6,2 miljard euro geweest zijn van het “Vlaams” gewest en 900 miljoen euro van het Brussels

gewest naar het “Waals” gewest¹²³. Door de vergrijzing van Noord-België neemt die transfert evenwel elk jaar af, zegt de studie.

Dat bedrag van 6 miljard euro per jaar is relatief weinig. Zo zou volgens een studie van de sociaaldemocratische fractie in het Europees parlement de belastingontduiking - vooral die van grote bedrijven - de staat jaarlijks 30 miljard euro kosten¹²⁴. Dus vijf keer meer. Dat is ook maar slechts 60% van de door de B.U.B. berekende kost van het taalfederalisme (zie hiervoor).

Deze transferts moeten ook gerelativeerd worden door het feit dat **Brabant economisch gezien de sterkste ‘regio’ van België is**, mede dankzij het Franstalige zuiden van Brabant. De noord-zuid-verschillen op economisch vlak geven dus een vertekend beeld, maar het cliché is taai. Wat zich in elk land kan voordoen, groeit in België dikwijls uit tot een zogenaamd communautair conflict.

Ook zijn de vaste kosten, vooral die van de wegeninfrastructuur, dikwijls groter in het zuiden van het land omdat het territorium er groter is hoewel er tweemaal

¹²³ Artikel in het weekblad Knack, “Transfers uit Vlaanderen bedroegen 6,2 miljard in 2019”, 7 september 2021

¹²⁴ De krant HLN, “België loopt 30,4 miljard euro aan belastinginkomsten mis, 23 januari 2019

minder inwoners zijn dan in het noorden van het land alsook minder grote bedrijven en meer groene zones.

Geregeld komen de taalnationalisten dan ook met pseudowetenschappelijke studies naar voor, die de transferts van miljarden euro's van het noorden naar het zuiden van het land moeten aantonen.

Daarbij vergeten ze onder meer dat:

- er ook interprovinciale transferts bestaan¹²⁵;
- er grote transferts tussen regio's in andere staten zijn¹²⁶;
- Brussel, waar heel wat Belgen tewerkgesteld zijn, een verdelende functie heeft;
- er een **“terugverdieneffect”** of terugbetalingseffect bestaat: doordat de Belgen uit het zuiden dikwijls hun producten en diensten aankopen bij een bedrijf dat in het noorden van het land of in Brussel gevestigd is (bijv. de bouw- en distributiesector en het kusttoerisme). Daardoor stroomt er ook veel geld opnieuw naar het noorden van het land;

¹²⁵ Uit de geciteerde studie van de Nationale Bank blijkt dat Limburg en West-Vlaanderen meer ontvangen dan ze bijdragen

¹²⁶ Uit de geciteerde studie van de Nationale Bank blijkt ook dat de transferts binnen Frankrijk, Duitsland, Nederland, Polen en Roemenië heel wat hoger liggen. Het “Waals” gewest zou minder ontvangen dan het noorden van Nederland of Saksen-Anhalt in Duitsland.

- wegens het terugbetalingseffect het noorden van het land er ook alle belang bij heeft dat het zuiden van het land niet te arm wordt.
- bovendien de meeste economische problemen zich in heel het land voordoen. Zo zei de bekende econoom Geert Noels in 2010 (maar de uitspraken zijn ook nu nog geldig):

“België was een industriële grootmacht. Op 40 jaar tijd zijn we gekrompen tot een dwerg. We zijn van netto-exporteerder geëvolueerd naar een netto-invoerder. We produceren veel minder en hebben dus minder inkomsten. De knipperlichten zijn er allemaal: nog maar weinig maakbedrijven, verlies van concurrentiekracht, hoge belastingen, een inefficiënte regering en een te log overheidsapparaat.”

De fameuze transferts van Noord- naar Zuid-België bedragen maar ongeveer 60% van de kost van het federalisme en liggen niet aan de basis van de politiek-communautaire problemen, maar zijn een **vals argument van de separatisten**. Zelfs toen die transferts niet of bijna niet bestonden, zoals in de jaren 1950, bestonden er separatisten. En ook als de verschillen weer verdwijnen

zullen er nog separatisten bestaan. Hun afkeer van België volstond en volstaat.

Zo verklaarde toenmalig minister van Binnenlandse Zaken en huidig “Vlaams” minister-president Jan Jambon op 29 april 2015 in een redevoering voor de *Cercle de Wallonie*: « *Les transferts Nord-Sud, ça nous aide juste pour le marketing. **Mais en fait, ça ne nous intéresse pas*** »¹²⁷.

Vertaling :

« *De Noord-Zuid-transfers helpen ons gewoon met de marketing. **Maar eigenlijk interesseren ze ons niet*** ».

Sedert wanneer vormen sociaal-economische verschillen overigens een scheidingsgrond? Wie bepaalt hoe groot die echte of vermeende verschillen “mogen” zijn? Is het niet de taak van de overheid om verschillen weg te werken en te zorgen voor méér gelijkheid in héél België, opdat iedere inwoner zoveel mogelijk de vruchten kan plukken van de welvaart van het land? Maar het federalisme werkt deze

¹²⁷ *Le Vif/L'Express*, 7 mei 2015.

structurele solidariteit tegen omdat zeer grote delen van de economie en zowat de hele infrastructuur gesplitst zijn.

De sociaaleconomische verschillen vormen dus ook een **katalysator van de politiek-communautaire problemen** (en niet een oorzaak).

II.D.3. De immigratie

Op het eerste gezicht heeft de immigratie niets te zien met de politiek-communautaire problemen in België. Maar op indirecte wijze heeft de immigratie en vooral die van de moslims, die in de jaren 1970 begon, die problemen **in belangrijke mate versterkt** en doet zij dat nog steeds. De immigratie heeft er namelijk voor gezorgd dat het “Vlaams” Blok en later het “Vlaams” Belang (VB) in de jaren 1980 en 1990 een groot aantal stemmen kon ronselen, waardoor de eis van de onafhankelijkheid van het zogenaamde “Vlaanderen” – de eerste boodschap van die partij – veel meer gehoor kreeg. Zelfs al heeft het anti-migratie discours grotendeels de separatistische stellingen van extreemrechts in de noordelijke helft van België bij de start van de 21ste eeuw verdrongen, blijven die stellingen wel degelijk aanwezig en worden ze dikwijls overgenomen door de media. Nochtans blijkt uit peilingen dat een

belangrijk deel van de kiezers van die separatistische partijen geen separatisme willen en zelfs een unitair België wensen...¹²⁸

Daarbij komt ook nog het feit dat **heel wat leden van het VB overgelopen zijn naar de zusterpartij N-VA**¹²⁹, die zich aanvankelijk minder radicaal opstelde t.o.v. het thema van de immigratie en dus “aanvaardbaarder” was. Nochtans is de N-VA even radicaal op communautair vlak, al hanteert ze een andere, schijnbaar gematigdere tactiek. Deze separatistische partij, die in 2001 opgericht werd, is in de jaren 2010 tot de grootste partij van het noorden van het land uitgegroeid en behaalde op haar electoraal hoogtepunt zowat 30 % van de stemmen van het Nederlandstalige kiespubliek. Op het politieke schaakbord situeert ze zich eveneens aan de rechterzijde en nam ze vanaf 2016 net zoals het “Vlaams” Belang een gespierd anti-migratiediscours aan. Sinds de nationale verkiezingen van 2019 is het “Vlaams” Belang echter de sterkste partij van Noord-België (25% van de stemmen voor het VB tegen 21% voor de N-VA volgens een peiling van de VRT van september 2021).

¹²⁸ <https://www.knack.be/nieuws/belgie/het-verkiezingsrapport-zes-foutestellingen/article-normal-1550747.html> (12% bij de N-VA en 22% bij het VB willen een unitair België volgens een postelectoraal onderzoek van 2019).

¹²⁹ Wikipedia “Nieuw-Vlaamse Alliantie”: “N-VA heeft het zelf over 40 mensen met een VB-verleden. Vlaams Belang heeft het over 50 mensen.”

Het VB en de N-VA samen haalden in mei 2019 bij de federale en regionale verkiezingen in het noorden van het land bijna 50% van de stemmen. Tijdens de zomer van 2019 hebben beide partijen ook wekenlang onderhandeld om samen een zogenaamde “Vlaamse” regering te vormen, wat uiteindelijk niet gelukt is.

Aldus heeft de immigratie de politiek-communautaire problemen in België versterkt. Dit is zeker geen kritiek op de immigratie op zich, maar een feitelijke vaststelling.

Toch kan men anderzijds vaststellen dat **de grote meerderheid van de vreemdelingen in België zich als Belgen gedragen en zich Belg voelen**. Doorgaans begrijpen ze niets van de communautaire problematiek, die voor hen geen belang heeft omdat hun moedertaal geen Belgische taal is. Daarom zijn ze over het algemeen ook grote voorstanders van de nationale eenheid. Bovendien is het moeilijk aan vreemdelingen te vragen hun adoptieland te respecteren als de leidinggevende autochtonen zelf hun eigen land niet respecteren.

In elk geval speelt immigratie een zeer belangrijke rol voor de toekomst van België en zijn zogezegd “communautaire conflicten”. De immigratie zal die op lange termijn door de hogere nataliteit bij de vreemdelingen meer en meer afzwakken.

III. DE PARTICRATIE

Inleiding

We hebben het reeds aangehaald. België is een rechtstaat, maar geen echte democratie meer.

Het woord “democratie” is afgeleid van het oud Grieks : “*demos*” dat “volk” en “*kratos*” dat “macht” betekent. Aangezien België door politieke partijen geleid wordt – hoewel de Belgische grondwet die benaming (quasi) niet kent (zie hiervoor) – is België geen volwaardige democratie, maar een **particratie**. We herhalen het: het is weliswaar een rechtsstaat, maar in een politiek geaard proces voor een rechtbank of een hof, is dit recht veeleer relatief. Het Grondwettelijk Hof, het hoogste rechtsorgaan van België, bestaat voor de helft uit rechters die door de politici worden aangeduid. Bovendien stelt men vast dat ondanks de democratisering van de benoeming van de magistraten de laatste decennia de politieke benoemingen tot voor kort de norm waren en dat die praktijk nog steeds bestaat, weliswaar in een beperktere mate, onder meer door toedoen van de gepolitiseerde Hoge Raad voor de Justitie, waarvan de leden door het nationaal parlement worden benoemd.

België is dus een schijndemocratie samengesteld uit een oligarchie van enkele politieke partijen, die in wezen dezelfde zijn als een eeuw geleden, behalve dan dat ze taalkundig gesplitst zijn en dat de groenen en twee flamingantische partijen er in de loop van de jaren bijgekomen zijn.

Vooreerst een rechtzetting: artikel 63 van de Grondwet legt **het principe van “één burger, één stem”** vast. Regionale verschillen in stemkracht kunnen dus alleen een feitelijke oorsprong hebben: mensen die geen Belg of minderjarig zijn en dus niet kunnen stemmen of meer mensen die voor lijsten stemmen die uiteindelijk geen verkozenen hebben. De ‘stemkracht’ van elke Belg is dus perfect gelijk. Een stem in het zuiden van het land is niet meer waard dan een stem in het noorden van het land. De kritiek van flaminganten op dit vlak is dus volledig misplaatst.

Maar met deze opmerking eindigt het mooie verhaal. **Grondwettelijk gezien is België een grote democratie. Op politiek vlak is het echter een democratische hel** door de grote invloed van de gevestigde partijen en hun gesubsidieerde media alsook door het feit dat de particratie zelf de verkiezingen organiseert en controleert. Dit gebrek aan objectieve controle op de verkiezingen

heeft in 2020 tot een veroordeling van België geleid door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens¹³⁰.

Binnen die schijndemocratie en particratische oligarchie hebben de **partijvoorzitters** aanzienlijk veel macht. Zij zijn het die de krijtlijnen van de politiek op alle bestuursniveaus uittekenen en de staatshervormingen onderhandelen. De parlementaire stemmingen van meerderheid tegen oppositie zijn enkel de bevestiging van die machtspositie. Diezelfde partijen en de particraten die ze vormen, beschouwen zich wel degelijk als democratisch. Ze noemen België ook een democratie. Dat komt hen goed uit : zo is de bevolking gerust omdat ze in een democratische illusie leeft. De realiteit is echter totaal anders : naargelang de coalities wordt het land geregeerd door een klein aantal personen die elkaar goed kennen en intimi geworden zijn.

Hierna overlopen we de tentakels van de particratie en stellen we oplossingen voor.

¹³⁰ EHRM, Mugemangano t. België, 10 juli 2020; deze verkiezingskandidaat, die in 2014 net niet verkozen werd, was lid van de PVDA en klaagde erover dat zijn verzoek tot hertelling van de kiesresultaten door het pas verkozen “Waals” parlement, dat volgens de kandidaat en het Hof rechter en partij was, werd afgewezen.

III.A. Een octopus binnen de staat

Net zoals een octopus is de participatie alom aanwezig binnen alle geledingen van de Staat, d.w.z. op federaal, regionaal, communautair, provinciaal, gemeentelijk niveau, binnen de OCMW's, de intercommunales en talrijke min of meer zelfstandige openbare agentschappen en organismen.

De Belgische kiezers worden geconfronteerd met altijd dezelfde politieke partijen, die totaal versterkt zijn en kunstmatig in leven worden gehouden door belastinggeld en media-aandacht.

In 2021 waren er 12 verschillende partijen in het federaal parlement vertegenwoordigd, wat een wereldrecord kan zijn. 8 van die 12 partijen vloeien uit een taalsplitsing voor, met dien verstande dat de drie grote partijen (christelijke, liberale en socialistische partijen) eind jaren 1960 en in de jaren 1970 op taalbasis gesplitst zijn en de twee groene partijen in de jaren 1980 apart tot stand zijn gekomen. Het "Vlaams" Blok, nu "Vlaams Belang heeft geen tegenhanger in Zuid-België evenmin als de N-VA. Het FDF, nu Défi, heeft ook geen tegenhanger in Noord-België. De PVDA is een nationale partij.

Volgens de onafhankelijke site Cumuleo waren er in België in 2016 meer dan 7.000 politieke mandatarissen die samen meer dan 50.000 politieke mandaten uitoefenden (!).

In het 'Waalse' gewest zijn er 77 intercommunales met niet minder dan 2.126 mandaten, zo blijkt uit een berekening van Le Vif (17.07.2017), die in 2016 samen ongeveer 8 miljoen euro kostten. De 'ontdekking' vond plaats nadat eind 2016 de geruchtmakende 'Publifin'-affaire uitbrak.

In het "Vlaams" gewest waren er in 2017 ten minste 76 onafhankelijke agentschappen en organen, met naar schatting 350 politiek benoemde personen wier salaris opliep tot 29.000 euro per jaar. Ook hier bewijst het feit dat deze instellingen in 2017 werden "ontdekt", na vele jaren te hebben bestaan, dat de particratie heeft getracht deze verspilling voor de bevolking verborgen te houden.

De particratie is dus overal aanwezig waar de politiek kan infiltreren, d.w.z. daar waar er publieke middelen (d.w.z. belastinggeld) op het spel staan: van de Nationale Loterij tot het dorps-OCMW. Vele van deze instellingen, voor zover ze nuttig zijn, kunnen perfect zonder politici worden beheerd.

Er zijn bovendien politici die tussen 10, 20, 30 en zelfs meer mandaten cumuleren, waarvan sommige bezoldigd zijn. Het spreekt vanzelf dat één mens niet over voldoende tijd beschikt om zich met al die mandaten bezig te houden. Jaarlijks verdienen sommige politici dankzij die cumuls 100.000 tot 300.000 euro. Ze verdedigen zich door te zeggen dat ze er hard moeten voor werken, maar dat is een leugen. Hun werklast is veelal onbeduidend of zelfs onbestaande. Meestal beschikken die politici ook niet over enige specifieke competentie. Sommigen worden enkel vergoed wegens hun netwerk en hun invloed. Dat is maar een kleine stap verwijderd van corruptie.

Zelfs de bazen van belangrijke openbare of semi-openbare bedrijven zoals de Post (BPost), de NMBS, de Lijn, de TEC en Proximus worden door de politieke partijen benoemd.

Volgens een publicatie van 5 november 2017 op de website Cumuleo.be is België het zwarte schaap inzake corruptiebestrijding omdat het de aanbevelingen van de GRECO, het anti-corruptieorgaan van de Raad van Europa, niet uitvoert. België wordt aldus gerangschikt naast weinig benijdenswaardige landen als Macedonië en Armenië. De reden voor dit gebrek aan geestdrift is zonder enige twijfel

het feit dat de Belgische participatie iets te verbergen heeft. De onthullingen van 2017 wijzen in elk geval in die richting.

Hoe de participatie bestuurt, is van weinig belang. De participaten worden immers voldoende omringd door andere participaten en door medewerkers, die meestal bekwaamder zijn dan zichzelf, terwijl de burger niet eens weet waarmee die participaten zich werkelijk bezighouden. Hun herverkiezing kan bijgevolg niet het gevolg zijn van hun werkelijke prestaties, maar van hun media-optredens en van de steun die ze krijgen van hun partij die haar kandidaten op de kieslijst plaatst.

De participaten zeggen dus niet wat ze doen. Ze verzorgen vooral hun imago. Ze doen meestal enkel aan marketing en demagogie¹³¹. **De participatie werkt niet voor de bevolking – waar ze zich exclusief mee zou moeten bezighouden -, maar is bezig met machtsverwerving en machtsbehoud.** Dikwijls houdt ze zich bezig met discussies van ondergeschikt belang en zelfs met uitgevonden of uitvergroete problemen om zichzelf als belangrijk voor te stellen.

¹³¹ Demagogie betekent voorstellen lanceren of kritiek geven om zich populair te maken goed wetende dat die voorstellen niet realistisch zijn of dat de kritiek ongegrond of overdreven is.

En heel wat burgers trappen in de val. Zo kan men eens nagaan hoeveel punten van de verkiezingsprogramma's van de partijen van de afgelopen 50 jaar gerealiseerd werden. Men zal vaststellen dat het slechts om een heel klein aantal gaat. Erger nog, soms doen de partijen of bepaalde leden ervan, wanneer ze aan de macht zijn, exact het tegenovergestelde van wat ze beloofd hebben. Van zodra de partijen verkozenen hebben, vergeten die partijen immers snel hun verkiezingsbeloften en doen ze wat ze willen.

Dit is het perverse effect van de particratie : niet alleen misleidt ze de bevolking over haar belang en haar competenties, maar maakt ze het goed bestuur van het land overbodig. Een zwak bestuur volstaat om aan de macht te blijven, vooral bij gebrek aan echte concurrenten, zoals dat dikwijls het geval is binnen een particratie. Zij doet alsof ze het land bestuurt, maar in werkelijkheid doet ze niets om het vooruit te helpen. Ze beoogt niet de verbetering van het alledaagse leven van de Belgen, maar het winnen van de volgende verkiezingen en dus haar machtsbehoud. **De particratie houdt zich bijgevolg voornamelijk bezig met haar imago, haar verrijking en de voorbereiding van de volgende verkiezingen.**

De participatie munt wel uit in haar strijd tegen indringers, d.w.z. nieuwe partijen of burgerlijsten, die de democratische waarden niet op het spel willen zetten, maar die de fouten van het systeem willen corrigeren en weer wensen aan te knopen met een politiek die het algemeen welzijn nastreeft en niet het voortbestaan van partijbelangen. Door de nieuwe democratische partijen met alle mogelijke middelen ongeloofwaardig te doen overkomen, verplicht de participatie de burger steeds op dezelfde partijen of voor extremen te stemmen, wat de Belgen niet dichterbij de ideale Staat brengt.

De participatie bestuurt België dusdanig slecht, dat de basisfuncties van de Staat, nl. veiligheid, communicatiemiddelen, basisinfrastructuur zoals wegen, rioleringen en kerncentrales, energie, openbaar vervoer, mobiliteit, onderwijs, gezondheidsbeleid, sportbeleid, monumentenzorg, toerisme enz. verwaarloosd worden. Op lange termijn is deze situatie onhoudbaar en brengt ze het welzijn van de burgers ernstig in het gedrang.

Niet alleen wordt de Staat slecht beheerd door de participatie, maar bovendien heft ze kolossale belastingen, waardoor België een fiscale hel is geworden. De helft van

de in België geproduceerde rijkdom wordt afgestaan aan de staat en de deelstaten via allerhande belastingen. **België is één van de landen ter wereld met de hoogste belastingdruk.** Dit zou wellicht geen probleem vormen als de overheid haar werk correct uitvoerde, maar in werkelijkheid is dit niet het geval. Men kan het vergelijken met een hoge aankoop prijs voor een versleten wagen. Dit is een vorm van gelegaliseerde oplichting.

Dikwijls legt de propaganda van de particratie niet uit wat de politici werkelijk deden toen ze aan de macht waren en in welke mate hun beleid verschilde van dat van hun voorgangers¹³². Ze schetst een opgesmukt beeld dat geenszins beantwoordt aan de realiteit of ze belooft een beter en vaak utopisch beleid, dat de partij in kwestie niet eens kon realiseren toen ze aan de macht was... Dit is kiezersbedrog en heeft niets te zien met democratie. Het is louter manipulatie van de publieke opinie om een maximum aan stemmen binnen te halen en zo aan de macht te blijven, vooral wegens de financiële voordelen die daaraan verbonden zijn.

¹³² Het juridische en budgettaire kader biedt veelal weinig of geen ruimte voor vernieuwingspolitiek, vooral niet in een land als België, dat tot over zijn oren in de schulden steekt.

Bovendien helpt de ingewikkelde staatsstructuur van België de participatie. De participaten kunnen zo immers gemakkelijk hun verantwoordelijkheid op andere niveaus afwentelen en in de praktijk doen ze dat ook, bijvoorbeeld inzake mobiliteit of energiebeleid terwijl ze er door de verstrengeling van bevoegdheden en de vele vertakkingen van de participatie op verschillende niveaus tegelijkertijd minstens zelf gedeeltelijk verantwoordelijk voor zijn of waren.

De participatie staat dikwijls ver van de burgers. Er is bijvoorbeeld nooit een betoging geweest voor de invoering van de pariteit man-vrouw en toch heeft de participatie daarvan een essentieel programmapunt gemaakt. Die strijd voor absolute gelijkheid is ook erg hypocriet als die participatie tegelijkertijd het verdelende taalfederalisme laat bestaan en zelfs uitbouwt of belastinggeld aan racistische en separatistische partijen, zoals de N-VA en het VB, geeft. Ook bij de strijd tegen de klimaatopwarming legt ze graag de verantwoordelijkheid bij de individuele burger (bijv. door het verbannen of belasten van vervuilende auto's) om zo haar eigen zwakte of incompetentie te verbergen terwijl dit probleem vooral door staten en grote bedrijven moet aangepakt worden.

De participatie doet alsof ze het land bestuurt, maar in werkelijkheid doet ze niets om het vooruit te helpen. Ze

beoogt niet de verbetering van het alledaagse leven van de Belgen, maar het winnen van de volgende verkiezingen en dus haar machtsbehoud en haar verrijking. Ze houdt zich bijgevolg voornamelijk bezig met haar marketing en de voorbereiding van de volgende verkiezingen. Politiek in België is zo vooral een groot vermaak voor de particratie geworden, waarbij het belang van de burgers op de laatste plaats komt.

Op de koop toe spelt de particratie de burgers regelmatig de les, bijvoorbeeld op vlak van de strijd tegen klimaatopwarming, de gelijkheid man-vrouw, de strijd tegen discriminatie en de verkeersveiligheid terwijl ze zelf nauwelijks in staat is haar basistaken op een voldoende wijze te vervullen.

Bovendien doet de particratie de burgers hoge belastingen betalen. Wie strenge regels oplegt, moet ook streng zijn voor zichzelf.

Dat wil niet zeggen dat er onder de particraten geen goede politici zijn, maar ze spelen gewild of ongewild het spel van de particratie mee.

III.B. De (vergeten) schandalen van 2017

Zoals reeds gezegd barstte eind december 2016 in het zuiden van het land het Publifin-schandaal los en in februari 2017 in het noorden het Publipart-schandaal. Het had te maken met intercommunales die overdreven vergoedingen uitkeerden aan in hun organen zetelende politici, die zelf niet eens de vergaderingen bijwoonden. In het strafrecht spreekt men over het misdrijf van knevelarij wanneer een ambtenaar onverschuldigde overheids gelden verwerft (artikel 243 van het Strafwetboek).

Door die schandalen hebben de Belgen het spinnenweb van intercommunales ontdekt, die instaan voor de distributie van water, gas en elektriciteit alsook voor telecommunicatie. Tevens hoorden ze van de aanwezigheid van politieke mandatarissen in de organen van die intercommunales. De Belgen ontdekten ook dat die intercommunales dikwijls economische kartels creëren, die de prijzen hoog houden. In totaal waren er in 2017 in het “Vlaamse” gewest 210 intercommunales met 3.600 politieke mandatarissen en 77 intercommunales in het “Waalse” gewest met 2.100 verkozenen, die in 2016 ongeveer 8.100.000 euro kostten. In het Brussels-Hoofdstedelijk gewest waren er nog 13 intercommunales.

In totaal telde België in 2017 dus niet minder dan 300 intercommunales op een totaal van 589 gemeenten¹³³.

Het feit dat die instellingen in 2017 na een jarenlang bestaan “ontdekt” werden, toont aan dat de participatie deze verspilling voor de bevolking probeerde verborgen te houden.

De participatie is dus alom aanwezig waar de politiek zich weet te infiltreren, d.w.z. waar staatsgeld (belastinggeld dus) te rapen valt : van de Nationale Loterij tot bepaalde gemeentelijke VZW’s. In bepaalde gevallen worden die instellingen niet werkelijk beheerd of gecontroleerd door de participatie, maar gebruikt ze die om zich te verrijken. Daar volgt uit dat die instellingen, voor zover ze van enig nut zijn, ook zonder politici kunnen beheerd worden.

De structuur en de samenstelling van bepaalde gemeentelijke VZW’s en intercommunales zijn erg wazig. Dit creëert een buitenkans om er de “gebuisden” van de politieke wereld in op te vangen, waardoor de partijen zich meteen van de trouw van hun verkozenen verzekeren.

Men heeft tevens ontdekt dat bepaalde politici zich in ruil voor zogenaamde “raadgevingen” laten bezoldigen door bedrijven (zoals Telenet, een communicatiebedrijf dat in

¹³³ Sinds 1 januari 2019 zijn er 581 gemeenten.

die tijd zowat een feitelijk monopolie had over abonnementen op de televisie- en internetdistributie in het noorden van het land). Dat is maar een stap verwijderd van corruptie. In Brussel heeft het schandaal rond de intercommunale Samusocial, die zich ontfermt over daklozen, ertoe geleid dat de burgemeester van Brussel, Yvan Mayeur (PS), in 2017 ontslag moest nemen.

De burgers ontdekten in 2017 ook het recht van ex-ministers om verder “omringd” te blijven door één of twee medewerkers op kosten van de staat en dit tot 5 jaar na het einde van hun mandaat. Een ex-minister van Ecolo heeft zelfs één van haar medewerksters als poetsvrouw gebruikt omdat ze niet meer wist wat ze met haar moest aanvangen. Dat is onaanvaardbaar en absurd¹³⁴.

In 2018 en 2019 ontstond er ook ophef in de pers en bij de bevolking over de **hoge uittredingsvergoedingen** die ministers en parlementsleden krijgen wanneer ze hun functie vrijwillig of gedwongen stopzetten. Die vergoedingen kunnen oplopen tot bijna een half miljoen euro. In 2021-2022 teisterde een schandaal het ‘Vlaams’ parlement rond de verkozene El Kaouakibi (ex-VLD) die onterecht subsidies zou ontvangen hebben voor een VZW die ze beheerde. Zij wou geen ontslag nemen uit het

¹³⁴ Le Vif Express, 4 augustus 2017, p. 20 e.v.

parlement waar ze als onafhankelijke bleef zetelen en verklaarde zich ziek, waarna ze nog maandenlang een rijkelijke ziekte-uitkering kreeg.

In april 2023 brak er een groot schandaal uit in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, waar de voormalige voorzitters Herman De Croo (VLD) en Siegfried Bracke (N-VA) grote, extralegale pensioenbonussen hadden ontvangen.

Een ander schandaal dat in 2017 aan het licht kwam, betrof de elektriciteitsproducent Electrabel. Die zou in samenwerking met de intercommunales en de particratie de elektriciteitsprijs gedurende meer dan 20 jaar te hoog gefactureerd hebben. Dezelfde uitwassen zouden zich voordoen of voorgedaan hebben in de sector van de teledistributie (Telenet, Voo)¹³⁵.

Zo kregen de Belgen de indruk dat men alleen het topje van de ijsberg van de politiek-financiële schandalen kent.

Nog in 2017 beloofde de particratie in koor de twijfelachtige praktijken af te schaffen, maar om voor de hand liggende redenen – gemakkelijk geldgewin, het feit dat de hele particratie boter op het hoofd heeft en de afwezigheid van een echte oppositie – kwam daar niet veel

¹³⁵ Le Vif Express, 10 maart 2017, p. 20 e.v.

van terecht. Enkele “luitenants” werden aangeklaagd, maar zelden gestraft. De partocraten probeerden de zaak te laten doodbloeden door het debat te verleggen en de aandacht af te leiden naar het veel minder belangrijke probleem van de cumuls. Het probleem is immers dat door de afschaffing daarvan het aantal politici onvermijdelijk toeneemt...

In het zuiden van het land was er voor de zaak Publifin een “parlementaire” commissie in het “Waals” parlement, maar niemand werd gesanctioneerd. De aanbevelingen van deze commissie werden niet uitgevoerd. De nieuwe “Waalse” regering heeft wel enkele luttele maatregelen genomen, zoals een verlaging van uitgaven op het niveau van de ministeriële kabinetten, zonder evenwel het bestaan van die kabinetten in vraag te stellen. Eind 2022 waren trouwens zowel de secretaris als de voorzitter van het “Waals” parlement in het centrum van een financieel schandaal.

In het “Vlaamse” gewest heeft de bevoegde minister beslist enkele intercommunales samen te voegen en het aantal politieke mandatarissen te verminderen. Men heeft ook beslist de OCMW’s in de gemeentesturen te integreren, wat een positieve maatregel is, aangezien de gemeentelijke structuren erdoor vereenvoudigd worden.

Maar in het noorden van het land en op het federale niveau was er geen enkele parlementaire onderzoekscommissie en afgezien van enkele ontslagen en de hierboven vermelde maatregelen, bleef alles zo goed als ongewijzigd.

In Brussel werd een “parlementaire” commissie opgericht voor het schandaal rond Samusocial, maar zonder noemenswaardige resultaten. Afgezien van de burgemeester van Brussel, Yvan Mayeur, verantwoordelijke van Samusocial, en een ander lid van de gemeenteraad, behielden alle mandatarissen hun post.

In geen enkel gewest werd overgegaan tot terugvordering van gestolen of onterecht uitbetaalde fondsen.

In het algemeen wijst niets erop dat deze mistoestanden echt werden aangepakt en de situatie werkelijk zou verbeterd zijn. Ondertussen zijn de meeste burgers de schandalen die in 2017 aan het licht kwamen alweer vergeten.

Een dergelijke weke reactie is enigszins normaal aangezien de macht van de particratie niet echt bedreigd wordt. Bovendien controleert de particratie de media en haar eigen financiering. **Zij ontvangt jaarlijks 75 miljoen euro van de belastingbetaler.** De particratie is aan dat overheidsgeld verslaafd. De echte oppositie wordt genuilkorfd. **Het politiek systeem is vergrendeld.**

Ook strooit de partitatie rijkelijk met subsidies om zichzelf aan de macht te houden. Alleen al de “Vlaamse” regering spendeert jaarlijks bijna 18 miljard euro aan subsidies aan verenigingen, bedrijven en lokale overheden¹³⁶. Belgisch-gezinde verenigingen krijgen uiteraard niets.

Daarbij komt, en dat is er ook een gevolg van, dat de burgers zich afkeren van de politiek en zeker in het noorden van het land voor extremistische, maar niet minder partitatische partijen stemmen, nl. VB en N-VA. Die laatste partijen beschimpen voortdurend de Franstalige landgenoten en krijgen zelfs hopen belastinggeld en media-aandacht... Dit is uiteraard waanzinnig vanuit het oogpunt van de Belgische staat, die de eenheid van het land zou moeten bewaren en zijn burgers zou moeten beschermen.

De partitatie heeft zoveel macht dat de burgers zich geen illusies maken over hun invloed om de zaken te veranderen. Die afkeer of die gelatenheid biedt vrij spel aan slecht bestuur en corruptie¹³⁷. Ministers en andere

¹³⁶ De Standaard, 23 februari 2023

¹³⁷ Zo werd de staatssecretaris voor immigratie en asiel van 2014 tot 2018 Theo Francken (N-VA) betrokken in een visa-schandaal inzake christelijke vluchtelingen uit Syrië, maar werd uiteindelijk slechts een gemeenteraadslid, genaamd Kucam (N-VA), voor deze fraude veroordeeld. De gewezen staatssecretaris genoot immers nog van een parlementaire onschendbaarheid. Dit schandaal heeft er hem

hooggeplaatste politici worden quasi nooit vervolgd, laat staan veroordeeld en dit i.t.t. een buurland als Frankrijk.

Nochtans verheffen zich steeds meer stemmen die een grondige verandering eisen. Die stemmen worden aangewakkerd door de ontwikkeling van het internet en de sociale netwerken, maar men moet toch vaststellen dat de gevestigde partijen zich weinig of niet in vraag stellen, noch aan de top (wat begrijpelijk is), maar evenmin onderaan bij de lokale mandatarissen en de leden, die nochtans heel wat ten goede zouden kunnen veranderen.

III.C. Hoe organiseerde de particratie haar macht ?

III.C.1. Inleiding

De politiek wordt dikwijls door kleine minderheden bepaald. De zogenaamde “stilzwijgende” meerderheid heeft niet veel te zeggen. Bij wijze van voorbeeld : relatief weinig mensen hebben de flamingantische beweging op gang gebracht, hoewel die het nationale politieke leven in België sinds tientallen jaren domineert. Zo was de 19de-eeuwse Meetingpartij geconcentreerd rond Antwerpen. Ze vertegenwoordigde dus bijlange niet de Belgische

bovendien niet van weerhouden om nog jarenlang een belangrijke rol te spelen in zijn partij en de oppositie.

bevolking. Tussen 1920 en 1930 telde het Davidsfonds 74.000 leden op een totale bevolking van 8 miljoen Belgen, hetzij minder dan 1 procent van de bevolking. Het VNV, de partij die tijdens de Tweede Wereldoorlog aan de macht was, telde nauwelijks 40.000 leden. De Volksunie telde in 2000 16.000 leden. De N-VA, de grootste partij in België in termen van kiezers na de verkiezingen van 2010, telde 41.000 leden in 2014, wat neerkomt op minder dan een half procent van de Belgische bevolking. Deze partij haalt echter sinds jaren dagelijks de krantenkoppen en bepaalt grotendeels de Belgische politiek sinds ongeveer 2007. Volgens het onafhankelijk tijdschrift Apache¹³⁸ telde het “*Vlaams-nationaal Jeugdverbond*”, afgekort “VNJ”, in 2010 nauwelijks 850 leden, maar het onderhield een sterke band met flamingantische personaliteiten, zoals Geert Bourgeois (N-VA), Koen Kennis (N-VA) en de veroordeelde negationist Siegfried Verbeke¹³⁹. Voor de periode van 2018 tot 2021 ontving deze uiterst rechtse en separatistische organisatie jaarlijks 93.000 euro (!) subsidies van de zogenaamde “Vlaamse” regering¹⁴⁰.

De wallingantische beweging is vandaag bijna onbestaande. Er is vandaag geen enkele partij die uitgesproken wallingantisch is, wat natuurlijk niet wil

¹³⁸ Uitgave van 6 december 2017

¹³⁹ Bron : Wikipedia

¹⁴⁰ 11.000 euro meer dan de jaren daarvoor

zeggen dat er in de Franstalige, traditionele partijen geen wallinganten zitten.

Desondanks bepalen de flamingantische en wallingantische minderheden de Belgische politiek.

Volgens de statistieken van het Cevipol (Studiecentrum van het politieke leven van de ULB) hadden in 2012 bijna 400.000 Belgen lidgeld aan een partij betaald. Dit stemt ongeveer overeen met één stemgerechtigde Belg op twintig. In 1987 waren het er nog ongeveer 650.000. Het is dus bijna steeds een kleine minderheid die het beleid van het land en de politiek die er geleid wordt, bepaalt. Men zou dit als een “dictatuur van minderheden” kunnen omschrijven. Met echte democratie heeft dit niets te zien.

Anderzijds trekken de particraten zich weinig aan van de volkswil omdat ze in een comfortabele machtspositie verkeren. Ze zijn niet van plan een andere werkwijze in het vooruitzicht te stellen. Af en toe vernieuwen ze hun partijkader of kiezen ze een andere naam en wekken ze de valse indruk dat er iets veranderd is. Het is maar opsmuk, want de partijen blijven zoals ze zijn, afgezien van een naamswijziging of één of ander absurd of scherpzinnig idee dat ze aan hun programma toevoegen of gewoon even in de media gooien. Soms hanteren ze choquerend taalgebruik om toenadering tot de gewone man te zoeken,

zonder evenwel een concrete oplossing te bieden. Het gaat er vooral om de indruk te wekken dat men rekening houdt met de mening van de burger en met de evolutie binnen de samenleving, maar dan wel zonder het systeem van de participatie in vraag te stellen of het beleid daadwerkelijk te veranderen.

Op die manier zal men het bedrag van de staatsschuld niet verminderen. Dat bedroeg op 31 oktober 2022 de som van 467 miljard euro of 106% van het BBP, wat veel hoger is dan in de buurlanden van België. Die buitensporige som is echter slechts de “zichtbare” kant van de schuldenlast. De staat verleende ook waarborgen, zoals bijvoorbeeld die ten voordele van de spaarders, waarbij de eerste 100.000 euro op de bankrekening gewaarborgd blijven wanneer een bankinstelling failliet gaat. Men kan zich voorstellen welke goudmijn de staat zou moeten uitkeren aan bijvoorbeeld 1.000.000 Belgen, mocht een belangrijke bank failliet gaan. Het zou hier gaan om 100 miljard euro. Binnen het kader van het eurosysteem heeft de staat zich eveneens garant gesteld voor door andere landen aangegane schulden, zoals Griekenland.

In werkelijkheid munt de participatie slechts in twee opzichten uit: **het aantal en de ingewikkeldheid van de staatshervormingen alsook de stevigheid van haar eigen organisatie.**

Op geregelde tijdstippen draagt ze bevoegdheden over aan de deelgebieden die ze zelf gecreëerd heeft, waarbij ze impliciet toegeeft dat haar vorige staats Hervormingen niet deugden.

De participatie eigent zich tevens ruime subsidies toe en controleert de media en de verkiezingen waardoor ze zich stevig aan de macht kan vastklampen. Meningsverschillen binnen de partijen kunnen zo verborgen en “weggekocht” worden. Tevens verleent de participatie zelf rijkelijk subsidies aan allerhande organisaties en dit niet altijd omdat het over efficiënte organisaties zou gaan, maar om haar machtsbasis te behouden of te versterken. Zo deelde bijvoorbeeld het “Vlaams” gewest in 2021 13,3 miljard euro aan subsidies uit !

We legden reeds de nadruk op het slecht functioneren van het staatsbestuur en de buitensporige kost ervan. We haalden ook reeds aan dat de participatie ondanks het Agusta-schandaal en de affaire Dutroux in de jaren 1990 haar macht behield, hoewel ze grondig dooreengeschud werd. De rechtszaken in Charleroi van 2005 tot 2007 hebben de participatie evenmin verzwakt. De impact van de schandalen die in 2017 aan het licht kwamen, is al bij al ook beperkt aangezien de participatie er goed in slaagt nieuwe partijen de toegang tot machtsposities te ontzeggen, met als enige notabele uitzondering de linkse PVDA/PTB, die in

2014 en 2018 in heel België verschillende parlementaire mandaten in de wacht sleepte.

Enkele weinig betekenisvolle naamsveranderingen niet te na gesproken bleef de particratie inderdaad zo goed als onveranderd sinds de splitsing van de traditionele partijen tussen 1968 en 1978. Er zijn nog steeds twee liberale partijen (PVV later Open VLD in het noorden, PRL later MR in het zuiden), twee sociaalchristelijke partijen (PSC later CDH en sinds 2022 Les Engagés in het zuiden en CVP later CD&V in het noorden), twee socialistische partijen (PS in het zuiden en SP later SP.a en sinds 2021 Vooruit in het noorden) alsook drie nationalistische partijen (VB en VU later N-VA in het noorden en RW later FDF en nog later Défi in het zuiden)¹⁴¹. Het VB, eerst Vlaams Blok, dat sinds 2004 Vlaams Belang heet, is hier een buitenbeentje omdat deze separatistische en extreemrechtse partij slechts in de jaren 1970 werd opgericht en zich pas tegen het einde van de jaren 1980 kon ontwikkelen tegen de achtergrond van de toenemende immigratie van Noord-Afrikanen. In de jaren 1980 konden de ecologisten (Agalev later Groen in het noorden en Ecolo in het zuiden) zich nog tijdig bij het clubje aansluiten vooraleer de wet op de financiering van de

¹⁴¹ In tegenstelling tot de andere geciteerde partijen, was het FDF niet de opvolger van het RW

politieke partijen in 1989 definitief de deur voor nieuwe indringers bijna volledig sloot.

De particratie wenst enkel aan de macht te blijven en haar invloed te doen toenemen. Zoals Marc Cools (Ukkel Vooruit, ex-MR) en Etienne Verdin opmerkten in een opiniestuk dat op 25 januari 2022 in Le Vif werd gepubliceerd, *"worden verkozenen bedwelmd en geobsedeerd door hun verkiezingssucces en verwaarlozen ze het werk waarvoor ze werden gekozen"*.

De autoritaire verdeling van België in zogenaamde gewesten en gemeenschappen alsook het ontbreken van een nationale kieskring zorgen ervoor dat die partijen geen enkel belang hebben bij het zoeken naar toenadering met hun zusterpartijen aan de andere kant van de taalgrens. Wel integendeel, voor die gesplitste taalpartijen speelt de verdeling van België in hun voordeel en moet die verder uitgediept worden, zodat ze zich kunnen verrijken en hun macht kunnen vergroten. Wanneer de particraten zeggen dat de bestaande instellingen moeten beschermd worden, zoals de overbodige gewesten en gemeenschappen, is dat omdat ze hun macht willen behouden.

De partijen die deze particratie vormen, behoeden zich dus voor al te hevige aanvallen van de één tegen de andere. Zelfs de Raad van State van België lijkt te berusten

in deze situatie. In een zaak die de B.U.B. tegen de RTBF – d.w.z. de zogezegd “openbare” Franstalige media – instelde, oordeelde de Raad van State in een arrest van 1 april 2003 dat het verzoek van de B.U.B. om tijdens de verkiezingsperiode tot de media toegang te krijgen ongegrond was omdat de verkiezingen slechts kleine verschuivingen van stemmen tussen de gevestigde partijen teweegbrengen (**zie hierna**)... De verkiezingen dienen dus eigenlijk tot niets omdat ze niet toelaten nieuwe partijen aan de macht te brengen.

Om aan de macht te blijven, hanteert de particratie massamanipulatiestrategieën zoals :

- a. **de afleidingsstrategie** : de burgers bezighouden met details, terwijl de echte problemen verzwegen worden ;
- b. **de strategie van de geleidelijkheid** : onpopulaire maatregelen treffen die echter langzaam en over verschillende jaren gespreid ingevoerd worden (de staatshervormingen zijn daarvan een mooi voorbeeld);
- c. **de strategie van het schuldcomplex** : de burgers doen geloven dat de slechte situatie waarin ze verkeren aan henzelf te wijten is en op die manier elk verzet in de

- kiem smoren (bijv. het schuldcomplex dat de particratie de Belgen wil aanpraten aangaande de Belgische koloniale geschiedenis, de opwarming van de aarde of de coronacrisis);
- d. **de strategie van het scheppen van problemen** : een probleem scheppen om aldus de gewenste reactie los te weken, zodat onpopulaire maatregelen kunnen opgelegd worden (zo zorgt het taalfederalisme voortdurend voor conflicten die oplossingen nodig hebben terwijl die problemen in een unitair België niet zouden bestaan);
- e. **de strategie van de oppervlakkigheid** : problemen zodanig simplistisch uitleggen en al even simplistische oplossingen naar voor schuiven dat de volksmassa de problemen simplistisch bekijkt en alleen de voorgestelde oplossingen aanneemt (bijv.: “alles is de fout van de immigranten” of “de Walen”, de “Vlamingen”,...);
- f. **de gevoelsstrategie** : een beroep doen op het emotionele, liever dan op het rationele en aldus gevoelens en angst opwekken. De media spelen hierbij dikwijls ook een

nefaste rol door te veel aandacht aan “*faits divers*” te besteden en te weinig de zaken ten gronde te onderzoeken en gedetailleerde duiding te verschaffen.

De participatie in België wordt steeds meer een probleem, niet alleen omwille van het ‘profitariaat’ dat ze in het leven riep, maar evenzeer en vooral omwille van haar gesplitste karakter, dat ervoor zorgt dat er in België twee, drie, zelfs vier gescheiden participaties zijn die het land besturen : één in het noorden, één in het zuiden en de twee andere – hoewel heel wat minder belangrijk omwille van hun beperkte dimensies – in het oosten en in Brussel. Deze gesplitste participatie zorgt er ook voor dat op zich minoritaire separatistische bewegingen in één landsdeel, zoals in Noord-België, de hele Belgische politiek kunnen blokkeren of toch ernstig kunnen bemoeilijken.

De taalkundig gesplitste participatie is dus ook een onrechtstreekse oorzaak en een katalysator van de politiek-communautaire problemen in België, zoals hierboven al werd besproken (punt II.C).

Kortom, de enige bezorgdheid van de participatie is haar machtsbestending en dus de herverkiezing van haar leden, nl. de participaten. Om dat doel te bereiken, kan de participatie voornamelijk steunen op drie pijlers : de

verkiezingen, haar financiering en haar toegang tot de media. Zonder die pijlers zou de particratie als een kaartenhuisje in één vallen. In die zin is de particratie de best georganiseerde maffia van het land. Ze is schuldig aan een soort van gelegaliseerde corruptie, want ze heeft zelf de macht in handen.

De particratie staat echter voor een dilemma. Ze probeert haar hegemonie te maskeren door opsmukoperaties uit te voeren zoals het doorvoeren van kleine kieshervormingen en het verlenen van sympathieke steun aan minderheden zoals holebi's, maar na elk politiek schandaal slaagt ze er steeds minder in de burgers van haar goede bedoelingen te overtuigen. Soms zijn de opsmukoperaties ook zelf problematisch zoals het invoeren van de pariteit man-vrouw en vooral de zogenaamde "*dekolonisatie van de openbare ruimte*" waarvan het gewelddadig overlijden van de Afro-Amerikaan George Floyd in de Verenigde Staten in mei 2020 de bizarre aanleiding was.

Uit opiniepeilingen die de geloofwaardigheid van de politici bij de burgers meten, blijkt die geloofwaardigheid pijlsnel achteruit te gaan hoewel die ten tijde van de Witte Mars, een betoging voor een betere politie en justitie, tijdens dewelke op 20 oktober 1996 honderdduizenden Belgen door de straten van Brussel trokken, al zeer laag was.

Maar meer dan een kwarteeuw na die betoging is er nog niet veel bij justitie en politie veranderd. Soms is de situatie door alle besparingen en splitsingen zelfs verergerd. Zo werden bijvoorbeeld in oktober 2021 de pleidooien in een fiscaal geschil voor het Hof van Beroep te Brussel vastgesteld in... 2033. Een ander voorbeeld: het Justitiepaleis in Brussel zou pas in 2030, d.w.z. na zowat 50 jaar werken, volledig gerenoveerd zijn... Dat is onaanvaardbaar lang.

De bevolking begint te beseffen dat ze door de politici bedrogen wordt, waardoor het vertrouwen in de politici tot op een dramatisch dieptepunt gedaald is, nl. minder dan 2 %, het laagste niveau van alle beroepscategorieën ! De coronacrisis van 2020-2021 en het slechte beheer van de overstromingsramp van juli 2021 hebben de populariteit van de partocraten nog meer doen dalen.

Wat er ook van zij, zolang de Belgische burger niet kan stemmen voor een gekend en geloofwaardig alternatief, zal de partocratie aan de macht blijven.

De partocratie bestendigt dus haar machtspositie dankzij het manipuleren van de verkiezingen, het monopolie op de subsidies en haar greep op de media. Ze plaatst ook heel wat mandatarissen binnen alle geledingen van de staat (federale staat, gewesten, gemeenschappen, provincies,

gemeenten, autonome agentschappen, intercommunales, huisvestingsmaatschappijen, OCMW's enz.) en strooit rijkelijk met subsidies.

III.C.2. De verkiezingen

Van alle wedstrijden die de staat organiseert, zijn de verkiezingen ongetwijfeld de belangrijkste. Logischerwijze zouden die verkiezingen dan ook zo rechtvaardig mogelijk moeten worden georganiseerd, net zoals een examen om ambtenaar te worden. Nochtans is dat in werkelijkheid geenszins het geval. **De verkiezingen zijn de meest gemanipuleerde wedstrijden van het land.** Zelfs een banaal kaartenspel of een Miss België-verkiezing verloopt heel wat eerlijker ! Het zijn immers de gevestigde partijen die het verkiezingsdebat en de stembusgang organiseren en monopoliseren. De nieuwe partijen worden onzichtbaar gehouden.

Die verkiezingsmanipulatie en het slechte bestuur dat eruit resulteert, kunnen op verschillende niveaus worden vastgesteld :

- nieuwe en kleine partijen krijgen geen of zeer weinig toegang tot de openbare media tijdens de verkiezingsperiode en ook daarbuiten; en als ze al toegang

krijgen, worden ze dikwijls als ongeloofwaardig en onbelangrijk afgeschilderd; hun programma's worden ook nooit uiteengezet, zelfs niet op de website van de openbare media;

- de peilingen die vóór de verkiezingen gepubliceerd worden, vermelden bijna nooit de nieuwe politieke partijen en als ze dit doen, vermelden die peilingen alleen de partijen die deelnamen aan de regionale verkiezingen en niet die deelgenomen hebben aan de nationale verkiezingen, wat discriminerend is. Bovendien weet men dat peilingen het gedrag van de kiezers beïnvloeden, waardoor het effect van de discriminatie nog versterkt wordt.

- alleen partijen met verkozenen, krijgen een nationaal lijstnummer. Kleine partijen krijgen slechts een nummer per kieskring en dan nog ongeveer twee weken later...

- de verkiezingsaffichering is nagenoeg volledig voorbehouden aan de grote partijen. Sommige gemeenten plaatsen zelfs geen borden.

- op elke verkiezingslijst plaatsen de politieke partijen heel bekende personaliteiten bovenaan de lijst om stemmen te winnen. Men noemt hen "*stemmenkanonnen*", maar er bestaat geen enkele garantie dat die mensen het best geschikt zijn om het land te besturen.

- dikwijls nemen de verkozenen nooit het mandaat op waarvoor ze verkozen werden. Dit zijn dus “*spookkandidaten*”. Dit komt omdat ze reeds een goed betaald mandaat bekleden, hetzij omdat ze op verschillende niveaus werden verkozen. Dit is zeker geen onschuldig probleem. Het betreft ongeveer een derde van de uitgebrachte stemmen. De kiezer wordt aldus misleid.
- éénmaal verkozen, worden de politieke mandatarissen gedegradeerd tot “*knopjesdrukkers*”, die slaafs de politieke lijn moeten volgen die door de partijvoorzitter en het partijbureau werd uitgestippeld, op straf van sancties. Zo worden dissidente stemmen door de partij genuilkorfd.
- de gelijkheid tussen man en vrouw op de kieslijsten, d.w.z. de verplichting om evenveel mannelijke als vrouwelijke kandidaten te hebben, heeft als pervers effect dat bekwame mannen vaak opzijgeschoven worden om plaats te ruimen voor “*volgzame*” vrouwen of “*opvulkandidaten*”. Onder het voorwendsel van de gelijkheid van de geslachten voerde men een discriminatie in ten voordele van de vrouwen, niet omdat die bekwamer of meer geïnteresseerd in politiek zouden zijn, maar omdat vrouwen er minder vertegenwoordigd zijn. Het perverse effect is dat bepaalde bekwame mannen hierdoor niet verkozen kunnen worden. Als men bovendien een quota invoert voor de vrouwen, moet men er logisch gezien ook

één invoeren voor de jongeren, de immigranten, de gepensioneerden, de homoseksuelen, enz.. Men ziet tot welke ingewikkelde gevolgen het systeem van quota kan leiden. Maar de grond van het probleem is het misprijzen voor de kiezer. Die heeft het recht te denken dat men de beste kandidaten geselecteerd heeft, ongeacht hun geslacht, wat dus niet het geval is. Tenslotte brengt die regel de kleine partijen in de problemen omdat ze niet zoals de grote partijen kunnen beschikken over dezelfde “reserve” aan mannen of vrouwen wegens de vele voordelen die de grote partijen hebben vergeleken met de kleine partijen (subsidies, media-aandacht enz.).

- dan is er tot slot het probleem van de cumuls. Het is waarschijnlijk nog mogelijk om het mandaat van burgemeester te cumuleren met dat van volksvertegenwoordiger, maar wat moet men denken van mandatarissen die 10, 20, 30, zelfs 40 of 50 mandaten cumuleren ¹⁴², ook al worden de meeste ervan niet bezoldigd? In een dag zijn er echter maar 24 uren. Het spreekt dan ook vanzelf dat één enkele mens zich niet met zoveel postjes kan bezighouden en zeker niet op een efficiënte wijze, noch qua beschikbaarheid, noch qua vereiste competenties. Een ander gevolg is dat bepaalde

¹⁴² Volgens Cumuleo was de kampioen van de cumuls een gemeenteraadslid van Groen in Gent. In 2015 cumuleerde hij 56 mandaten, waarvan 14 bezoldigde !

functies, die nuttig kunnen zijn, noodzakelijkerwijze volledig verwaarloosd worden.

Bij die functies zijn ook vele nutteloze posten (bijv. deelname aan de beheerraad van een gemeentelijke bibliotheek of een gemeentelijk zwembad), die de aandacht afleiden van belangrijkere zaken.

Bovendien beschouwen de meeste politici politiek als een broodwinning en niet als een roeping. Ze worden zo vooral marionetten van hun partij, meer dan burgemeester of minister van iedereen. De politici dreigen ook hun onafhankelijkheid en hun vrije wil te verliezen door de verstrengeling van al die functies.

Zoals hierboven reeds aangehaald, wordt dit monopolie van de traditionele partijen mooi geïllustreerd door een arrest van de Belgische Raad van State van 1 april 2003¹⁴³, waarbij de toen pas opgerichte partij B.U.B. zich richtte tegen de RTBF. De B.U.B. eiste als partij die aan de verkiezingen deelnam een substantiële toegang tot de openbare media gedurende de verkiezingsperiode. De Raad van State heeft niettemin dit verzoek verworpen, met de volgende opmerkelijke motivering :

¹⁴³ Men zou zeggen dat het een aprilgrap was, maar dat was het niet.

“dat omwille van het over het algemeen bescheiden karakter van de waargenomen stemverschuivingen van de ene verkiezing tot de andere, het waarschijnlijk is dat de in het parlement vertegenwoordigde partijen de stemmen van een belangrijk aantal kiezers zullen blijven aantrekken en dat dus de verkiezingsuitsendingen waaraan die partijen deelnemen, meer aandacht zullen krijgen dan die waaraan enkel vertegenwoordigers van nog niet vertegenwoordigde partijen deelnemen. Het is ook waarschijnlijk dat deze partijen slechts een bescheiden aantal stemmen behalen en dat hun deelname aan verkiezingsuitsendingen minder belangstelling opwekt. Bijgevolg lijken de in het verkiezingsreglement [van de openbare omroep] vermelde regels evenredig met hun doelstelling”¹⁴⁴.

Het gaat hier om een opeenvolging van niet bewezen veronderstellingen.

Het feit dat de Raad van State, de hoogste administratieve rechtsmacht van België, van mening is dat de verkiezingen waarschijnlijk telkens de macht van de particratie bevestigen, is verontrustend. Bovendien wordt eraan toegevoegd dat de nieuwe partijen automatisch “minder belangstelling wekken” dan de traditionele partijen. Dit is een niet-bewezen en hoogst betwistbare uitspraak gelet op bijvoorbeeld het huidige succes van de PVDA-PTB na niet

¹⁴⁴ Wij hebben bepaalde passages onderstreept

minder dan 50 jaar (!) politieke actie. Zulke beslissing toont duidelijk aan dat het huidige systeem zo goed als vergrendeld is en dat de democratie slechts een schouwtoneel is.

Deze situatie is **in strijd met artikel 3 van het eerste protocol van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens**, dat de ondertekenende staten verplicht vrije en eerlijke verkiezingen te organiseren.

In België faalt het verkiezingssysteem: dit blijkt reeds uit de zeer ongelijke toegang tot de media en uit de financiering van politieke partijen. Beide geven absolute voorrang aan de gevestigde partijen en laten nieuwe partijen volledig links liggen. We weten niet of de kiesverrichtingen zelf eerlijk verlopen, wat onmogelijk te controleren is in het geval van elektronisch stemmen, maar we weten wel dat de pre-electorale periode doortrokken is van zoveel ongelijkheden dat de stemming zelf noodzakelijkerwijs een farce is. In een dergelijk systeem is het legitiem om niet te gaan stemmen, zelfs als er een stemplicht bestaat.

Toespraak van de voorzitter van de B.U.B. op de Kunstberg in Brussel op 21 juli 2020. De B.U.B. ontvangt geen enkele dotatie van de belastingbetaler en al evenmin enige media-aandacht, hoewel er minstens 30% Belgische unitaristen bestaan (Foto B.U.B.)

III.C.3. De dotaties

De machtpartijen in België zijn verslaafd aan overheidsgeld. Ze controleren ook hun eigen subsidies.

Deze problematiek situeert zich op een algemener niveau dat de verkiezingen overstijgt, maar houdt er ook verband mee. In 1989 hebben de politieke partijen die toen aan de macht waren een wet laten stemmen die hen het monopolie op de subsidies verleende : de wet op de financiering van de politieke partijen. Die wet zorgt ervoor dat de politieke partijen die verkozenen in het nationaal parlement hebben, openbare steun ontvangen om in hun behoeften te voorzien.

In 2020 bedroegen de federale subsidies voor de machtspartijen **32 miljoen euro**, een bedrag dat jaarlijks wordt geïndexeerd en dus verhoogd¹⁴⁵. Bovendien krijgen de partijen met verkozenen ook nog eens financiële steun op regionaal vlak. In totaal gaat het om ongeveer **75 miljoen euro per jaar**.

Hieruit volgt dat deze partijen het gemakkelijk kunnen stellen zonder giften van hun leden. Dat brengt onvermijdelijk een ander gevolg met zich mee : **de partijen vervreemden totaal van hun kiezerskorps**. Dit financiële overheidsgeschenk verschaft die partijen tevens een **onbetwistbaar voordeel tegenover de andere partijen** die minder of geen verkozenen hebben en dus geen openbare financiering ontvangen. De gesubsidieerde partijen kunnen

¹⁴⁵ Zie bijvoorbeeld Le Vif, 15 april 2018 (opinie): *“70 millions d’euros. Il est temps d’arrêter le financement public des partis !”*

zich gemakkelijker in de kijker zetten en zo de verkiezingen winnen. Nochtans zijn minder dan 5 % van de Belgen lid van een politieke partij. Die privéclubs kosten de belastingbetaler dus handenvol geld.

Nergens in Europa (tenzij misschien in Spanje) worden zo gul subsidies aan politieke partijen toegekend als in België. Nederlandse, Franse of Duitse partijen kunnen er alleen maar van dromen. Natuurlijk is de motivatie van de particraten lovenswaardig, nl. het voorkomen van “Amerikaanse toestanden”, d.w.z. een financiering vanuit de privésector die gigantische proporties aanneemt of zelfs tot corruptie leidt. De particraten in België zijn evenwel vervallen in het andere uiterste : een quasi-afschaffing van privégiften gecombineerd met buitenmatige staatssubsidies die de democratie zelf ondermijnen omdat de intrede van nieuwe partijen zo quasi onmogelijk wordt gemaakt. Bovendien bewijzen heel wat financiële schandalen dat corruptie ondanks de subsidies niet verdwenen is. Ook tonen vele andere Europese landen en partijen aan dat de democratie ook met veel minder of geen subsidies kan bestaan.

Op die manier worden de politieke partijen door de belastingbetaler gefinancierde clubs, die reusachtige geldsommen binnenrijven. Zo zou bijvoorbeeld de N-VA, als de rijkste partij in 2017, een goudmijn bezitten van 40

miljoen euro, waarmee de partij op de beurs belegt en ook vastgoedprojecten financiert om haar kapitaal nog te verhogen¹⁴⁶ ! Die “oorlogsbuit” wordt op het “gepaste moment” losgelaten op de burgers om hen al dan niet met leugens te verleiden en hun stemmen te pakken.

Bovendien wekt de wijze waarop de politieke wereld gefinancierd wordt verbazing aangezien artikel 42 van de Grondwet van 1993 bepaalt dat *“De leden van beide Kamers [...] de Natie [vertegenwoordigen] en niet enkel degenen die hen hebben verkozen.”* Artikel 61, lid 1 voegt eraan toe: *“De leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers worden rechtstreeks gekozen door de burgers die volle achttien jaar oud zijn en die niet verkeren in een der gevallen van uitsluiting bij de wet bepaald.”* De kiezers verkiezen dus vertegenwoordigers en geen politieke partijen. Het feit dat dergelijke belangrijke financiële middelen worden toegekend aan partijen en niet aan verkozenen, is een aanfluiting van de geest van de Grondwet. **Dit financieringssysteem verstart het politieke leven dat bijna volledig in handen blijft van de partijen die aan de macht waren toen de wet op de financiering in 1989 werd gestemd.** Tevens heeft dit systeem de parlementsleden tot “knopjesdrukkers” gereduceerd en

¹⁴⁶ In 2019 bleek de partij 4 miljoen euro winst te hebben gemaakt met vastgoedbeleggingen (!); De Standaard, 6 juli 2018, *“N-VA zit op een berg geld”*

maakt het, zoals gezegd, de opgang van nieuwe partijen onmogelijk of in elk geval erg moeilijk.

Het schadelijkste effect van de ongebreidelde financiering van de gevestigde politieke partijen is inderdaad dat steeds dezelfde partijen aan de macht zijn. Deze oligopolie biedt nieuwkomers praktisch geen enkele kans om bekendheid te verwerven en zetels te behalen. Zelfs de miljonairs Roland Duchâtelet van Vivant en Mischaël Modrikamen van de *Parti Populaire* zijn er in het begin van de 21ste eeuw om dezelfde reden niet in geslaagd een blijvende intrede in de politiek te doen ondanks hun aanzienlijke investeringen qua tijd en geldmiddelen.

III.D. De mediocratie

We benadrukten reeds dat België een nationalistische particratie vormt, die “openbare” audiovisuele media creëerde die ze zelf controleert, met name de VRT in het noorden van het land, de RTBF in het zuiden van het land en de BRF in het oosten. De zogezegde privé-kanalen VTM in het noorden en RTL in het zuiden zijn ook sterk door de politiek gedomineerd.

De geschreven pers geniet wat meer vrijheid, maar doordat ze rechtstreeks en onrechtstreeks subsidies opstrijkt (bijvoorbeeld door de vrijstelling van BTW op de verkoopprijs van dagbladen en de voordelige posttarieven voor de verdeling van de dagbladen) heeft ze er alle belang bij een inschikkelijke houding aan te nemen tegenover de politici die aan het bewind zijn. In de door de traditionele partijen beheerste audiovisuele media is het vrije debat vrijwel onbestaande wanneer het een bedreiging voor de participatie inhoudt. Elke politieke discussie wordt beoedeld door participatieve debatten die dikwijls over bijkomstigheden gaan en onze samenleving in geen enkel opzicht doen vooruitgaan.

In België worden de audiovisuele media inderdaad door de participatie gecontroleerd. Die politisering wordt goed geïllustreerd door de samenstelling van de bestuursraden van de VRT, de RTBF en de BRF : ze zijn alle drie samengesteld uit vertegenwoordigers van de partijen die respectievelijk in het “Vlaamse”, het Franstalige en het Duitstalige parlement zetelen. Logischerwijze is er bij deze media geen enkele plaats van betekenis voor nieuwe politieke bewegingen. Die media staan volledig ten dienste van de gevestigde machtspartijen, die dezelfde zijn sinds de jaren 1980, wat de echte oppositie, zoals die van de B.U.B., belet aan de macht te komen. Alleen de PVDA/PTB heeft,

zoals gezegd, na een decennialange strijd recent dit verzwegen ‘cordon’ kunnen doorbreken.

In haar 22 jaar bestaan is de unitaristische partij en beweging B.U.B. één keer op de Nederlandstalige “openbare” televisie VRT mogen komen. Dat was in het verkiezingsprogramma op de verkiezingsdag van de federale verkiezingen in 2007 vlak nadat de stembureaus gesloten waren. Cynischer kon niet. De Franstalige “openbare” zender RTBF heeft de B.U.B. op 22 jaar tijd driemaal uitgenodigd. Dat was op het klassieke zondagse debat in 2004 en in een verkiezingsdebat in april 2024. Vier keer kwam de B.U.B. op de VRT-radio, maar drie keer daarvan buiten verkiezingstijd en twee keer daarvan op een provinciale uitzending en telkens op een daluur. Op de RTBF-radio mocht de partij zich op 22 jaar tijd één keer in verkiezingstijd voorstellen en één keer deelnemen aan een debat (dat laatste was op 8 mei 2024 in een debat tegen twee ex-rechters over justitie). De B.U.B. werd in diezelfde tijdsspanne ook twee keer uitgenodigd op een politiek programma van de Franstalige commerciële TV RTL-TVI, maar nooit door de Nederlandstalige evenknie VTM. Op 2024 wat de RTBF betreft na waren de interviews telkens heel kort (nooit meer dan vijf minuten en meestal slechts één of twee minuten). In het tweede decennium van de 21ste eeuw werd de B.U.B. geen enkele keer uitgenodigd,

ook al legde ze in 2014 als enige partij – op de PVDA/PTB na - in heel België lijsten neer voor de federale verkiezingen en ook al werd de auteur in 2018 op een lokale lijst in de gemeente Ukkel tot gemeenteraadslid verkozen. De particratie en de tegenstanders van de B.U.B. komen zonder veel overdrijving één miljoen keer meer in de media. Hoe kan een nieuwe partij zo verkiezingen winnen? In een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel dat de B.U.B. in 2006 bekwam in het kader van een vordering voor media-aandacht tegen de openbare zenders werd gesteld dat de B.U.B. maar haar eigen media moest oprichten... Gemakkelijker gezegd dan gedaan ! Tot zover de democratie in België... Het is vooral erg voor de miljoenen Belgische unitaristen, van wie de mening nooit in de klassieke en zelfs openbare media verdedigd kan worden, hoewel ook al die mensen belastingen betalen. Zo is de unitaristische groep in België de meest gediscrimineerde van het land...

Erger nog, de audiovisuele media VRT en VTM in Noord-België zijn **propagandakanalen** van bepaalde politieke partijen geworden, in deze tijd vooral van de separatistische N-VA, die veel meer dan andere partijen aan bod komt. Zo zijn de (meestal zeer oppervlakkige) interviews van de N-VA-boegbeelden Bart De Wever, Jan

Jambon et Theo Francken niet meer te tellen en kan geen enkele andere politicus zeggen meer te zijn uitgenodigd¹⁴⁷.

Zoals gezegd worden de media in het algemeen, ook de geschreven pers, rechtstreeks of onrechtstreeks door de participatie gefinancierd¹⁴⁸ of soms zelfs gecontroleerd door hen.

Bovendien worden de journalisten relatief slecht betaald en zijn ze daarom beïnvloedbaar. Dit is een gevaar voor de democratie en de vrije meningsuiting.

Bijgevolg leveren de media in het algemeen weinig kritiek op de politieke partijen die aan de macht zijn en bieden ze quasi geen mediatoegang aan alternatieve partijen.

¹⁴⁷ "Minister-President Jan Jambon opent "Vlaamse" week in Dubai." Toen men op 24 oktober 2021 om 12 u op de VRT-radio dit zegebericht hoorde, kon men even denken dat men naar de Noord-Koreaanse radio aan het luisteren was die berichtte over een officiële daad van de "Grote Leider". Maar het gebeurde in Dubai allemaal onder Belgische vlag, zei de journalist erbij. Het was dan toch misschien maar om te lachen... <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/10/23/minister-president-jambon-in-dubai-opent-vlaamse-week-op-wereldt/>

¹⁴⁸ door de vrijstelling van BTW op de verkoop van dagbladen en de voordelige posttarieven voor de krantenverdeling

Manifestatie van de door de media doodgezwegen unitaristische groepering B.U.B. op de Kunstberg te Brussel op 21 juli 2020 (Foto B.U.B.)

De media zijn ook **ééntalig** en richten zich alleen op hun taalgemeenschap in tegenstelling tot de openbare Zwitserse of Canadese audiovisuele media. Zo ontbreekt een officieel Belgisch politiek forum.

De media beantwoorden ook aan een andere wet, nl. die van de **verkoop**. Om hun kranten te verkopen of om hun uitzendingen te doen beluisteren of bekijken, moeten ze op

zoek gaan naar “primeurs”. Hiertoe nemen de media hun toevlucht tot artikels met ronkende of zelfs dramatische titels of programma’s met een sensationele inhoud. Zo gebruikt men in tijden van politieke crises vooral het sensationele thema van het einde van het land. De beruchte uitzending van de RTBF “*Bye Bye Belgium*” in december 2006 was in dit opzicht onthullend. De bedoeling was niet langer het zoeken naar de waarheid en nog minder het volk enige stem te verlenen, maar angst te scheppen met als enig doel de kijk- en luistercijfers te doen stijgen. De media doen dus meer aan marketing dan aan onderzoek en berichtgeving. Dat schaadt uiteraard het grondige politieke debat en uiteindelijk ook de belangen van de burgers.

III.E. Het Grondwettelijk Hof

Sinds zijn oprichting in 1985 bestaat het Grondwettelijk Hof¹⁴⁹ voor de helft uit ex-politici of andere figuren die door de partijen die aan de macht zijn aangeduid worden. Dit is geen gezonde situatie en creëert belangenconflicten. Het is het enige rechtscollege dat openlijk gepolitiseerd is

¹⁴⁹ Vroeger het Arbitragehof genoemd

terwijl het om het hoogste rechtscollege van België gaat aangezien het de wetgevende macht moet controleren.

Als men de scheiding der machten wil eerbiedigen, moet het Grondwettelijk Hof uitsluitend uit beroepsmagistraten samengesteld worden. Tegenwoordig lijkt het Grondwettelijk Hof op een rechtscollege waar men eindeloopbaanpolitici of partijgetrouwen kan “parachuteren”.

Bovendien is die verdeling van rechters discriminerend omdat slechts 1 Belg op 20 of ongeveer 5% van de Belgische bevolking lid van een politieke partij is. Dat kleine percentage is dus op ruim overdreven wijze in het Grondwettelijk Hof vertegenwoordigd.

Deze discriminerende regeling dateert nog van een tijd dat veel meer Belgen lid van een politieke partij waren. De discriminatie is des te tergend daar het Hof zelf over discriminatie en gelijkheid moet oordelen...

Politieke benoemingen zijn bovendien geen garantie voor de bekwaamheid - laat staan voor de neutraliteit - van de aangeduide rechters. Vooral in geval van politieke processen kan dit partocratisch deel van het Hof een belangrijke en nefaste rol spelen.

De Europese Unie heeft Polen de laatste jaren wegens de politisering van de rechterlijke macht zwaar bekritiseerd. De EU zou dus hetzelfde met België moeten doen.

III.F. Wat is het resultaat van het werk van de particratie ?

Het resultaat van de overheersing van het politieke leven door steeds dezelfde partijen¹⁵⁰ – die slechts privéclubs zijn die de Belgische Grondwet niet eens vermeldt¹⁵¹ – is dat **de macht in handen van een kleine minderheid van mensen geconcentreerd blijft**. Die politici zijn bovendien dikwijls vervreemd van het volk, al was het maar omdat ze dat volk niet nodig hebben om te blijven voortbestaan en verder aan de macht te blijven. Die partijen controleren de verkiezingen, hun financiering en de audiovisuele media, waardoor ze de echte oppositie buitenspel kunnen zetten en zonder al te veel moeilijkheden aan de macht kunnen blijven.

Van het welvarende en goed georganiseerde België van de periode tussen ongeveer 1880 en 1970 (abstractie gemaakt

¹⁵⁰ m.i.v. de twee redelijk nieuwe separatistische partijen (N-VA en VB) die in 2023 samen 23 Kamerzetels bezetten.

¹⁵¹ op één kleine en recente uitzondering na (zie hierboven)

van de twee wereldoorlogen) blijft tegenwoordig niet veel meer over.

Die toestand is grotendeels de schuld van de taalgesplitste particratie en haar taalfederalisme.

De ‘federale’ netto-staatsschuld bedroeg in december 2023 326 miljard euro, hetzij ongeveer 115 % van het BNP¹⁵². Dit leverde een intrestlast van 11,5 miljard euro op.

Volgens het wereldrapport van 2017-2018 inzake concurrentievermogen, dat door het Wereld Economisch forum opgesteld werd, behoorde het Belgische wegenet tot de slechtste van Europa en verkeerde het in een lamentabelere staat dan dat van Rwanda, Ecuador en Namibië¹⁵³ !

Aangezien de partijen van de particratie vooral met zichzelf, hun imago, hun marketing, hun machtsbehoud en hun verrijking bezig zijn, blijft er nog weinig tijd over om zich bezig te houden met het bestuur. De particratie beperkt zich tot pseudo-maatregelen, die de echte

¹⁵² Het betreft hier slechts de expliciete schuld. Gezien de verbintenissen die België tijdens de financiële crisis van 2008-2012 aanging, zou de totale staatsschuld, met de nog niet aangegane schulden, gestegen zijn tot 600 % van het BIP (Trends-Tendances, 24 juli 2013) ! En de schuldenlast van de pensioenen zou hierbij zelfs nog niet inbegrepen zijn ...

¹⁵³ De opsplitsing van de openbare werken door het federalisme speelt hierbij een nefaste rol, vooral voor het wegenet in het zuiden van het land.

problemen niet aanpakken, d.w.z. de staatsschuld, de onveiligheid, de milieuverontreiniging, het fileprobleem, de veel te hoge taksen, de werkloosheid, de inefficiënte, discriminerende en onleesbare staatsstructuur, de particratie, enz. ... Het doel van die ‘bezigheidspolitiek’ is bij de burger de illusie te wekken dat de particratie het land en al zijn componenten goed bestuurt.

De particratie is derhalve niet van plan het dagelijkse leven van de burgers te verbeteren, maar geeft wel de indruk dat ze dat doet. De politiek van een minister wordt afgemeten op basis van zijn of haar verklaringen, maar niet op basis van zijn of haar werk, wat toch het geval zou moeten zijn. Dat werk wordt trouwens vaak door ambtenaren uitgevoerd en is dus moeilijk te controleren in hoofde van de betrokken minister.

In een particratie is het partijbelang het belangrijkste. Het belang van de burger komt op de tweede plaats. Noodzakelijke maatregelen die stemmen of – erger nog – “kameraden” dreigen te doen verliezen, worden niet genomen. De partijen zijn, zoals gezegd, vooral bezig met hun marketing en beschikken ruimschoots over middelen om dit te doen.

De verkozenen, die lid van een partij zijn, volgen de partijlijn op straf van sanctie of definitieve uitsluiting en

dus van verlies van alle privileges en inkomsten die aan hun lidmaatschap en hun functie verbonden zijn. De stemming in het parlement is op naam. De mandatarissen kunnen bijgevolg niet ontsnappen aan de draconische partijdiscipline. De beslissingen worden dan ook quasi steeds “*meerderheid tegen oppositie*” genomen.

Met medewerking van de media en de subsidies die ze zichzelf toegekend hebben, hebben de politieke partijen het Belgische politieke systeem vergrendeld. Het is nog slechts bij naam democratisch. De democratie is de façade, de participatie is de werkelijkheid. Maar de houdbaarheidsdatum van de ééntalige politieke partijen is reeds geruime tijd verstreken. Deze levende lijken worden in leven gehouden door massa’s geld en media-aandacht.

Men kan dan ook stellen dat de participatie een **goed georganiseerde oligarchie** is, die enkel haar machtsbehoud voor ogen heeft en zich niet echt bezighoudt met het welzijn van het land en zijn burgers. De participaten zijn bovendien niet in staat de bestaande politiek-communautaire problemen op te lossen omdat ze ze zelf geschapen hebben en/of in leven houden (het taalnationalisme, het taalfederalisme alsook de splitsing van de partijen en de media).

Conclusie van deze problematiek

In feite is België geen echte democratie meer, wat trouwens één van de oorzaken is van het gebrekkig functioneren van de Belgische Staat. **Het is een particratie, die gecontroleerd wordt door een oligarchie van politieke partijen en hun media, waarvan de macht niet steunt op een eerlijke verkiezing, maar op een achterhaald privilege dat niet te verzoenen is met de internationaal erkende democratische regels.**

III.G. Hoe kan men van België opnieuw een democratie maken ?

De **openstelling van de politieke markt** zou moeten leiden tot de oprichting en de versteviging van nieuwe politieke partijen, die beter dan de traditionele partijen de opinie van de burgers vertolken. Aangezien de politieke partijen de longen van de democratie zijn en gelet op het feit dat door de voortdurende evolutie van de maatschappij de voorkeuren van de kiezers veranderen, is het nodig om nieuwe politieke initiatieven evenveel kansen te geven als reeds bestaande. Politiek mag niet een privilege blijven van steeds dezelfde partijen.

Dit zal ook de oprichting van nationale en twee- of drietalige partijen mogelijk maken. In tegenstelling tot wat sommigen denken, volstaat het niet alle Belgen tweetalig te maken om de politiek-communautaire problemen op te lossen. De Belgen moeten ook op nationale partijen kunnen stemmen en het politieke debat mag niet worden beperkt tot eentalige partijen of een vrijgeleide aan een splitsingsdiscours bieden.

Om België opnieuw democratisch te maken, moeten de **media ook gedemocratiseerd worden**, zodat het openbaar debat terug opgewekt wordt en nieuwe groepen burgers of jonge politieke partijen bekend gemaakt worden. De raden

van bestuur van de zogenaamde “openbare” media moeten daarvoor volledig gedepolitiseerd en geprofessionaliseerd worden.

De **subsidies aan de politieke partijen** moeten afgeschaft of minstens drastisch verminderd worden. Die privéclubs moeten zichzelf financieren. Dat geldt des te meer voor partijen die tegen België zijn, zoals de N-VA en het VB. Die zouden zelfs alle subsidies die ze al ontvangen hebben, moeten terugbetalen.

Ter compensatie kunnen de giften van fysieke personen die wettelijk op 500 euro per jaar begrensd zijn, worden verhoogd tot bijvoorbeeld 5.000 euro per jaar. Men kan ook toelaten dat rechtspersonen kleine, geplafonneerde bedragen mogen schenken, wat vandaag niet toegelaten is voor de partijen die staatssubsidies ontvangen. Ook moeten giften tijdens de verkiezingsperiode toegelaten worden, wanneer partijen ze het meest nodig hebben, wat vandaag niet mag. Zo wordt tegelijkertijd de democratie versterkt en de plutocratie vermeden. In die context hoeft men voor “Amerikaanse” toestanden geen schrik te hebben.

Voor de rest moet men de burgers de mogelijkheid bieden om door middel van **volksraadplegingen** over belangrijke thema’s hun stem te uiten (zie deel IV). De verkiezingen

hebben reeds herhaaldelijk bewezen dat ze niet in staat zijn de wil van het volk inzake institutionele kwesties te vertolken gezien het groot aantal onderwerpen die tijdens de verkiezingscampagne aan bod komen. De burgers lezen zelden – om niet te zeggen nooit – de politieke partijprogramma's en hebben vanzelfsprekend niet de tijd om iedere politieke uitzending te bekijken. Niettemin zijn ze verplicht hun stem uit te brengen en kiezen ze voor partijen waarvan ze niet noodzakelijk alle standpunten delen of kennen. Een volksraadpleging betreft altijd een welomschreven onderwerp, zoals een nieuwe wet over abortus, een staatshervorming of een nieuw internationaal verdrag. Zo zullen de burgers veel beter hun standpunten kunnen uiten over een welbepaald en belangrijk onderwerp. In Zwitserland, een andere meertalige, moderne en federale, maar meerpolige staat, werkt zo'n systeem perfect.

Het **Grondwettelijk Hof**, dat thans voor de helft is samengesteld uit ex-politici of partijgetrouwen, dient volledig gedepolitiseerd te worden zodat het objectief recht kan spreken met eerbiediging van de rechtsstaat en de scheiding der machten. Hetzelfde moet gelden voor de Hoge Raad voor de Justitie.

Er moet ook **een einde gesteld worden aan andere gebreken van het kiessysteem:**

- de politieke partijen die niet in de parlementen vertegenwoordigd zijn, moeten **evenveel toegang tot de openbare media** krijgen als de kleinste partij met verkozenen in die parlementen; ook dienen die media via hun televisie- en radiokanalen en ook via hun websites het publiek objectief over de standpunten van die “kleine” partijen te informeren;
- **peilingen**, die vóór de verkiezingen gepubliceerd worden, moeten ook de nieuwe politieke partijen vermelden en door een onafhankelijk organisme gecontroleerd worden aangezien ze de keuze van de kiezer beïnvloeden ;
- **het nummer van de nationale kieslijsten** moet voor alle partijen op hetzelfde ogenblik worden toegekend ;
- **het aanplakken van verkiezingsaffiches** moet gelijk verdeeld worden onder alle partijen ;
- verkozenen dienen het mandaat op te nemen waarvoor ze verkozen werden ;
- de politieke mandatarissen moeten in alle vrijheid kunnen stemmen ;
- het gelijkheidsprincipe man-vrouw op de lijsten dient te worden afgeschaft omdat het de meritocratie belemmert en intrinsiek discriminerend is aangezien kandidaten zo

niet op basis van hun competentie geselecteerd worden, maar op basis van hun geslacht;

- er dient een **verkiezingscommissie** te worden opgericht om het verloop van de verkiezingen te controleren¹⁵⁴, d.w.z. de vaststelling van de kandidatenlijsten, het aanplakken van verkiezingspropaganda, de gelijke toegang tot de media voor alle partijen, de partijfinanciering tijdens de verkiezingsperiode, de stemming en de stemmentelling. Die commissie moet zich ook kunnen buigen over geschillen vóór en na de verkiezingen met een mogelijkheid van hoger beroep voor de Raad van State;

- **cumuls** dienen beperkt te worden tot een strikt maximum van 5 openbare mandaten per persoon, waarvan er slechts 3 mogen bezoldigd zijn. Door de afschaffing van het federalisme zal het aantal politieke mandaten ook gevoelig verminderen. Het cijfer van ongeveer 10.000 verkozen politici (in 2016) is een ware schande voor een klein land als België en moet verminderd worden tot minder dan de helft. De intercommunales kunnen gefusioneerd en geprovincialiseerd worden of in de nationale ministeries geïntegreerd worden. De voogdijmacht (staat, provincie)

¹⁵⁴ We hebben het hier over de federale/nationale verkiezingen en zolang ze nog bestaan ook de regionale verkiezingen. Op lokaal vlak bestaat er al een gedeeltelijke controle door de provincie en de Raad van State.

moet in elk geval een effectieve controle op de intercommunales uitoefenen;

- zowat alle zogenaamde **zelfstandige agentschappen en openbare organismen** dienen afgeschaft te worden en in de nationale ministeries, waarvan het aantal tot hooguit veertien dient beperkt te worden, of in de provinciecolleges¹⁵⁵ geïntegreerd te worden;

- net zoals de ambtenaren, zouden uitvoerende mandatarissen zoals ministers, gouverneurs, burgemeesters en schepenen, die hun functie niet naar behoren uitoefenen of ernstige fouten maken, door de Koning moeten kunnen gesanctioneerd worden. Behoudens het ontslag kan men ook denken aan minder strenge sancties zoals een blaam, een weddevermindering of een schorsing.

Besluit particratie

Uit het voorgaande kan men verschillende conclusies trekken. Hier zijn er acht:

1) De particratie is nog erg machtig en heeft invloed op de media en het Grondwettelijk Hof, maar is gedurende de laatste jaren verzwakt, vooral omwille van de

¹⁵⁵ De vroegere Bestendige Deputaties

corruptieschandalen, de hoge belastingen en een slechtwerkende staatsstructuur (zaak Dutroux, corruptieschandalen, coronacrisis, overstromingen in de Ardennen, onontwarbaar en conflictgenererend federalisme).

2) De particratie is in België gesplitst in twee en zelfs drie of vier delen (noorden en zuiden, maar ook in zekere mate in de Oostkantons en Brussel). Die particratieën profiteren van rijkelijke subsidies en halen profijt uit het onontwarbaar kluwen van bestuurslagen en mandaten van het federale België. Daardoor is één zaak gemeen aan al die partijen: op schandalige wijze profiteren ze van een door hen zelf uitgevonden “*flou artistique*” om hun macht te vergroten en te bestendigen zonder echt te worden bedreigd.

3) Net zoals het nationalisme en het federalisme elkaar versterken¹⁵⁶, **versterken de taalgesplitste particratie, de taalgesplitste media en het taalnationalisme elkaar** want er wordt quasi alleen gedebatteerd tussen particraten die dezelfde taal spreken waardoor het taalnationalisme wordt aangewakkerd. **Die interactie doet zich ook rechtstreeks of onrechtstreeks voor tussen de particratie, de media en het taalfederalisme** want de taalgesplitste partijen willen

¹⁵⁶ Zie besluit federalisme

via hun taalgesplitste media zoveel mogelijk bevoegdheden en financiën opsplitsen om hun macht te vergroten.

4) De meerderheid van de Belgen heeft ongetwijfeld een politieke opinie, maar engageert zich niet binnen een politieke partij, waardoor deze burgers grotendeels de politiek moeten ondergaan.

5) De verkiezingen moeten zo democratisch mogelijk georganiseerd worden zodat ook de stilzwijgende meerderheid een nuttige stem kan uitbrengen en zich kan laten horen.

6) De media moeten gedemocratiseerd worden zodat ook niet-particratische meningen kunnen gehoord worden. De media moeten ook opnieuw nationaal en dus drietalig worden (Frans, Nederlands en Duits).

7) Subsidies aan politieke partijen en media moeten afgeschaft worden of minstens sterk verminderd worden.

8) Voor belangrijke beslissingen is het absoluut noodzakelijk een volksraadpleging (referendum) te organiseren (zie verder).

Nochtans is geen enkele traditionele politieke partij voorstander van de afschaffing of een drastische vermindering van de partijsubsidies noch van een grondige

hervorming van het kiessysteem, van het gesplitste medialandschap of van nationale volksraadplegingen. Dit toont aan dat de participatie wil dat de burgers hun mond houden en zonder tegenspraak gehoorzamen.

IV. NOOD AAN EEN REFERENDUM OVER DE STAATSSTRUCTUUR VAN BELGIË

Sinds 1970 volgen de zogenaamde ‘hervormingen’ van de Belgische Staat zich voortdurend op. In de praktijk betekent dit dat België over een periode van ongeveer 45 jaar (van 1970 tot 2014) **zonder volksraadpleging** omgevormd werd van een unitaire staat in een federale staat met confederale kenmerken. Dit werd eerst door vier staatshervormingen van 1970, 1980, 1988-1989 en 1993 gerealiseerd. De bijzondere wet van 16 juli 1993 die tot doel had de federale structuur “te voltooien”, betekende geenszins het einde van dit proces. Zowel in 2001 als in 2011-2014 hebben nieuwe staatshervormingen nog meer bevoegdheden overgedragen naar de zogenaamde “gewesten en gemeenschappen”. Een ingewikkelder systeem kon men nauwelijks uitdenken.

Deze staatshervormingen zijn grotendeels **ongrondwettelijk** omdat de regels voor een grondwetswijziging bij de oprichting van het taalfederalisme in 1970 niet werden gerespecteerd. De verklaring tot herziening van de Grondwet van 1965, die als basis diende voor de hervorming van 1970, voorzag immers niet in de oprichting van gewesten en gemeenschappen, maar wel in een decentralisatie op basis van de provincies!

De invoering van de nieuwe artikelen 59bis (voor de gemeenschappen) en 107quater (voor de gewesten) in de Grondwet was in strijd met de regels voor een grondwetswijziging¹⁵⁷.

Bijgevolg kan in theorie een “federale” of beter gezegd nationale regering het hele taalfederalisme met een koninklijk of zelfs een ministerieel besluit afschaffen.

Daarbij komt nog dat de burger op geen enkel ogenblik rechtstreeks bij dit fundamenteel proces betrokken werd. Tijdens de vele verkiezingscampagnes werd ook niet of nauwelijks over staatshervormingen en splitsingen gesproken. **Verkiezingsuitslagen zijn dus geen basis voor de doorgevoerde staatshervormingen. De particraten hadden geen duidelijk mandaat van de burger om België zo drastisch te hervormen.** Nochtans bepaalt artikel 33 lid 1 van de Belgische Grondwet dat alle machten voortvloeien uit de Natie, dus het volk, en niet alleen het parlement.

Het resultaat van bijna een halve eeuw “staatshervormingen” is een volledig versnipperd land met een ongehoorde institutionele complexiteit waarbij de

¹⁵⁷ Voor een nauwkeurige analyse, zie het artikel van de B.U.B. van 2012: *“De ongrondwettelijkheid van het Belgisch taalfederalisme: <http://www.unionbelge.be/?p=5421>”*

‘deelstaten’ over zeer uitgebreide bevoegdheden en een aanzienlijke fiscale autonomie beschikken. Volgens de Belgische particraten zou het taalfederalisme voor een beter bestuur moeten zorgen, maar niets is minder waar. Het systeem is niet alleen peperduur (jaarlijks 10 miljard euro aan directe en indirecte kosten)¹⁵⁸, maar het is ook complex en ondoeltreffend, zorgt voor discriminatie tussen de Belgen alsook voor geruzie en eindeloze conflicten tussen gelijkwaardige niveaus en zet Nederlandstalige en Franstalige Belgen tegen elkaar op, wat zelfs gevaarlijk is. Het is ook een hypocriet systeem want het is zeker dat de grote flamingantische en openlijk separatistische partijen in het noorden, de N-VA en het VB, naar onafhankelijkheid van hun regio streven.

Men kan het lot van België niet meer overlaten aan de particraten, die tijdens hun verkiezingscampagnes meestal in alle talen over het “communautaire” zwijgen. Verkiezingen gaan over alles en nog wat en zijn dus geen referendum over de staatsstructuur.

Bovendien hebben de particraten na 50 jaar eindeloos geknoei met staatshervormingen niet meer het nodige gezag om de staat te hervormen.

¹⁵⁸ Zie hiervoor

Men kan niet meer aanvaarden dat enkele partijvoorzitters op basis van nationalistische en opportunistische drijfveren, zonder inspraak van de burgers en achter gesloten deuren verder blijven onderhandelen over “staats hervormingen”, die systematisch de eenheid van België ondergraven en een stabiele regering onmogelijk maken. Na 50 jaar staats hervormingen moeten de Belgen in de gelegenheid gesteld worden zich uit te spreken over de gewenste staatsstructuur.

Volgens de opiniepeilingen zijn er slechts 5 tot 16% separatisten in het noorden van België¹⁵⁹. De meerderheid van de kiezers van de openlijk separatistische partijen N-VA en VB zijn niet eens separatistisch. Het aantal unitaristen schommelt tussen 25 en 82%. Dat laatste cijfer volgt uit een peiling van de RTBF van april 2024.

¹⁵⁹ Peilingen van 2018, 2019 en 2021

Peiling van de RTBF voor het debat QR met de B.U.B. van 24 april 2024

Net daarom willen de flaminganten geen referendum organiseren terwijl hun separatistische broeders in Catalonië, Schotland en Québec dat wel doen. In het zuiden van het land zijn er volgens peilingen zelfs quasi geen separatisten.

Het wordt dus hoog tijd het Belgische taalfederalisme aan een raadgevend referendum te onderwerpen naar het voorbeeld van het legale en consultatieve referendum van 23 juni 2016 waarmee de Britten zich mochten uitspreken over een uitstap van hun land uit de Europese

Unie (de Brexit)¹⁶⁰. In het Belgisch geval moet het echter gaan om een referendum met verschillende opties en verschillende rondes.

De argumenten tegen niet-bindende referenda op Belgisch niveau houden geen steek omwille van de volgende redenen :

- 1) Vooreerst bestaat er een precedent: **de volksraadpleging over de Koningskwesitie in 1950.** Een meerderheid van de Belgen wenste toen de terugkeer van de koning in ballingschap, Leopold III. Na een volksraadpleging is de koning inderdaad teruggekeerd naar België, vóór hij vrijwillig troonsafstand deed ten voordele van zijn zoon Boudewijn.
- 2) **Bovendien zijn sinds de wet van 10 april 1995 op gemeentelijk en provinciaal niveau reeds raadgevende referenda mogelijk** en worden er ook georganiseerd. Later is er eveneens het gewestelijk niveau bijgekomen. Die volksraadplegingen gaan soms over oneindig minder belangrijke kwesties,

¹⁶⁰ Men kan ook verwijzen naar het Franse referendum van 2005 over het ontwerp van Europese Grondwet, waarbij dit ontwerp bij meerderheid werd afgewezen en het Franse politieke landschap in de jaren daarna volledig werd omgegooid, met als sluitstuk de verkiezing van een partijloze president Macron in 2017.

zoals het aanleggen van parkings en nieuwe wegen of het ophalen van huisvuil. Er is dus geen enkel excuus meer om zulke referenda niet op nationaal niveau mogelijk te maken, zoals reeds gebeurt in onze buurlanden Frankrijk en Nederland. Men kan niet aanvaarden dat enerzijds lokale referenda mogelijk zijn, terwijl men anderzijds veronderstelt dat de burgers niet in staat zijn hun mening te geven over belangrijke materies zoals de toekomst van hun land.

De reden voor die incoherentie is zoals gezegd voor de hand liggend. Zoals de politicoloog Dave Sinardet het in de krant *La Libre Belgique* van 11 juli 2016 stelde : *“In ‘Vlaanderen’ [en in België] situeren de recentste studies het aantal separatisten rond 5 %. Er is geen volksondersteuning voor een dergelijk project. Het is trouwens daarom dat de Vlaamse nationalisten de enigen zijn die geen referendum opeisen over de onafhankelijkheid... .”*

Zelfs de voormalige zogeheten « Vlaamse » « minister-president » Geert Bourgeois heeft na het Catalaanse onafhankelijkheidsreferendum van 1 oktober 2017 moeten toegeven dat een dergelijk referendum *“in Vlaanderen niet mogelijk”* zou zijn,

omdat er – veruit – geen meerderheid is voor de afscheiding van het zogenaamde “Vlaamse” gewest.

In 1978 stelde de PVV overigens voor om samen met de Europese verkiezingen een referendum over de staatshervorming te organiseren¹⁶¹. Ook in 2004 had de federale regering eraan gedacht een referendum te organiseren over de Europese Grondwet, maar dit voorstel werd uiteindelijk verworpen door de kleine ‘Vlaams’-nationale partij Spirit, die destijds een kartel vormde met de SP.a en inmiddels opgeheven werd.

In 2021 riep ook ex-eerste minister Mark Eyskens (CD&V) op om een referendum over de staatsstructuur te organiseren¹⁶².

Opvallend is ook dat **Paul Magnette**, voorzitter van de PS, op 25 juni 2023 in de krant *De Zondag* het volgende stelde: “*Wij gaan nooit praten met het VB, in geen enkele vorm. Púnt. Als zij onafhankelijkheid willen, dan moeten zij maar een referendum*”

¹⁶¹ Dit was te horen op Radio 2 tijdens de uitzending “*De Pré Historie*” van zondag 21 september 2014

¹⁶² Nieuws VRT 6 juli 2021

organiseren. Dat is de enige democratische procedure. En misschien is het wel eens tijd om dat te doen. Ik meen het. Volgens mij zal tachtig à negentig procent van de Vlamingen één zeggen.
Dan kan dit debat eindelijk de prullenmand in. Wij gaan trouwens ook niet praten over confederalisme, met geen enkele partij". Dit is een belangrijke verklaring.

- 3) **Een dergelijk referendum zou onze economie kunnen beschermen.** Tussen 2007 en 2011 schudde een ernstige institutionele en existentiële crisis België dooreen toen de vorming van een nieuwe federale regering onmogelijk bleek wegens een uitzinnige verbetering van de flaminganten die de onmiddellijke splitsing van het tweetalige kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde eisten. Deze totaal disproportionele eis heeft de Belgische Staat, die onder druk van de internationale financiële markten stond, in november 2011 op de rand van het faillissement gebracht. Gelukkig kon begin december 2011 een regering gevormd worden. In het belang van alle Belgen dient een herhaling van dit catastrofaal scenario vermeden te worden. De Belgische bevolking laten stemmen over

de toekomst van haar land kan een einde stellen aan dergelijke nefaste en risicovolle politieke discussies.

- 4) **Een dergelijk niet-bindend referendum zou wel een effect hebben.** In het Verenigd Koninkrijk werd in 2016 een niet-bindend referendum gehouden over de uittreden van het land uit de Europese Unie. Met een uitslag van slechts 51% kozen de Britten voor de exit. In 2021 verlieten ze inderdaad definitief de Europese Unie. De politieke druk om het niet te doen was te groot. Zelfs een niet-bindend referendum met een krappe uitslag kan dus zeer vergaande gevolgen hebben. Het Franse referendum van 2005 over de Europese Grondwet was weliswaar bindend, maar ook hier pleitte er niemand voor om de uitslag niet te respecteren. Frankrijk keurde de Europese Grondwet dus niet goed. Bovendien werd in de jaren daarop het Franse politieke landschap volledig herverkaveld, wat uiteindelijk leidde tot de overwinning van een nieuwe, centrumpartij "*la République en Marche*" bij de presidentsverkiezingen in 2017.
- 5) **Het te organiseren referendum moet een niet-bindend institutioneel referendum met verschillende opties en rondes zijn.**

In een eerste ronde wordt aan de Belgen de keuze voorgelegd tussen een brede waaier van 6 opties: unitarisme, unie-federalisme, provinciaal federalisme, status-quo, (nog) meer bevoegdheden voor de gemeenschappen en gewesten of separatisme, d.w.z. ofwel de terugkeer naar een unitair België op basis van de negen historische provincies (met eventueel het behoud van cultuurgemeenschappen), ofwel het behoud van een federaal België op basis van de gemeenschappen en gewesten met al dan niet meer federale bevoegdheden of meer gewest- en gemeenschapsbevoegdheden, federalisme op basis van 9 provincies ofwel de splitsing van het land (op basis van de gewesten en/of de gemeenschappen). Aangezien confederalisme een statenbond is en dus een voorafgaand separatisme veronderstelt¹⁶³, zal het geen aparte optie zijn.

Confederalisme is immers een vrijwillige unie tussen twee of meer onafhankelijke staten op basis van een internationaal verdrag. Confederalisme impliceert dus een opheffing van de Belgische Grondwet en van de Belgische staat. Deze configuratie houdt dan ook

¹⁶³ Een confederatie is immers een vrijwillige unie tussen twee of meer onafhankelijke staten, die door een internationaal verdrag wordt opgericht.

eerst separatisme in. Niets belet de onafhankelijke entiteiten na de overwinning van de optie separatisme om daarna nog tussen elkaar een verdrag te sluiten. Overigens zou de term "confederalisme" aanleiding geven tot verwarring met de term "federalisme" aangezien de confederalistische partijen – N-VA en CD&V – er een andere invulling aan geven. Voor de CD&V gaat het veeleer om een ver doorgedreven federalisme terwijl de N-VA opteert voor een verdrag tussen soevereine staten.

Indien geen enkele optie bij de eerste ronde een meerderheid haalt, zullen de opties met de vier beste resultaten enkele maanden later het voorwerp van een tweede ronde van het referendum uitmaken. In een derde ronde wordt er nog gekozen tussen de twee beste opties. Daarna is het aan de politieke verantwoordelijken om de gekozen optie verder uit te werken, eventueel na het organiseren van een laatste ronde met specifieke opties m.b.t. de gekozen algemene optie.

De voordelen van dit referendum of deze volksraadpleging in vergelijking met klassieke verkiezingen zijn de volgende:

- men kiest voor een duidelijke optie, geen politicus of partij, die verschillende, uiteenlopende meningen kan hebben. Het debat is dus veel duidelijker en het resultaat is veel gemakkelijker om te zetten in de praktijk;
- de burgers voelen zich gewaardeerd omdat ze over een concreet punt hun mening kunnen geven;
- de verschillende rondes maken het mogelijk voor elk kamp om bij de volgende ronde “*de meubels te redden*” (door de optie te kiezen die het dichtst bij de uitgeschakelde optie aanleunt), waardoor het een eerlijk referendum is;
- een lange campagne zorgt ervoor dat alle Belgen zich terdege kunnen informeren over de inhoud en de gevolgen van de zes opties;
- bij de stemming verschijnt bij elke optie een definitie zodat elke kiezer weet voor welke institutionele toekomst hij of zij stemt.

Volgende punten zijn echter onontbeerlijk voor de goede organisatie van deze volksraadpleging:

- Elk kamp (overeenkomend met een optie) duidt een **campagneleider** aan, die de rollen verdeelt en die als nodig kan vervangen worden door het kamp zelf;

- Elk kamp krijgt een beperkt, maar gelijk **budget** voor de campagne;
- Elk kamp krijgt volledig **gelijke zendtijd** vanaf drie maanden vóór de eerste ronde en dit zowel in de commerciële als in de openbare media en dit tot op de dag van de eindstemming;
- De **media** worden wettelijk, reglementair of conventioneel verplicht tot het organiseren van een intensieve campagne met interviews uit elk kamp en regelmatige radio- en televisiedebatten zodat elke Belg zich volledig kan informeren en keuzes uit onwetendheid zoveel mogelijk kunnen vermeden worden;
- een **onafhankelijke commissie** – dat kan een algemene, nog op te richten verkiezingscommissie zijn - moet die gelijke media-aandacht en de campagne nauwgezet controleren en desnoods media kunnen sanctioneren door het opleggen van ontradende dwangsommen of boetes. De commissie moet ook de bevoegdheid hebben om indien de voorwaarden niet worden nageleefd de datum van het referendum uit te stellen of het zelfs te annuleren. De commissie wordt best voor de helft samengesteld uit academici en magistraten en voor de andere helft uit gelote Belgen (zoals de

- assisenjury's). De gezworenen zouden hiervoor ook degelijk vergoed moeten worden;
- Er is best **opkomstplicht** voor de verschillende ronden van het referendum, zoals die ook geldt bij de federale verkiezingen in België; de kiezer moet dus ook blanco kunnen stemmen;
 - De uitslag van het referendum zal slechts geldig zijn indien minstens **70 procent** van de Belgische burgers bij elke ronde een geldige stem uitgebracht hebben;
 - Het resultaat is pas geldig indien één van de overblijvende kampen bij de laatste ronde **minstens 51 procent** van de stemmen behaalt (bij de overige ronden volstaat een relatieve meerderheid);
 - Het referendum gebeurt **op papier en per post of via een urne** in een kiesbureau om computerproblemen te vermijden. De uitslagen worden gecontroleerd door de bovengenoemde commissie, die op gemotiveerde vraag van een kamp ook een hertelling kan bevelen;
 - Alleen het **nationaal resultaat** telt, maar aangezien het resultaat van het referendum niet bindend is, kunnen de politici het op eigen risico nog naast zich neerleggen.

Niets houdt dus de organisatie van een referendum of een volksraadpleging (wat in dit geval hetzelfde is) over de

Belgische staatsstructuur tegen. Het gaat om een positief, neutraal, motiverend en democratisch project, dat bovendien in de tijdsgeest past aangezien andere westerse landen ook referenda over gelijkaardige thema's hebben georganiseerd, zoals Canada, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Nederland.

Alleen zo zal men eindelijk het politiek-communautair probleem definitief en efficiënt kunnen aanpakken, zodat het België niet meer blokkeert !

ALGEMEEN BESLUIT

1) België: oude natie

België is één van de oudste naties en staten ter wereld.

Een kort historisch overzicht heeft dit aangetoond. De twee begrippen mogen echter niet met elkaar verward worden. De natie ontstond door de vereniging van vorstendommen in de Middeleeuwen. Zij ontwikkelde zich verder in de 16de, 17de en 18de eeuw (onder meer door de Brabantse revolutie in 1789) en werd een staat in 1830. Tot vóór de federalisering en ondanks twee wereldoorlogen was België welvarend en degelijk georganiseerd. Op het einde van de 19de eeuw was het zelfs de tweede economische macht van de wereld...

België is vandaag nog steeds een welvarend land¹⁶⁴, maar ook een land van gemiste kansen. Sedert ongeveer een eeuw wordt het land immers overhoop gehaald door een minderheid van taalextrémisten in het noorden en het zuiden van het land, die door de participatie op een overdreven en totaal buitensporige wijze worden ondersteund. Nochtans bestaan er sinds de jaren 1930 en

¹⁶⁴ De sinds 28 jaar in België aanwezige Britse journalist Gareth Harding prees België in het blad "Politico" op 23 augustus 2021 als *"één van de rijkste, veiligste en meest succesvolle landen van de wereld."* [...] *"Niet slecht voor een mislukte staat."* (sic)

1960 degelijke taalwetten om de drie landstalen te beschermen.

2) België: land van uitgevonden problemen

Taalextrémisme wordt kunstmatig in leven gehouden door zijn oorzaken, nl. het taalnationalisme, het taalfederalisme alsook de gesplitste partijen en media. België wordt aldus gegijzeld door een artificieel en ouderwets conflict, dat het staatsbestuur verlamt. **Eigenlijk heeft België geen taalproblemen, maar door de particratie uitgevonden problemen.**

Nochtans is deelstaatautonomie helemaal niet noodzakelijk om de landstalen te beschermen. De taalwetten, een drietalig nationaal bestuur en een degelijk taalonderwijs volstaan op dat vlak. Het taalfederalisme heeft de Belgische politiek bovendien helemaal niet gepacificeerd, wel integendeel.

Regionale autonomie is ook niet noodzakelijk om verschillende situaties te beheren. Verschillen maken nu eenmaal deel uit van elke maatschappij. Er zijn er tussen steden, streken, provincies, landen enz.. Iedereen moet ermee leren leven, ook in de Europese Unie, waar er nog veel meer verschillen zijn dan binnen België. Het volstaat flexibele wetgeving in te voeren om zeer verscheiden situaties te behandelen. En als men toch lokaal moet

diversifiëren, kan dat op basis van niet-nationalistische entiteiten zoals provincies.

3) België werd te ingewikkeld gemaakt

Als een loodgieter sleutelen aan de bestaande federale staatsstructuur, zoals bepaalde Belgisch-gezinden dat willen, door hier en daar herfederalisering en een federale kieskring te vragen, heeft weinig zin. Zeggen, zoals men soms hoort, *“dat het niet uitmaakt welke structuur België heeft”* - taalfederalistisch of niet -, *“als ze maar efficiënt is”*, houdt ook geen steek omdat het hele federale systeem fout is. **Het taalfederalistisch experiment heeft over de hele lijn gefaald. België kan gewoon niet efficiënt werken zolang het taalfederalisme blijft bestaan omdat het steeds weer tot bipolaire conflicten tussen zogenaamde flamingantische en wallingantische politici leidde, leidt en zal leiden.**

Bovendien delen de meeste Belgen de taalnationalistische frustraties van flaminganten en wallinganten niet en wensen zij dan ook geen ingewikkelde, inefficiënte en peperdure staatsstructuur.

De participatie ziet echter een groot voordeel in het taalfederalisme waardoor het aantal politieke mandaten exponentieel is gestegen. In het unitaire België waren er slechts een tiental ministers. Nu zijn er een zestigtal. Het

aantal parlementen bedraagt nu ongeveer zes, of zelfs negen al naargelang de berekeningswijze, tegen slechts één tevoren. Het aantal administraties werd verdrie- of zelfs verviervoudigd. Het Belgische probleem is dus niet het land, maar de wijze waarop het door de politici wordt bestuurd.

We hebben gezien dat het Belgisch federalisme een uiterst complex systeem is en dat de kost van dit systeem fenomenaal is: zo'n 10 miljard euro per jaar aan directe en indirecte kosten terwijl België een staatsschuld heeft van ruim 100 % van het BNP. Ieder mens met gezond verstand merkt dat het taalfederalisme onbetaalbaar is. Alleen daarom zou het al moeten afgeschaft worden. De meeste Belgen betalen veel belastingen en mogen dan ook eisen dat hun politici het land op een goedkope, doorzichtige en efficiënte wijze besturen, wat vandaag absoluut niet het geval is.

Er zijn nog vele andere nadelen aan het taalfederalisme die in dit boek allemaal werden opgesomd. **Dat systeem is een totale mislukking en tevens het grootste openbare schandaal in België sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog.** De politiek van een staat moet dienen om de levenskwaliteit van de inwoners van die staat te verbeteren. Hier doen de participatie en haar taalfederalisme juist het omgekeerde...

4) België: sterke, maar verzwakte natie

Anderzijds overleefde de Belgische bevolking twee wereldoorlogen en hardnekkige separatistische aanvallen. Die kwamen en komen uit alle hoeken, maar aan de basis is het flamingantisme **van autoritaire, Duitse oorsprong** en dus onrechtstreeks ook het wallingantisme dat er een reactie tegen was.

We hebben ook gezien dat er een **aantal leugens aan de basis van het taalnationalisme en taalfederalisme** liggen zoals de mythe van de Guldensporenslag, de zagezegde uitbuiting van de “Vlamingen” door de “Walen”, de zagezegde noodzaak van regionale autonomie, het zagezegde “gedwongen huwelijk” tussen “Vlamingen” en “Walen” enz. We zien ook dat de Belgische politiek door de taalnationalisten steeds meer “vervlaamst” en “verwaalst”.

De separatisten worden sterk geholpen door de rijkelijke subsidies die ze ontvangen en door de media die ze grotendeels controleren. Zo is de separatistische boodschap **overgesubsidieerd en overgemediatiseerd**.

We hebben hierboven gewezen op **de (nationalistische) wisselwerking of interactie tussen de oorzaken van de politiek-communautaire problemen**. Die oorzaken, nl. taalnationalisme, taalfederalisme, gesplitste partijen en

gesplitste media, versterken elkaar en vergroten dus ook de genoemde problemen.

Ondanks alle met overheidsgeld betaalde en door de media verspreide taalnationalistische agitatie **blijft volgens de peilingen echter een overgrote meerderheid van de Belgen achter de eenheid van het land staan** en wil ongeveer de helft van de Belgen terug naar een unitair België terwijl het aantal separatisten niet verder dan 10% geraakt. Daarbij komt nog eens dat de unitaristische mening door alle media wordt doodgezwegen. Nergens ter wereld wordt een zo grote bevolkingsgroep zo zwaar gediscrimineerd ! Tegelijkertijd houden de media niet op het woord te verlenen aan een kleine minderheid separatisten en regionalisten (hooguit 20% van de bevolking) die dan natuurlijk van de gelegenheid gebruik maken om hun gal op België te spuwen.

In weerwil van die duidelijke en constante peilingen gaan de partocraten verder met de opsplitsing van België door staatshervormingen. Dat is op termijn een **onhoudbare paradox**.

Bovendien is een kerktorenmentaliteit niet geschikt om complexe, grote en internationale problemen aan te pakken. Terugplooiën op een klein gewest is dan ook zinloos en kan de Belgen alleen maar zwakker maken. De

Belgen stellen ook vast dat meer dan 50 jaar federalisme de overheid niet beter heeft doen werken, maar alleen maar duurder, complexer en inefficiënter heeft gemaakt. Zelfs de gewest- en gemeenschapsniveaus doen het niet beter dan België. De economie in het zuiden is er ondanks de gewestvorming niet op verbeterd en in het noorden is er ondanks de gemeenschapsvorming slechter onderwijs en openbaar vervoer dan tijdens het unitaire België. Er zijn ook te veel conflicten tussen de deelstaten en de centrale overheid.

Het taalfederalisme is dus een totale mislukking. Dit systeem is alleen door taalnationalistische motieven ingegeven en beoogt geenszins de verbetering van de toestand van de Belgische burgers. Zo leiden de nationalistische particraten België naar het faillissement !

Is die mislukking vooral de schuld van de flaminganten, de wallinganten, de particratie of het federaal systeem ? Dat is heel moeilijk te zeggen. De waarheid is, zoals uiteengezet in dit boek, dat de nationalismen van noord en zuid, de particratie alsook de feitelijk bipolaire staatsstructuur de politiek-communautaire problemen hebben gecreëerd en versterkt en dat er tussen die oorzaken een belangrijke nationalistische wisselwerking bestaat. De separatisten en particraten dragen dus een enorme verantwoordelijkheid voor de slechte werking van de staat. Ze hebben geen

enkel excuus aangezien ze al vele decennia aan de macht zijn.

5) België: land met toekomst

Federalisme werkt niet. Confederalisme zou de nationalistische tegenstellingen alleen maar verscherpen en is dus geen oplossing. Separatisme wil volgens de peilingen slechts een kleine minderheid van de Belgen.

Het flamingantisme, het wallingantisme en het taalfederalisme zijn geen fataliteiten. Er bestaan wel degelijk oplossingen om de Belgen uit dit politiek paradigma te bevrijden. Om België uit het taalnationalistisch en institutioneel slop te halen, de **stysteemfout** te herstellen en het land opnieuw dynamisch en betaalbaar te maken, moet de Belgische natie, d.w.z. de Belgische bevolking, tegelijkertijd het taalnationalisme, het taalfederalisme, de particratie en de mediocratie aanpakken. Dat is heel moeilijk. Het is zoals strijden tegen een paradigma, dat stelt dat taalfederalisme goed en noodzakelijk is voor België, wat een grove leugen is. Maar het feit dat volgens alle serieuze peilingen 30 tot 70% van de Belgen terug naar een unitaire staat wil, moet de Belgen sterken in de idee dat deze strijd kan gewonnen worden en

dat de particratie uiteindelijk het onderspit zal moeten delven.

De meeste Belgen willen inderdaad de eenheid van hun land terug alsook dat het land op alle vlakken op een efficiënte en transparante wijze bestuurd wordt. Het zogenaamde “Vlaanderen” en het zogenaamde “Wallonië” stellen na ruim 50 jaar autonomie nog altijd niets voor in de wereld. Dat is ook de belangrijkste reden waarom die entiteiten nooit succesvol zullen zijn. Niemand is er immers in geïnteresseerd tenzij een handvol separatisten, die vooral op macht en geld uit zijn.

We onderstreepten tevens dat het noorden van België geen belang heeft bij een arm zuiden van het land. De Zuid-Belgen zijn immers de belangrijkste economische afnemer van de producten en diensten uit Noord-België. Bovendien zijn Noord- en Zuid-België **complementair**: wat het zuiden niet heeft, heeft het noorden en omgekeerd.

We stellen ook vast dat de argumenten van de unitaristen, die al meer dan 20 jaar via internet verspreid worden, nog steeds geen degelijk antwoord van de separatisten gekregen hebben. De beste vraag is ongetwijfeld waarom de provincies de gewesten en gemeenschappen niet zouden kunnen vervangen.

De oplossing is de oprichting van een nieuw unitair België, zonder gemeenschappen of gewesten, op basis van de negen historische provincies alsook met behoud van de taalwetten.

De participatie zal de afschaffing van de gewesten en de gemeenschappen natuurlijk erg vinden vermits ze daardoor vele, goed betaalde mandaten zal verliezen. Zij kan dan wat troost vinden in de organen van de versterkte provincies.

De participatie en haar pers bekijken quasi de hele politiek in België door een “**communautaire**” bril terwijl het dikwijls om sociale, sociologische en ideologische conflicten gaat (de Koningskwesie, de Eenheidswet van 1960, de studentenrevolte aan de KUL in 1968, de werkloosheid, de maatregelen inzake de coronacrisis...). Die treft men in elk land aan. Aangezien die ‘communitarisering’ bij sommigen een ziekte is, zijn vooral tweetaligheid alsook (tijdelijke en soepele) provincialisering van de bevoegdheden de mirakeloplossingen. De cirkel is rond: als bepaalde politici graag polariseren door te ‘communitariseren’ is het juiste antwoord te depolariseren door provincialisering.

Het fantastische aan de **provincialisering** is dat het een soepel systeem is dat schijnbaar communautaire conflicten

kan depolariseren door ze op het niveau van de provincies te brengen, net zoals dat in Zwitserland gebeurt op basis van de kantons. Voor die provincialisering zullen geen staatshervormingen meer nodig zijn. De wetgever zal beslissen wat door de provincies geregeld wordt en zelfs de nationale regering zal tijdelijk haar bevoegdheden aan de provincies kunnen overdragen.

Eenheid in verscheidenheid kan dus op basis van bestaande en historische entiteiten, nl. de provincies en de gemeenten, bewerkstelligd worden. Het warm water moet niet opnieuw worden uitgevonden.

“Communautaire” conflicten zullen op termijn ook minder vaak voorkomen door de immigratie, de internationalisering en de artificiële intelligentie, waardoor onmiddellijke, simultane vertalingen mogelijk worden.

Het nieuwe unitaire België moet tevens een land zonder participatie zijn, waar de burgers via consultatieve referenda kunnen stemmen over cruciale samenlevingskwesties, waaronder de toekomst van hun eigen land. De participatie en haar media verzwijgen echter op halsstarrige wijze die eenvoudige oplossing van referenda omdat die hen te veel macht en geld zou kosten.

Hans Van de Cauter, voorzitter van de B.U.B. (2018)

6) De oplossing van het referendum

Het idee van een institutioneel referendum moet dan ook op een radicale wijze verdedigd worden.

Herfederalisering is goed, maar hiervoor is een 2/3de meerderheid vereist, die vandaag niet realistisch is. Een referendum voorstellen kan altijd en is voor de gevestigde partijen veel moeilijker af te keuren dan een herfederalisering. Bovendien is het veel lastiger en tijdrovender een nieuw unitair België te bereiken via

opeenvolgende herfederalisering en dan via een geslaagd en eerlijk referendum waarbij het unitarisme een optie is.

Zolang dat referendum niet heeft plaatsgevonden, moeten de burgers uit protest de verkiezingen boycotten door blanco te stemmen of niet meer te gaan stemmen. Minstens dienen ze op tweetalige partijen te stemmen zoals de B.U.B.. Hiervoor is een totale wijziging van de politieke mentaliteit, een drastische ommezwai of een *“radikales Umdenken”* bij de burgers noodzakelijk. De meeste Belgen willen reeds naar een unitair België terugkeren, maar ze moeten hun schrik laten vallen om er openlijk voor uit te komen. Ze moeten hun unitaristische mening uiten op internetfora, in mails en brieven naar politici, in gesprekken met familie, vrienden, collega's, stemmen voor tweetalige partijen, meer vakantie nemen in eigen land, de landstalen beheersen, enz..

De Belgische politiek is heel complex, maar de oplossing voor de politiek-communautaire problemen is redelijk simpel. **Het volstaat de grote, zwijgende meerderheid van de Belgen te laten spreken.**

Het nieuwe unitaire België zal fel op het oude unitaire België lijken met dat grote verschil dat het nu een echt meertalige staat zal zijn. Dat toont ook aan dat de hervormingen in België hadden kunnen ophouden bij de

taalwetten en dat de staatshervormingen volledig overbodig waren.

De federalisten moeten niet beweren dat de unitaristen daardoor loutere nationalisten zijn want wij willen alleen maar een separatistische aanval op ons land afslaan. Bovendien verdedigen wij, i.t.t. de federalisten, niet het belangrijkste product van het taalnationalisme, nl. het taalfederalisme, dat België verdeelt. De federalisten zijn bijgevolg zelf onbewust (taal)nationalisten.

De unitaristen hebben al een zwijgende meerderheid achter zich. Ze zouden hun bescheidenheid achterwege moeten laten en geloven in hun enorme kracht. Maar ook nog veel andere, meer pragmatische Belgen kunnen van de unitaristische oplossing overtuigd worden, ook zij die tegen immigratie en internationalisering zijn. Er is in elk geval geen andere oplossing die niet tot mislukken gedoemd is.

De toekomst zal uitmaken of het taalfederalisme een blijvend stigma of een '*accident de parcours*' zal zijn.

Eénmaal België weer unitair zal zijn, zal de politiek werk kunnen maken van veel belangrijkere zaken zoals een goed bestuur, een bloeiende economie, een gezond milieu en misschien zelfs een overeenkomst met of een referendum in het Groothertogdom Luxemburg voor een hereniging met het Koninkrijk België.

De toekomst zal leren of het taalfederalisme is blijvende smet is of een "*accident de parcours*".

Een nieuw unitair en drietalig België is in elk geval een mooi en positief project, dat hopelijk tegen de viering van het tweehonderdjarig bestaan van de Belgische staat in 2030 zal gerealiseerd zijn.